



IBSUD ซัมเมอร์แคมป์ 2011



จัดโดย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ร่วมกับ มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

มูลนิธิเพื่อพัฒนาการศึกษาไทย



สนับสนุนโดย แบรินด์ซูปเปอร์ไก่สกัด



ด้วยความร่วมมือจาก

- บริษัท เซเรบอส (ประเทศไทย) จำกัด
- เครือเบทาโกร
- บริษัท ไทยยามาฮ่ามอเตอร์ จำกัด

เอกสารประกอบคำบรรยาย

วิชา ภาษาไทย O NET

ส่วนที่ 1.....	โดย อ.กิจมาโนชญ์ โรจนทรัพย์ (ครูลิลลี่).....	หน้า 2-73
ส่วนที่ 2.....	โดย อ.นิคมะ ยิ้มรักญาติ.....	หน้า 74-122
ส่วนที่ 3.....	โดย ดร.จุไรรัตน์ วรรณยิ่ง.....	หน้า 123-192



ประสานงานอาจารย์และจัดพิมพ์โดย ชมรมบัณฑิตเนาะแนว
แจกฟรี ห้ามจำหน่าย

BRANDS ซัมเมอร์แคมป์ 2011



เอกสารประกอบการบรรยาย
วิชา **ภาษาไทย**
(O NET)

โดย **อ.กามาโนชญ์ โรจนทรัพย์ (ครุฑิลล)**
โรงเรียนวิทย์ศิลป์ PINNACLE

ข้อสอบ O-NET วิชาภาษาไทย พ.ศ. ๒๕๕๓

ใช้คำประพันธ์ต่อไปนี้ตอบคำถาม ข้อ ๑ - ๕

- ก. โบราณว่าเป็นข้าจอมกษัตริย์
- ข. ราชสวัสดิ์ต้องเพียรเรียนรักษา
- ค. ท่านกำหนดจดไว้ในตำรา
- ง. มีมาแต่โบราณช้านานครั้น

๑. ข้อใดมีเสียงสระประสม

๑. ข้อ ก. ๒. ข้อ ข. ๓. ข้อ ค. ๔. ข้อ ง.

๒. ข้อใดมีคำที่ออกเสียงอักษรควบ

๑. ข้อ ก. ๒. ข้อ ข. ๓. ข้อ ค. ๔. ข้อ ง.

๓. ข้อใดมีเสียงวรรณยุกต์ครบ ๕ เสียง

๑. ข้อ ก. ๒. ข้อ ข. ๓. ข้อ ค. ๔. ข้อ ง.

๔. ข้อใดมีอักษรต่ำน้อยที่สุด (ไม่นับอักษรที่ซ้ำกัน)

๑. ข้อ ก. ๒. ข้อ ข. ๓. ข้อ ค. ๔. ข้อ ง.

๕. ข้อใดมีอักษรนำ

๑. ข้อ ก. และ ข. ๒. ข้อ ข. และ ค. ๓. ข้อ ค. และ ง. ๔. ข้อ ง. และ ก.

๖. คำในข้อใดมีตัวสะกดมาตราเดียวกับ “เหตุผล” ทุกคำ

๑. พุดตาน ถอดถอน มลพิษ ๒. มดเท็จ คึดสั้น จัดการ
๓. ผลัดเวร บทกลอน โทษทัณฑ์ ๔. สวดมนต์ จุดอ่อน ทรัพย์สิ้น



๗. คำซ้ำในข้อใดต้องใช้เป็นคำซ้ำเสมอ
๑. คนงานใหม่ขยันเป็นพักๆ เอาแน่ไม่ได้
 ๒. นักเรียนอนุบาลหกล้มหัวเข้าแตก เลือดไหลซิบๆ
 ๓. งานนี้ถึงจะได้เงินเดือนน้อย ก็ทำไปพลางๆ ก่อนแล้วกัน
 ๔. ถ้าเราวางแผนให้ดีตั้งแต่แรกๆ โครงการนี้ก็จะสำเร็จไปแล้ว
๘. ข้อใดเป็นคำซ้อนทุกคำ
๑. ซ้ำซ้อน ซ้อนรูป ซักฟอก
 ๒. ถ่องแท้ ถี่ถ้วน ถากถาง
 ๓. บีบคั้น เบียดเบียน เบาทความ
 ๔. แปรผัน เป่าหู โปรงปราย
๙. ข้อความต่อไปนี้ส่วนใดมีคำประสมทั้ง ๒ ส่วน

๑) บริเวณสวนกว้างขวาง / ๒) มีสนามที่ได้รับการดูแลจากเทศบาลเมือง / ๓) มีประติมากรรมเป็นรูปเทพธิดาแสนงาม / ๔) มุมหนึ่งมีนาฬิกาแดดคอยบอกเวลา

๑. ส่วนที่ ๑ และ ๔ ๒. ส่วนที่ ๒ และ ๓ ๓. ส่วนที่ ๑ และ ๓ ๔. ส่วนที่ ๒ และ ๔
๑๐. ข้อใดมีคำประสมทุกคำ
๑. คำขาด คำคม คำราม
 ๒. เดินเต็ม เดินรถ เดินสะพัด
 ๓. น้ำป่า น้ำไหล น้ำมือ
 ๔. ตีกลม ตีคใจ ตีคขัด
๑๑. ข้อใดไม่มีคำสมาส
๑. วิสูตรโยธามาตย์เจ้า กรมขวา
 ๒. หนึ่งชื่อราชโยธา เทพชาย
 ๓. ตำแหน่งศักดิ์ยศดา เสถียรที่
 ๔. คุมพยุหยาตราย้าย ย่างเข้าตามสถาน
๑๒. ข้อใดมีคำสมาสที่มีการสร้างคำต่างกับข้ออื่น
๑. ขับคเชนทร์สาวก้าว สายเสียงเทาทาง
 ๒. สถานที่พุทธบาทสร้าง สืบไว้แสวงบุญ
 ๓. สุธารสรับพระเต้า เครื่องต้นไปตาม
 ๔. โดยเสด็จดำเนินแล้ว คลาดคล้อยบทจร
๑๓. ข้อใดสะกดถูกทุกคำ
๑. เขากินอาหารมังสวิรัตทุกวันพุธมาสสามปีแล้ว
 ๒. ที่ปากทางเข้าหมู่บ้านมียามรักษาการอยู่ตลอดเวลา
 ๓. คนที่ซื้อทองรูปพรรณต้องจ่ายเงินค่ากำหนัดด้วย
 ๔. เพื่อนเห็นเขานั่งหลับจึงถามว่าเข้าฌานถึงขั้นไหนแล้ว
๑๔. ข้อใดมีคำสะกดผิด
๑. ดาวพระศุกร์ที่เห็นในเวลาเช้ามืดเรียกว่าดาวประกายพริ้ว
 ๒. ในสวนสาธารณะมีคนมาออกกำลังกายกันอยู่ประปราย
 ๓. กระบะที่ลงรักแบบญี่ปุ่นและจีนเรียกว่าเครื่องกำมะลอ
 ๔. ในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทุกครอบครัวต้องกระเบียดกระเสียน



ใช้ข้อความในพจนานุกรมต่อไปนี้ตอบคำถาม ข้อ ๑๕ - ๑๖

จ๊วก [จะหฺวัก] น. เครื่องใช้ตักแกงหรือตักข้าว ทำด้วยกะลามะพร้าว มีด้ามถื่อ, กระจ่า จ่า หรือ ตวก ก็ว่า.

จอ ๑ น. ชื่อปีที่ ๑๑ ของรอบปีนักษัตร มีหมาเป็นเครื่องหมาย.

จอ ๒ น. ผ้าขาวที่ขึงไว้สำหรับเช็ดหน้าหรือฉายภาพยนตร์ เป็นต้น; โดยปริยายเรียกสิ่งที่มีลักษณะคล้ายคลึงเช่นนั้น เช่น จอโทรทัศน์.

จ้อ ๑ ก. เอาสิ่งใดสิ่งหนึ่งเข้าไปใกล้หรือเกือบจดสิ่งอื่น เช่น เอายาคม จ้อจมูก; มุ่งอยู่เฉพาะกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มักใช้เข้าคู่กับคำ จด เป็น จดจ้อ เช่น เขามีใจจดจ้อกับงาน.

จ้อคิว (ปาก) ว. ใกล้ถึงลำดับที่จะได้หรือจะเป็น เช่น เขาจ้อคิวขึ้นเป็นหัวหน้า.

จ้อ ๒ (ถิ่น-อีสาน) น. ภาชนะสานชนิดหนึ่ง รูปร่างอย่างกระด้งมีไม้สานเป็นช่องโค้งอยู่ภายใน ใช้เลี้ยงตัวไหม.

๑๕. มีคำที่เป็นคำตั้งหรือแม่คำกี่คำ

๑. ๓ คำ ๒. ๔ คำ ๓. ๕ คำ ๔. ๖ คำ

๑๖. มีคำที่ระบุว่าใช้เฉพาะแห่งกี่คำ

๑. ๑ คำ ๒. ๒ คำ ๓. ๓ คำ ๔. ๔ คำ

๑๗. คำภาษาอังกฤษในข้อใดใช้คำไทยแทนไม่ได้

๑. จินดาทำข้อสอบหลายวิชาจนรู้สึกเบลอไปหมด
๒. จิตราเป็นศิษเอนอร์ประจำห้องเสื้อที่มีชื่อเสียง
๓. จินตนาไปหาหมอเพื่อใช้แสงเลเซอร์รักษาผิวหนัง
๔. จิตรลดาเป็นวิสัญญีแพทย์ระดับอินเตอร์ของโรงพยาบาลนี้

๑๘. ข้อใดเป็นคำศัพท์บัญญัติจากคำภาษาอังกฤษทุกคำ

๑. จุลทรรศน์ จุลินทรีย์ จุลกลิน ๒. สังคม สังเคราะห์ สังโยค
๓. สมมาตร สมมุติฐาน สมเพศ ๔. วิกฤตการณ์ วิจัย วิสัยทัศน์

๑๙. ข้อใดไม่มีคำยืมภาษาบาลีสันสกฤต

- ก. วันจะจรจากน้องสิบสองค่ำ ข. พอจวนย่ำรุ่งเร่งออกจากท่า
ค. รำลึกถึงดวงจันทร์ครรโลลา ง. พี่ตั้งตาแลแลตามแพรราย
๑. ข้อ ก. และ ข. ๒. ข้อ ก. และ ค. ๓. ข้อ ข. และ ง. ๔. ข้อ ค. และ ง.

๒๐. ข้อใดใช้คำลักษณนามไม่ถูกต้อง

๑. เขาสามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขของหน่วยงานได้ครบทุกข้อ
๒. นักวิชาการเสนอข้อคิดเห็นไว้ในบทสรุปของรายงานหลายประการ
๓. รัฐบาลมีปัญหาเร่งด่วนที่ต้องรีบแก้ไขหลายเรื่อง
๔. คณะกรรมการกำลังพิจารณาคำขัญที่ส่งเข้าประกวด ๕๐ บท

๒๑. ข้อความต่อไปนี้ไม่มีบุพบทและสันธานที่คำ

คนไทยสมัยโลกาภิวัตน์ได้เปรียบคนไทยรุ่นก่อนในด้านที่มีความรู้กว้างขวางเพราะสามารถแสวงหาความรู้ได้จากแหล่งต่างๆ ทั้งหนังสือ วิทยุ โทรทัศน์ และคอมพิวเตอร์

๑. บุพบท ๑ คำ สันธาน ๓ คำ
๒. บุพบท ๒ คำ สันธาน ๓ คำ
๓. บุพบท ๑ คำ สันธาน ๔ คำ
๔. บุพบท ๒ คำ สันธาน ๔ คำ

๒๒. ข้อความต่อไปนี้มีคำนามและคำกริยาหลักอย่างละกี่คำ (ไม่นับคำซ้ำ)

การกู้ยืมจะมีประโยชน์ต่อเมื่อเงินที่กู้มานั้นใช้อย่างมีคุณภาพและสร้างรายได้เพื่อเพิ่มต้นทุนของเงินจำนวนนั้น

๑. นาม ๔ คำ กริยา ๓ คำ
๒. นาม ๕ คำ กริยา ๔ คำ
๓. นาม ๖ คำ กริยา ๕ คำ
๔. นาม ๗ คำ กริยา ๖ คำ

๒๓. ข้อใดเป็นประโยคความเดียว

๑. เครื่องปั้นดินเผาก่อนประวัติศาสตร์ที่มีชื่อเสียงไปทั่วโลกคือเครื่องปั้นดินเผาที่บ้านเชียง
๒. เครื่องปั้นดินเผาที่บ้านเชียงส่วนใหญ่เป็นหม้อลายเขียนสีรูปวงกลมมีวนคล้ายลายกันหอย
๓. หลักฐานทางโบราณคดีแสดงว่าบ้านเชียงเป็นแหล่งอารยธรรมสำคัญในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
๔. คณะกรรมการมรดกโลกประกาศให้แหล่งโบราณคดีบ้านเชียงเป็นมรดกโลก เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕

๒๔. ข้อใดไม่ใช่ประโยคความซ้อน

๑. คนไทยนิยมทำอาหารตามฤดูกาลซึ่งสอดคล้องกับธรรมชาติ
๒. ปลายฤดูฝนต้นฤดูหนาว อากาศที่เปลี่ยนแปลงทำให้คนเป็นไข้หวัด
๓. เย็นนี้แม่บ้านจะทำแกงส้มดอกแคและผัดผักรวม
๔. เชื่อกันว่าการรับประทานแกงร้อนๆ จะช่วยแก้ไข้หวัดในระยะเปลี่ยนฤดูได้

๒๕. ข้อใดไม่ใช่ประโยค

๑. การดำเนินงานธุรกิจหรือการประกอบอาชีพต้องมีความพอเพียง
๒. เศรษฐกิจพอเพียงมีได้จำกัดเฉพาะเกษตรกรหรือชาวไร่ชาวนาเท่านั้น
๓. เกษตรทฤษฎีใหม่เป็นระบบเศรษฐกิจที่เน้นให้เกษตรกรสามารถดูแลตัวเองได้
๔. การบริหารจัดการเศรษฐกิจที่ทำให้คนสามารถดูแลตัวเองให้อยู่ได้โดยไม่เดือดร้อน



๒๖. ข้อใดมีน้ำเสียงแข็งคำหนัก

๑. ผู้จัดการบริษัทนำเที่ยวบริหารงานจนใครๆ ยกนิ้วให้
๒. ชาวบ้านรู้ต้นลึกหนาบงเป็นอย่างดีว่าเขาร่ำรวยเพราะอะไร
๓. ไม่ว่าจะถามความเห็นกี่ครั้ง ลูกสาวก็ยังยืนคำเหมือนเดิม
๔. เวลาจะไปพักผ่อนต่างจังหวัด คุณแม่ก็จัดแจงจองที่พักล่วงหน้า

๒๗. คำทุกคำในข้อใดใช้ได้ทั้งความหมายตามตัวและความหมายเชิงอุปมา

๑. ปีนเกลียว ปิดฉาก ถูกขา
๒. ปิดตา ฝ้าไข้ เปลี่ยนมือ
๓. วางใจ เป่าปี่ แก่เคล็ด
๔. ปั่นหัว กินตะเกียบ ลงคอ

๒๘. ข้อใดใช้คำถูกต้อง

๑. เธอได้รับคำชมว่าทำงานเก่งมากจนใครๆ ยกมือให้
๒. การแสดงดนตรีกว่าจะยกเลิกก็เกือบสองทุ่ม
๓. ผู้มีรายได้น้อยได้รับยกเว้น ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้
๔. ผู้ต้องขังที่มีความประพฤติดีจะได้รับการยกโทษลงครึ่งหนึ่ง

๒๙. ข้อใดใช้คำพุ่มเพื่อย

๑. ทหารในขบวนสวนสนามเดินออกผายไหล่ผึ่ง
๒. คุณยายขอให้ฉันกับญาติที่บุกรุกที่ดินเล็กแล้วต่อกัน
๓. ฉันต้องทนฟังเขาชี้แจงเหตุผลแม้จะไม่มีส่วนได้ส่วนเสีย
๔. พ่อแม่ชื่นชมปิติยินดีที่ลูกสาวสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก

๓๐. ข้อใดใช้ภาษากำกวม

๑. เด็กข้างบ้านวิ่งชนฉันทกสั้มปากแตก
๒. คนขับรถถูกสั่งพักงานฐานละเลยหน้าที่
๓. กัวยืดวปลาแบบโบราณในซอยนี้มีหลายร้าน
๔. พวงมาลัยแบบนี้แม่ค้าขายฉันพวงละ ๑๐ บาท

๓๑. จำนวนในข้อใดเหมาะสมที่จะเติมในช่องว่างของข้อความต่อไปนี้

พวกเราทำรายงานกันแทบตาย ส่วนเธอไม่ช่วยทำอะไรเลยแม้แต่จะหาข้อมูล พอเสร็จแล้วจะมา..... ขอลงชื่อทำกลุ่มเดียวกับเราได้ยังไง

๑. เกือบดอกไม้ร่วมต้น
๒. เกือบเบียร์ได้ถูกร้าน
๓. ตกกระใดพลอยโจน
๔. ซุบมือเปิบ

๓๒. จำนวนในข้อใดไม่เกี่ยวกับการพูด

๑. พอก้าวขาถี่ลาโรง
๒. ละเลงขนมเบื้องด้วยปาก
๓. ไปไหนมาสามวาสองศอก
๔. น้ำร้อนปลาเป็น น้ำเย็นปลาตาย

๓๓. ข้อความต่อไปนี้ส่วนใดใช้ภาษาต่างระดับกับส่วนอื่น

๑) สัตว์หลายชนิดมีประสาทสัมผัสพิเศษที่สามารถรับรู้ภัยธรรมชาติล่วงหน้าได้ / ๒) ผุ้ลมคที่กรูเกลียวกันขึ้นมาจากพื้นดิน บอกให้เราทราบว่าฝนจะตกหนักในไม่ช้านี้ / ๓) ถ้าผุ้ลมลงสาบพากันได้ออกมาจากที่ซ่อนวิ่งพล่านไปทุกทิศทุกทาง / ๔) เป็นสัญญาณว่าจะมีพายุและฝนฟ้าคะนองตามมาแน่ๆ

๑. ส่วนที่ ๑ ๒. ส่วนที่ ๒ ๓. ส่วนที่ ๓ ๔. ส่วนที่ ๔

๓๔. ข้อใดใช้ภาษาต่างระดับกับข้ออื่น

๑. โรคผื่นภูมิแพ้ผิวหนังอักเสบเป็นโรคที่เกิดขึ้นแก่เด็กมากกว่าผู้ใหญ่
๒. ในตอนแรกนี้ คุณหมอบอกกล่าวถึงเรื่องของผิวหนังแห้งก่อนครับ
๓. ลูกน้อยควรจะใช้ครีมที่มีความเข้มข้น ไม่ใช่โลชั่นซึ่งผสมน้ำมาก
๔. น้องหนูต้องใช้ครีมบำรุงผิวทันทีหลังอาบน้ำ ไม่เช่นนั้นผิวหนังจะแห้งยิ่งขึ้น

๓๕. ข้อใดไม่ใช่สำนวนภาษาต่างประเทศ

๑. ในสภาวะปัจจุบันพบว่าโรคหลอดเลือดหัวใจตีบที่ปรากฏในกลุ่มคนอายุ ๓๕-๔๕ ปี มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี
๒. โรคหลอดเลือดหัวใจตีบ จึงไม่ได้เป็นโรคที่เกิดแก่ผู้สูงอายุอีกต่อไป
๓. ในกรณีของหลอดเลือดหัวใจที่ยังตีบไม่มาก เราอาจไม่รู้สึกรู้สีกอาการใดๆ เลย
๔. บ่อยครั้งที่อาการต่างๆ จะเกิดขึ้นต่อเมื่อหลอดเลือดหัวใจตีบไปสูงกว่า ๗๐% ขึ้น

๓๖. ข้อใดเป็นคำราชาศัพท์ที่ใช้แทนคำกริยาในวงเล็บได้ถูกต้องตามลำดับ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (ดู) ผลการดำเนินงานของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ แล้ว (ทักทาย) กับราษฎรที่มาเฝ้ารับเสด็จ

๑. ทรงทอดพระเนตร ทรงทักทาย ๒. ทรงทอดพระเนตร ทรงมีพระราชปฏิสันถาร
๓. ทอดพระเนตร ทรงพระราชปฏิสันถาร ๔. ทอดพระเนตร มีพระปฏิสันถาร

๓๗. ข้อใดเมื่อเติม “พระ” ข้างหน้าแล้ว ใช้เป็นราชาศัพท์สำหรับพระมหากษัตริย์ได้ทุกคำ

๑. บรมราชานุสาวรีย์ บรมฉายาลักษณ์ บรมเหตุที่ย
๒. บรมชนกนาถ บรมโกศ บรมวงศ์
๓. บรมหัตถเลขา บรมรูป บรมบพิตร
๔. บรมมนเทียร บรมอัฐิ บรมเกศา

๓๘. พาดหัวข่าวข้อใดแสดงความเห็นของผู้เขียน

๑. สว. ไม่ผ่าน พรก. ขึ้นภาษีน้ำมัน
๒. รมช. ศธ. เร่งหาคนทำผิตรีบน้องใหม่
๓. ปิด ๓ วัน ๓ ร.ร. ในเขต กทม. หวัดลาม
๔. หวันโรคใช้หวัดสุนัขคร่า “แพนด้าน้อย”



๓๕. รายงานทางวิชาการส่วนใดใช้ภาษาไม่เหมาะสม

๑) การเข้าพักอาศัยอยู่กับคนในหมู่บ้านทำให้ได้เรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนเหล่านั้น / ๒) นักวิจัยพบว่าต้องทำตัวเป็นคนอยู่ง่ายกินง่าย คลุกคลีดีโม่งกับชาวบ้านเพื่อสร้างความสนิทสนมคุ้นเคย / ๓) ปฏิบัติตามกฎระเบียบของหมู่บ้าน เคารพสิทธิของเจ้าของพื้นที่ / ๔) ไม่ทำสิ่งที่ขัดแย้งกับข้อปฏิบัติของชุมชน และไม่ลบหลู่ความเชื่อของคนในท้องถิ่น

๑. ส่วนที่ ๑ ๒. ส่วนที่ ๒ ๓. ส่วนที่ ๓ ๔. ส่วนที่ ๔

๔๐. ข้อใดใช้ภาษาเหมาะสมกับการเขียนรายงาน

๑. เวลาไม่สบายกะทันหันขึ้นมา ผู้ป่วยต้องไปพบแพทย์โดยเร็วที่สุด
๒. ผู้ที่เจ็บไข้ตอนกลางคืนมักพบเจอปัญหาเพราะไม่มีแพทย์เฉพาะทางคอยตรวจรักษา
๓. หากผู้ป่วยไปโรงพยาบาลหลังสองทุ่มไปแล้ว จะได้พบแต่แพทย์เวรซึ่งส่วนใหญ่เป็นแพทย์ทั่วๆ ไป
๔. โรงพยาบาลเปิด “ศูนย์แพทย์เฉพาะทางเที่ยงคืน” เพื่อตรวจรักษาผู้ป่วยนอกจนถึงเวลา ๒๔.๐๐ น.

๔๑. ข้อความส่วนใดเหมาะสมจะใช้ในจดหมายกิจธุระ

๑) พร้อมกันนี้ผมขออนุญาตส่งเอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาสินค้ามาให้ดูเพื่อจะเป็นประโยชน์กับสมาชิก / ๒) ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าท่านจะต้องดำเนินการผลิตตามหลักการใหม่นี้จึงจะส่งสินค้ามาขายได้ / ๓) รายละเอียดอื่นๆ เกี่ยวกับการพัฒนาสินค้ามีอยู่อีกมากที่ศูนย์ฯ ถ้าท่านแวะไปก็ยินดีต้อนรับ / ๔) หากท่านมีข้อข้องใจสามารถติดต่อได้ในเวลาทำการ ตามหมายเลขโทรศัพท์ท้ายจดหมายนี้

๑. ส่วนที่ ๑ ๒. ส่วนที่ ๒ ๓. ส่วนที่ ๓ ๔. ส่วนที่ ๔

๔๒. ประกาศต่อไปนี้ขาดความชัดเจนในเรื่องใด

โรงพยาบาลชีวิสุขเปิดบริการตรวจโรคนอกเวลา
สำหรับสตรีที่มีอาการวัยทอง และมีอาการประจำเดือนผิดปกติ
ตรวจโดยแพทย์นรีเวชผู้เชี่ยวชาญ
ณ ชั้น ๓ อาคาร ๑๐๐ ปี นัดหมายล่วงหน้า โทร. ๐๒๑๑๑๑๑๑

๑. กลุ่มเป้าหมาย ๒. สถานที่ติดต่อ ๓. เวลาดำเนินการ ๔. ผู้ดำเนินการ

๔๓. เมื่อพิจารณาการใช้ภาษาแสดงลำดับความในคำอธิบายวิธีทำอาหารต่อไปนี้แล้ว ข้อใดเป็นขั้นตอนที่ต่อจากข้อ ๔

- ๑. ปั่นทอดมันเป็นแผ่นกลม นำไปทอดจนสุก
- ๒. ใส่น้ำมัน ถั่วฝักยาวซอย ใบมะกรูดซอย นวดต่อไป
- ๓. ผสมเนื้อปลาทรายกับน้ำพริกแกงเผ็ด นวดให้เข้ากัน
- ๔. พรมน้ำเกลือที่ละน้อยขณะนวด แล้วนวดจนเหนียวได้ที่
- ๕. ตักทอดมันขึ้นพักไว้ให้สะเด็ดน้ำมัน เสิร์ฟพร้อมอาจาด

๑. ข้อ ๑. ๒. ข้อ ๒. ๓. ข้อ ๓. ๔. ข้อ ๕.

๔๔. ข้อความต่อไปนี้ไม่เหมาะที่จะเป็นประโยคแรกในส่วนใดของเรียงความเรื่อง “อาหารไทย”

วัฒนธรรมการกินอาหารของคนไทยดังกล่าว เกิดจากการประสานภูมิปัญญาด้านอาหาร จากหลายๆ ชาติมาดัดแปลงให้เป็นอาหารไทย

๑. ส่วนนำเรื่อง ๒. ส่วนขยายความ ๓. ส่วนสรุปเรื่อง ๔. การยกตัวอย่าง

ใช้ข้อความต่อไปนี้ตอบคำถาม ข้อ ๔๕ - ๔๖



๔๕. ข้อใดเป็นการเรียงลำดับข้อมูลที่เหมาะสมสำหรับเรียงความเรื่อง “สุนทรภู่ กวีเอกของโลก”

๑. ๓ - ๕ - ๒ - ๑ - ๔

๒. ๒ - ๓ - ๑ - ๔ - ๕

๓. ๒ - ๕ - ๓ - ๑ - ๔

๔. ๓ - ๑ - ๔ - ๒ - ๕

๔๖. ข้อมูลส่วนใดมีความสำคัญน้อยที่สุดสำหรับเรียงความเรื่อง “สุนทรภู่ กวีเอกของโลก”

๑. ส่วนที่ ๑

๒. ส่วนที่ ๓

๓. ส่วนที่ ๔

๔. ส่วนที่ ๕

๔๗. ข้อใดนำมาเติมในช่องว่างต่อไปนี้ได้ตามลำดับแล้วได้ความเหมาะสม

..... ขอให้เลขานุการอ่านรายชื่อ และรายงานการประชุมครั้งที่แล้ว
หลังจากนั้นก็ดำเนินการประชุมไปตาม ต่อไป

๑. ที่ปรึกษา ผู้มีสิทธิ์เข้าประชุม ผู้ตัดสินต่างๆ

๒. ประธาน ผู้เข้าประชุม ระเบียบวาระ

๓. ประธาน ผู้จัดประชุม ประเด็นต่างๆ

๔. ที่ปรึกษา องค์ประชุม เรื่องสำหรับประชุม

๔๘. ข้อใดใช้พรรณนาโวหาร

๑. ผนตคกระหนำจณลลิมหูลลิมคณไม่ขั่น เลื่อฝ่ำเปียงกปอนลลิมเช้ำเนบถ่ำถั่ว

๒. ไฟฟ้าดับมืดตลอดแนวถนนเนื่องจากเสาไฟฟ้าล้มเอียงลงมาตามๆ กันร่วม ๑๐ ต้น

๓. กิ่งไม้หักเคลื่อนไหวถล่มหลายสายหลังจากพายุฝนสงบลง

๔. รถยนต์จอดนิ่งอยู่หลายคัน แล่นต่อไปไม่ได้ต้องรอให้พายุสงบก่อน

๔๙. ข้อใดใช้บรรยายโวหาร

๑. นักร้องประสานเสียงเปล่งเสียงพร้อมเพรียงกันเป็นสามระดับตามทำนองที่ฝึกฝนมาอย่างดี

๒. เพลงเอกของรายการกระหิม์ก้องหอประชุม สะกดคนฟังให้เคลิบเคลิ้ม

๓. เสียงเปียโนไล่เรียงขึ้นลงอย่างแจ่มใส ชวนให้นึกถึงละอองน้ำที่โปรยปรายลงมา

๔. ทำนองเพลงตอนท้ายเบาหวิววูบหายจนคนฟังต้องกลืนหายใจตามไปด้วย

๕๐. ข้อความต่อไปนี้ใช้วิธีอธิบายตามข้อใด

คำว่าสึนามิในภาษาญี่ปุ่น หมายถึง คลื่นอ่าวจอกระเหือ (harbor wave) เนื่องจากประเทศญี่ปุ่นมีภูมิประเทศเป็นเกาะมีชายฝั่งทะเลยาว ตามชายฝั่งมีอ่าวใหญ่น้อยอยู่มาก หากเป็นอ่าวแคบๆ ซึ่งเป็นที่จอกระเหือ ความรุนแรงของคลื่นสึนามิจะมีมากขึ้นอีกหลายเท่า

๑. นิยาม และให้ตัวอย่าง

๒. นิยาม และให้เหตุผล

๓. ให้ตัวอย่าง และเปรียบเทียบ

๔. ให้เหตุผล และเปรียบเทียบ

๕๑. ข้อใดเป็นโครงสร้างของการแสดงเหตุผลในข้อความต่อไปนี้

เชื่อใช้หัวใจใหญ่สายพันธุ์ใหม่แพร่ระบาดอย่างรวดเร็วจากคนสู่คน / ด้วยเป็นเชื้อไวรัสที่ทำให้เกิดโรคในระบบทางเดินหายใจ / และติดต่อกันได้ง่าย

๑. ข้อสนับสนุน ข้อสนับสนุน ข้อสรุป

๒. ข้อสนับสนุน ข้อสรุป ข้อสนับสนุน

๓. ข้อสรุป ข้อสรุป ข้อสนับสนุน

๔. ข้อสรุป ข้อสนับสนุน ข้อสนับสนุน

๕๒. ข้อใดมีการใช้เหตุผล

๑. การแพทย์แผนไทยมีรากฐานมาจากความพอดี หรือความสมดุลของชีวิตทั้งด้านการกินอาหารและการจับถ่าย
๒. ชีวิตคนไทยยังคงผูกพันกับสมุนไพร และใช้กันอยู่ในชีวิตประจำวันตรงตามตำราการแพทย์แผนไทย
๓. ถึงแม้ยาสมุนไพรหลายขนานจะให้ประโยชน์ในการรักษาโรค แต่ถ้าไม่จำเป็นควรหลีกเลี่ยง ไม่ควรกินพร่ำเพรื่อ
๔. คนไทยเรียนรู้และสืบทอดการใช้พืชสมุนไพรเป็นยาและอาหารจากบรรพบุรุษ คนเฒ่าคนแก่จำนวนมากมีสุขภาพดีและอายุยืน

๕๓. ข้อใดมีวิธีแสดงเหตุผลต่างกับข้ออื่น

๑. บุญยืน ไม่อยากไปโรงเรียน เขาไม่สบาย และไม่มีการบ้านไปส่งครู
๒. บุญเพ็ญร้องเพลงลูกทุ่งไพเราะมาก คุณครูส่งเธอเข้าแข่งขันกับโรงเรียนอื่น
๓. บุญมาอ่านหนังสือเรียนทุกวัน เขาอยากเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยให้ได้
๔. บุญรักษาตัดสินใจไปเรียนต่อต่างประเทศ คุณพ่อคุณแม่ทำกิจการร้านอาหารอยู่ที่นั่น

๕๔. ข้อใดเป็นประเด็นโต้แย้งของข้อความต่อไปนี้

มีข้อเสนอให้รัฐสภาพิจารณาแยกพื้นที่ ๓ อำเภอของจังหวัดเชียงใหม่ คือ ผาง แม่อาย ไชยปราการ ตั้งเป็น “จังหวัดผาง” การตั้งจังหวัดใหม่มีเกณฑ์ที่ต้องพิจารณาหลายอย่าง อาทิ ควรมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า ๕,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร ประชากรไม่น้อยกว่า ๖๐๐,๐๐๐ คน อำเภอทั้ง ๓ ข้างต้นมีพื้นที่รวมทั้งสิ้น ๒,๑๓๕ ตารางกิโลเมตร และมีประชากรรวม ๒๔๕,๐๕๖ คน

๑. จังหวัดใหม่ควรชื่อ “จังหวัดผาง” หรือไม่
๒. เกณฑ์การตั้งจังหวัดใหม่เหมาะสมหรือไม่
๓. พื้นที่ ๓ อำเภอควรแยกมาตั้งเป็นจังหวัดใหม่หรือไม่
๔. รัฐสภาพมีอำนาจในการตั้งจังหวัดใหม่หรือไม่

ใช้ข้อความต่อไปนี้ตอบคำถาม ข้อ ๕๕ - ๕๖

ปัญหารุ่นพี่ใช้ความรุนแรงกับนักศึกษาใหม่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี ทั้งๆ ที่ก่อนปีการศึกษาใหม่จะเริ่มขึ้น ผู้บริหารของกระทรวงศึกษาธิการก็ได้มีคำแนะนำไปยังสถาบันการศึกษาต่างๆ ถึงแนวทางการรับมือที่จะไม่สร้างปัญหา ต่อจากนี้ผู้เกี่ยวข้องคงต้องวางแผนและหาแนวทางแก้ไขปัญหาระยะยาว เพราะไม่ว่าจะเป็นรุ่นพี่รุ่นน้องต่างก็เป็นทรัพยากรบุคคลของประเทศ

๕๕. ข้อใดเป็นโครงสร้างการแสดงทรรศนะตามลำดับ

๑. ที่มา ข้อสรุป ข้อสนับสนุน
๒. ที่มา ข้อสนับสนุน ข้อสรุป
๓. ข้อสนับสนุน ข้อสรุป ที่มา
๔. ข้อสนับสนุน ที่มา ข้อสรุป

๕๖. การแสดงทรรศนะข้างต้นของผู้เขียนเกิดจากข้อใด

๑. ความรู้
๒. ความเชื่อ
๓. ค่านิยม
๔. ประสบการณ์



๕๓. ข้อใดไม่มีกรณีโน้มน้าวใจ

๑. สถาบันอบรมการวางแผนการขายแบบเหนือชั้นทุกชั้นตอน
๒. ศูนย์หัวใจให้บริการตรวจวินิจฉัย รักษาโรคหัวใจและหลอดเลือด
๓. ตลาดน้ำกลางเมืองหลวงที่ยังคงอนุรักษ์วิถีชีวิตแบบโบราณ
๔. กระจกส่องหน้าที่เพิ่มลูกเล่นเอาใจสุภาพสตรีผู้รักสวยรักงาม

๕๔. ข้อความต่อไปนี้ไม่ใช่หลักการโน้มน้าวใจตามข้อใด

หมู่บ้านท่ามกลางธรรมชาติริมรื่น อากาศบริสุทธิ์ เหมาะแก่การสร้างเสริมสุขภาพ สภาพแวดล้อม
ดีเด่นจนมีรางวัล ๔ ปีซ้อนเป็นประจำ

๑. แสดงให้เห็นถึงความน่าเชื่อถือของข้อมูล
๒. ชี้ให้เห็นประโยชน์ของผู้รับสาร
๓. นำเสนอจุดเด่นของสินค้า
๔. ใช้คำเร้าอารมณ์

ใช้ข้อความต่อไปนี้ตอบคำถาม ข้อ ๕๕ - ๖๐

๑. “ครูครับ ครูบอกชื่อบทละครผิดหรือเปล่าครับ”
๒. “ครูครับ บทละครเรื่องนั้นชื่ออภัยนุราชหรือเปล่าครับ”
๓. “ครูครับ บทละครเรื่องนั้นชื่ออภัยธราชใช่หรือครับ”
๔. “ครูครับ ครูช่วยบอกชื่อบทละครอีกที่ได้ไหมครับ”

๕๕. คำกล่าวของนักเรียนตามข้อใดเหมาะจะเติมในช่องว่างข้อความนี้

ครู : “นักเรียนรู้ไหม สุนทรภู่ท่านแต่งวรรณคดีไว้หลายสิบเรื่อง แต่ที่เป็นบทละครมีเพียง
เรื่องเดียวคือ อภัยธราช”
นักเรียน : “.....”
ครู : “เออ ใช่จะจริงของเธอ ขอบใจนะจะ”

๑. ข้อ ๑.
๒. ข้อ ๒.
๓. ข้อ ๓.
๔. ข้อ ๔.

๖๐. คำกล่าวของนักเรียนตามข้อใดเป็นการกล่าวแย้งเพื่อให้ข้อมูลที่ถูกต้อง

๑. ข้อ ๑.
๒. ข้อ ๒.
๓. ข้อ ๓.
๔. ข้อ ๔.

๖๑. น้องพูดว่า “เขานี้ชอบกาแฟแก้วเดียว ขนมันปังแผ่นหนึ่งเหมือนทุกวันก็พอแล้ว กินมากเดี๋ยวอ้วน ต้องรีบ
ไปทำงานด้วย จะสายแล้ว”

คำพูดของพี่ตามข้อใดไม่สัมพันธ์กับคำกล่าวของน้องข้างต้น

๑. กว่าจะถึงมือกลางวันก็อีกหลายชั่วโมง จะไม่มีสมาธิทำงานนะ
๒. พี่เตรียมน้ำเต้าหู้ใส่ลูกเต๋อยให้แล้ว ไม่ก็แคลอรีหรรอก มีประโยชน์กว่ากาแฟ
๓. กินอาหารให้ครบ ๕ หมู่ แล้วออกกำลังกาย ก็ทำให้สุขภาพดีได้
๔. ดื่มน้ำให้เร็วกว่าเคยหน่อย ก็จะมีเวลากินข้าวเช้าได้

๖๒. คุณสุชาคือธิบายแก่ผู้ที่มาขอคำปรึกษาว่า

“ถ้าวันไหนคุณเกิดกลัวผีอย่างจับจิตจับใจอีก ก็ให้ตั้งสติดีๆ ระลึกถึงคำที่ผมพูดในวันนี้ว่า ความกลัวนั้นเกิดจากใจของเราเอง เราคิดเอาเองว่าเราเห็นหรือได้ยินสิ่งแปลกๆ ที่เร้นลับ โดยเฉพาะเวลาอยู่คนเดียวหรืออยู่ลำพังในที่มืด ทั้งหมดนั้นเกิดจากจินตนาการของเราโดยแท้”

คำพูดของผู้ฟังตามข้อใดต่อไปนี้จะแสดงว่าคำพูดของคุณสุชาติบรรลู่วัตถุประสงค์

๑. ดิฉันจะลองทำดูก่อน เพื่อจะได้ผลบ้าง ใหม่ๆ ที่ก็ยังกลัวอยู่นะคะ
๒. คุณคะ คุณมีคาถากันผีบ้างไหม ดิฉันอยากได้คาถาที่ฝึกแล้ว
๓. ที่คุณพูดก็อาจจะจริง แต่ดิฉันก็ยังไมกล้าเสี่ยงอยู่ดี
๔. คุณไม่เคยเจอผีคุณก็พูดได้ซีคะ เวลาเจอแล้วจะตั้งสติได้อย่างไรล่ะคะ

๖๓. ข้อใดไม่จำเป็นต้องอ้างอิงถึงการเขียนบรรณานุกรมทั้ง ๒ รายการ

รศ.ดร.นววรรณ พันธุเมธา. ๒๕๔๕. คลังคำ. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน). ๑๑๓๔ หน้า.

๑. คำนำหน้าชื่อผู้แต่ง และครั้งที่พิมพ์
๒. คำนำหน้าชื่อผู้แต่ง และจำนวนหน้า
๓. สำนักพิมพ์ และจำนวนหน้า
๔. ครั้งที่พิมพ์ และสำนักพิมพ์

๖๔. ข้อใดไม่อาจอนุมานได้ว่าเป็นคุณสมบัติของน้ำทับทิมตามบทโฆษณาต่อไปนี้

สาวน้อยหุน่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส
คิดดี ทำดี คนนี้
ดื่มน้ำทับทิมพลอยแสงเป็นประจำ

๑. มีรสชาติดี
๒. เหมาะแก่คนรุ่นใหม่
๓. มีประโยชน์ต่อสุขภาพ
๔. เหมาะแก่สตรี

๖๕. บุคคลตามข้อใดทำตามคำแนะนำวิธีป้องกันโรคระบาดที่ว่า “กินของร้อน ใช้ช้อนกลาง ล้างมือให้สะอาด”

- สุภาใช้ช้อนกลางตักแกงจืดเข้าปากตัวเอง
- สุภาพชอบดื่มแต่กาแฟร้อนในสนาม
- สุพิศใช้สบู่ออกมือทุกครั้งเมื่อกลับถึงบ้าน
- สุพงศ์กินดื่มน้ำที่เพิ่งทำเสร็จแทนอาหารประเภทยำ

๑. สุภา และสุภาพ
๒. สุภาพ และสุพิศ
๓. สุพิศ และสุพงศ์
๔. สุพงศ์ และสุภา



๖๖. จากข้อความต่อไปนี้ ก. คืออะไร

- ผู้บริโภคนิยมเลือกซื้อ ก. จากจีนมากกว่าเพราะเมล็ดโตกว่า
- ก. สายพันธุ์ไทยมีสารต้านอนุมูลอิสระสูงกว่าสายพันธุ์จีน
- ผู้วิจัยพบว่า ก. สายพันธุ์ไทยทำเป็นแป้งที่มีคุณภาพมากกว่า
- ก. เป็นส่วนประกอบที่ใช้ทำขนมไทยหลายชนิด
- เจ้าของบึงมักตัดดอกขายมากกว่าจะรอจนกว่าจะได้ ก.

๑. เมล็ดถั่วเหลือง ๒. เมล็ดข้าวสาลี ๓. เมล็ดทานตะวัน ๔. เมล็ดบัว

๖๗. ข้อใดไม่อาจอนุมานได้จากคำพูดต่อไปนี้

“จากการทดสอบทักษะภาษาไทยของนักศึกษา ๔๐๐ คน มีผู้อยู่ในเกณฑ์ดีเพียง ๓๐ คน ไม่มีผู้ที่ได้คะแนนในเกณฑ์ดีมากเลย อย่างนี้ไม่เรียกว่าวิกฤตได้อย่างไร”

๑. ผู้พูดเห็นว่าผลการทดสอบทักษะการใช้ภาษาไทยไม่น่าพอใจ
๒. ผู้พูดวิตกว่าการเรียนการสอนภาษาไทยในมหาวิทยาลัยถึงขั้นต้องปรับปรุง
๓. ผู้พูดเห็นความสำคัญของการเรียนการสอนภาษาไทยในมหาวิทยาลัย
๔. ผู้พูดเห็นว่าไม่มีประโยชน์ที่จะจัดการทดสอบทักษะภาษาไทยในมหาวิทยาลัย

๖๘. ข้อใดไม่น่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้มีการพูดประโยคต่อไปนี้

“น่าจะดีนะ เราจะได้ช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อมด้วย”

๑. การประกาศให้นิคมอุตสาหกรรมเป็นเขตปลอดมลพิษ
๒. การรณรงค์ให้ใช้เตาเผาขยะแบบไร้ควันพิษในโรงงาน
๓. การอนุญาตให้ค้าขายบนทางเท้าได้โดยไม่มีวันหยุด
๔. การเปลี่ยนสถานีขนส่งเป็นสวนสาธารณะกลางเมือง

๖๙. ในข้อความต่อไปนี้ “หัวใจของธุรกิจนี้” มีความหมายตามข้อใด

หัวใจของธุรกิจนี้แตกต่างจากที่อื่นซึ่งอาจจะสนใจพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ดีเลิศบ้าง ขยายเครือข่ายอย่างกว้างขวางบ้าง ส่วนเราต้องยืนหยัดให้ได้ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม

๑. ความมั่นคงขององค์กร
๒. คุณภาพของสินค้า
๓. ความมีสัมพันธภาพที่ดี
๔. การเติบโตของธุรกิจ

๗๐. ข้อใดไม่ได้อ้างถึงในข้อความต่อไปนี้

การทำฟู้กันเงินจากขนสัตว์เริ่มด้วยการเลือกวัสดุ ทำความสะอาดสาบ แล้วประกอบเข้ากับด้าม โดยต้องระวังให้ขนของปลายฟู้กันเรียงเท่ากันอย่างเป็นระเบียบ เพื่อให้หน้าหมึกเดินสม่ำเสมอ

๑. คุณค่า
๒. วิธีทำ
๓. ชนิดของวัสดุ
๔. ความประณีตในการทำ

ใช้ข้อความต่อไปนี้ตอบคำถาม ข้อ ๗๑ - ๗๒

เรารู้สึกได้ถึงความแตกต่างเมื่อเราปลูกส้มแบบเกษตรอินทรีย์ เราไม่ได้ลงทุนมาก ตั้งแต่ต้นปีมาใช้ไปไม่กี่พันบาท ชาวบ้านไม่หมิ่นยาเคมี ไม่มีมลภาวะ สภาพร่างกายเราดีขึ้นทันตาเห็น ตอนแรกคิดว่าทำยาก เดียวนี้รู้แล้ว อยากให้คนปลูกส้มแบบใช้สารเคมีหันมาทำแบบเรากันมากขึ้น

๗๑. ข้อใดไม่สอดคล้องกับข้อความข้างต้น

๑. ผู้พูดเพิ่งเริ่มอาชีพเกษตรกรรมเป็นครั้งแรก
๒. ไร่ส้มอินทรีย์ทำได้ง่ายและได้ผลดีหลายด้าน
๓. การปลูกส้มแบบใช้สารเคมีมีต้นทุนสูงกว่าแบบอินทรีย์มาก
๔. ผู้พูดพอใจที่แข็งแรงขึ้นเพราะไม่ต้องสูดดมสารเคมี

๗๒. ข้อใดเป็นเจตนาของผู้พูด

๑. บอกกล่าวให้คนรู้จักผลงานเกษตรอินทรีย์ที่ตนทำอยู่
๒. ตักเตือนให้คนระวังในการกินส้มที่ปลูกแบบใช้สารเคมี
๓. ชักชวนเพื่อนเกษตรกรให้เปลี่ยนมาทำไร่แบบเกษตรอินทรีย์
๔. แนะนำคุณค่าของส้มที่ได้จากไร่แบบเกษตรอินทรีย์

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ ๗๓ - ๗๔

คนเราถึงจะเป็นใหญ่ปานใดก็ดี ยังคงมีผู้อื่นหรือสิ่งอื่นที่ใหญ่กว่า ซึ่งถ้าเป็นผู้มีความคิดชอบก็จะต้องเคารพนับถือ แม้พระบรมศาสดาที่เรานิยามว่าประเสริฐกว่ามนุษย์ทั้งปวงก็ยังคงทรงแสดงคารวะต่อพระธรรม

๗๓. ข้อใดไม่อาจอนุมานได้ว่าเป็นบุคลิกภาพของผู้เขียน

๑. มีคุณธรรม
๒. อ่อนน้อมถ่อมตน
๓. มีความคิดเฉียบคม
๔. มีความรู้ทางวิชาการสูง

๗๔. ผู้เขียนใช้วิธีการนำเสนอตามข้อใด

๑. ยกตัวอย่างประกอบให้เห็นจริง
๒. เปรียบเทียบให้เห็นภาพ
๓. อธิบายโดยการนิยาม
๔. บรรยายให้รู้กระจ่างชัด

๗๕. ข้อใดไม่อาจอนุมานได้จากข้อความต่อไปนี้

การไม่กินอาหารเช้าจะทำให้ร่างกายขาดพลังงาน และจะมีผลต่อการเรียนรู้และความจำ เพราะสารอาหารหลักที่ให้พลังงานคือกลูโคสจากอาหาร ดังนั้น การกินอาหารเช้าจึงทำให้สมองทำงานได้ดี โดยเฉพาะเด็กนักเรียนจะช่วยให้มีสมาธิในการเรียน

๑. นักเรียนควรกินอาหารเช้าเพราะจะช่วยให้เรียนหนังสือได้ดีขึ้น
๒. ผู้ใหญ่อาจงดอาหารเช้าได้เพราะไม่ได้อยู่ในวัยเรียน
๓. ทุกคนควรกินอาหารเช้าเพราะจะช่วยการทำงานของสมอง
๔. อาหารเช้ามื้อประโยชน์เพราะทำให้ร่างกายได้รับพลังงาน



๓๖. ข้อใดไม่ได้อ้างถึงในข้อความต่อไปนี้

ตำราอาหารจีนยกให้สาถิเป็น “สุดยอดแห่งผลไม้” เนื่องจากมีรสชาติหวานเย็นและมีคุณค่าทางอาหารสูงเพราะมีธาตุอาหาร เช่น เบตาแคโรทีนและวิตามินซี สาถิมีหลายพันธุ์ แต่ที่แพร่หลายก็คือ สาถิหอมและสาถิหิมะ

๑. ข้อมูลพันธุ์สาถิ
๒. ประโยชน์ของสาถิ
๓. วิธีเลือกซื้อสาถิ
๔. ความนิยมในการรับประทานสาถิ

๓๗. ข้อใดไม่สอดคล้องกับข้อความต่อไปนี้

เนื่องจากนักดำน้ำต้องทำงานอยู่ภายใต้ความกดดัน ต่อสู้กับกระแสน้ำ คลื่นลม ความหนาวเย็น ความโดดเดี่ยว อันตรายจากสัตว์ทะเล และโรคที่เกิดขึ้นจากการดำน้ำ ดังนั้น ผู้ที่จะทำงานใต้น้ำ จะต้องเป็นผู้ที่แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ มีสติ มีการตัดสินใจในการแก้ปัญหาได้ดี

๑. ผู้ทำงานใต้น้ำทุกคนต้องมีร่างกายสมบูรณ์
๒. ความโดดเดี่ยวทำให้นักดำน้ำเป็นโรคที่เกิดจากการดำน้ำ
๓. กระแสน้ำ คลื่นลม และอุณหภูมิเป็นปัญหาในการทำงานใต้น้ำ
๔. อุปสรรคในการทำงานใต้น้ำอาจผ่านพ้นไปได้เพราะความมีสติ

๓๘. ข้อใดไม่ได้อ้างถึงในข้อความต่อไปนี้

ถนนพหลโยธินเป็นช่องทางหลวงที่เชื่อมกรุงเทพฯ กับจังหวัดทางเหนือของไทย ตั้งชื่อเป็นอนุสรณ์แก่พันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา (พจน์ พหลโยธิน) หัวหน้าคณะราษฎร ผู้นำการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ และอดีตนายกรัฐมนตรีคนแรกของประเทศไทย รัฐบาลให้ตั้งชื่อว่า ถนนพหลโยธิน เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๙๓

๑. ที่มาของชื่อถนน
๒. ผู้ตั้งชื่อถนน
๓. ปีที่สร้างถนน
๔. ประโยชน์ใช้สอยของถนน

๓๙. ข้อใดเป็นแนวคิดของข้อความต่อไปนี้

ไม่สำคัญหรอกว่าชีวิตนี้เคยล้มหรือไม่เคยล้ม แต่อยู่ที่ว่าสามารถลุกขึ้นได้ทุกครั้งที่ล้มหรือไม่ บางคนเพราะล้มจึงได้รู้ข้อผิดพลาด แล้วนำจุดที่ผิดพลาดพลั้งนั้นมาทำกำไรให้ชีวิตในอนาคต จนลุกขึ้นยืนได้อีกครั้ง

๑. ทุกคนล้วนแต่เคยสมหวังและผิดหวังในชีวิตมาแล้ว
๒. การยอมแพ้อุปสรรคยอมไม่ก่อให้เกิดประโยชน์อะไร
๓. การนำข้อผิดพลาดมาเป็นบทเรียนทำให้ชีวิตประสบความสำเร็จได้
๔. การฟื้นฟูกิจการที่ล้มเหลวให้ได้กำไรไม่ใช่เรื่องเหลือวิสัยที่จะกระทำ

๘๐. ผู้เขียนเจตนาจะให้แนวคิดตามข้อใด

ธรรมชาติภาษาของชาติที่กำลังเจริญย่อมจะเดินไปข้างหน้าเสมอ แต่ถ้าเดินเข้าป่าเข้ารก หนักเข้าก็ถ่วงความเจริญลงไป

๑. ธรรมชาติของภาษาต้องมีการเปลี่ยนแปลง ๒. ความเจริญของชาติบ้านเมืองอยู่ที่ภาษา
๓. ภาษาเปลี่ยนแปลงได้แต่ต้องมีขอบเขต ๔. ชาติที่กำลังพัฒนาควรพัฒนาภาษาด้วย

๘๑. ข้อใดเหมาะจะเติมลงช่องว่างในโคลงสองสุภาพ ๒ บทนี้

ของควาพลันเสพแล้ว กลับไม่หมดศรี	ยามสุริยเคลื่อน ... (ก) ...
ของหวาน ... (ข) ... ลูกไม้ แต่ล้วนอย่างดี	หลายสิ่งเสาะหาได้ นักรบ

๑. (ก) คล้อย, (ข) นี้ ๒. (ก) ที่, (ข) พาน ๓. (ก) คลาด, (ข) เป็น ๔. (ก) แล้วย, (ข) มี

๘๒. ข้อความต่อไปนี้เมื่อจตุรครกถูกต้องตามฉันทลักษณ์จะเป็นคำประพันธ์ชนิดใด

เสด็จพันทวารศัามกุเวียงหวันฤทัยท่านเพียงจก้าพระองค์ก็อ่อนเอียงเอนอาสน์อกระรั้วม้วนหน้า
ถันสั้นเสียวแสง

๑. โคลง ๒. กลอน ๓. ฉันท์ ๔. ร่าย

๘๓. คำกล่าวในข้อใดไม่ต้องการคำตอบจากคู่สนทนา

๑. นี่ลูกเต้าของใครได้ไหนมา ดูหน้าตาอึมย่องผ่องแผ้ว
๒. ยังเล็กนักได้สึกก็เดือนแล้ว ลูกแก้วจงแฉ่งแจ่มกัจจา
๓. ใครแกงผักขึ้นมาเวลานี้ ไปหาตัวมานี้อย่าได้ช้า
๔. ถ้าหนุ่มแน่นแมนเหมือนแต่ก่อนไซริ้ จะเกรงกลัวอะไรกับไฟริ้

๘๔. ข้อใดใช้สัมผัสเพียงชนิดเดียว

๑. พักตร์น้องละอองนวลปลั่งปลั่ง ๒. งามประหลาดเลิศล้ำเลขา
๓. อรชรอ่อนแอ้นทั้งอินทรี ๔. ดั่งกินรีลงสรลงคาลัย

๘๕. ข้อใดมีลักษณะเป็นบทราพันนิราศอย่างเห็นได้ชัด

๑. ชมพนมพนาเวศห้วย เหวหิน ๒. ทุกเขาะชอกศิขริน ร่องน้ำ
๓. จักชวนแม่สรงสินธุ์ แสนสนุก ๔. สนานอุทกท่าถ้ำ ถิ่นทองแถวธาร



๘๖. ข้อใดไม่ใช่ภาพพจน์

- | | |
|-------------------------|-------------------------|
| ๑. หนึ่งส้มเทพรส | หวานปรากฏรสแบบเนียน |
| ส้มเหม็นหล่นอาเกียรณ์ | เปลือกบางอ่อนหนอนชอบใจ |
| ๒. อย่างหนึ่งส้มสันดาน | หมอใช้การยาสำคัญ |
| เรียกชื่อส้มเหมือนกัน | กินบได้ใช้ทำยา |
| ๓. ส้มหนึ่งสีผิวเหลือง | มาแต่เมืองตรงگانู |
| รสชาติก็พอดู | รสสนิทหวานปานตาลชิม |
| ๔. พรรณหนึ่งเรียกส้มจุก | ผลห้ามสุกดูสลอน |
| เปลือกบางคิดบังอร | โคมแบบบางร่างอย่างเขียน |

๘๗. คำประพันธ์ต่อไปนี้ใช้ภาพพจน์กี่แห่ง

พระนักสิทธิ์พิศดูเป็นครุพัก
เมื่อตัวเดียวเจียวกลายเป็นหลายพันธุ์
กินคนผู้ปูลาหญาใบไม้
เจียวเป็นเพชรเกล็ดเป็นนิลลั่นเป็นปาน

หัวร่อหนักรูปร่างมันช่างชัน
กำลังมันมากนักเหมือนยักษ์มาร
มันทำได้หลายเล่ห์อายเคราะห์
ถึงเอาขวานฟันฟาดไม้ขาดรอน

๑. ๑ แห่ง

๒. ๒ แห่ง

๓. ๓ แห่ง

๔. ๔ แห่ง

ใช้คำประพันธ์ต่อไปนี้ตอบคำถาม ข้อ ๘๘ - ๘๙

ไปถามปราชญ์บ่พร้อม	พาที
เปรียบดั่งเกร็ดดี	จิ้งกรีน
คนพาลพวกอวดดี	จ๊กกล่าว
ถามบ่ถามมันพิน	เฟื่องถ้อยเกินถาม

๘๘. ผู้แต่งไม่ใช้กลวิธีตามข้อใด

๑. ซ้ำคำ ๒. เล่นคำ ๓. ภาพพจน์ ๔. สัมผัสพยัญชนะ

๘๙. ข้อใดเป็นจุดประสงค์ของผู้แต่ง

๑. สอนไม่ให้เป็นคนพุดโอ้อวด ๒. แนะนำให้คนนักปราชญ์ที่สวณคำพุด
๓. สอนมิให้เอาอย่างคนอวดดี ๔. แนะนำให้เป็นผู้ฟังมากกว่าเป็นผู้พูด

๙๐. ข้อความต่อไปนี้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องอะไร

หัวล้านได้หวี ตาบอดได้แว่น

๑. การได้รับของที่พินสมัย ๒. การได้รับของที่ผู้ได้รับรังเกียจ
๓. การได้รับของที่ไม่เป็นประโยชน์แก่ผู้ได้ ๔. การได้รับของที่ปราศจากคุณค่า

๕๑. ข้อใดเป็นเจตนาของผู้แต่งคำประพันธ์ต่อไปนี้

อันความคิดวิทยาเหมือนอาวุธ สงวนคมสมนึกใครอีกซัก	ประเสริฐสุดซ่อนใส่เสี้ยนฝัก จึงค่อยชักเชือดฟันให้บรรลัย
--	--

๑. สอนให้รู้จักเลือกใช้อาวุธและสติปัญญาให้ถูกเวลา
๒. สอนเรื่องการใช้สติปัญญาและความรู้ให้ถูกจังหวะ
๓. แนะนำวิธีการใช้อาวุธให้เกิดผลดีตามความปรารถนา
๔. แนะนำวิธีการเก็บอาวุธเพื่อให้คมกริบเหมือนมีสติปัญญาอยู่เสมอ

ใช้คำประพันธ์ต่อไปนี้ตอบคำถาม ข้อ ๕๒-๕๓

- | | |
|--|---|
| ๑. อันผ้าพีดีเหลือเป็นเนื้อหน่อ
รูปร่างน้อยจ้อยอร่อยใจ | เห็นต่อจะบุญหนักศักดิ์ใหญ่
จงกอดไว้เถิดกะอย่าละวาง |
| ๒. เออกระกระนั้นและจริงอยู่
ที่ไหนจะงามพร้อมเหมือนหม่อมเงาะ | รูปร่างผิวก็ไม่ใช่เหมาะ
ใครเห็นก็หัวเราะว่ารูปร่าง |
| ๓. ถึงพี่จะรุ่งเรืองไปเบื้องหน้า
ดีแต่จะมาพานรานทาง | ก็ไม่พึงวาสนาย่าวดอ้าง
ไม่อดศุภใจบ้างหรืออย่างไร |
| ๔. จึงออกมาว่ากับลูกสาว
เสียยศเสียศักดิ์ไม่รักตัว | ช่างทำความงามจาวอีกคนชั่ว
เลือกผ้าได้เงาะเห็นเหมาะใจ |

๕๒. ข้อใดไม่มีน้ำเสียงประชด

๑. ข้อ ๑. ๒. ข้อ ๒. ๓. ข้อ ๓. ๔. ข้อ ๔

๕๓. ข้อใดไม่ได้กล่าวถึงบุคคลที่ ๓

๑. ข้อ ๑. ๒. ข้อ ๒. ๓. ข้อ ๓. ๔. ข้อ ๔.

๕๔. ข้อใดมีถ้อยคำแสดงอารมณ์ของตัวละคร

- | | |
|-------------------------------------|-----------------------------|
| ๑. ครั้นอ่านสารเสร็จสิ้นพระทรงฤทธิ์ | ถอนฤทัยแล้วคิดสงสัย |
| ๒. บุษบาจะงามสักเพียงไร | จึงต้องใจระตุทุกบุรี |
| ๓. เจริญเสด็จคลาไคลไปก่อน | แล้วจึงค่อยผันผ่อนมากรุงศรี |
| ๔. แม้นงามเหมือนจินตะหราวาตี | ถึงจะเสียชีวิตก็ควรนั้ |

๕๕. ข้อใดตีความได้ตรงกับข้อความต่อไปนี้

ลาภยศถาบรรดาศักดิ์ที่มีอยู่ สมบัติมากลาภไม่ไหวใครจะปราม	รวยเลิศหรืออยู่เรือนทองสองล้านสาม สุดท่ายามแต่ร้างเนาทำนองเอง
--	--

๑. บางคนโชคได้ลาภยศและเงินทองโดยไม่มีใครขวางได้
๒. คนเราไม่ควรโลภมากเอาแต่ตั้งดวงความร่ำรวย ในที่สุดก็แบกไม่ไหว
๓. สมบัติทั้งหลายไม่ใช่สิ่งจริงยั่งยืน มีความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ
๔. คนเราเมื่อถึงคราวตายก็เอาเกียรติยศและทรัพย์สินติดตัวไปไม่ได้



๕๖. ข้อใดไม่ได้อ้างถึงในคำประพันธ์ต่อไปนี้

ชนใดมีชาติเชื้อ	เลวทราม
เพียรอดส่ำห้ำพยายาม	หมั่นหมั่น
อยู่บดอยู่ฝนความ	รู้แก่ เกินแฮ
กลับยศใหญ่ยิ่งขึ้น	เช่นเชื้อผู้ดี

๑. คนเราควรตั้งอยู่ในความขยันหมั่นเพียร
๒. การแสวงหาความรู้เป็นประจำนำไปสู่ความสำเร็จ
๓. คนนิสัยเลวอาจเปลี่ยนกลับกลายเป็นคนนิสัยดีได้
๔. คนที่มีกำเนิดต่ำอาจพัฒนาจนเปลี่ยนสถานภาพให้สูงขึ้นได้

๕๗. คำประพันธ์ในข้อใดกล่าวถึงสิ่งที่แสดงวัฒนธรรมไทย

๑. ยাত্রบาทห่อนกระชั้น ช่วงเท้าเทาเสมอ
๒. แก้วก่องทองสลับลิ้น ร่วงรุ่งเรืองแสง
๓. แห่อยู่สองข้างเข้า คู่คล้ายเคียงไกล
๔. บังแทรกสองคู่ส่าย สลับริ้วฉัตรเรียง

๕๘. คำประพันธ์ในข้อใดไม่แสดงความเชื่อของคนไทย

๑. ชาตินี้มีมีแต่สองหัตถ์ จงไปอุบัติเอาชาติใหม่
๒. ถ้าวาสนาเราเคยบำรุงรัก ก็จะเป็นภักย์ผลสืบไป
๓. กรรมเวรสิ่งใดดังนี้ ทูลพลาญโศกที่รำพัน
๔. จะได้รองเบื้องบาทา ไปกว่าจะสิ้นชีวิ

๕๙. ข้อใดมีชื่อดอกไม้มากที่สุด

๑. ชมสร้อยฟ้าสารภียี่สุนเทศ
๒. พิกุลบุณนาคนมสวรรค์
๓. กิ่งกาหลงชงโคมะลิวัลย์
๔. เกดแก้วจำปามหาหงส์

๑๐๐. ข้อใดไม่ได้อ้างถึง “ช้าง”

๑. งามเร่งงามโทท้าว ท่านผู้ศึกษาร
๒. สารทรงราชรามัญ ลงล่าง แลนา
๓. ไพเราะราชสุภา ยึดถือ สารนา
๔. ตรีภอกพทศกขัว อยู่เบื้องบนสาร

เฉลยภาษาไทย O-NET'๕๓

๑. ๒.	๒. ๔.	๓. ๒.	๔. ๓.	๕. ๒.	๖. ๓.	๗. ๑.	๘. ๒.	๙. ๔.	๑๐. ๒.
๑๑. ๓.	๑๒. ๑.	๑๓. ๓.	๑๔. ๔.	๑๕. ๓.	๑๖. ๑.	๑๗. ๓.	๑๘. ๔.	๑๙. ๓.	๒๐. ๔.
๒๑. ๒.	๒๒. ๓.	๒๓. ๒.	๒๔. ๓.	๒๕. ๔.	๒๖. ๒.	๒๗. ๑.	๒๘. ๓.	๒๙. ๔.	๓๐. ๑.
๓๑. ๔.	๓๒. ๑.	๓๓. ๑.	๓๔. ๑.	๓๕. ๒.	๓๖. ๓.	๓๗. ๒.	๓๘. ๔.	๓๙. ๒.	๔๐. ๔.
๔๑. ๒.	๔๒. ๓.	๔๓. ๑.	๔๔. ๑.	๔๕. ๔.	๔๖. ๓.	๔๗. ๒.	๔๘. ๑.	๔๙. ๑.	๕๐. ๒.
๕๑. ๔.	๕๒. ๔.	๕๓. ๒.	๕๔. ๓.	๕๕. ๑.	๕๖. ๔.	๕๗. ๒.	๕๘. ๔.	๕๙. ๒.	๖๐. ๒.
๖๑. ๓.	๖๒. ๑.	๖๓. ๒.	๖๔. ๑.	๖๕. ๓.	๖๖. ๔.	๖๗. ๔.	๖๘. ๓.	๖๙. ๑.	๗๐. ๑.
๗๑. ๑.	๗๒. ๓.	๗๓. ๔.	๗๔. ๑.	๗๕. ๒.	๗๖. ๓.	๗๗. ๒.	๗๘. ๓.	๗๙. ๓.	๘๐. ๓.
๘๑. ๔.	๘๒. ๑.	๘๓. ๔.	๘๔. ๒.	๘๕. ๓.	๘๖. ๒.	๘๗. ๑.	๘๘. ๒.	๘๙. ๑.	๙๐. ๓.
๙๑. ๒.	๙๒. ๓.	๙๓. ๓.	๙๔. ๑.	๙๕. ๔.	๙๖. ๓.	๙๗. ๔.	๙๘. ๔.	๙๙. ๔.	๑๐๐. ๓.



สรุปภาษาไทย

๑. โครงสร้างพยางค์ นักเรียนยังจำได้ไหมคะ?
โครงสร้างพยางค์มี
 ๑. พยัญชนะ
 ๒. สระ
 ๓. วรรณยุกต์
แล้วอะไรคะ ที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย
⇒ วรรณยุกต์ค่ะ (ชนะเลิศ ! ที่ตอบถูก)
๒. พยัญชนะท้าย บางพยางค์มี บางพยางค์ไม่มีก็ได้ นะคะ
๓. โครงสร้างพยางค์เหมือนหรือต่างกันให้ดูที่พยัญชนะท้าย
พยางค์ใด **มี** เสียงพยัญชนะท้ายนั้นคือพยางค์ปิด
พยางค์ใด **ไม่มี** เสียงพยัญชนะท้ายเป็นพยางค์เปิด
๔. ทั้งพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด มีทั้งรูปและเสียง แต่ข้อสอบจะเน้นเสียงนะคะ
๕. พยัญชนะมี ๔๔ รูป จัดเป็นเสียงมี ๒๑ เสียง เพราะหลายรูปนั้นนับเป็นเสียงเดียว
เช่น ท ฐ ฑ ฒ ฐ ฎ ทั้ง ๖ รูปนับเป็นเสียงเดียว คือ เสียง ทอ
(มีนำละถึงเหลือจำนวนเสียงน้อย ก็เพราะอย่างนี้เอง)
๖. พยัญชนะต้น ๔๔ รูป แบ่งเป็น ๓ หมู่ เรียกว่าอักษร ๓ หมู่ หรือ ไตรยางศ์
๗. อักษรกลาง ท่องว่า **ไก่ จิก เต็ก ตาย บน ปาก โอง**
(ก จ ด ฎ ต ฏ บ ป อ)
๘. อักษรสูง ท่องว่า **ผี ฝาก ถูง ข้าว สาร ให้ ฉัน**
(ผ ฝ ถ ฐ ข ฃ ศ ช ษ ห ฌ)
๙. อักษรต่ำคู่ ท่องว่า **พี่ แฟน เธอ คง แช่ว เอี้ย ชัน**
(พ ภ ฟ ฝ ฐ ฑ ท ฑ ค ฌ ฃ ษ ฌ ฌ)
๑๐. อักษรต่ำเดี่ยว ท่องว่า **งูใหญ่ นอน อยู่ ณ ริม วัด โม พื โลก**
(ง ญ ฌ น ย ร ว ม พ ล)
๑๑. ที่เรียกอักษรต่ำคู่ เพราะเสียงจะเหมือนอักษรสูงเป็นคู่ๆ เช่น ผ กับ พ
๑๒. เสียงควบกล้ำของไทยดั้งเดิมจะมี ๑๑ เสียง
ตร พร ปร กร ฌร
พล ปล กล ฌล
กว ฌว
เสียง /พล/ เช่น “ครูชอบร้องเพลง กับน้องพลับ ชอบเล่นดอกไม้เพลิง”

๑๓. ถ้าขึ้นต้นด้วยอักษรตัวอื่นจะเป็นเสียงควบกล้ำจากต่างประเทศ
เช่น บร บล ฟร ฟล คร
บร เช่น “ครูใช้ผงซักฟอกยี่ห้อ**บรีส**”
บล เช่น “นำหวานเฮลตี้**บลูบอย**”
ฟร เช่น “ใครๆ ก็ชอบของ**ฟรี**”
คร เช่น “ครูได้เป็น**ครัมเมเยอร์**”
๑๔. ควบกล้ำไม่แท้มี ๒ แบบ
๑. ไม่ออกเสียง ร ออกเสียงเฉพาะตัวหน้า เช่น จริง สร้าง สร้อย
๒. **ทร** ออกเสียงเป็น **ซ** เช่น ทรวด ทรง ทราบ ทราม ทราย
๑๕. **ทร** สามารถเป็นทั้งควบกล้ำแท้ และควบกล้ำไม่แท้ได้
เช่น นิทรา (แท้) ทรวดทรง (ไม่แท้)
๑๖. สระมี ๒๑ รูป
๑๗. อักษรไทยที่เป็นสระได้มี ๑๖
๑๘. เสียงสระมี ๒๑ เสียง
๑๙. สระเดี่ยวมี ๑๘ เสียง จัดเป็นคู่ได้ ๙ คู่สระ ๑๘ เสียงมันจับคู่เป็นคู่กันแล้ว ๙ คู่
๒๐. สระประสมมี ๓ เสียง **เอีย อัว เอือ** ท่องว่า **เมียกลัวเรือ**
๒๑. **อำ ไอ โอ** เอา ฤ ฎ ฏ ฎ ถูกจัดว่าเป็นพยางค์ **ไม่ใช่สระ**
๒๒. **อำ ไอ โอ** เอา มีตัวสะกดเสมอ ท่องว่า **จำใจไปเอา**
๒๓. **อำ** สะกดด้วย **ม อ + อะ + ม**
๒๔. **ไอ** สะกดด้วย **ย อ + อะ + ย**
๒๕. **โอ** สะกดด้วย **ย อ + อะ + ย**
๒๖. **เอา** สะกดด้วย **ว อ + อะ + ว**
๒๗. สระสามารถออกเสียงไม่ตรงกับรูปได้ เช่น รูปยาวออกเสียงสั้น รูปสั้นออกเสียงยาว
๒๘. **ท่าน** ออกเสียงเป็น **ทัน**
๒๙. **กิโล** ออกเสียงเป็น **กิโล**
๓๐. สระบางรูป **ไม่ออกเสียง** ก็ได้ เช่น เหตุ ชาติ
๓๑. สระลดรูป คือ รูปสระหายไป เช่น คน สระโอะหายไป โตะ + น = คน
๓๒. สระเปลี่ยนรูป คือ สระเปลี่ยนเป็นรูปสระอื่น
เช่น วัด เปลี่ยนจากสระอะเป็นไม้หันอากาศ **วะ + ด = วัด**
๓๓. เมื่อมี **ตัวสะกด** เข้ามาจะเกิดการ **ลดรูป** และ **เปลี่ยนรูป**
๓๔. วรรณยุกต์มี ๔ รูป ๕ เสียง เสียงสามัญไม่มีรูป
วรรณยุกต์ คือ เสียงดนตรีเป็นเอกลักษณ์ของภาษาไทยด้วยนะ
“จงภูมิใจเถิดเป็นไทย...มีวรรณยุกต์ใช้ไม่เหมือนชาติอื่น”
๓๕. ทุกพยางค์ในภาษาไทยต้องมีเสียงวรรณยุกต์เสมอ

๓๖. เปลี่ยนรูปวรรณยุกต์จะเปลี่ยนความหมายทันที
เช่น ปา ป่า ป้า ป๊า ป๋า (คืนนี้ป้ามาดึกจัง)
๓๗. วรรณยุกต์มีในภาษาไทยและจีน
๓๘. ตัวอักษรไทยที่ไม่สามารถใช้เป็นตัวสะกดได้มี ๑ ตัว ไม่ใช่ผีฝากถุงข้าวสาร นะคะ
คือ ผ ฝ ฒ อ ห ฉ ฮ
ท่องว่า ผี ฝาก เถอ เอ็ม ให้ ฉั้น ฮะ
๓๙. ตัวสะกดมีกี่แม่คะ เสียงตัวสะกดมีอยู่ ๘ เสียง ๘ แม่ แม่กบ กับ แม่กด เป็นเสียงอะไร
แม่กด เสียง /ต/ แม่กบ เสียง /ป/
๔๐. แม่กด คือ เสียง /ต/
๔๑. แม่กบ คือ เสียง /ป/
๔๒. คำที่ไม่เคยไปบวกกับคำใดเลยเรียกว่า คำมูล เช่น ทูเรียน แต่ทูเรียนก็สามารถแปลงร่างเป็นคำ
ประสมก็ได้
๔๓. ทูเรียนกวน เป็นคำประสม เพราะเกิดจาก ทูเรียน + กวน
๔๔. คำมูลมีหลายพยางค์ก็ได้ เช่น คิฉั้น มะละกอ ขจี ฯลฯ (ต้องพูดพร้อมกันทั้ง ๓ พยางค์ มะละกอ
แยกจากกันไม่ได้)
๔๕. คำประสม คำซ้อน คำซ้ำ คำสมาส คำสนธิ คำ ๕ คำที่กล่าวมา เกิดจากการรวมกันของคำตั้งแต่
๒ คำขึ้นไปเป็นการสร้างคำใหม่ขึ้นมาใหม่
“สม ซ้อน ซ้ำ” แต่งงานกันที่ไทย แต่ สมาส สนธิ แต่งงานกันที่อินเดีย
๔๖. คำประสมกับคำซ้อนหน้าตาจะคล้ายๆ กัน
(เฮ้! ครูขาแล้วหนูจะสังเกตอย่างไร)
๔๗. ผู้คน เรือแพ พ่อแม่ เป็นคำซ้อน เพราะความหมายต้องเหมือน ต้องคล้าย และต้องตรงข้าม
๔๘. ผู้แทน เรือด่วน พ่อครัว เป็นคำประสม เพราะความหมายไม่เหมือน ไม่คล้าย และไม่ตรงข้าม
๔๙. คำ ๒ คำที่เอามาซ้อนกันต้องมีความหมายเหมือนกัน คล้ายกัน หรือตรงข้ามก็ได้
๕๐. คำ ๒ คำที่เอามาประสมต้องมีความหมาย ไม่เหมือนกัน ไม่คล้ายกัน และไม่ตรงข้าม
๕๑. คำซ้อนเอามารวมกันแล้วจะไม่เกิดความหมายใหม่ แต่คำประสมเอามารวมกันแล้วจะเกิด
ความหมายใหม่
๕๒. คำประสมความหมายหลักอยู่ที่คำหน้า (คำต้น) เช่น บ้านเช่า (ความหมายต้องอยู่ที่บ้านก่อน)
๕๓. ความหมายของคำซ้อนอยู่ที่คำทั้งสองไม่มีใครเด่นกว่าใคร
๕๔. ถ้าข้อสอบถามว่าโครงสร้างคำประสมอย่างไร
ก็ให้ดูแต่ละคำว่า เป็นนาม กริยา หรือวิเศษณ์ เอามารวมกัน เช่น
รถไฟ เกิดจาก นาม + นาม
เรือด่วน เกิดจาก นาม + วิเศษณ์
ต้มยำ เกิดจาก กริยา + กริยา
๕๕. ถ้าข้อสอบถามว่าโครงสร้างคำซ้อนอย่างไร
ให้ดูที่คำสองคำ ความหมายเหมือนกัน คล้ายกัน หรือตรงข้ามกัน

๕๖. คำซ้ำต้องเป็นคำเดียวกันจึงจะซ้ำได้ “ยางลบลบกระดาษขาด”

คำว่าลบเป็นคำซ้ำไม่ได้ เพราะเป็นคนละคำ คนละความหมาย

๕๗. ถ้าถามว่าคำซ้ำข้อใดต่างจากข้ออื่น ให้ดูว่าคำซ้ำคำนั้นความหมายแปลว่าอะไร หรือดูในด้านหน้าที่ว่าขยายอะไร ขยายนามหรือขยายกริยา

๕๘. คำสมาสเกิดจากการชน คำสนธิเกิดจากการเชื่อม ท่องว่า **สมาสชน สนธิเชื่อม**

๕๙. **ธรรมศาสตร์**เป็นคำสมาส มาจาก ธรรม + ศาสตร์

๖๐. **จุพาลงกรณ์**เป็นคำสนธิ มาจาก จุฬา + อลงกรณ์

ABAC ไม่ได้เป็นคำสมาสนะคะ

๖๑. คำสนธิเวลาแยกแล้ว ส่วนใหญ่คำหลังจะขึ้นต้นด้วย อ. อย่างนะคะ

๖๒. คำสมาสสนธิเกิดจากการรวมกันของภาษาบาลี สันสกฤตเท่านั้น ห้ามเอาภาษาอื่นปน ไทย

เขมร อังกฤษ ปนไม่ได้

๖๓. การทับศัพท์คำภาษาต่างประเทศ จะทับศัพท์ได้ก็ต่อเมื่อภาษาไทยยังไม่ได้มีบัญญัติไว้

๖๔. วิธีการดูสำนวนต่างประเทศมักจะขึ้นต้นด้วย กรรม หรือเป็นลักษณะ Passive Voice

เช่น ภารตรถูเชิญโดยคณะกรรมการจัดการแข่งขัน

ต้องแก้เป็น “คณะกรรมการจัดการแข่งขันเชิญภารต”

๖๕. การใช้คำฟุ่มเฟือย มีคำดังต่อไปนี้ ก็จัดเป็นสำนวนต่างประเทศ

มีการ มีความ ในการ ในความ ให้การ ให้ความ ทำการ ทำความ

ท่องว่า **มี ใน ให้ ทำ** คู่ลงด้วย **การและความ**

“ครูมีความยินดีกับนักเรียน” ฟุ่มเฟือยไป พูดแค่นี้ก็พอ “ครูยินดีกับนักเรียน”

๖๖. ความหมายของคำแบ่งออกเป็น ๒ ด้าน

๑. ความหมายนัยตรง

๒. ความหมายนัยเปรียบเทียบ

“คืนนี้มีดาวเต็มท้องฟ้า” ดาว คือ ความหมายนัยตรง

“งานเลี้ยงคืนนี้มีดาวเดินกันเต็มงาน” ดาวเป็นความหมายเปรียบเทียบ

๖๗. ความหมายนัยเปรียบเทียบ มักเรียกอีกอย่างว่า ความหมายโดยนัย หรือความหมายโดยอุปมาก็ได้

๖๘. ใช้คำผิดหน้าที่ เช่นตัวอย่างต่อไปนี้

“เขาพัฒนาการหมู่บ้านของเขา”

พัฒนาการ (X) ผิดหน้าที่ ต้องใช้พัฒนา (✓) ตำแหน่งนี้ต้องใช้ใส่กริยาจึงจะถูก

“ฉันไปหลับนอน หรือนอนหลับบ้านเขา”

(นอนหลับค่ะ ถ้าหลับนอนละก็ คำนี้ผิดความหมาย)

๖๙. คำเชื่อมเราหมายถึงบุพบท สันธาน และประพันธสรรพนาม

๗๐. บุพบทเชื่อมคำ

๗๑. สันธานเชื่อมประโยค

๗๒. ประพันธสรรพนาม (ผู้, ที่, ซึ่ง, อัน) ใช้เชื่อมในประโยคความซ้อน

๗๓. แก่ + ผู้รับ



๓๔. กับ + ทำร่วมกัน
๓๕. แต่ + ผู้รับที่เป็นอาวุโส
๓๖. สันธานมี ๔ ด้านหลัก คือ และ หรือ แต่ เพราะ
๓๗. และ ใช้เชื่อมความคล้ายตามกัน “ฉันชอบกินขนมและดูหนังไปพร้อมๆ กัน”
๓๘. หรือ ให้เลือก “คุณจะกินข้าวหรือซั๊กผ้า”
๓๙. แต่ ใช้ในประโยคขัดแย้ง “แม่คะน้องลื้ออยากประกวดแต่น้องลื้อกลัวคะ”
๔๐. เพราะ ใช้เชื่อมความเป็นเหตุเป็นผล “นักเรียนของครูทุกคนสอบติดเพราะนักเรียนขยัน”
๔๑. และ หรือ แต่ เพราะ สามารถทำหน้าที่เชื่อมคำ เหมือนเป็นบุพบทก็ได้
๔๒. ประโยคต่างชนิด หรือชนิดของประโยค หมายถึง ความเดียว ความรวม ความซ้อน
 เดียว แปลว่า หนึ่ง, รวม แปลว่า สอง, ซ้อน แปลว่า ขยาย และส่วนขยายก็เป็นประโยค
๔๓. ประโยคความเดียว ต้องมีกริยาตัวเดียว ประธานตัวเดียว
๔๔. ประโยคความเดียวสามารถมีส่วนขยายยาวๆ ได้ แต่ส่วนขยายนั้นต้องเป็นแค่ กลุ่มคำ หรือวลี
 เช่น “แมวน้อยตัวอ้วนจับหนูนาคั่วตัวเองได้ ๒ ตัว”
๔๕. ประโยคความรวมให้ดูที่มีสันธานเชื่อม
๔๖. ประโยคความซ้อนให้ดู ผู้ที่ ซึ่ง อัน ว่า ให้ จน เพื่อ เชื่อม
๔๗. ประโยคความรวมต้องเจอเลข ๒ ไม่ประธาน ๒ ตัว ก็กริยา ๒ ตัว
 S๑V๒ / S๒V๑ / S๒V๒
๔๘. ประโยคความซ้อน
 ซ้อนแปลว่าขยาย โดยส่วนขยายนั้นเป็นประโยค
 “พ่อฉันทำงานหนักจนต้องเข้าโรงพยาบาล”
 (พ่อฉันทำงานหนัก หนักแค่ไหนคะ หนักจนต้องเข้าโรงพยาบาลเลยนะเธอ)
๔๙. ประโยคความซ้อน หลังคำว่า ผู้ที่ ซึ่ง อัน จะเป็นประโยคขยาย
๕๐. ประโยคความรวมกับความซ้อน สามารถละตัวเชื่อมได้
๕๑. ประโยคกรรม ก็คือ ประโยคที่เอากรรมขึ้นต้นหน้าประโยค
๕๒. ภาษามี ๕ ระดับ
 ๑. พิธีการ -> เป็นภาษาที่สูง สละสลวย ไพเราะ
 ๒. ทาถการ -> ภาษาที่ลงท้ายด้วยการ เช่น ราชการ วิชาการ ธุรกิจ ธุรกิจ
 ๓. กิ่งทาถการ
 ๔. ไม่เป็นทาถการ
 ๕. กั้นเอง
 (เวลาพูดกับกระเป๋ารดเมล์ใช้ระดับ ไม่เป็นทาถการ ถ้ากระเป๋ารดเมล์เป็นแฟนเรา ใช้กั้นเอง)
๕๓. ระวัง! ระดับที่อยู่ติดกันจะใช้สลับสน
 ระดับ ๒ กับ ระดับ ๓ ระดับ ๔ กับ ระดับ ๕

๕๔. **ทางการกับกึ่งทางการ**
กึ่งทางการจะเป็นคำที่มีภาษาปาก ภาษาพูดปนอยู่
๕๕. **ไม่เป็นทางการกับตนเอง**
แตกต่างตรงที่ไม่เป็นทางการใช้กับคนไม่สนิท กันเองใช้กับคนสนิท
๕๖. โวหารทางร้อยแก้วมี ๗ ชนิด
๕๗. **บรรยายโวหาร** คือ การเล่าเรื่อง เหตุการณ์ เรื่องราว ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร
- ๕ W (WHO WHAT WHERE WHEN WHY) ลักษณะเหมือนรายงานข่าว
๕๘. **พรรณนาโวหาร** จะเน้นให้รายละเอียดของภาพ บุคคล วัตถุ สถานที่
จำว่ามี ๔ ว. **วิเศษณ์ วิจิตร วิลิตมาหรา เวอร์ๆ** จำไว้ว่าภาษาเหมือนนวนิยาย
๕๙. **อธิบายโวหาร** ต้องพยายามเขียนหรือพูดให้ผู้รับสารเข้าใจ
๑๐๐. **สาธกโวหาร** คือ การยกตัวอย่าง
๑๐๑. **เทศนาโวหาร** คือ การสั่งสอน
๑๐๒. **อุปมาโวหาร** คือ การเปรียบเทียบ
๑๐๓. **อภิปรายโวหาร** คือ การโน้มน้าวใจ
๑๐๔. กลวิธีอธิบายมี ๖ ชนิด
๑. นิยาม
 ๒. ยกตัวอย่าง
 ๓. อธิบายตามลำดับขั้น
 ๔. ให้เหตุผล
 ๕. เปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่าง
 ๖. กล่าวซ้ำ ด้วยถ้อยคำที่ง่าย ๆ
๑๐๕. การลำดับคำและการขยายความในประโยค คำขยายต้องวางไว้**หลัง**คำหลัก
๑๐๖. แต่บางครั้งคำขยายอยู่**หน้า**คำหลักก็ได้
เช่น “สมชายกินน้ำจู้” (จู้ขยายกิน)
๑๐๗. **ผู้ที่ ชิ่ง อัน** ต้องขยายคำนามที่อยู่ข้างหน้า แสดงว่า
คำข้างหน้าคำว่า **ผู้ที่ ชิ่ง อัน** ต้องเป็นคำนาม
๑๐๘. การเขียนรายงานหรือเรียงความ ต้อง**ขึ้นต้นด้วย**
คำนำ เนื้อเรื่อง สรุป
๑๐๙. **คำนำ** จะต้องปูพื้นกว้างๆ ของภาพรวม อย่าให้รายละเอียด
๑๑๐. **เนื้อเรื่อง** เป็นการให้ข้อมูลรายละเอียด ยกตัวอย่าง
๑๑๑. **สรุป** คือ การขมวดปมสำคัญ ให้ข้อคิด สร้างความประทับใจให้เราใจจะ
(เหมือนตอนจบของละครที่สร้างความประทับใจ)
๑๑๒. ประโยคฟุ่มเฟือยหรือประโยคไม่กระชับ ต้องตัดคำที่แปลเหมือนกันทิ้งไป
เช่น “เครื่องบินตกที่เวียดนามผู้โดยสารตายหมด ไม่มีใครรอด” คำว่า**ไม่มีใครรอด**ไม่ต้องใส่
๑๑๓. ระวัง! ๘ คำต่อไปนี้ “**มี ใน ให้ ทำ คุณด้วย การ และความ**” มักจะฟุ่มเฟือย

๑๑๔. ประโยคไม่สมบูรณ์ คือ

ประโยคที่อาจจะขาดประธาน กริยาหรืออาจจะขาดอีก ๑ ประโยคก็ได้
(อ่านแล้วรู้สึกว้าวแล้วไงต่อละ)

๑๑๕. การพูดในที่ประชุม ก็เหมือนกับการสนทนาระหว่างบุคคล

(นึกถึงออกเขากเราอย่าตำหนิหรือวิจารณ์ผู้อื่นในทางลบ)

๑๑๖. ท้องศัพท์เกี่ยวกับการประชุมให้ดี

๑๑๗. ระเบียบวาระที่ ๑ ๒ ๓ เรียงลำดับให้ถูกต้องนะคะ

๑๑๘. วาระที่ ๑ เป็นการรับรองการประชุมครั้งก่อน

๑๑๙. วาระที่ ๒ เป็นการเสาะหาเรื่องเก่า

๑๒๐. วาระที่ ๓ ประชุมเรื่องใหม่

๑๒๑. ถ้าเป็นเรื่องที่ประธานแจ้งให้ทราบต้องพูดก่อนวาระ ๑

๑๒๒. ประเด็นการโต้แย้ง คือ หัวข้อหรือเรื่องที่กำลังเถียงกันอยู่มักอยู่ในรูปประโยคคำถาม
เช่น “ควรใช้ภาษาไทยสอบคัดเลือกในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยระบบใหม่หรือไม่”

๑๒๓. โครงสร้างประโยค

ให้ผู้การเรียงลำดับของประธาน กริยา กรรม และส่วนขยาย ว่าใครมาก่อนมาหลัง

เช่น “แมวอ้วนนอนในกะละมัง” จะเรียงโครงสร้างเป็น ประธาน ขยายประธาน กริยา

บุพบท สถานที่

๑๒๔. อกรรมกริยา คือ

กริยาไม่ต้องการกรรมมารับ เช่น ยืน นอน เดิน นั่ง

๑๒๕. สกรรมกริยา คือ กริยาที่ต้องการกรรมมารับ จึงจะเป็นประโยคที่ครบสมบูรณ์ฟังแล้วรู้เรื่อง

เช่น กิน ต้องมีกรรมมารับว่ากินอะไร เช่น มันตัด...ตัดไรคะ (งง)

๑๒๖. กลุ่มคำกับคำประสมแตกต่างกันที่

กลุ่มคำ ไม่ได้เกิดความหมายใหม่

คำประสม เกิดความหมายใหม่

๑๒๗. พ่อครับ เป็นอะไรคะ → ตอบ กลุ่มคำ

๑๒๘. พ่อค้า เป็นอะไรคะ → ตอบ คำประสม

๑๒๙. เก่งนักใช่ไหมจ้ะ ฟ่อนนอน เป็นอะไรคะ → ตอบ ประโยค

๑๓๐. “พ้องรูป รูปเหมือน พ้องเสียง เสียงเหมือน พ้องทั้งรูปพ้องทั้งเสียง เหมือนทั้งรูป เหมือนทั้งเสียงแต่ความหมายไม่เหมือน” ถ้าความหมายเหมือนกันเราเรียกว่า “ไวพจน์”

พ้องรูป คือ รูปเหมือน เช่น เพลารถ กับ เพลายื่น

๑๓๑. พ้องเสียง คือ เสียงเหมือน

เช่น การ กาล กาฬ การณ์ กาญจน์ กานต์ กานท์

๑๓๒. พ้องทั้งรูปพ้องทั้งเสียง คือ

เหมือนทั้งรูปเหมือนทั้งเสียงแต่ความหมายไม่เหมือน เช่น ไข่ขัน ชันน้ำ

๑๓๓. คำที่มีความหมายเหมือนกัน เรียกว่า ไวพจน์หรือพ้องความหมาย หรือหลากคำก็ได้
เช่น นภา เวหา หาว โปยม แปลว่า **ท้องฟ้า**
๑๓๔. ภาพพจน์ต้องมีการเปรียบเทียบอย่าไปใช้ผิดระหว่าง ภาพพจน์ กับ ภาพลักษณ์ นะคะ
๑๓๕. อุปมา เปรียบ โดยใช้คำว่า **เหมือน**
๑๓๖. **อุปลักษณะ** เปรียบโดยใช้คำว่า **เป็น** คือ หรือไม่ต้องใส่เป็นกับคือก็ได้ “เธอคือลมหายใจ”
๑๓๗. นอกจากอุปมาจะใช้เหมือนแล้ว ยังมีคำดังต่อไปนี้
เสมือน เปรียบเสมือน ดูจ เปรียบดูจ ประดูจ ประหนึ่ง เพียง ราวกับ เฉก เช่น เล่ห์ ละม้าย

คล้าย ๆ กัน

(มีนักเรียน ๒ คนของอาร์เอส ที่เป็นอุปมา นักเรียนว่าเป็นใครคะ)

ตอบว่า ดังกับปาน

๑๓๘. ระวัง! มีคำว่า**เป็นกับคือ** บางครั้งก็**ไม่ใช่อุปลักษณะ**
เช่น “ฉันเป็นครู” อย่างนี้ไม่ได้เปรียบเทียบ
๑๓๙. **อุปลักษณะ**แบบไม่ต้องใส่**เป็นกับคือ**
เช่น “เพชรน้ำค้าง” เปรียบ**น้ำค้าง**ใสเป็น**เพชร**
๑๔๐. **บุคคลวัต** หรือ**บุคคลสมมติ** คือ การทำสิ่งที่ไม่ใช่คนให้มีกริยาเหมือนคน
เช่น “ฟ้าหัวเราะเยาะข้า”
๑๔๑. **อติพจน์** คือ การกล่าวเปรียบเทียบเกินความจริง
เช่น “ฉันคิดถึงเธอทุกลมหายใจ”
๑๔๒. **อวพจน์** คือ การกล่าวเปรียบเทียบน้อยกว่าความเป็นจริง
เช่น “ขนมก้อนนี้เล็กเท่าจี๊ดตา”
๑๔๓. **สัทพจน์** คือ การเลียนเสียงธรรมชาติ
เช่น “เปรี้ยงเปรี้ยงดังเสียงฟ้าพาด”
๑๔๔. **ปฏิพากย์** คือ การกล่าวโดยใช้คำขัดแย้งกัน
เช่น “จักรวาลวุ่นวายไร้สำเนียง”
๑๔๕. **อุปมานิทศน์** คือ การเปรียบเทียบโดยใช้ประโยคยาวๆ หรือเรื่องราวยาวเข้ามาเปรียบเทียบ เช่น
“กรุงรัตนโกสินทร์ ถ้าเปรียบเป็นต้นไม้ก็คือ ต้นไม้เพิ่งแตกมาจากหน่อ แขนงของต้นเก่า
ลำต้น ราก ใบ ยังอ่อนนั้ก ศัตรูชอบมาโยกคลอนจุดกระชากให้รากขาด ไม่หยุดไม่หย่อน”
แบบนี้ถือว่าใช้คำเปรียบเทียบโดยใช้ประโยคยาวมาก
๑๔๖. **ภาพชัดเจน**ในวรรณคดี ดูจากใช้คำขยาย คำวิเศษณ์มากๆ ยิ่งได้ภาพพจน์ยิ่งเห็นภาพชัดเจน
๑๔๗. **เสียงไพเราะหรือเล่นเสียง** หมายถึง **สัมผัสอักษร สัมผัสสระ**
๑๔๘. การใช้คำ**วิโวหาร** คือ ใช้คำหรือทรา ภาษาวิจิตรที่กวีใช้แต่งคำประพันธ์
เช่น “สุวรรณสุกเลื่อมแก้ว”
๑๔๙. **เล่นคำ** เช่น “ถึงบางจากจากไปใจระบม” เล่นคำว่า **จาก**



๑๕๐. **ซ้ำคำ** คือ ทุกตัวจะความหมายเดียวกัน
 เช่น “ทั้งหนาวลมหนาวพรมน้ำค้างพร่า หนาวจะหนาวซากผาศิลายื่น”
 “เก็บตะวันที่เคยส่องฟ้า เก็บเอามาเก็บไว้ในใจ เก็บพลัง เก็บแรงแห่งแสงยิ่งใหญ่”
๑๕๑. **หลាកคำ** ก็คือ **ไวพจน์** หรือ **พ้องความหมาย** นั้นเอง
 เช่น กุญชร ไอยรา คช หัตถิ ทั้งหมดแปลว่า ช้าง
๑๕๒. **จินตภาพ** คือ ภาพที่อยู่ในจินตนาการ โดยกวีต้องแต่งทำให้ผู้อ่าน อ่านแล้วเกิดภาพให้ได้
 จินตภาพมี ๓ ประการ
๑. จินตภาพด้านเสียง เช่น “ป๊ะ โท่นป๊ะ โท่นป๊ะ โท่น โท่น”
 ๒. จินตภาพด้านภาพ เช่น “สุวรรณหงส์ทรงพู่ห้อย งามชดช้อยลอยหลังลินธุ์”
 ๓. จินตภาพเคลื่อนไหว เช่น “ลมระเริงลู่วิวพลิวระลอก”
๑๕๓. **ใช้คำที่มีจังหวะดุจดนตรี**
 เช่น “วนและวังคิ่นและวันห้วนและไหว” (จังหวะจะแบ่งได้ที่ละ ๓ ได้เท่าๆ กัน)
๑๕๔. **คุณเสียงและคุณความหมายเรียกอีกชื่อว่าประโยชน์นานความ**
 เช่น “ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว” (ในแต่ละวรรคมีคำว่า ใน มี เท่ากัน และตำแหน่งเดียวกัน)
๑๕๕. ถ้าโจทย์ถามว่า ข้อใดพรรณนาต่างจากข้ออื่น มีหลักในการดูดังต่อไปนี้
๑. กวีกำลังพูดถึงสิ่งที่เป็นคนหรือไม่ใช่คน
 ๒. กวีกำลังพูดถึงวัฒนธรรมหรือธรรมชาติ
 ๓. กวีพูดถึงนางอันเป็นที่รักหรือกษัตริย์
 ๔. กวีมีการเปรียบเทียบหรือไม่ได้เปรียบเทียบ
 ๕. เกิดจินตภาพหรือไม่
๑๕๖. ความเชื่อในวรรณคดีจะมี ๒ แนว คือ **พุทธศาสตร์กับไสยศาสตร์**
๑๕๗. สิ่งที่จะพรรณนาถึงก็คือ ดอกไม้ ปลา นก ต้นไม้ ภูเขา ทะเล ลำธาร วัง วัด บ้านเรือน ฯลฯ
๑๕๘. การพรรณนาฉากก็คือ พรรณนาสิ่งแวดล้อมและสถานที่
๑๕๙. **สิ่งที่ไม่ใช่ฉาก คือ ตัวละคร**
๑๖๐. การเปลี่ยนแปลงของฉากก็คือ การเปลี่ยนเวลาเช้าเป็นบ่าย บ่ายเป็นเย็น, กลางวันเป็นกลางคืน กลางคืนเป็นกลางวัน
๑๖๑. **คำราชาศัพท์** คำนามเต็มพระ กิริยาเต็มทรง
 ๑๖๒. **พระบรมราช / พระบรม** ใช้กับ กษัตริย์ (พระราชวงศ์ลำดับที่ ๑)
 ๑๖๓. **พระราช** ใช้กับราชวงศ์ลำดับที่ ๒
 ๑๖๔. **พระ** ใช้กับราชวงศ์ลำดับที่ ๓, ๔, ๕
 ๑๖๕. **ทรง** บวกได้ ๓ อย่าง

ทรง + กริยาธรรมดา	→	ทรงวัง
ทรง + นามธรรมดา	→	ทรงช้าง
ทรง + นามราชาศัพท์	→	ทรงพระราชนิพนธ์
 ๑๖๖. **ทรง** ห้ามบวกกับ กริยารราชาศัพท์

๑๖๗. เสด็จพระราชดำเนิน ใช้กับ พระมหากษัตริย์ และเจ้านายลำดับชั้น ๒
๑๖๘. เสด็จ ใช้กับ เจ้านายลำดับที่ ๓, ๔, ๕
๑๖๙. ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย (ทูลเกล้าฯ ถวาย) ใช้กับถวายของเล็ก ๆ
๑๗๐. น้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อมถวาย (น้อมเกล้าฯ ถวาย) ใช้กับของใหญ่ ๆ
๑๗๑. ทรงมี ทรงเป็น ต้องตามด้วยคำสามัญธรรมดา ห้ามเป็นคำราชาศัพท์ เช่น ทรงเป็นอาจารย์
๑๗๒. ถ้า มี กับ เป็น ต้องบวกด้วยคำราชาศัพท์ เช่น เป็นพระราชนัดดา
๑๗๓. ถวายการต้อนรับใช้ไม่ได้ ให้ใช้ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทรับเสด็จ
๑๗๔. กายณ์ยังมี ๑๖ พยางค์

๐๐๐๐๐๐ ๐๐๐๐
๐๐๐๐๐๐

๑๗๕. กาย์สุรางคนางค์มี ๒๘ พยางค์

๐๐๐๐ ๐๐๐๐ ๐๐๐๐
๐๐๐๐ ๐๐๐๐ ๐๐๐๐ ๐๐๐๐

๑๗๖. กาย์ยานีมี ๒๒ พยางค์

๐๐๐๐๐ ๐๐๐๐๐๐
๐๐๐๐๐ ๐๐๐๐๐๐

๑๗๗. กลอนแปดมี ๓๒ พยางค์

๐๐๐๐๐๐๐๐ ๐๐๐๐๐๐๐๐
๐๐๐๐๐๐๐๐ ๐๐๐๐๐๐๐๐

๑๗๘. โคลงสี่สุภาพมี ๓๐ พยางค์ ถ้าใส่คำสร้อยก็จะเป็น ๓๒ และ ๓๔ พยางค์ ตามลำดับ

๐๐๐๐๐ ๐๐(๐๐)
๐๐๐๐๐ ๐๐
๐๐๐๐๐ ๐๐(๐๐)
๐๐๐๐๐ ๐๐(๐๐)

๑๗๙. โคลงสามสุภาพจะมี ๒๑ พยางค์

๐๐๐๐๐ ๐๐๐๐๐
๐๐๐๐๐ ๐๐๐๐(๐๐)

๑๘๐. อินทรวีเชียรฉันทน์ ๑๑ จะมี ๒๒ พยางค์ โดยที่ตำแหน่ง ๓ ๖ ๙ เป็นลหุ ที่เหลือเป็นครู

๑๘๑. การจับใจความสำคัญ ต้องจับให้ได้หลักๆ ว่า ใคร ทำอะไร และทำไมถึงทำอย่างนั้น ก็คือ

WHO WHAT WHY

๑๘๒. การตีความ ก็คือ

การตีความหมายที่ผู้เขียนกำลังสื่อถึงเราว่าเขากำลังจะบอกอะไรกับเราโดยต้องตีให้ใกล้เคียงความจริงให้มากที่สุด เช่น ถ้าเขาบอกว่า

“ข้าพเจ้ารู้สึก โชคดีที่พ่อข้าพเจ้ามาขึ้นฝั่งที่เมืองไทยถ้าไปขึ้นที่ประเทศอื่น ชีวิตข้าพเจ้าคงไม่ได้เป็นอย่างนี้แน่ๆ”

อย่างนี้เราต้องตีความว่า ผู้พูดเห็นว่าประเทศไทยดีกว่าประเทศเพื่อนบ้าน

ครูขอให้นักเรียนทุกคนตีความและจับใจความให้เป็น ฝึกทำข้อสอบบ่อยๆ เราก็จะเก่ง และมีทักษะมากขึ้น เพราะในการสอบแต่ละครั้งจะมีข้อสอบเกี่ยวกับการตีความ และจับใจความเป็นจำนวนมาก



พยางค์

๑. เสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว ตรงข้ามกับเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ
๒. ครูลิลลี่อยากถามหนูว่า “สุวรรณมาศ” มีเสียงพยัญชนะต้นกี่เสียง
ตอบ ๔ เสียง คือ /ส/ - /ว/ - /น/ - /ม/
๓. ตัว “ทร” พบทั้งในภาษาเขมรและสันสกฤต
“ทร” ในเขมร : ทราบ ไทร ทรวดโทรม แทรก ฉะเชิงเทรา ทรวง ทรง ฯลฯ
“ทร” ในสันสกฤต : มัทรี ทรัพย์ อินทรีย์ นนทรี ฯลฯ
๔. หนูๆ เคยทำงานอย่าง “คล่องแคล่ว” ไหมคะ คุณครูลิลลี่อยากทราบว่า “คล่องแคล่ว” มีโครงสร้างพยางค์ด้านใดเหมือนกันบ้างคะ
ตอบ “คล่อง” “แคล่ว”
 ๑. มีตัวสะกดทั้งสองพยางค์
 ๒. มีเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำทั้งสองพยางค์
 ๓. ออกเสียงสระเสียงสั้นทั้งสองพยางค์
 ๔. วรรณยุกต์เสียงโทเหมือนกันทั้งสองพยางค์
๕. “กระทรวงสาธารณสุข” กับ “กระทรวงคมนาคม”
ชื่อกระทรวงใดมีจำนวนพยางค์มากกว่ากันคะ
ตอบ กระทรวงสาธารณสุข นับได้ตั้ง ๘ พยางค์

การออกเสียงในภาษาไทย มี ๔ ข้อหลักๆ คือ

๑. ออกเสียงเดี่ยวๆ “เรียงพยางค์”
“ปริยาย” อ่านว่า ปะ - ริ - ยาย (อ่านว่า ปรี-ยาย นำเกลียดแย่!)
๒. ควบกล้ำ
“มะปราง” อ่านว่า มะ - ปราง
๓. อักษรนำ
“จนม” อ่านว่า จะ - หนม
๔. สมาส
“ราชการ” อ่านว่า ราด - ะ - กาน (ไม่ใช่ ราด - กาน)
๖. เสียงควบกล้ำที่มาจากภาษาอังกฤษ มักจะขึ้นต้นด้วย บล บร ดร ฟร ฟล ทร
๗. “ฤ” อ่านว่า รี มีค่าเท่ากับเสียง “ร”
ถ้าทำหน้าที่เป็นเสียงพยัญชนะต้น ก็ต้องอ่านว่า “รี”
เช่น ฤดูแล้ง ฤทัย ฤหัตถ์ ฤกษ์ ฤกษ์ ฤกษ์
ถ้าคำว่า “อังกฤษ” ฤ ทำหน้าที่เป็นสระ เพราะไปผสมกับ ก และตัวสะกด ษ

๘. พยัญชนะไม่ออกเสียง (มีด้วยเหอ! จี้เก็จทำงานไม่อย่ากใช้เสียง)

พราหมณ์	=	ห ณ	ไม่ออกเสียง
จริง	=	ร	ไม่ออกเสียง
หลาย	=	ห	ไม่ออกเสียง
คนางค์	=	คั	ไม่ออกเสียง
วิทายุทธ	=	ธ	ไม่ออกเสียง
มิตร	=	ร	ไม่ออกเสียง
โทรม	=	ทร	ไม่ออกเสียง เปลี่ยนเป็นเสียงใหม่ คือ /ซ/

๙. เล่นเสียงคู่สระ เป็นอย่างไรคะคุณครู

ตอบ หมายถึง มีเสียงคู่สั้น-ยาว อยู่ด้วยกัน เช่น

“สุวรรณหงส์ทรงพู่ห้อย” มีการเล่นเสียงคู่สระ อุ อุ ตรง สุ กับ พู

๑๐. “น้ำใจ น้ำมัน น้ำสุก น้ำซูป” น้ำจะออกเสียงสั้นหมด

๑๑. “ควบควาย” ว ในคำ “ควบ” กับ “ควาย” เหมือนกันไหม

ว ในคำว่า “ควบ” เป็นสระอัว แต่ ว ในคำว่า “ควาย” เป็นพยัญชนะควบกล้ำ

๑๒. คำตาย ต้องสะกดด้วย แม่ กบด ท่องสูตรว่า “ใครกบฏมันต้องตาย”

คำเป็น ต้องสะกดด้วย แม่ มนงยว ท่องสูตรว่า “มะนงยะเวอะ เป็นสาวชาวพม่า เป็นมือขวาของ
องซานซุจี ขายรูปหอมแฉะเจดีย์ชเวดากอง” (ไม่ใช่เจดีย์สามองค์นะคะ)

๑๓. ถ้าตัวสะกดไม่มี เช่น “กระทะ” จะเป็น คำตาย เพราะประสมสระเสียงสั้น

วิธีการจำ ท่องว่า “อายุสั้น มันก็ตาย”

ถ้าตัวสะกดไม่มี เช่น “ปุนา” จะเป็น คำเป็น เพราะประสมสระเสียงยาว

วิธีการจำ ท่องว่า “อายุยืนยาว มันก็เป็น”

๑๔. “อยู่ที่เรียนรู้ อยู่ที่ยอมรับมัน” มีคำเป็นคำตายเท่าไรคะ

ตอบ คำเป็น = ๘ คำ อยู่ ที่ เรียน รู้ อยู่ ที่ ยอม มัน

คำตาย = ๑ คำ รับ

๑๕. ชื่อโรงเรียนต่อไปนี้ใครเป็นศิษย์เก่า

เซนต์โยฯ

เซนต์หลุยส์

เซนต์คาเบรียล

เซนต์จอห์น

เซนต์ฟรังฯ

เซนต์ดอมินิก

“เซนต์” ในชื่อโรงเรียนอะไรบ้าง ออกเสียงตรงตามอักษรวิธีไทย ชื่อใดบ้างออกเสียงแบบ

อังกฤษ

“เซนต์” มาจาก “Saint” อ่านตามภาษาอังกฤษว่า “เซ้น” ถ้าอ่านตามอักษรวิธีไทย จะอ่าน
ตรงตามรูปที่เห็นว่า เซนต์ อ่านว่า “เซน”

หนูรู้แล้วคะครูลิลลี่ ขอตอบว่า “เซนต์โยฯ, เซนต์คาเบรียล, เซนต์ฟรังฯ, เซนต์หลุยส์
อ่านแบบอักษรวิธีไทย” แต่ “เซนต์จอห์น กับ เซนต์ดอมินิก อ่านแบบอังกฤษ” แล้วครูอยากถามว่า โรงเรียนเก่า
คุณครูอ่านแบบไหน

“เซนต์ลูทซ์” ไงจ๊ะ



๑๖. “ที่ ลุ่ม” หนูเห็นวรรณยุกต์ใหม่ เขาใส่ไม้เอก แต่ออกเสียงโท แสดงว่าเราสามารถออกเสียงวรรณยุกต์ไม่ตรงกับรูปก็ได้

๑๗. เสียงนาสิก คืออะไร ก็แปลนาสิกให้ได้ก่อนสิคะ

นาสิก แปลว่า จมูก

เสียงนาสิก คือ เสียงที่เปล่งออกมาแล้วขึ้นจมูก มี ๓ เสียง ม น ง

ท่องว่า มนง นาสิก แต่ไม่เกี่ยวกับ มะนงยะเวอะ เด้อ!

๑๘. นักเรียนทราบใช้ใหม่คะว่า อักษรไทย ๑ ตัว ไม่สามารถเป็นตัวสะกดได้มีอะไรบ้าง

ตอบ ผ ฝ ฒ อ ห ฉ ฮ

ครูลิลลี่มีสูตรการจำเก่าๆ มาฝากอีกแล้วละ ให้นูๆ ท่องว่า

“ผีฝาก _____”

๑๙. ครูอยากคุยกับหนูว่า “สัญลักษณ์” “ญ” ตัวนี้ ทำหน้าที่เป็นทั้งตัวสะกดและพยัญชนะต้น หนูเชื่อครูไหม

สัญลักษณ์ อ่านว่า สัน-ยะ-ลัก

“ญ” เป็นตัวสะกด ออกเสียง /น/ ในแม่ กน

“ญ” เป็นพยัญชนะต้น ออกเสียง /ย/ อ่านว่า “ยะ”

๒๐. “ฤษ” กับ “เทอด” มีอะไรเหมือนกัน (อย่าตอบนะคะว่ามีอักษรเหมือนกันจะโดนไม่ใช่น้อย)

ตอบ สระ เออ เหมือนกัน กับ เสียงวรรณยุกต์ โท เหมือนกัน

๒๑. “น้ำ น้อย แพ้ ไฟ” เอาเป็นว่าครูจะถามว่า ลีกุมาร โอ๊ย! ไม่ใช่ ลีพยางค์ ใครมีองค์ประกอบของพยางค์ ๓ ส่วนเอง

ให้**ตอบว่า** แพ้ เพราะแพ้มี้แค่ ๑. พยัญชนะ ๒. สระ ๓. วรรณยุกต์

เขาขาดเรื่อง ตัวสะกด เขาจึงแพ้ไป (ฮิฮิ)

แต่ น้ำ น้อย ไฟ มีองค์ประกอบ ๔ ส่วน มีทั้ง

๑. พยัญชนะต้น น้ำ = น น้อย = น ไฟ = ฟ

๒. สระ น้ำ = อะ น้อย = ออ ไฟ = อะ

๓. วรรณยุกต์ น้ำ = ตรี น้อย = ตรี ไฟ = สามัญ

๔. ตัวสะกด น้ำ = ม น้อย = ย ไฟ = ย

๒๒. รูปสระต่อไปนี้จะเขียนออกเสียงเหมือนกัน มีเหตุผล คือ เป็นคำจากบาลี สันสกฤต แล้วพยัญชนะตัวไหนเป็นตัวสะกดแล้ว สระอู๋ นั้นจะไม่ออกเสียง

ขัดสมาธิ อ่านว่า ขัด-สะ-หมาด

ชาตินิยม อ่านว่า ชาด-นิ-ยม

ยาธาตุ อ่านว่า ยา-ทาด

โลกธาตุ อ่านว่า โลก-กะ-ทาด

ตัวพยาธิ อ่านว่า ตัว-พะ-ยาด

ญาติพี่น้อง อ่านว่า ยาด-พี่-น้อง

ประวัติ อ่านว่า ประ-หวัด

เหตุ อ่านว่า เหตุ

เกตุ อ่านว่า เกด

มาตุ อ่านว่า มาด

เมรุ อ่านว่า เมน

๒๓. ภาษาไทยนั้นนะคะนักเรียนมีหลักอยู่ข้อหนึ่งของสระว่า ออกเสียงสั้นเสียงยาวแล้วความหมายอาจเปลี่ยนไปได้ นะคะ เชื้อครูหรือไม่ลองมาดูกันเลยนะคะ สังเกตพยางค์หน้าลองออกเสียงได้ทั้งสั้นทั้งยาวแล้วความหมายเปลี่ยนไปหรือไม่

สามพันซ์	→	สามพัน (Three Thousand)
ปรับทุกข์	→	ปราบทุกข์
วังหิน	→	วางหิน
มิดี	→	มีดี
วันนี้	→	วานนี้ (Yesterday จากตอนแรกวันนี้ Today)
ไข่มั่น	→	ขายมัน
ตักดิน	→	ตากดิน
ตาราง	→	ตาราง
กั๊งขา	→	กางขา (แหกขา...!)

ถ้าข้อสอบถามเรื่องโครงสร้างของทั้ง ๕ โครงสร้างนี้จะดูอย่างไร

โครงสร้างพยางค์ : ต้องดูที่ตัวสะกด เสียงพยัญชนะต้นเสียงเดียวหรือควบกล้ำ สระเสียงสั้นหรือยาว แล้วสุดท้ายดูว่ามีหรือไม่มีวรรณยุกต์เสียงอะไร

โครงสร้างคำประสม : ต้องดูที่คำนาม - กริยา - วิเศษณ์ - บุพบท มาประสมกัน เช่น

ต้มยำ = กริยา + กริยา

เรือควาน = นาม + วิเศษณ์

โครงสร้างคำซ้อน : ต้องดูที่ความหมายเหมือนกัน คล้ายกัน หรือตรงข้ามกัน

พ่อแม่ = ตรงข้ามกัน

บ้านเรือน = เหมือนกัน

พยางค์ปิด = พยางค์ที่มีเสียงพยัญชนะท้าย เช่น น้อง ยาย ลุง ฯลฯ

พยางค์เปิด = พยางค์ที่ไม่มีเสียงพยัญชนะท้าย เช่น พี่ ตา ป้า ฯลฯ

โครงสร้างประโยค : ต้องดูที่ การเรียงลำดับของประธาน กริยา กรรม และส่วนขยาย ใครมาก่อนมาหลัง

ถามว่า “แม่ทำขนมปังใส่โก๋อร่อยมาก” มีโครงสร้างประโยคเหมือนประโยคใด ระหว่าง “พี่สาว ถักผ้าปูโต๊ะสวยจริงๆ” กับ “คนสวนปลูกผักกานาชนิดที่หลังบ้าน”

ครูเฉลยว่า โครงสร้างประโยคที่เหมือนกับประโยคตัวอย่างที่ให้มา คือประโยค “พี่สาว.....”

เพราะเรียง ประธาน + กริยา + กรรม + ขยายกรรม + วิเศษณ์ + ขยายวิเศษณ์

โครงสร้างเหตุผล : ต้องดูที่นำเอาประโยคเหตุ หรือผลวางไว้หน้า-หลัง

๑. ปฏิบัติตามกฎ ช่วยลดอุบัติเหตุ (เหตุ + ผล)

๒. คนตายและติดคุก เพราะสนุกค้ายาบ้า (ผล - เหตุ)

๓. บ้าห่วยหวังรวยลัด จะวิบัติไม่รู้ตัว (เหตุ - ผล)

แต่ “บ้าห่วยหวังรวยลัด” เราจะไม่สามารถรู้ได้เลยว่าประโยคนี้นี้เป็นเหตุหรือเป็นผล

เราอาจจะบ้า ! เสียก่อนจะได้คำตอบ พอใส่ประโยค “จะวิบัติไม่รู้ตัว” ทำให้รู้เลยว่า ประโยค “บ้าห่วย.....” เป็นสาเหตุ ที่ทำให้คนเราหายนะไม่รู้ตัว



คำ

๑. ระวังนะคะคำต่อไปนี่ไม่ใช่คำสมาส คำสมาส - สนธิ จะต้องเป็นภาษาบาลี - สันสกฤตเท่านั้น ห้ามนำภาษาอื่นไม่ว่าจะเป็นไทยแท้ เขมร อังกฤษ ปนไม่ได้นะคะ

พลเมือง	เพราะ	เมือง	เป็น	คำไทย
ผลไม้	เพราะ	ไม้	เป็น	คำไทย
คุณค่า	เพราะ	ค่า	เป็น	คำไทย
ทุนทรัพย์	เพราะ	ทุน	เป็น	คำไทย
ราชวัง	เพราะ	วัง	เป็น	คำไทย
ราชดำเนิน	เพราะ	ดำเนิน	เป็น	คำเขมร
พลความ	เพราะ	ความ	เป็น	คำไทย
พลเรือน	เพราะ	เรือน	เป็น	คำไทย
พระพุทธเจ้า	เพราะ	เจ้า	เป็น	คำไทย
ตรัสรู้	เพราะ	รู้	เป็น	คำไทย
สรรพสิ่ง	เพราะ	สิ่ง	เป็น	คำไทย
มูลค่า	เพราะ	ค่า	เป็น	คำไทย
ชำนาญการ	เพราะ	ชำนาญ	เป็น	คำเขมร
เคมีภัณฑ์	เพราะ	เคมี	เป็น	คำอังกฤษ
ภูมิลำเนา	เพราะ	ลำเนา	เป็น	คำเขมร
เครื่องจักร	เพราะ	เครื่อง	เป็น	คำไทย
บายศรี	เพราะ	บาย	เป็น	คำเขมร
กลเม็ด	เพราะ	เม็ด	เป็น	คำไทย
กรรมทำ	เพราะ	ทำ	เป็น	คำไทย
เมรุมาศ	เพราะ	มาศ	เป็น	คำเขมร
กระยาสารท	เพราะ	กระยา	เป็น	คำเขมร

๒. คุณครูอยากถามหนูๆ ว่า คำต่อไปนี้ใครเป็นคำมูล คำประสม คำซ้อน คำสมาส คำสนธิ วลี และ ประโยค

รถ รถไฟ รถรา ราชรถ
รถพี่ รถาภรณ์ รถเสียบ

รถ = คำมูล เพราะเป็นคำดั้งเดิม คำๆ เดียวยังไม่เกิดการรวมคำกันขึ้น

รถไฟ = คำประสม เพราะเป็นคำ ๒ คำนำรวมกันแล้วเกิดความหมายใหม่ แต่ยังคงมีความหมายเดิม

รตรา = คำซ้อน เพราะนำคำ ๒ คำ มาวางคู่กัน เน้นความไพเราะของเสียง รตราจัดเป็นคำซ้อนเพื่อเสียง

ราชรถ = คำสมาส เพราะเป็นคำ ๒ คำ จากภาษาบาลี - สันสกฤต นำมาชนกัน โดยออกเสียง อะ ระหว่างคำ

รถาภรณ์ = คำสนธิ เพราะเป็นคำ ๒ คำ ภาษาบาลี - สันสกฤต นำมาเชื่อมกัน โดยตรงรอยต่อเกิดสระใหม่

รถพี = วลี เพราะเป็นกลุ่มคำ หรือประโยคที่ไม่สมบูรณ์ ไม่ใช่คำประสม เพราะไม่ได้เกิด ความหมายใหม่ จะเป็นประโยคก็ได้ เพราะขาดภาคแสดง

รถเดี่ยว = ประโยค เพราะมีทั้งภาคประธานและภาคแสดง

๓. คำประสมกับคำซ้อนเพื่อความหมาย หน้าตาจะคล้ายๆ กัน นักเรียนว่าคำทมิไหนเป็นคำซ้อน คำทมิไหนเป็นคำประสม

ทีมลิเวอร์พูล	ทีมแมนยูฯ
๑. บ้านเรือน	๑. บ้านเช่า
๒. ผู้คน	๒. ผู้แทน
๓. งานชาม	๓. งานดาวเทียม
๔. ลูกหลาน	๔. ลูกค้า
๕. พ่อแม่	๕. พ่อครัว
๖. ใจคอ	๖. ใจคำ
๗. จิตใจ	๗. ดิดใจ
๘. มีดคำ	๘. มีดหน้า
๙. ชักนำ	๙. ชักโย
๑๐. ติดชัด	๑๐. ติดลม
๑๑. เรือแพ	๑๑. เรือด่วน

ตกลงให้ทีมแมนยูฯ หรือทีมลิเวอร์พูล เป็นคำซ้อน คำประสมกันคะ

ตอบ คำที่เป็นผู้เล่น ๑๑ คน ในทีมลิเวอร์พูล เป็นคำซ้อน เพราะความหมายคงเดิม

คำที่เป็นผู้เล่น ๑๑ คน ในทีมแมนยูฯ เป็นคำประสม เพราะเกิดความหมายใหม่

๔. ความแตกต่างระหว่างแมนยูฯ กับลิเวอร์พูล เอ๊ย! ไม่ใช่ ความแตกต่างระหว่างคำประสมกับคำซ้อน คือ

คำประสม	คำซ้อน
๑. ต้องเกิดความหมายใหม่	๑. ไม่ได้เกิดความหมายใหม่
๒. ๒ คำที่มารวมกันต้องมีความหมายไม่เหมือน ไม่คล้าย และไม่ตรงข้าม	๒. ๒ คำที่มารวมกัน ความหมายต้องเหมือน ต้องคล้าย และต้องตรงข้าม
๓. นำหน้าของคำเน้นตัวหน้า (คำต้น)	๓. นำหน้าของคำเน้นทั้ง ๒ คำ

๕. คำประสมสามารถมีความหมายใหม่ แปลเปรียบเทียบ จัดเข้าข่ายเป็นสำนวนก็ได้ เช่น

คอตก	อาการที่หัวงอกลงมาแสดงอาการผิดหวัง
ออกนอกหน้า	แสดงความรู้สึกให้ปรากฏทางสีหน้า แสดงอาการให้ปรากฏอย่างชัดเจน
จับตาย	จับตัวมาได้แม้ว่าจะต้องทำให้ตาย
ตาคม	ตาที่มีลักษณะอย่างของมีคม อาจบาดหรือแทงใจได้
หัวนอก	ที่นิยมแบบฝรั่ง, ที่มีความคิดอ่านแบบฝรั่ง, ที่นิยมของที่ผลิตจากต่างประเทศ
ปากแข็ง	พูดยืนยันหรือเถียงอย่างดื้อดัน ไม่ยอมจำนนข้อเท็จจริง
เดินหน้า	ก้าวหน้า หรือพัฒนา ลุ่่วงไป
ม้าใช้	คนขี่ม้าสำหรับรับใช้, คนเร็วสำหรับส่งข่าวสาร, คนรับใช้ติดคอ
แกะดำ	คนที่ทำอะไรผิดเพี้ยนผิดฝูงในกลุ่มนั้นๆ (ใช้ในทางไม่ดี)
กาฝาก	คนที่ถ่วงความเจริญผู้อื่น
แมวมอง	ผู้ที่คอยสังเกตหรือซุ่มดูว่ามีใครสวยหรือเล่นกีฬาเก่งแล้วแนะนำให้วงการที่เกี่ยวข้อง ชักชวนมาเป็นคารา ประกวดความงาม หรือร่วมแข่งขันกีฬาเป็นต้น
หน้าม้า	ผู้ที่ทำเล่ห์เหลี่ยมเป็นเหมือนคนซื้อหรือคนเล่นการพนันเป็นต้น เพื่อเป็นสื่อจูงใจให้คนหลงซื้อ หรือเล่นการพนันด้วย โดยปริยายใช้เรียกคนที่หากินในลักษณะคล้ายคลึงเช่นนั้น
ลูกหม้อ	โดยปริยายหมายถึงผู้ที่มีวิชาชีพโดยสืบทอดเชื้อสายกันมาหรือทำงานในสังกัดนั้นๆ มาตั้งแต่เดิม
ตีนแมว	โจร หรือพวกข่องเบา
ถือหาง	เข้าทางฝ่ายที่ตนพอใจ (มาจากภาษาชนไก่ ยึดเอาไก่ตัวใดตัวหนึ่งในการต่อรอง)
หัวหมุน	งง, สับสน, หัวหมุนเป็นลูกข่างก็ว่า
เจาะข่าว	ตั้งใจเฉพาะ, มุ่งไปที่การทำข่าว
ตายด้าน	หมดความรู้สึกทางสัมผัส, ไม่มีความรู้สึกเหมือนอย่างที่เคยมี, โดยปริยายหมายความว่า หยุคเจริญก้าวหน้าคิดอยู่แค่นั้น
ปิดปาก	ไม่พูดหรือไม่ให้พูด เช่น ปิดปากเงียบ พยานถูกฆ่าปิดปาก
สังเสีย	เตือน, กำชับ, บอกให้เข้าใจ
ใจแตก	ประพฤติกไปตามที่ตนนิยมในทางที่ผิดหรือนอกโอวาทจนเคยตัว
น้อยใจ	รู้สึกเสียใจที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมเป็นต้น

๖. โครงสร้างคำประสม ให้อูที่ว่าคำประสมนั้นเกิดจากคำมูลที่เป็น นาม กริยา วิเศษณ์ บุพบท นำมารวมกัน เช่น

เข้มกัลด, ข้าวต้ม, ส้มตำ	→	เกิดจาก นาม + กริยา
นำหวาน, ใจดำ, นำหอม	→	เกิดจาก นาม + วิเศษณ์
ตกแต่ง, ติดตั้ง, เลือกลง	→	เกิดจาก กริยา + กริยา
เบียด่าง, ของกลาง, นางใน	→	เกิดจาก นาม + บุพบท

๓. โครงสร้างคำซ้อนให้ดูที่ คำ ๒ คู่ นั้นมีความหมายอย่างไร เหมือนกัน คล้ายกัน หรือตรงข้ามกัน
- ความหมายเหมือนกัน = บ้านเรือน แสงหา ผู้คน จิตใจ มีดคำ โง่เขลา อ้วนพี ฯลฯ
- ความหมายคล้ายกัน = วัวควาย งานชาม ลูกหลาน โกรธแค้น ไกล่ชิด คูดเค็ม ไร่นา ฯลฯ
- ความหมายตรงข้ามกัน = ผิดถูก พ่อแม่ สูงต่ำ ชั่วดี ซื่อซาย ได้เสีย เท็จจริง ลั่นยาว ฯลฯ

๔. คำซ้อนไม่จำเป็นต้อง ๒ คำเสมอไป ตั้งแต่ ๓ - ๔ คำนำมาซ้อนกันก็ได้

“ปู่ย่าตายาย ตีนลิกหนาบง ใหญ่โตโอฬาร เยื่อใยไมตรี ปิดบังซ่อนเร้น
ปิดกวาดเช็ดถู ลืมตาอ้าปาก อุปถัมภ์คำจุน เคารพบนอบ ขับไล่ไสส่ง
ล้มหายตายจาก ถ้วยโอโงซาม เสาะแสวงหา แต่งเสริมเติมต่อ”

๕. “ปู่ย่าตายาย กูหนี่ยืมสิน ทำไรไถนา ก่อร่างสร้างตัว เกิดดอกออกผล” ครูลิลลี่อยากถามว่า คำซ้อนคำใดต่างจากพวกในแง่ความหมาย

ตอบ ปู่ย่าตายาย เพราะเกิดจากคำที่มีความหมายตรงข้ามกัน แต่คำซ้อนที่เหลือเกิดจากคำที่มีความหมายคล้ายๆ กัน

๑๐. ชนิดของคำที่สร้างคำซ้อนต่อไปนี้นักเรียนลองหาว่าใครสร้างเหมือนคำว่า “ปิดกวาดเช็ดถู” ระหว่าง “ปิดบังซ่อนเร้น” กับ “ลืมตาอ้าปาก” ชนิดของคำเราก็คือว่าเป็น นาม กริยา วิเศษณ์...

ตอบว่า ปิดกวาดเช็ดถู มีชนิดของคำเหมือน ปิดบังซ่อนเร้น เพราะเกิดจากกริยา ๔ ตัว เรียงติดกัน แต่ ลืมตาอ้าปาก เกิดจาก กริยา + นาม + กริยา + นาม

๑๑. คำเป็น } ให้ดูตัวสะกดอันดับแรก
คำตาย }

คำตาย สะกดด้วยแม่กก, แม่กบ, แม่กด = ท่องว่า กบด ใครกบดมันต้องตาย

คำเป็น สะกดด้วยแม่กม, แม่กน, แม่กง, แม่เกย, แม่เกอว = ท่องว่า มนงยว (มนงยวะวะ)

๑๒. กร่อนเสียง เช่น หมากพร้าว → มะพร้าว (ทำให้เสียงสั้นลง หดลง)

๑๓. กลืนเสียง เช่น อย่างนี้ → อย่างจี้ (รวมเสียง)

๑๔. ตัดคำ เช่น คอนโดมิเนียม → คอนโด (ตัดบางพยางค์ออกไปเพื่อสะดวกให้พูดเร็วขึ้น)

๑๕. คำที่มีความหมายแคบกว้าง เช่น ผลไม้ กับ ส้ม

ผลไม้ ความหมายกว้าง ส้ม ความหมายแคบ

๑๖. พ้องรูป = รูปเหมือน = เพลาจรด เพลาเย็น (เวลาอ่านจะอ่านไม่เหมือนกัน)

เพลาจรด = ควบกกล้า

เพลาเย็น = เพ - ลา

๑๗. พ้องเสียง = เสียงเหมือน = การ กาล กาฟ กานท์ กานต์ กาญจน์

๑๘. พ้องทั้งรูปพ้องทั้งเสียง = เหมือนทั้งรูปเหมือนทั้งเสียง ทั้ง ๓ พ้องนี้ ความหมายจะไม่เหมือนกัน ถ้าความหมายเหมือนกันเราเรียกว่า พ้องความหมาย (ไวพจน์, หลากคำ) คำพ้องความหมาย เช่น กุญชร ไอยรา คช หัตถิ = ช้าง

๑๙. คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน = เคลื่อนย้ายกับโยกย้าย ใช้ต่างกัน เช่น เคลื่อนย้ายกำลังพล โยกย้ายตำแหน่ง



๒๐. คำที่มีความหมายตรงข้ามกัน = สุริยัน - จันทรา ดวงอาทิตย์ - ดวงจันทร์
(แต่ต้องใช้ภษาระดับเดียวกัน ห้าม! สุริยัน - ดวงจันทร์)

๒๑. ห้ามพูดภาษาวรรณคดีในชีวิตประจำวันนะคะ เช่น คุณแม่คะ ไปซื้อสุพรรณที่เยาวราชกันดีไหมคะ
(ถ้าพูดแบบนี้อาจโดนแม่ฟาดได้ค่ะ)

๒๒. ความหมายนัยตรง = แปลตรงตามพจนานุกรม

๒๓. ความหมายนัยเปรียบเทียบ = แปลไม่ตรงตัวมีความหมายอีกนัยหนึ่งที่สังคมไทยทั่วไปจะรู้จักกัน

จับ = นัยตรง แปลว่า สัมผัส

จับ = เปรียบเทียบ แปลว่า หลอกใช้ใครคนใดคนหนึ่ง, หลอกกิน
เช่น หล่อนคิดจะจับลูกนักรการเมือง

๒๔. คำซ้ำในวรรณคดี จะไม่ใส่มัยมก (ๆ)

“เรื่อยเรื่อยมาเรียงเรียง นกบินเฉียงไปทิ้งหมู่”

เขียนเรื่อยเรื่อย เรียงเรียง ไม่ต้องเขียน เรื่อยๆ เรียงๆ

๒๕. คำสมาส - คำสนธิ สามารถรวมคำมากกว่าสองคำขึ้นไปก็ได้ เช่น

เอกอัครราชทูต = เอก + อัคร + ราช + ทูต

พระบรมราชาไชย = พระ + บรม + ราช + อุบาย

มหาพศดาราม = มหา + พศ + อาราม

ไตรโลกนาถ = ไตร + โลก + นาถ

ราชบพิตรสถิตมหาสีมาราม = ราช + บพิตร + สถิต + มหา + สีมา + อาราม



ประโยค

๑. มีนักเรียนกลุ่มใหญ่วิ่งหน้าตาตื่นเหมือนโดนอะไรสักอย่างหลอกหลอนมา เข้ามาถามครูลิลลี่ว่า “ผมจะดูประโยคสำนวนต่างประเทศได้อย่างไรครับ ขนาดประโยคภาษาไทยยังยากเลยครับ” ครูลิลลี่ก็เกิดปัญญาได้ว่าถ้าจะสอนให้เด็กๆ ดูประโยคที่มีสำนวนการเขียนแบบต่างประเทศนั้นต้องให้นักเรียนเจอหน้าตาประโยคที่มีโครงสร้างหรือสำนวนต่างประเทศเอง เขาจะได้ประมวลความคิดแล้วนึกถึงความแตกต่างกับการเรียงประโยคภาษาไทย

ต่อไปนี้จะเล่าถึงโครงสร้างประโยคต่างประเทศ ที่อยู่ในภาษาไทยนะคะ สังเกตดีๆ นะ

๑. สมบูรณ์ถูกทำโทษโดยครูใหญ่
๒. เรื่องนี้ง่ายต่อการเข้าใจ
๓. งานเขียนของเขาเป็นที่น่าสนใจของคนหมู่มาก
๔. ทุกสิ่งทุกอย่างจบลงด้วยความตายของตัวเอง
๕. เขาชวนเป็นผู้ที่นำมาซึ่งความหวังของสังคม
๖. ปัจจุบันการแพร่ระบาดของยาบ้าได้ขยายตัวเพิ่มขึ้น
๗. วัคซีนชนิดนี้แม้ว่าจะมีข้อดี แต่ก็ไม่ควรใช้ในผู้ใหญ่วัยชรา
๘. ฉันได้ยืนยันว่า เราจะไปอังกฤษในอนาคตอันใกล้นี้
๙. มันเป็นเรื่องที่สวยงามจนผมนึกไม่ถึง
๑๐. ผมเต็มใจให้ความช่วยเหลือเต็มที่
๑๑. ผลงานของคุณเป็นที่น่าพอใจมาก
๑๒. มันเป็นการยากที่คนเราจะเห็นข้อบกพร่องของตนเอง
๑๓. เราขอแสดงความยินดีที่คุณนำความสำเร็จและนำชื่อเสียงมาสู่ประเทศไทย
๑๔. งานก้าวไกลไทยทำจัดขึ้นโดยคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
๑๕. ชาวต่างชาติมักจะกล่าวว่าวิชาภาษาไทยยากแก่การเรียนรู้
๑๖. คณะกรรมการชมรมนักเรียนเก่าชุดนี้ถูกจับตามองจากสมาชิกตลอดเวลา
๑๗. การนำชาวบ้านมาชุมนุมประท้วงครั้งนี้ทำให้ประเทศได้รับความเสียหายมาก
๑๘. ในอดีตแหล่งน้ำของไทยมีอยู่อย่างเพียงพอต่อการใช้ประโยชน์
๑๙. การท่องเที่ยวของไทยในปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนไปสู่การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
๒๐. ปัจจุบันโทรศัพท์ที่ไว้พัฒนาการให้มีความสามารถในการใช้ที่ทันสมัยขึ้น
๒๑. โรคตับอักเสบในผู้ใหญ่มีอาการรุนแรงและเป็นนานกว่าในเด็กเล็ก
๒๒. เราควรเลือกซื้อผักที่มีรูพรุนจากการถูกแมลงกัดกินบ้างจะดีกว่า
๒๓. วิธีทำไม่ยากเมื่อผักสุกตัดออกแช่น้ำเย็นเพื่อหยุดการสุกของผัก
๒๔. นวนิยายเรื่องคู่กรรมแต่งโดยทมยันตี
๒๕. มันเป็นเวลาบ่ายที่ข้าพเจ้าเดินทางมาถึงสยามสแควร์
๒๖. ๒ โจรถูกจับเมื่อวานนี้ที่ชลบุรี



๒๗. ไม่เป็นการยากที่เราจะส่งประวัติของเขา
๒๘. ในความคิดเห็นของผม ผมคิดว่าหล่อนเหมาะจะลงหน้าปก
๒๙. เมื่อพิจารณาให้ดีแล้วจะเห็นว่าปัญหานี้นำมาซึ่งปัญหาอีกหลายๆ ด้าน
๓๐. รัฐบาลภายใต้การนำของนายกฯ ทักษิณ ชินวัตร ทำงานกันอย่างแข็งขัน
๓๑. แดงเข้าใจผิดดีมาก
๓๒. เขาเสียใจกับการสอบไล่ตกของเพื่อน
๓๓. ห้องน้ำเต็มไปด้วยฝุ่น
๓๔. หล่อนพบตัวเองอยู่ในห้องคนเดียว
๓๕. หล่อนซ่อนร่างในชุดนอนสีขาว
๓๖. พีเบิร์ดจะมาในเพลงแฟนจำ
๓๗. มีหกโรคภัยที่คุกคามชีวิตของทารกนับล้านในแต่ละปี
๓๘. ฉันใช้ชีวิตอยู่ที่โคราชนานมาก
๓๙. สถานตากอากาศแห่งนี้ได้รับความสนใจและการรู้จักของคนเป็นจำนวนมาก
๔๐. การเดินขบวนประท้วงของนักศึกษาพม่า เป็นการปั่นป่วนเสถียรภาพของรัฐบาล

ครูว่าพวกหนูๆ คงจะเห็นตัวอย่างจำนวนการใช้โครงสร้างของต่างประเทศ ในประโยคภาษาไทย หลายคนอาจได้แนวคิด มุมมองหลากหลาย บางคนยังมองไม่ออก โหนเราลองไปดูวิธีการแก้ไขให้เป็นประโยคภาษาไทย นักเรียนจะได้เห็นความแตกต่างระหว่าง ต้มยำกุ้งกับแฮมเบอร์เกอร์

๑. ครูใหญ่ตีสมบุรณ์ (ต้องเรียง ประธาน + กริยา + กรรม)
๒. เรื่องนี้เข้าใจง่าย (ง่ายไปขยาย เข้าใจ ส่วนขยายต้องวางข้างหลัง)
๓. คนหม่อมมากสนใจงานเขียนของเขา (ประธาน + กริยา + กรรม)
๔. เมื่อตัวเอกตาย ทุกสิ่งทุกอย่างก็จบลง (ใช้หลักประโยคความรวมเข้ามาช่วย เมื่อ...ก็)
๕. เขวชนเป็นความหวังของสังคม (ใช้กริยา เป็น แสดงไปเลยว่าเป็นอะไร ไม่ต้องใส่ นำมาซึ่ง)
๖. ปัจจุบันยาบ้าแพร่ระบาดได้ขยายตัวเพิ่มขึ้น (เราจะให้ประธาน เป็นผู้แสดงอาการกระทำเลย)
๗.แต่ก็ไม่ควรใช้กับผู้ใหญ่วัยชรา (ใน ผู้ใหญ่วัยชรา จะเหมือนกับ in adult)
๘. ฉันได้ยินข่าวว่า เขาจะไปอังกฤษเร็วๆ นี้ (ในอนาคตอันใกล้นี้ เป็นสำนวนฝรั่ง)
๙. ผมนึกไม่ถึงว่ามันจะสวยงาม (ต้องเรียงจากประธาน ผม เป็นผู้กระทำขึ้นต้นประโยค)
๑๐. ผมเต็มใจช่วยเหลือเต็มที่ (ไม่ต้องใส่พวกให้ความ มีความ ในความ ทำความ)
๑๑. ผลงานของคุณน่าพอใจมาก (การใส่ เป็นที่ จะทำให้ประโยคฟุ่มเฟือย ภาษาไทยไม่นิยม

ทำให้ประโยคฟุ่มเฟือย)

๑๒. คนเราจะเห็นข้อบกพร่องของตนเองยาก (ยาก เป็นส่วนขยายต้องวางข้างหลัง)
 ๑๓. เรายินดีที่คุณประสบความสำเร็จและสร้างชื่อเสียงมาสู่ประเทศไทย
 ๑๔. คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจัดงานก้าวไกลไทยทำ (ประโยคภาษาไทยจะเรียงแบบ
- Active Voice)
๑๕. ชาวต่างชาติมักจะกล่าวว่าวิชาภาษาไทยเรียนยาก (ห้ามใช้ ยากแก่การเรียน = Hard to learn)

๑๖. สมาชิกจับตามองคณะกรรมการชมรมนักเรียนเก่าชุดนี้ (นักเรียนต้องพลิกกลับไปกลับมา
ทั้งหน้าประโยคสำนวนต่างประเทศ และประโยคสำนวนไทย เพื่อจะให้เห็นความแตกต่างนะคะ)

๑๗. ชาวบ้านมาชุมนุมประท้วงครั้งนี้ทำให้ประเทศเสียหายมาก (ตัด การนำ ทิ้ง ตัด **ได้รับความ
ทิ้ง**)

๑๘. ในอดีตแหล่งน้ำของไทยมี**ใช้อย่างเพียงพอ** (ประโยคของเดิมจะจัดว่าฟุ่มเฟือย)

๑๙. ปรับเปลี่ยนเป็นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (ใช้กริยา เป็น จะถือว่าเรามีกริยาการ
บอกสภาพ)

๒๐. ปัจจุบันโทรศัพท์มือถือมีการพัฒนาความสามารถที่ทันสมัยขึ้น (เพราะประโยคเดิมฟุ่มเฟือยตรง
ให้มี ในการใช้)

๒๑. ผู้ใหญ่ที่เป็นโรค**ตับอักเสบ**มีอาการรุนแรงและเป็นนานกว่า**เด็กเล็ก** (ตัด **ใน** ทิ้ง และใช้ส่วน
ขยายวางข้างหลัง)

๒๒. เราควรเลือกซื้อผักที่**แมลงกัดกินเป็นรูพรุน** (ใช้ประโยคความซ้อนมาขยายผัก)

๒๓. ตักออก**แช่น้ำเย็น** เพื่อไม่ให้ผัก**สุกเกินไป** (หยุดการสุกของผัก เป็นสำนวนเฉพาะ
ของฝรั่ง)

๒๔. ทมยันตีแต่งนวนิยายเรื่อง**คู่กรรม** (ถ้า แต่งโดย = Composed by)

๒๕. ข้าพเจ้ามาถึงสยามสแควร์เวลา**บ่าย** (มันเป็นเวลาบ่าย = สำนวนว่า It's)

๒๖. **โจร ๒ คน**ถูกจับเมื่อวานนี้ที่ชลบุรี (ลักษณะภาษาไทยต้องมีลักษณนามตามหลังจำนวนนับ)

๒๗. เราจะส่งประวัติของเขาไม่**ยากเลย** (ส่วนขยายก็วางไว้ข้างหลัง)

๒๘. ผมคิดว่า**หล่อน**เหมาะจะลงหน้าปก (ในความคิดเห็นของผม = In my opinion)

๒๙. ปัญหา**นี้**ก่อให้เกิดปัญหา**อีก**หลายๆ ด้าน (ใช้คำนี้ แทน นำมาซึ่ง จะดูดีกว่า)

๓๐. รัฐบาลของนายฯฯ ทักษิณ ชินวัตร ทำงาน**กัน**อย่าง**แข็งขัน** (ภายใต้การนำ = สำนวนต่าง
ประเทศ)

๓๑. แดงเข้าใจคำผิดมาก (ถ้าพูด เข้าใจผิดคำ = misunderstand)

๓๒. เขา**เสียใจ**ที่เพื่อน**สอบไล่ตก** (กับการสอบไล่ตกของเพื่อน เรียงคำเป็นกลุ่มคำแบบนี้คน
ไทยไม่นิยม)

๓๓. ห้อง**น้ำ**มี**ฝุ่น**มาก (เต็ม ไปด้วยฝุ่น = full of...)

๓๔. หล่อน**อยู่**ในห้องคนเดียว (**พบตัวเอง** = found herself)

๓๕. หล่อน**ใส่ชุด**คนอนิสิต (ช้อนร่าง เป็นสำนวนต่างประเทศ)

๓๖. พี่เบิร์ดจะ**ร้องเพลง**แฟนจำ (**จะมาในเพลง** เป็นสำนวนต่างประเทศ)

๓๗. มี**โรค**ร้าย**หกโรค**ที่**คุกคาม**ชีวิตของทารก... (ภาษาไทยต้องมีลักษณนามนะคะ)

๓๘. ฉัน**อยู่**โคราช**นาน**มาก (**ใช้ชีวิตอยู่** = สำนวนต่างประเทศ)

๓๙. คนเป็น**จำนวนมาก**สนใจและ**รู้จัก**สถานตากอากาศแห่งนี้ (ต้องเรียงภาษาไทยแบบ Active
Voice)

๔๐. การ**เดินขบวน**ประท้วงของนักศึกษา**พม่า** ทำให้**เสถียรภาพ**ของ**รัฐบาล**บั่น**ป่วน** (บั่นป่วน
เป็นส่วนขยาย ต้องวางไว้ข้างหลัง)



๒. ชนิดประโยค คือ ความเดียว ความรวม ความซ้อน
๓. ประโยคกรรม คือ เอกกรรมวางหน้าประโยค เช่น “กระต๊อบนี่คุณยายเข็บเอง” (กระต๊อบถูกเข็บ)
๔. ประโยคละประธาน ละกรรม เช่น “วันนี้แม่จะกลับบ้านเย็นคงไม่มีเวลาทำกับข้าว พ่อจะทำเอง”
หน้าคำว่า “คง” ละคำว่า “แม่” (ประธาน) หลังคำว่า “ทำ” ละคำว่า “กับข้าว” (กรรม)
๕. ประโยควางส่วนขยายผิพที่ “สตรีมีครรภ์และเป็นเบาหวานมีความเสี่ยงที่จะแท้งหรือมีลูกพิการมาก”

มาก ไม่ควรจะขยาย “พิการมาก” ต้องขยาย “เสี่ยงมาก” เพราะดูจากเนื้อความเธอทั้งมีครรภ์และเป็นเบาหวานด้วย น่าจะมีความเสี่ยงมาก ต่างหาก

๖. ประโยคที่มีโครงสร้างเป็นจำนวนต่างประเทศ
 ๑. วางส่วนขยายหน้าคำหลัก
 ๒. ใช้คำฟุ่มเฟือย เยิ่นเย้อ
 ๓. วางกรรมขึ้นต้นประโยค เข้าข้าง (Passive Voice)
 ๔. การโน้มน้ำหนัก : ห้ามออกคำสั่ง ขู่ บังคับ ประชดประชัน
 ๕. อุปนัย : การสรุปแบบไม่แน่นอน อาจเกิด หรือไม่เกิดก็ได้
 ๖. นิรนัย : การสรุปแบบแน่นอน เกิดแน่ๆ
 ๗. อนุมานจากเหตุ → ผล เช่น “กินยาไปแล้ว เดี่ยวก็คงดีขึ้น”
 ๘. อนุมานจากผล → เหตุ เช่น “ฉันปวดท้องเหลือเกิน คงเป็นเพราะสัมตำมือเที่ยงแน่ๆ”
 ๙. อนุมานจากผล → ผล เช่น “บราซิลเป็นแชมป์ฟุตบอลโลกสมัยหน้าก็คงครองแชมป์อีก”
 ๑๐. ทรรศนะ : การแสดงความคิดเห็น ตรงกันข้ามกับข้อเท็จจริง
 ๑๑. สกรรมกริยา = กริยาที่ต้องการกรรมมาวางท้าย เพื่อให้ประโยคสมบูรณ์ : เขาฆ่า... (ต้องใส่กรรมจึงจะรู้เรื่อง)
 ๑๒. อกรรมกริยา = กริยาไม่ต้องการกรรมมาวางท้าย มันก็ทำให้ประโยคสมบูรณ์แล้ว : เขานอน (ไม่ต้องการกรรม)
 ๑๓. ประโยคไม่สมบูรณ์ = ขาดส่วนใดส่วนหนึ่ง ไม่ว่าจะขาดประธาน ขาดภาคแสดง หรือขาดอีก ๑ ประโยคก็ได้ เช่น

“การเสนอผลงานวิจัยเมื่อวานนี้” ขาดภาคแสดง แล้วไงต่อละจะบอกอะไรหรือ

“มีอิทธิพลต่อเยาวชนไทยเป็นอย่างมาก” ขาดประธาน ไม่รู้ว่าใครมีอิทธิพล

“แม้ว่าเขาจะไม่อ่านหนังสือ” ขาดอีก ๑ ประโยค มาต่อใครครบสมบูรณ์ เพราะเรานำสันธานมาแล้วต้องมาเชื่อมประโยค ๒ ประโยค
 ๑๔. ประโยคฟุ่มเฟือย : มีความเกินเข้ามาโดยไม่จำเป็น ต้องตัดทิ้งไป เพราะมันมีความหมายเหมือนกัน

“การก่อสร้างในซอยนี้ นายช่างผู้ควบคุมการก่อสร้างควรจะมาดูแลการก่อสร้างบ้างเพื่อความเรียบร้อยของงาน”

แก้เป็น “นายช่างผู้ควบคุมการก่อสร้างในซอยนี้ควรจะมาดูแลบ้างเพื่อความเรียบร้อยของงาน”

“เขาให้การช่วยเหลือเด็กยากจน” → “เขาช่วยเหลือเด็กยากจน”

แต่ “เขาให้การต่อศาล” ประโยคนี้ถือว่าให้การไม่พุ่มเพื่อย เพราะให้เป็นกริยาแท้
การ = กรรม

๑๘. **ประโยคกำกวม** = มีความหมายได้มากกว่า ๑ ความหมาย ความหมายไม่ชัดเจน

“แม่บอกให้น้องกินข้าวเอง” ไม่รู้ว่า แม่บอกเอง หรือน้องกินเอง

“หนังสือพิมพ์มาแล้วตั้งแต่เมื่อวาน” ไม่รู้ว่า หนังสือพิมพ์ที่แปลว่า newspaper หรือ
หนังสือ book (หนังสือ พิมพ์)

“นิคอ่านหนังสือที่เขาเขียนเองที่สโมสรทุกวัน” ไม่รู้ว่า อ่านที่สโมสร หรือเขียนที่สโมสร

“ฉันอยากให้หัวหน้าเห็นด้วย” ไม่รู้ว่า ตกลงด้วย หรือคู่ด้วย

๑๙. **ประโยคที่ไม่สมเหตุสมผล** : มีเหตุผลที่ไม่เกี่ยวเนื่อง คนละเรื่องกันเลย

“ภาษาไทยเป็นภาษาที่ดีเพราะมีตัวอักษรและตัวเลขเป็นของเราเอง”

ผิดตรงคำว่า “ที่ดี” ไม่ค่อยมีเหตุผลเลย แบบนี้ทุกภาษาในโลกเขาก็อ้างได้เหมือนกันว่าเขา
ก็มีภาษาที่ดีได้เหมือนกัน เพราะเขาก็มีตัวอักษรตัวเลขเป็นของตัวเอง

นักเรียนว่าควรให้เหตุผลอย่างไรดี ถ้าไม่ใช่คำว่า “ที่ดี” ครุคิดว่าควรใช้คำว่า เอกลักษณ์ จึง
จะเหมาะสมกว่ากัน เพราะมีตัวอักษรมีตัวเลขเป็นของตัวเองก็ต้องเป็นเอกลักษณ์ ลักษณะเฉพาะที่ไม่มีใคร
เหมือน และไม่เหมือนใคร

๒๐. **ประโยคกำกวม**

๑. ปัจจุบันแพทย์พยายามแนะนำการเลี้ยงเด็กให้ได้ขนาดพอดี

๒. ฉันไม่ชอบคนที่พูดมาก

๓. นายแดงจะร่วมอภิปรายเรื่องความสะอาดที่หอประชุมในวันนี้

๔. อาหารจานนี้แม่บอกให้น้องกินเอง

๕. ชาวบ้านนิยมใช้ไม้ไผ่สานแข่งใส่ปลาส่งขายกันจนเป็นที่รู้จัก

๖. ขนมหันนี้ใครหยิบไป

๗. ร้อนจังขอผ้าเช็ดหน้าหน่อย

๘. คนเป็นทำไมไม่ทำ

๙. เดียวนี้เขาใหญ่มาก

๑๐. ตาคูณเป็นอะไร

๑๑. เย็นแล้วถึงจะแก้ไขก็ไม่ทัน

๑๒. ฉันเห็นเหมือนคุณ

๑๓. บริษัทนี้ถ้าเงินหาย เจ้าหน้าที่ต้องออก

๑๔. ของมันๆ อย่างนี้ใครจะไม่ชอบ

๑๕. คิดไฟหรือยัง

๑๖. หนังสือเล่มนี้อ่านแล้วชักติด

๑๗. โക്ഷิทีมชาติซ้อมนักกีฬาของเขา

๑๘. เราต้องทำงานอย่างมีแผน

๑๙. ข้าวเย็นกินเย็นๆ



๒๐. เด็กอะไรก็ไม่รู้นิสัยเสียใช้ไม่ได้
๒๑. เองงานฉันนี่ไปให้หัวหน้าคูชิ ฉันอยากให้ท่านเห็นด้วย
๒๒. พ่อพี่ชายลูกฉัน พวกหล่อนก็ลูกไปตามเขา
๒๓. ใครตามตำรวมา
๒๔. โจ๊กอุ่นหรือยังคะ
๒๕. เขาเป็นลูกคิดแม่
๒๖. พรุ่งนี้ไม่ว่างมีนัดต้องผ่าตัด
๒๑. ประโยคที่วางส่วนขยายผิดที่
๑. ห้ามเด็ดขาดนั่งหลังการรถไฟ
 ๒. ครูเป็นทรัพยากรบุคคลในการส่งเสริมการศึกษาที่สำคัญ
 ๓. เขาเริ่มพัฒนาอย่างเร่งรีบเรื่องสาธารณูปโภคในหมู่บ้าน
 ๔. ประวัติศาสตร์แบบอาณานิคมไม่น้อย ให้อธิพลแก่การศึกษาประวัติศาสตร์ไทย
 ๕. ปรากฏว่าเด็กมีแผลฟกช้ำดำเขียวที่ต้นขาจากการตรวจของแพทย์
 ๖. กรุงเทพมหานครกำลังเร่งแก้ไขอย่างเร่งด่วนเรื่องปัญหาน้ำท่วมขัง
 ๗. มีนักศึกษาหลายคนเข้าร่วมโครงการ “ถนนสีขาว” รวมทั้งชมรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
 ๘. เวลาอยู่ต่อหน้าธารกำนัลกริยามารยาทควรระวังให้เรียบร้อย
 ๙. พรานป่าได้ฆ่าช้างตัวผู้และตัวเมียซึ่งมีลูกอ่อนเพื่อเอางาอย่างอำมหิตในเขตจังหวัดอุทัยธานี
 ๑๐. ข่าวซึ่งแพร่หลายออกไปทั่วโลกที่น่าสลดใจนี้เกิดขึ้นเมื่อปลายเดือนกุมภาพันธ์
 ๑๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดได้กล่าวว่าเหตุการณ์ทำทายกกฎหมาย ที่อุกอาจและโหดเหี้ยมเช่นนี้ไม่ได้เกิดขึ้นเป็นครั้งแรก
 ๑๒. ทหารเหล่านี้ได้รับคำสั่งให้หยุดยิงจากรัฐบาล
 ๑๓. พวกเขาไม่ได้ต่อสู้ตามที่ประกาศไว้อย่างสมศักดิ์ศรี
 ๑๔. เขาเป็นคนดีถ้าเขาจะไม่ดื่มเหล้า
 ๑๕. คนไทยในชุมชนเมืองนิยมอาหารตะวันตกซึ่งก่อให้เกิดปัญหาโรคอ้วนมาก
 ๑๖. คนใช้คอยหมอบทุกคน
 ๑๗. ครูลิลลี่ไปเยี่ยมสามีชั่วคราวที่อังกฤษ ๓ วัน
 ๑๘. การเดินทางให้ความรู้แก่เราทางอ้อม
 ๑๙. ฉันวิ่งออกมาเซ็นชื่อรับพัสดุด้วยเท้าเปล่า
 ๒๐. ไฟได้ดับลงก่อนที่บ้านจะไหม้หมดด้วยฝีมือของตำรวจดับเพลิง
 ๒๑. เขาเห็นเด็กน้อยข้างชายหนุ่มที่กำลังกระโดดโลดเต้น
 ๒๒. เธอปลอบความทุกข์เขาให้คลาย
๒๒. ประโยคอ่านแบ่งวรรคตอนผิด
๑. แม่พระมา
 ๒. ยายน้อยบันถึงเสมอ
 ๓. พี่แก้วอยู่ไหน

๔. อย่างกันดีกว่า
 ๕. น้อยไปไหม
 ๖. บ้านหลังนี้ขายให้ลูกเขยคนอื่นไม่เกี่ยว
 ๗. มีข้าวพอกินไหม
 ๘. ฉันทายบ้านพี่
 ๙. อีกห้ากิโลกว่าจะถึงรีบเดินเร็วเข้า
 ๑๐. ถ้าครูตกลงไปนักเรียนจะเสียใจ
 ๑๑. ปลั๊กนวดตัวระยอง - หนองคายคนขับไม่ยอมแจ้งตำรวจ
 ๑๒. ต่อมาดินแดนสุวรรณภูมิที่ติดกับพม่าก็กลายเป็นเมืองจีน
 ๑๓. ผู้ชายใจเหี้ยม ใช้เหล็กจิ้มหญิงตาบอด
 ๑๔. ชายผู้นี้คืออาจารย์นักแต่งเพลงผู้ยิ่งใหญ่ของไทย
 ๑๕. พี่เข็ดแล้วขายเสื้อผ้าที่จตุจักรเพราะขาดทุน
 ๑๖. น้ำมันออกอย่างนี้จะกินเข้าไปได้อย่างไร
 ๑๗. พี่สาวฉันไปอเมริกา ๔ ปี กลับมาไม่มีอะไรเหมือนเดิม
 ๑๘. พอไม่พอก็ต้องมาหาน้องติมอยู่เรื่อย
 ๑๙. ฉันไปเที่ยวนครสวรรค์กับเพื่อนสองคน
 ๒๐. อ้อเนื้อสุนัขผมชอบกิน
๒๓. **ประโยคพุ่มพื่อย**
๑. ทางเดินขึ้นภูเขาขรุขระไม่เรียบทำให้เดินลำบาก
 ๒. เขาเดินไปจนสุดถนนก็พบบ้านคนหลังหนึ่ง
 ๓. เด็กน้อยร้องตะโกนเสียงดังลั่น
 ๔. เขาถูกฆ่าตายที่หลังสวนเมื่อคืนวานนี้
 ๕. ขอท่านได้โปรดกรุณารับทราบเรื่องนี้ด้วย
 ๖. อนุชนรุ่นหลังควรรักษาศิลปวัฒนธรรมไทย
 ๗. มติมหาชนส่วนใหญ่ไม่ยอมให้รัฐบาลขึ้นราคาน้ำมัน
 ๘. ครูลิลลี่ทำการสอบตั้งแต่ ๖ โมงเช้า
 ๙. ฝนตกตลอดวันตั้งแต่เช้าจนถึงทำให้หน้าท่วม
 ๑๐. ผู้คนกำลังกระทำการรณรงค์เรื่อง ส.ส.ร.
 ๑๑. เขาเป็นหวัดในทุกครั้งที่ฝนตก
 ๑๒. ท่านจะซื้อสินค้าซึ่งมีราคาถูก
 ๑๓. เขามีความจำเป็นต้องรีบเดินทาง
 ๑๔. ศาสตร์ต่างๆ ล้วนอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนรู้ด้วยกันทุกวิชา
 ๑๕. นักกีฬาเงินวิ่งชนะเลิศเพื่อนร่วมชาติเดียวกัน
 ๑๖. กล้วยสุกนั้นนำมาทำเป็นขนมได้หลายชนิด
 ๑๗. พบศพชายไทยไม่ทราบชื่อถูกยิงตามลำตัวนอนตายอยู่ริมถนนวิภาวดี

๑๘. คุณควรเอาใจใส่ดูแลกับใบหน้าของคุณให้ดีที่สุด
๑๙. นักธุรกิจชาวเดนมาร์กให้ความสนใจที่จะมาร่วมลงทุนกับนักธุรกิจไทย
๒๐. พ่อค้าต่างก็หลบเลี่ยงในเรื่องของการตั้งราคาสินค้า
๒๑. อันที่จริงเรื่องที่ฉันเล่าให้ฟังนี้เป็นเรื่องจริงที่เกิดขึ้นจริงๆ
๒๒. ผลสืบเนื่องอันเลวร้ายที่ตามมาคือกรุงเทพฯ น้ำท่วมทั้งเมือง
๒๓. ขอเชิญผู้สนใจชมประติมากรรมกลางแจ้งนี้ด้วยตาตนเองที่ถนนสีลม
๒๔. โรงแรมขอขอบคุณที่ท่านให้ความสนใจในการให้บริการของเรา
๒๕. ประโยคต่อไปนี้ไม่มีทั้งข้อเท็จจริงและพรรณนะ
- ให้ลูกศิษย์ลองหาคุณนะคะ
- “น้ำที่ร่างกายต้องการต้องเป็นน้ำสะอาดปราศจากเชื้อโรคเราจึงควรดื่มน้ำที่ต้มแล้ว”
- ครูถามว่า พรรณนะอยู่หน้าหรือหลัง
- ตอบว่า อยู่ตรง “เราควรดื่มน้ำที่ต้มแล้ว”
๒๕. ประกาศอย่างเป็นทางการต้องขึ้นด้วย
- ประกาศ + หน่วยงาน เช่น ประกาศ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
- เรื่อง + เรื่อง การป้องกันโรคทางเดินอาหารฤดูร้อนนี้



บทความ

๑. ในบทความระวิงเจอตัวเลือกเป็น หน้าตา ความหมาย ใกล้เคียงกันอาจทำให้เรางงได้
ระวิง! นะคะ ครูจะขอยกตัวอย่างที่มีกออกข้อสอบมาให้ดูกัน
๑. แนะนำ = ชี้แจงให้ทำหรือปฏิบัติ, บอกให้รู้จักตามธรรมเนียม
๒. คำหนี = ตีเนียน
๓. เตือนสติ = เตือนให้รู้ตัว, เตือนให้ได้สติ
๔. ขอร้อง = ขอให้ช่วยเหลือ, ขอให้ทำตามทีขอ
๕. วิงวอน = เฝ้าร้องขอ, ร่ำขอ, ขอด้วยอาการรอด, เฝ้าขอร้องให้ทำตามประสงค์
๖. บอก = พูดให้รู้, เล่าให้ฟัง, บ่งให้รู้
๑. สับสน = ปะปนกัน, ยุ่งไม่เป็นระเบียบ
๒. ฟุ้งซ่าน = ไม่สงบ, พล่านไป, สายไป
๓. ว้าวุ่น = สับสน
๔. พันเพื่อน = หลงไหล, เคลิบเคลิ้ม, เผลอสติ, คุ่มดีคุ่มร้าย
๑. สบายใจ = ไม่มีทุกข์ไม่มีร้อน
๒. ประทับใจ = ดิออกดีใจ, ฝังอยู่ในใจ
๓. กำลังใจ = สภาพของจิตใจที่มีความเชื่อมั่นและกระตือรือร้น พร้อมทั้งจะเผชิญกับเหตุการณ์ทุกอย่าง
๔. ภาคภูมิใจ = ภูมิใจ, รู้สึกว่ามีเกียรติยศ
๕. เห็นใจ = เห็นน้ำใจว่าเป็นอย่างไร เช่น ดีหรือชั่ว, ร่วมรู้สึกในความทุกข์ยากของผู้อื่น
๑. ประสาน = ทำให้เข้ากันสนิท, เชื่อม
๒. ประมาณ = กะหรือคะเนให้ใกล้เคียงจำนวนจริงหรือให้พอเหมาะพอควร, ราวๆ
๓. ประเมิน = การประมาณค่าหรือราคาเท่าที่ควรจะเป็น
๔. ประชุม = มาร่วมกันหรือเรียกให้มารวมกันเพื่อประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง, มารวมพบกันเพื่อประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง, โดยปริยายหมายถึง เอาสิ่งที่เป็นประเภทเดียวกันมารวมไว้
๑. กระแนะกระแหน = พูดกระทบหรือพูดเป็นเชิงเสียดสี
๒. กระทบทกระเทียบ = เปรียบเปรยให้กระทบถึง
๓. ประชดประชัน = พูดหรือทำเป็นเชิงกระทบกระแทกแตกดัน
๔. ประจบประแจง = พูดหรือทำให้เขารักเขาชอบ
๑. แจ้งให้ทราบ = แสดงให้รู้, บอกให้รู้
๒. ถามให้ตอบ = คำถาม
๓. บอกให้ทำ = ออกคำสั่ง



๑. ขมขื่น = รู้สึกเข้าใจแต่ฝืนไว้ เพราะไม่สามารถแสดงออกมาได้
๒. ตัดพ้อ = พูดต่อว่าด้วยความน้อยใจ, พ้อก็ได้
๓. เคียดแค้น = โกรธแค้น เคืองแค้น
๔. ประชดประชัน = พูดหรือทำเป็นเชิงกระทบกระทั่ง, แดกดัน
๑. หวาดหวั่น = พรั่นกลัว, สะดุ้งกลัว, หวั่นหวาด
๒. หวาดกลัว = มีความรู้สึกกริ่งเกรง, รู้สึกสะดุ้งกลัว
๓. คึกคัก = แข็งแรง, กระปรี้กระเปร่า, มีชีวิตชีวา, ลักษณะที่มีผู้คนพลุกพล่าน
เข้าๆ ออกๆ มากกว่าปกติ
๔. อึกheim = ลำพองใจด้วยความคึกคะนอง
๑. อ่อนน้อม = แสดงกริยาวิจายอย่างมีคารวะ, ยอมแพ้, สวามิภักดิ์
๒. ถ่อมตน = แสดงฐานะหรือความรู้ความสามารถต่ำกว่าที่เป็นจริง
๓. ยำเกรง = เกรงกลัวเพราะเคารพนับถือ
๔. ทะนงในศักดิ์ศรี = ทะนง-ถือตัว, หยิ่งในเกียรติของตัว ศักดิ์ศรี-เกียรติศักดิ์
๑. กระตือรือร้น = รีบร้อน, เร่งรีบ, ขมิขม้น, มีใจฝักใฝ่, เร่งร้อน
๒. ประมาท = ประมาท-ขาดความรอบคอบ, ขาดความระมัดระวัง เพราะทะนงตัว
ความเลินเล่อการขาดความระมัดระวัง
๓. ย่อท้อ = ย่อท้อ-ไม่คิดสู้เพราะขาดกำลังใจ
๔. มองการณ์ไกล = คาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้าได้ ถูกต้องหรือใกล้เคียงโดยอาศัยเหตุผล
หรือประสบการณ์เป็นต้น, เห็นการณ์ไกล
๑. หดหู่ = ห่อเหี่ยวไม่ชื่นบาน, สลดใจ
๒. เสียหาย = รู้สึกอยากได้สิ่งที่เสียไปพลาดไป เป็นต้น ให้กลับคืนมา, รู้สึกพลาด
โอกาสที่ควรจะมีจะได้, รู้สึกไม่ยอมให้เสียไปโดยไม่ได้ประโยชน์,
อาลัยถึงสิ่งที่จากไป
๓. รังเกียจ = เกลียดเพราะรู้สึกขยะแขยงหรือไม่ชอบใจ
๔. ปลงตก = พิจารณาจนเห็นจริงแล้วปล่อยไปตามสภาพ
๕. กลัว = รู้สึกไม่ยอมประสบสิ่งที่ไม่ดีแก่ตัว, รู้สึกหวาดเพราะคาดว่าจะ
ประสบภัย
๑. ให้ความรู้ = ความรู้-สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน, การค้นคว้าหรือ
ประสบการณ์
๒. ให้กำลังใจ = กำลังใจ-สภาพของจิตใจที่มีความเชื่อมั่นและกระตือรือร้นพร้อมที่
จะเผชิญกับเหตุการณ์ทุกอย่าง
๓. โน้มหน้าใจ = ชักชวนให้เห็นดีเห็นงามหรือให้อ่อนอ่อนตาม
๔. จรรโลงใจ = จรรโลง-พยุงไว้ไม่ให้เซหรือไม่ให้ล้มลง, ผดุง, ค้ำชู, บำรุงรักษาและ
เชิดชูไว้ไม่ให้เสื่อม

๑. อธิบาย = ไขความ, ขยายความ, ชี้แจง
๒. บรรยาย = ชี้แจงหรืออธิบายเรื่องให้ฟัง เป็นต้น, เล่าเรื่อง
๓. พรรณนา = กล่าวเป็นเรื่องเป็นราวอย่างละเอียดให้ผู้ฟังนึกเห็นเป็นภาพ
๑. วิเคราะห์ = ใคร่ครวญ, แยกออกเป็นส่วนๆ เพื่อศึกษาให้ถ่องแท้
๒. สังเคราะห์ = สร้างขึ้นใหม่
๓. สันนิษฐาน = ลงความเห็นเป็นการคาดคะเนไว้ก่อน
๔. ประเมินค่า = ประเมิน-กะประมาณค่าหรือราคาเท่าที่ควรจะเป็น
๕. เสนอแนะ = เสนอ-ยื่นเรื่องราวความเห็นเพื่อให้ทราบให้พิจารณา หรือให้สั่งการ แสดงให้เห็น, แนะนำ-ชี้ทางหรือวิธีการให้รู้โดยตรงหรือโดยอ้อม
๖. ตีความ = ชี้หรือกำหนดความหมาย, ให้ความหมายหรืออธิบาย, ใช้หรือปรับให้เข้าใจเจตนาและความมุ่งหมายเพื่อความถูกต้อง, วิเคราะห์ถ้อยคำหรือถ้อยความในบทกฎหมายนิติกรรมสัญญา หรือเอกสารอื่นๆ ที่มีปัญหาสงสัย หรือที่มีความหมายไม่ชัดเจน เพื่อกำหนดความหมายอันแท้จริงของถ้อยคำหรือข้อความนั้น
๗. จับประเด็น = ประเด็น-ข้อความสำคัญของเรื่องที่แยกหยิบยกขึ้นมาพิจารณา, ข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมาย อันเป็นสาระสำคัญที่คู่ความยกขึ้นเป็นข้ออ้างได้ในคดี
๑. เตือนสติ = เตือนให้รู้ตัว, เตือนให้ได้สติ
๒. ตั้งสอน = ชี้แจงให้เข้าใจและบอกให้ทำ
๓. ปลอบประโลม = ปลอบ-พูดเอาอกเอาใจให้คลายอารมณ์ขุ่นหมอง
๔. ปลงอนิจจัง = รู้สึกสังเวชใจว่าไม่น่าจะเป็นถึงเช่นนั้น
๑. กรรม = การ, การกระทำ, การงาน, กิจ, ผู้ถูกกระทำ
๒. อนิจจัง = ไม่เที่ยง, ไม่นั่นอน, เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ, คำที่เปล่งออกมา แสดงความสังสารสังเวช เป็นต้น
๓. สัจธรรม = ความจริงแท้
๔. สังสารวัฏ = การเวียนว่ายตายเกิด, สังสารวัฏ หรือวัฏสังสารที่ว่า
๑. คำคม = ถ้อยคำที่หลักแหลมชวนให้คิด
๒. คำขวัญ = ถ้อยคำที่แต่งขึ้นเพื่อเตือนใจหรือเพื่อให้เป็นสิริมงคล
๓. ภาษิต = ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวต่อกันมาช้านานแล้วมีความหมายเป็นคติ
๔. สำนวน = ถ้อยคำที่เรียบเรียง, โวหาร บางทีก็ใช้ว่าสำนวนโวหาร, ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบทอดกันมาช้านานแล้ว มีความหมายไม่ตรงตามตัวหรือมีความหมายอื่นแอบแฝงอยู่

๑. ข้อสังเกต = สิ่งที่กำหนดไว้ให้สนใจเป็นพิเศษ
๒. คาดคะเน = คคะเน- คำนวณเอาอย่างหยาบๆ
๓. ข้อเตือนใจ = เตือนใจ- สะกิดใจ, ทำให้ระลึกได้
๔. การตัดสินใจ = ตัดสินใจ- ตกลงใจ
๑. ประโยชน์นิยม = นิยมประโยชน์, สิ่งที่มีผลใช้ได้ดีสมกับที่คิดมุ่งหมายไว้, ผลที่ได้ตามต้องการ
๒. อำนาจนิยม = นิยมอำนาจ-สิทธิ, อิทธิพลที่จะบังคับให้ผู้อื่นต้องยอมทำตามไม่ว่าจะด้วยความสมัครใจหรือไม่
๓. วัตถุนิยม = การให้คุณค่าแก่สิ่งที่เป็นรูปธรรมมากกว่าสิ่งที่เป็นนามธรรม
๔. สมัยนิยม = ความนิยมในแต่ละสมัย
๑. ถ่อมตัว = แสดงฐานะหรือความรู้ความสามารถต่ำกว่าที่เป็นจริง
๒. ทำทาย = ชวนวิวาท, ชวนให้ทดลองความรู้ความสามารถ
๓. รอบคอบ = ทั่ว ถ้วนถี่ เช่น พิจารณาอย่างรอบคอบ, ระวังเหตุการ์ณข้างหน้าข้างหลังเสมอ, ไม่เผอเรอ
๔. ใจกว้าง = มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
๑. แจ้ง = แสดงให้รู้, บอกให้รู้, กระจ่าง, สว่าง, ชัด
๒. เตือน = บอกให้รู้ล่วงหน้า, ทำให้รู้ตัว, ทำให้รู้สำนึก, ทักไม่ให้ลืม
๓. เสนอ = ยื่นเรื่องราว ความเห็น ญัตติ เป็นต้น เพื่อให้ทราบ ให้พิจารณา หรือให้สั่งการ
๔. สอน = บอกวิชาความรู้ให้
๑. บอกกล่าว = ร้องบอกให้ผู้อื่นเป็นพยานรับรู้ไว้
๒. แนะนำ = ชี้แจงให้ทำหรือปฏิบัติ, บอกให้รู้จักกันตามธรรมเนียม
๓. ตักเตือน = สั่งสอนให้รู้สำนึกตัว
๔. สั่งสอน = ชี้แจงให้เข้าใจและบอกให้ทำ
๑. เอ็นดู = มีความรักใคร่, ปรานี
๒. ชื่นชม = ปิติยินดี
๓. เสียดสี = ถูกกัน, อาการที่ว่ากระทบกระทั่งขยิบเหน็บแนมด้วยความอิจฉา
๔. เหยียดหยาม = คุหมั่น
๑. ยกย่อง = เชิดชู
๒. ชื่นชม = ปิติยินดี
๓. สงสาร = รู้สึกเห็นใจในความเดือดร้อนหรือความทุกข์ของผู้อื่น, รู้สึกห่วงใยด้วยความเมตตากรุณา
๔. เห็นใจ = เห็นน้ำใจว่าเป็นอย่างไร เช่น ดีหรือชั่ว, ร่วมรู้สึกในความทุกข์ยากของผู้อื่น

๑. ผิดคาด = นึกไว้, หมายถึงไว้, มักใช้คู่กับคะเน
๒. เสียหาย = รู้สึกอยากได้สิ่งที่พลาดไป เสียไป เป็นต้น ให้กลับคืนมา
๓. คำหนิ = คติเขียน

๑. ประชด = แกล้งทำให้เกินควรหรือพูดแตกดันเพราะความไม่พอใจ
๒. โกรธแค้น = แค้น-โกรธเจ็บใจอยู่ไม่หาย
๓. ดูแคลน = แสดงอาการเป็นเชิงดูหมิ่น หรือเหยียดหยามเขา
๔. เย้ยหยัน = พูดหรือแสดงกิริยาถูกเยาะเย้ยให้ได้อาย, ให้เจ็บใจให้โกรธ

๑. เห็นใจ = เห็นน้ำใจว่าเป็นอย่างไร เช่น ดีหรือชั่ว, ร่วมรู้สึกในความทุกข์ยากของผู้อื่น
๒. คับข้องใจ = คับใจ-อึดอัดใจ, รู้สึกอึดอัดในตัวเอง, รู้สึกคับแค้นอยู่ในอกในใจ
๓. สลดใจ = รู้สึกเศร้าใจแถมสังเวช, รู้สึกหดหู่ใจ
๔. เสียใจ = ไม่สบายใจเพราะมีเรื่องไม่สมประสงค์ หรือผิดหวัง

๑. ห่อเหี่ยว = ห่อเหี่ยวไม่ขึ้นบาน, สลดใจ, อาการที่รู้สึกห่อเหี่ยวไม่ขึ้นบาน
๒. เสียหาย = รู้สึกอยากได้สิ่งที่พลาดไป เสียไป เป็นต้น ให้กลับคืนมา
๓. รังเกียจ = เกลียดเพราะรู้สึกขยะแขยงหรือไม่ชอบใจ เป็นต้น
๔. ปลงตก = พิจารณาจนเห็นจริงแล้วปล่อยไปตามสภาพ

“การตีความ คำศัพท์ ในกรณีที่เรารู้จักศัพท์ตัวนั้นมาก่อน หนูจะทำอย่างไร เปรียบเทียบกับชีวิตจริงถ้าสมมติต้องทำความรู้จักคนๆ หนึ่ง ภายในระยะเวลาอันแสนสั้น เราก็คงได้แต่สังเกตจากการแต่งกาย การพูดจา รสนิยมของคนๆ นั้น เหมือนกับการแปลคำศัพท์ที่เราไม่รู้จักรู ลิลลี่จะสอนให้ดูบริบท บริบท คือ คำแวดล้อม ลองมาตีความคำว่า “บุหลัน” กันดีกว่า ว่าแปลว่าอะไร

“บุหลันเลื่อนลอยฟ้าไม่ราคะ รัศมีส่องสว่างดังกลางวัน”

บุหลันต้องเป็นสิ่งที่อยู่บนฟ้า มีแสงสว่างเพราะดูจากคำว่าไม่ ราคะ และมีแสงมากด้วยส่องเหมือนกับแสงอาทิตย์ในเวลากลางวัน แสดงว่าบุหลันจะต้องอยู่ในเวลากลางคืน สรุปว่า บุหลันต้องเป็นสิ่งที่มีความสว่างในเวลากลางคืนและมีแสงมากด้วยนะคะ (นักเรียนตอบว่าอะไรกันคะ ดาวเทียมไม่ใช่) ขอเฉลยว่า บุหลัน คือ พระจันทร์ แบบนี้คือการตีความโดยดูจากบริบท นักเรียนต้องฝึกแบบนี้บ่อยๆ นะคะ

นักเรียนหาเวลาอ่านคำประพันธ์ เพื่ออ่านบทความที่ดี นักเรียนมักจะเจอคำถามที่ว่า “ให้แนวคิด ให้ข้อคิด ด้านใด” ครูจะลองให้หนูอ่านคำประพันธ์บทนี้เป็นชีวิตสุนทรภู่ นะคะ

“เหมือนบายศรีมีงานท่านถนอม	เจิมแป้งหอมน้ำมันจันทน์ให้หรรษา
พอเสร็จการท่านเอาลงทิ้งคงคา	ต้องลอยมาลอยไปเป็นใบทอง”

ครูอยากถามว่ากลอนบทนี้ให้แนวคิด ข้อคิด ด้านใด ถ้าครูมีตัวเลือกให้หนูจะเอาใหม่คะ ตัวช่วยคิดของครูมี ๔ คำ ให้หนูลองเลือกดูนะคะ

- | | |
|----------------------|--------------------------|
| ๑) พิธีกรรม | ๒) ศิลปะไทย |
| ๓) คำสอนทางศาสนาพุทธ | ๔) ความเชื่อทางไสยศาสตร์ |



แนวคิด หรือข้อคิด จะไม่เหมือนสาระสำคัญ แนวคิดจะซ่อนอยู่ในคำที่ผู้เขียนได้แต่ง แต่สาระสำคัญอยู่ตรงที่เราจับประเด็นได้ใหม่กว่าใคร ทำอะไร ทำไม่ถึงทำอย่างนั้น

คำประพันธ์บทนี้ ถ้าถามว่า สะท้อนแนวคิดใด ต้องตอบว่า คำสอนทางศาสนาพุทธ เพราะคำประพันธ์บทนี้เป็นเรื่อง อนิจจัง แล้วใช้กับการนำไปเปรียบเทียบกับ บายศรี ว่าตอนพิธีในวันงานเทศกาลผ่านมาก็ กราบไหว้บูชาบายศรี แต่พอหมดความสำคัญบายศรีก็ไม่มีคนมอง แสดงถึงความไม่เที่ยงแท้แน่นอน เขาตั้งใจจะสอนผู้อ่านว่าคิดแบบนี้ได้ไหม

ถ้าตอบ พิธีกรรม ศิลปะไทย หรือความเชื่อทางไสยศาสตร์ก็จะเป็นการมองผิวเผินแต่เปลือกภายนอก เรียนภาษาไทยต้องเรียนแบบวิเคราะห์ด้วย ไม่ใช่การท่องจำแต่อย่างเดียว คิดไปเถิดสมองคนเราจะได้มีศักยภาพ เวลาเจอเรื่องราวร้ายๆ จะได้มีปัญญา

การอ่านบทความ บางครั้งนักเรียนจะต้องเจอคำที่มีความหมายไม่ตรงตัว เราจะทำอย่างไรดี เช่น “ปากควรหาหรือกระเพาะเสมอ”

ถ้าคุณครูจะถามว่า “หาหรือ” จะหมายความว่าอย่างไร

- ๑) ประสาน ๒) ประมาณ ๓) ประเมิน ๔) ประชุม

กำลังมองอยู่ว่าท่านประชาจะมาตรวจหรือเปล่า “หาหรือ” คำนี้แปลตรงๆ ไม่ได้ เพราะปากกับกระเพาะ คุยกันไม่ได้จึงตัด ประชุม ออกเสียก่อน

“การเลือกคำตอบในวิชาภาษาไทย ต้องตัดตัวไม่ใช่ออกไปก่อน” เหลือ ประสาน ประมาณ ประเมิน เราก็มาดูบริบท ปาก กับ กระเพาะ เขาทำอาหาร หาหรือ กันเหมือนเขาพูดคุยกัน เพราะทั้งสองเป็นอวัยวะที่ทำงานเกี่ยวข้องกันต้องเจอกัน เพราะดูจากเขาใช้คำ หาหรือ พูดคุย ฉะนั้น

คำตอบ คือ ประสาน จริงไหมคะนักเรียน (ใช้ค่ะ ทั้งสวย ทั้งเก่ง ลูกศิษย์ใครหว่า)

โวหารทางร้อยแก้ว (กลวิธีการเขียน)

๑. อธิบาย = การทำให้ผู้รับสารเข้าใจ มี ๖ วิธี
๒. บรรยาย = การให้ข้อมูล
๓. พรรณนา = การให้รายละเอียดของบุคคล วัตถุ สถานที่
๔. สาธก = ยกตัวอย่าง
๕. เทศนา = ตั้งสอน
๖. อุปมา = เปรียบเทียบ
๗. อภิปราย = โน้มน้าวใจ

พรรณนะผู้เขียน = ความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนอาจจะเป็นการเดา ประเมิน หรือแนะนำสั่งสอนก็ได้

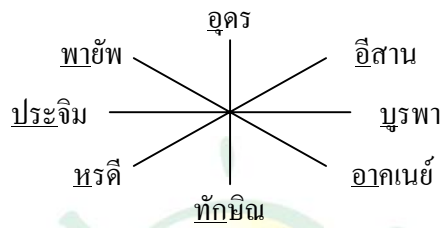
อนุমান = คาดเดา

สาระสำคัญ = ประเด็นสำคัญของเรื่องบทความว่า ใคร ทำอะไร ทำไม่ถึงทำ

แนวคิด = ความคิดที่ได้จากการอ่าน, ฟังเรื่องนั้น ข้อสอนใจประมาณนี้

วรรณคดี

๑. ไวยากรณ์คำตระกูล “ไมโซ” ที่มักใช้ในวรรณคดี วรรณกรรมบ่อยๆ คือ “บ่ ห่อน ไป ไช้ มิ วิ อะ”
๒. ทิศทั้งแปด อยากูร์จึงว่า หรดี พายัพ อากเนย์ อยู่ตรงไหน ท่องสูตรนี้ “อุ อี บู อา ทัก ห ประ พา” แล้วเรียงทิศตามเข็มนาฬิกาแบบนี้



๓. เสียงจุดดนตรี หมายถึง มีวรรณยุกต์มากมาย หลากหลายเสียงในหนึ่งวรรค เช่น “ไอ้อานาถนอเมืองไทยสมัยนี้”

มีเสียงวรรณยุกต์เรียงลำดับ ดังนี้ โท เอก เอก จัตวา สามัญ สามัญ เอก จัตวา ตรี

๔. “ปัญญาพานทิ” แม่น้ำ ๕ สายในอินเดียมีอะไรบ้าง

สรภู อจิรวดี คงคา มหิ ขมุนา

๕. กลิ่นเสียง (รวม) เช่น

ดิฉัน	กลิ่นเสียงเป็น	ฉัน
อย่างนี้	กลิ่นเสียงเป็น	อย่างนี้
อย่างไร	กลิ่นเสียงเป็น	อย่างไร
๖. กร่อนเสียง (ตัด) เช่น

หมากม่วง	กร่อนเสียงเป็น	มะม่วง
หมากพร้าว	กร่อนเสียงเป็น	มะพร้าว
ตัวขาบ	กร่อนเสียงเป็น	ตะขาบ

๗. แทรกเสียง (เสียงอะอยู่กลาง) เช่น

ลูกคุม → ลูกกระคุม
ลูกเดือก → ลูกกระเดือก

๘. จังหวะจุดดนตรี คือ แบ่งจังหวะการอ่าน แบ่งช่องไฟการอ่านให้ลงตัวพอดีกัน เท่าๆ กัน เช่น “วนและวังคินและวันห้วนและไหว” แบ่งได้วรรคละ ๓ วนและวัง คินและวัน ห้วนและไหว

๙. ครุ-ลหุ พยางค์เสียงหนัก พยางค์เสียงเบา

ลิลกับลี เป็นคำครุทั้งสองพยางค์

คำครุ คือ คำที่มีเสียงตัวสะกด จะเป็นแม่อะไรก็ได้ ไม่แบ่งแบบ กบด หรือ มะนงยะเวอะ

ถ้าตัวสะกดไม่มีขอให้ประสมเสียงสระยาว อย่างคำว่า “ลี” ก็ถือว่าเป็นพยางค์หนักแล้ว

คำลหุ คือ พยางค์ที่ไม่มีเสียงตัวสะกดและต้องผสมสระเสียงสั้นเท่านั้น เช่น มะลิ ทั้ง มะ และ ลิ เป็นลหุทั้งคู่



๑๐. พระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ในอดีตถึงปัจจุบันมี ๒ ด้านสำคัญ คือ
 ๑. รัฐจักร บำรุงดูแลบ้านเมืองให้สงบเรียบร้อย ออกศึก ทำสงคราม
 ๒. พุทธจักร บำรุงพระศาสนา
๑๑. บุคคล ๒ ท่านที่กวีจะพรรณนาถึงก็มี
 ๑. กษัตริย์
 ๒. นางอันเป็นที่รัก
๑๒. สิ่งของที่ไม่ใช่บุคคลที่กวีจะพรรณนาถึงก็มี
 ๑. วัฒนธรรม (มนุษย์สร้างขึ้น = วัด วัง บ้านเรือน การแต่งกาย ประเพณี การละเล่น)
 ๒. ธรรมชาติ (เกิดขึ้นเอง = ปลา ต้นไม้ นก ภูเขา ทะเล แม่น้ำ ลำธาร)
๑๓. ความเชื่อที่กวีจะกล่าวถึงมี ๒ แนว คือ
 ๑. พุทธศาสตร์ (เชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว)
 ๒. ไสยศาสตร์ (ภูตผีปีศาจ สิ่งศักดิ์สิทธิ์)
๑๔. กลวิธีการแต่ง (กลวิธีการประพันธ์) แบ่งออกเป็น ๒ ด้าน
 ๑. ภาพพจน์
 ๒. ความงามวรรณศิลป์

ภาพพจน์

๑. อุปมา
๒. อุปลักษณ์
๓. สัญลักษณ์
๔. นามนัย
๕. บุคคลวัต
๖. สัทพจน์
๗. อธิพจน์
๘. อวพจน์
๙. ปฏิพากย์
๑๐. อุปมานิตีศน์ (เอ้! ครูคะอุปมากับอุปมานิตีศน์ต่างกันอย่างไร อ้อ! อุปมาเปรียบเทียบกับคำส่วนอุปมานิตีศน์เปรียบเทียบยาวๆ เป็นประโยคยาวๆ)

ความงามวรรณศิลป์

๑. สัมผัสสระ
๒. สัมผัสอักษร
๓. สัมผัสวรรณยุกต์
๔. จินตภาพ
๕. เสียดจูดนตรี
๖. จังหวะจูดนตรี

๗. คุณเสียงและคุณความหมาย
๘. เล่นคำ
๙. ซ้ำคำ
๑๐. หลากคำ
๑๑. ฟ้องเสียง
๑๒. กวีโวหาร = อลังการทางภาษา คำวิจิตร คำวิลีสมารา ศัพท์หรูหร
๑๓. ภาพชัดเจน = ให้คำขยายมากๆ วิเศษณ์มากมาย ถ้ามีการเปรียบเทียบเข้ามาช่วย จะทำให้

ภาพชัดเจน

๑๕. พระบรมเดชาานุภาพของกษัตริย์ผู้ได้จาก

๑. กองทัพที่ยิ่งใหญ่
๒. เมืองขึ้นมากมาย

๑๖. จันท์ลักษณะของ โคลง กลอน กาพย์ ฉันท์ ร่าย ที่ควรรู้

๑. กาพย์ฉบัง
๒. กาพย์สุรางคนางค์
๓. กาพย์ยานี
๔. กลอนแปด
๕. กลอนหก
๖. โคลงสี่สุภาพ
๗. โคลงสามสุภาพ
๘. โคลงสองสุภาพ
๙. อินทรวชิธรฉันท์
๑๐. วสันตดิถีฉันท์
๑๑. สยามมณีฉันท์
๑๒. เปชฌนาทฉันท์
๑๓. ร่ายกลบทกบเดินต่อยหอย
๑๔. ร่ายกลบทสลักเพชร
๑๕. ร่ายกลบทยดิกังค์
๑๖. ร่ายกลบทนาครีพันธุ์
๑๗. ร่ายยาว

๑๗. ลักษณะนิราศ = เดินทาง → คิดถึงนาง → เปรียบเทียบ



๑๘. วิธีชีวิตคนไทยในอดีต

๑. กรอบครัวขยาย
๒. ทำนา
๓. รักถิ่นฐานบ้านเกิด
๔. นิยมให้ลูกหลานบวช
๕. เรียนหนังสือกับพระที่วัด
๖. นิยมให้บุตรหลานรับราชการ

๑๙. ใช้คำอุปมาเสียดสีเชิงธรรมชาติ = “พลหัวหน้าพะกันแกว่งดาวพินละภาค แกว่งดาบพินละนัด”
ละภาค ละนัด เป็นอุปมา และเสียดสีการพินดาบด้วย

๒๐. เล่นเสียง } สัมผัสสระ สัมผัสอักษร
เสียงไพเราะ }

๒๑. ประโยคขนานความ = คลเสียงและคลความหมาย
“ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว”

๒ วรรคมีจำนวนคำเท่ากัน มีคำเดียวกันที่ตำแหน่งเดียวกัน “ใน, มี”

๒๒. ซ้ำความ = “กูบ้ำเรอแก่พ่อกู กูบ้ำเรอแก่แม่กู” ซ้ำความจะเป็นซ้ำประโยค การซ้ำคำจะเป็นคำ

๒๓. การสับเสียงสระและพยัญชนะ คือ คำพวน เช่น “ฝนท่า ฟ้าหน”

๒๔. “ดั่งตรลบโลกแล้ ฤาบร้างรู้แพ้ ชนะผู้ใดศาล”

ดั่ง = ตรงนี้ไม่ได้เปรียบเทียบจึงไม่ใช่อุปมา

๒๕. นาฏการ = การร่ายรำ จัดเป็นจินตภาพเคลื่อนไหว



การพูด

การพูดที่มีประสิทธิภาพนั้น อาจเกิดจากศิลปะประจำตัว และการฝึกอบรมให้รู้ และเข้าใจหลักการ และกฎเกณฑ์ต่างๆ

การพูดที่มีประสิทธิภาพ การพูดที่มีประสิทธิภาพ ผู้พูดต้องมีความสามารถเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

๑. มีความรู้ในเรื่องที่จะพูด
๒. มีวัตถุประสงค์ในการพูด
๓. รู้จักวิเคราะห์ผู้ฟัง ว่าผู้ฟังระดับใด ประกอบอาชีพประเภทใด
๔. รู้จักวิเคราะห์โอกาสที่จะพูด ต้องเข้าใจถูกต้องว่าโอกาสที่จะพูดนั้นต่อเนื่องกันกับกิจกรรมใด

หรือเนื่องในโอกาสใด

๕. สามารถรวบรวมเนื้อหาได้ตรงประเด็นเหมาะกับผู้ฟังและโอกาส เช่น ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ตัวเลข สถิติ

๖. สามารถพูดได้ชัดเจน ถูกต้องตามอักขรวิธีและภาษานิยม
๗. มีบุคลิกลักษณะน่าเชื่อถือ
๘. รู้จักสร้างบรรยากาศให้เป็นกันเอง

มารยาทในการพูด แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. มารยาทในการพูดระหว่างบุคคล
๒. มารยาทในการพูดในที่สาธารณะ

มารยาทในการพูดระหว่างบุคคล

๑. เป็นเรื่องที่ทั้งสองฝ่ายมีความสนใจหรือพอใจร่วมกัน
๒. ไม่สอดแทรกเมื่อเขาพูดยังไม่จบ เมื่อมีโอกาสพูดก็ไม่พูดนานเกินไป
๓. พูดตรงประเด็น
๔. เคารพในความคิดเห็นของผู้อื่นตามสมควร
๕. ไม่ถามเรื่องส่วนตัวที่ทำให้ผู้สนทนาลำบากใจ
๖. ต้องคำนึงถึงโอกาสและสถานการณ์ในขณะที่พูด
๗. ไม่แสดงคนทำนองยกตนข่มท่านและหลีกเลี่ยงการกล่าวร้าย หรือการนินทาผู้อื่น
๘. ควบคุมอารมณ์ในขณะที่สนทนา หลีกเลี่ยงคำโต้แย้งที่รุนแรง
๙. สร้างบรรยากาศที่ดี หน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส แสดงไมตรีจิตต่อผู้ร่วมสนทนา มีท่าทีมีชีวิตชีวา
๑๐. ไม่ใช้คำหยาบคาย ใช้ภาษาที่สุภาพ ถ้าจะใช้คำคะนองต้องใช้ให้เหมาะสมแก่กาลเทศะและ

บุคคล

๑๑. ใช้เสียงดังพอสมควรและเหมาะสม
๑๒. มองหน้าผู้ฟังอย่างเป็นมิตรและมองผู้ร่วมสนทนาอย่างทั่วถึง ประสานตากับผู้ฟังได้บ้าง แต่ไม่นานหรือบ่อยเกินไป



มารยาทในการพูดในที่สาธารณะ

๑. ควรแต่งกายให้สุภาพเรียบร้อย เหมาะแก่โอกาสและสถานที่
๒. ควรมาถึงสถานที่พูดให้ตรงตามเวลา หรือก่อนเวลาเล็กน้อย
๓. ควรแสดงความเคารพต่อผู้ฟังตามธรรมเนียมนิยม เช่น ไหว้ หรือก้มศีรษะ เมื่อก่อนจะเริ่มพูด และเมื่อพูดจบ
๔. ไม่แสดงกิริยาอาการอันไม่สมควรต่อหน้าที่ประชุม เช่น ทักทายผู้หนึ่งผู้ใดเป็นการส่วนตัว แทะ เกา คิ้ว ล้วง ฯลฯ
๕. ใช้คำพูดที่ทำให้เกียรติแก่ผู้ฟังเสมอ ไม่ว่าผู้ฟังจะมีคุณวุฒิอย่างไร อาชีพอะไร
๖. ไม่พาดพิงถึงเรื่องส่วนตัวของบุคคลอื่นในที่ประชุม
๗. ละเว้นการพูดหยาบ โยนหรือตลกคะนอง
๘. พูดเสียงดังพอเหมาะสมกับสถานที่
๙. ไม่ควรพูดเกินเวลาที่กำหนด หรือจบก่อนถึงเวลานานเกินไป



การพูดขั้นพื้นฐาน

สรุปความสำคัญ

สิ่งแรกที่ควรคำนึงถึงในการพูด คือ จรรยาบรรณ และการใช้ถ้อยคำให้เหมาะสมกับบุคคล สถานที่ และโอกาส ดังคำที่สุนทรภู่กล่าวไว้ว่า

เป็นมนุษย์สุดนิยมเพียงลมปาก จะได้ยากโหยหิวเพราะชีวาหา

แม้พูดดีมีคนเขาเมตตา จะพูดจาจงพิเคราะห์ให้เหมาะสมความ

การพูดระหว่างบุคคล การพูดระหว่างบุคคลที่สำคัญ ได้แก่

๑. **การทักทายปราศรัย** คนไทยได้ชื่อว่า เป็นผู้ที่มีอัธยาศัยไมตรีอันดี มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เสมอ จนเป็นที่กล่าวขวัญของชาวต่างประเทศว่า “เป็นดินแดนแห่งการยิ้ม” ลักษณะการทักทายปราศรัยที่ดีมีดังนี้ คือ

๑. หน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส แสดงอาการยินดีที่ได้พบผู้ที่เราทักทาย

๒. กล่าวคำปฏิสันถารที่เป็นที่ยอมรับกันในสังคม เช่น สวัสดีครับ (ค่ะ)

๓. แสดงกิริยาประกอบคำปฏิสันถารตามความเหมาะสมกับบุคคล สถานที่ และโอกาส เช่น ยิ้ม ผงกศีรษะ จับมือ จับแขน ตบไหล่เบาๆ เป็นต้น

๔. ข้อความที่ใช้ในการทักทาย ควรเป็นเรื่องที่ก่อให้เกิดความสบายใจด้วยกันทั้งสองฝ่าย

๕. การทักทายผู้มีอาวุโส นิยมกระทำความเคารพด้วยการไหว้ และก้มศีรษะลง

๒. การแนะนำตัวเอง

การแนะนำตัวเองเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญในการดำเนินชีวิตประจำวันแนวทางในการแนะนำตนเอง คือ

- บอกชื่อ นามสกุล

- บอกรายละเอียดเกี่ยวกับตัวเราสั้นที่สุด ไม่พูดอ้อมค้อม อวดตัว หรือถ่อมตัว

- บอกวัตถุประสงค์ในการแนะนำตัว (ถ้ามี)

โอกาสที่จะแนะนำตนเอง มีอยู่หลายโอกาส เช่น

- การพบปะสนทนากับบุคคลอื่น

- ในงานเลี้ยงสังสรรค์

- การไปพบปะเจรจากิจธุระ

- การไปขอสัมภาษณ์ผู้ใหญ่ หรือสมัครงาน

- ในการประชุมกลุ่มย่อย หรือการอภิปรายในกลุ่มเล็กๆ

การแนะนำตนเองในการพบปะสนทนากับบุคคลอื่นในที่สาธารณะ

การแนะนำตนเองในการพบปะสนทนาในที่สาธารณะนั้น มักจะมีการสนทนาหรือการพูดจากันเล็กน้อยขึ้นมาก่อน แล้วจึงแนะนำตนเอง



การแนะนำตนเองในงานเลี้ยง

ก่อนจะมีการแนะนำตนเองนั้น มักจะเริ่มด้วยการแสดงสีหน้า ท่าทาง ซึ่งแสดงอาการเป็นมิตร การช่วยเหลือ การให้บริการซึ่งกันและกันก่อน แล้วจึงแนะนำตนเอง ควรใช้ความระมัดระวัง ไม่ยกชื่อ ตำแหน่ง หรือสถานที่ทำงาน อันจะทำให้ตนเองเด่น จนคู่สนทนารู้สึกด้อย สำหรับคู่สนทนา เมื่อมีผู้แนะนำตนเองแล้ว ควรกล่าวแนะนำตนเองบ้างไม่ควรอ้าอึ้ง จะทำให้อีกฝ่ายหนึ่งไม่สบายใจ เป็นการเสียมารยาท

การแนะนำตนเองในการเจรจาธุรกิจ

- บอกชื่อ นามสกุลอย่างชัดเจน
- บอกตำแหน่งหน้าที่การงาน หรือรายละเอียดเกี่ยวกับตัวเราอย่างสั้นๆ ที่สุด
- บอกวัตถุประสงค์เกี่ยวกับกิจกรรม

การแนะนำตนเองเมื่อไปขอสัมภาษณ์ผู้สูงกว่าตน ควรปฏิบัติดังนี้

๑. แจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบว่า ตนเป็นใคร ได้นัดไว้และมาตามเวลา
๒. เมื่อได้รับอนุญาตให้เข้าพบแล้วควรเคาะประตูเบาๆ และเมื่อได้ยินเสียงอนุญาตให้เข้าไปได้ ควรไหว้แสดงความเคารพ แล้วกล่าวแนะนำตนเอง บอกจุดประสงค์และหัวข้อที่ขอสัมภาษณ์อีกครั้ง
๓. พุดสั้นๆ สุภาพ แต่ครบกระบวนการ

การแนะนำตนเองในกลุ่มย่อย ควรปฏิบัติดังนี้

๑. บอกชื่อ นามสกุล
๒. บอกชื่อสถาบันที่ตนเองสังกัด
๓. **การสนทนา**

การสนทนา หมายถึง การคุยกัน ปรีกษาหารือกัน หรือการที่บุคคลสองคนหรือมากกว่านั้น พูดยาเพื่อสื่อสารแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด ความรู้สึกและประสบการณ์ระหว่างกัน

การสนทนาระหว่างบุคคลที่รู้จักคุ้นเคย ควรคำนึงถึงข้อต่อไปนี้

- การเลือกเรื่องที่จะสนทนา มีข้อควรปฏิบัติที่สำคัญๆ ดังต่อไปนี้
- ๑) เลือกเรื่องที่ตนเองและคู่สนทนามีความรู้และความสนใจร่วมกัน
 - ๒) เลือกเรื่องที่เป็นเหตุการณ์ปัจจุบันหรือกำลังเป็นข่าวอยู่
 - ๓) เลือกเรื่องที่เหมาะสมแก่กาลเทศะและเหตุการณ์
 - ๔) เลือกเรื่องที่เหมาะสมกับวัย เพศ และอาชีพของผู้สนทนา

ลักษณะที่ควรสังเกตของภาษา

๑. **ธรรมชาติของภาษา** หมายถึง ลักษณะสากลที่ภาษาต่างๆ ในโลกมีเหมือนกัน ไม่ได้เป็นลักษณะของภาษาใดภาษาหนึ่ง มีดังนี้

ก. ภาษาใช้สื่อถึงความหมาย

- **ภาษาความหมายอย่างกว้าง** หมายถึง การแสดงออกเพื่อสื่อความหมาย โดยมีระบบมีกฎเกณฑ์ที่เข้าใจกันได้ระหว่าง ๒ ฝ่าย ไม่ว่าจะ เป็นระหว่างมนุษย์หรือระหว่างสัตว์

- **ภาษาความหมายอย่างแคบ** หมายถึง ถ้อยคำที่มนุษย์ใช้สื่อความหมาย ผู้ใช้ภาษาจึงต้องเป็นมนุษย์ เสียงที่ใช้สื่อความหมายจึงต้องเป็นเสียงพูด

เสียง ที่ใช้สื่อความหมายนั้นมีความสัมพันธ์กับความหมายเพียงไร

- คำที่มีเสียงสัมพันธ์กับความหมายมีอยู่เป็นจำนวนน้อย

๑. เกิดจากการเลียนเสียงสิ่งต่างๆ เช่น เพล้ง หูด กา แมว

๒. เสียงสระหรือพยัญชนะในคำนั้นมีความสัมพันธ์กับความหมาย เช่น ราบ นาบ ทาบ ฉาบ

สาบ กาบ หมายถึง แบนติดสิ่งที่รองรับ

- คำที่เสียงและความหมายไม่สัมพันธ์กันมีอยู่เป็นจำนวนมาก เป็นเรื่องของการตกลงกันของคนแต่ละกลุ่มแต่ละพวก เช่น : - พุด ตา มือ เด็ก บ้าน

ข. หน่วยในภาษาประกอบกันเป็นหน่วยที่ใหญ่ขึ้น

หน่วยที่ย่อยที่สุดในภาษา คือ พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์

ค. ภาษามีการเปลี่ยนแปลง

๑. การเปลี่ยนเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์

๒. การเปลี่ยนแปลงความหมาย

สาเหตุที่ทำให้ภาษาเปลี่ยนแปลง

๑. การพูดจาในชีวิตประจำวัน

๒. อิทธิพลจากภาษาอื่น

- เมื่อไปถึงที่นั่นข้าพเจ้าได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่น

- หนังสือเล่มนี้ง่ายต่อการเข้าใจ

- ฉันสนใจในวิชาภาษาไทย

- เขาจับแท็กซีไปเชียงใหม่

- เขามาในชุดสีฟ้า เขาถูกเชิญให้ขึ้นร้องเพลงบนเวที

๓. ความเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม

๔. การเรียนภาษาของเด็ก

ง. ภาษาต่างๆ มีลักษณะคล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน



ประโยชน์และอิทธิพลของภาษา

๑. ภาษาที่มีความสำคัญ

- ภาษาช่วยสร้างสังคม
- ภาษาช่วยแสดงเอกลักษณ์ภาพของบุคคล
- ภาษาช่วยพัฒนามนุษย์
- ภาษาช่วยกำหนดอนาคต
- ภาษาช่วยจรรโลงใจ

๒. อิทธิพลของภาษาต่อมนุษย์

มนุษย์ตกอยู่ใต้อิทธิพลของภาษาเพราะมนุษย์ไม่ได้คำนึงว่าภาษาเป็นเพียงสัญลักษณ์ใช้แทนสิ่งต่างๆ เท่านั้น



พื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการสื่อสาร

สรุปความสำคัญ :

ความหมายของการสื่อสาร การสื่อสาร หมายถึง การติดต่อระหว่างมนุษย์ด้วยวิธีการต่างๆ อันทำให้ฝ่ายหนึ่ง และเกิดการตอบสนองขึ้น การสื่อสารที่สัมฤทธิ์ผลสมประสงค์

องค์ประกอบของการสื่อสาร :

การสื่อสารประกอบด้วย

๑. ผู้ส่งสาร หมายถึง ผู้แสดงความมุ่งหมาย ผู้พูด ผู้เขียน
๒. สื่อ หมายถึง ตัวกลางที่นำสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร ได้แก่ ภาษา หนังสือ (จดหมาย ประกาศ บันทึก ฯลฯ)
๓. สาร หมายถึง เรื่องราวอันมีความหมายที่ฝ่ายหนึ่งส่งไปยังอีกฝ่ายหนึ่ง
๔. ผู้รับสาร หมายถึง ผู้อ่าน ผู้ฟัง หรือผู้รับความมุ่งหมาย

ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร

ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร อาจแบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภทใหญ่ คือ

๑. วัจนภาษา คือ ภาษาถ้อยคำที่ใช้กันโดยทั่วไป
 ๒. อวัจนภาษา คือ ภาษาที่ไม่ใช่ถ้อยคำ แต่เป็นกิริยาอาการ บุคลิกภาพและการแต่งกาย เป็นต้น
- อวัจนภาษาที่สำคัญ** ได้แก่

๑. **การแสดงทางดวงหน้า** เช่น ใบหน้าเหยเกอ อาจแสดงความเจ็บปวด ไม่พอใจ ดวงหน้าเคร่งเครียดแสดงความจริงใจ คิดไม่ตก กลุ้มใจ ดวงหน้าชื่นบาน แสดงว่ามีความสุขสมหวัง ดีใจ ดวงหน้าบึ้งตึง แสดงว่า โกรธ เกลียด ไม่พอใจ เป็นต้น

๒. **ท่ายืน ทำนั่งและการทรงตัว** ท่าทางต่างๆ นี้ก็สามารถสื่อความหมายได้เช่นกัน เราจะเข้าใจความหมายได้แม้จะไม่ได้ยินการสนทนา เช่น ยืนโน้มตัวไปข้างหน้าเล็กน้อย มือประสานกันไว้ข้างหน้า แสดงความนอบน้อม นั่งไขว่ห้าง แสดงความไม่สุภาพ เป็นกันเอง เป็นต้น

๓. **การแต่งกาย** บางครั้งการแต่งกายก็สามารถสื่อสารได้โดยไม่ต้องอาศัยคำพูด เช่น ผู้หญิงที่ใส่ชุดราตรีสีขาว แสดงว่า อาจเป็นเจ้าสาวไปงานเลี้ยง นอกจากนี้การแต่งกายยังอาจบอกลึกรสนิยม อุปนิสัยฐานะ ฯลฯ ของผู้สวมใส่ได้อีกด้วย แต่ที่สำคัญจะต้องแต่งกายให้ถูกกาลเทศะและสภาพแวดล้อมของสังคม

๔. **การเคลื่อนไหว** ต้องเหมาะสมกับเนื้อหาของสารและเจตนาในการส่งสาร

๕. **การใช้มือและแขน** ควรให้เหมาะสมถูกต้องจะช่วยเน้นความหมายของสารที่ส่งออกไปด้วยถ้อยคำได้มาก เช่น ช่วยบอกขนาด บอกความสำคัญ บอกความซับซ้อน บอกระดับ บอกความสัมพันธ์ ฯลฯ

๖. **การใช้สายตา** จะช่วยให้การส่งสารด้วยแววตาหรือสายตาไปยังผู้รับสารมีความหมายเด่นชัดยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสารที่แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกต่างๆ เช่น ความแปลกใจ ความสนใจ ความจริงใจ ความมั่นใจ ความลังเลใจ เป็นต้น

๗. **การใช้น้ำเสียง** คำพูดคำเดียว เปล่งออกด้วยน้ำเสียงต่างกัน จะสื่อความหมายต่างๆ กันด้วย เช่น เสียงข่มขู่ เสียงนุ่มนวลสุภาพ หรือเสียงเยาะเย้ยหยัน เป็นต้น



การที่ผู้สื่อสารและผู้รับสารจะเข้าใจตรงกันและปฏิบัติได้ถูกต้องเมื่อได้รับสารนั้น จำเป็นต้องอาศัยสภาพแวดล้อมบางประการ ตลอดทั้งคุณสมบัติสำคัญของผู้สื่อสารและผู้รับสารสิ่งดังกล่าว ได้แก่

การพูด ผู้พูดต้องพูดให้ผู้ฟังเข้าใจ มีความหมายชัดเจน ไม่คลุมเครือ ใช้วาจาที่สุภาพให้ผู้ฟังสบายใจ ไม่เกิดความรำคาญหรือโกรธเคือง เพราะความโกรธหรือความไม่สบายใจเป็นอุปสรรคสำคัญอย่างหนึ่งในการพูด การฟัง

การฟัง ผู้ฟังต้องตั้งใจฟัง จับใจความให้ได้ ไม่ทำสิ่งอื่นใดที่เป็นการรบกวนในขณะที่พูดและฟัง และต้องทำใจเป็นกลาง ไม่ใส่ความรู้สึกหรืออารมณ์ในขณะที่ฟัง

การอ่าน ผู้อ่านต้องอ่านให้ถูกต้องวรรคตอนและถูกต้องตามอักขรวิธีถ้าอ่านผิดพลาดอาจจะทำให้การสื่อสารล้มเหลวลงได้

ระดับของภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร

ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารย่อมมีลักษณะแตกต่างกันไปตามระดับของบุคคล และกาลเทศะ ลักษณะแตกต่างกันดังกล่าวมีทั้งวจนภาษาและอวจนภาษา

สำนวนภาษาต่างชนิด

สำนวน คือ โวหาร ทำนองพูด ถ้อยคำที่เรียบเรียง ถ้อยคำที่ไม่ถูกไวยากรณ์ แต่รับใช้เป็นภาษาที่ถูกต้องสำนวนภาษาที่มีอยู่หลายชนิด แต่ในที่นี้จะกล่าวเพียง ๓ ชนิด คือ

๑. **สำนวนภาษาสามัญ หรือสำนวนภาษาทั่วไป** หมายถึง สำนวนภาษาสุภาพใช้ในหมู่คนที่มีการศึกษา ใช้ในวงการทั่วไป เช่น วงการราชการ ในสถานศึกษา ฯลฯ เพื่อจะสื่อสารให้ได้ประโยชน์แก่ตนเอง ผู้ร่วมงาน หรือผู้มีความสนใจในเรื่องเดียวกัน

๒. **สำนวนภาษาการประพันธ์** หมายถึง สำนวนภาษาที่ใช้ตามแบบของการร้อยกรองประเภทใดประเภทหนึ่ง หรือสำนวนภาษาร้อยแก้ว ซึ่งใช้ในการประพันธ์วรรณกรรม เพื่อมุ่งให้ผู้รับสารเกิดจินตนาการ และเกิดอารมณ์สั่น สำนวนภาษาชนิดนี้มักใช้คำ สำนวน โวหารที่เป็นสุภาษิต หรือคำกล่าวที่คมคายแฝงอยู่อย่างเหมาะสมกับบุคคล เหตุการณ์ และสถานที่ ผู้ประพันธ์หรือผู้ส่งสารต้องใช้ศิลปะสูงจึงจะทำให้เนื้อเรื่องสมจริง

๓. **สำนวนภาษาสื่อสารมวลชนและสำนวนภาษาโฆษณา** สำนวนภาษาชนิดนี้ไม่อาจจัดเป็นภาษามาตรฐานได้ที่เดียว เพราะผู้สื่อสารต้องการใช้ภาษาที่ดึงดูดความสนใจของผู้รับสารเป็นสำคัญ และไม่ได้เคร่งครัดเกี่ยวกับหลักไวยากรณ์มากนัก ยกเว้นแต่จะเป็นสารของทางราชการเท่านั้น ที่มีลักษณะเป็นแบบแผนพึงยึดตามเป็นแบบฉบับได้

อุปสรรคของการสื่อสาร

อุปสรรคซึ่งขัดขวางการสื่อสารไม่ให้สัมฤทธิ์ผลสมประสงค์ ได้แก่

๑. **ผู้สื่อสาร** ขาดความรู้ และประสบการณ์ในเรื่องที่จะสื่อสาร หรือมีอคติไม่ดีต่อเรื่องที่จะสื่อสาร

๒. **ตัวสาร** มีความยากง่าย หรือสลับซับซ้อนไม่เหมาะสมกับผู้รับสาร ทำให้การสื่อสารไม่สัมฤทธิ์ผล

๓. **ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร** ต้องให้เหมาะสมกับระดับของผู้รับสาร และตรงตามเนื้อหาของเรื่องราวที่จะส่งสาร

๔. **ผู้รับสาร** ขาดความรู้ ประสบการณ์ และขาดความสนใจ ย่อมทำให้เป็นอุปสรรคต่อการสื่อสาร

๕. **สื่อ** ถ้าสื่อในการนำสารขัดข้องหรือไม่เหมาะสม ก็อาจเป็นอุปสรรคต่อการสื่อสารได้

๖. **กาลเทศะและสภาพแวดล้อม** เวลา สถานที่ และสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม จะเป็นอุปสรรคแก่การสื่อสารเป็นอย่างมาก

ประโยชน์ของการเรียนวิชาการใช้ภาษา

๑. สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารสัมฤทธิ์ผลสมประสงค์
๒. เป็นคนทันสมัย ทันเหตุการณ์และทันคน
๓. ช่วยรักษาวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ไทยไว้ให้ยืนนานสืบต่อไป

ทักษะภาษาในการส่งและรับสาร

สรุปความสำคัญ

ทักษะ คือ สมรรถภาพในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างคล่องและผิดพลาดน้อย

ทักษะภาษาทั้งสี่ คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ทักษะทั้งสี่ อาจแบ่งออกเป็น ๒ พวก คือ

๑. ทักษะรับสาร ได้แก่ การฟังและการอ่าน
๒. ทักษะส่งสาร ได้แก่ การพูดและการเขียน



การใช้ภาษาในการสื่อสาร

๑. อุปสรรคของการสื่อสาร และวิธีแก้ไข

ก. **ผู้ส่งสาร** ขาดพื้นฐานความรู้และประสบการณ์

วิธีแก้ไข ต้องพัฒนาปรับปรุงตนเองให้มีความพร้อมยิ่งขึ้น

ข. **ตัวสาร** อาจซับซ้อนหรือลึกซึ้งเกินไป

วิธีแก้ไข ต้องเลือกวิธีนำเสนอให้เกิดอุปสรรคน้อยที่สุดหรือไม่เกิดขึ้นเลย

ค. **ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร** เช่น ใช้ภาษาผิดระดับ หรือเป็นสำนวนภาษาที่ไม่ตรงตามเนื้อหา

วิธีแก้ไข ต้องเลือกใช้ถ้อยคำให้สื่อความชัดเจนเป็นที่เข้าใจแก่ผู้รับสาร ไม่ใช่คำกำกวม

ง. **ผู้รับสาร** ขาดความรู้ประสบการณ์

วิธีแก้ไข ต้องพัฒนาปรับปรุงตนเองให้มีความพร้อมยิ่งขึ้น

จ. **สื่อ** สื่อขัดข้อง เขียนห้วนมาก ใช้ตัวพิมพ์และเลื่อน

วิธีแก้ไข หาสถานที่ใหม่, เลื่อนการประชุม, หลีกเลียงไปใช้สื่ออย่างอื่น

ฉ. **กาลเทศะ และสภาพแวดล้อม**

เช่น - ชักชวนนักเรียนไปเข้าค่ายอาสาพัฒนาภาคฤดูร้อนในช่วงเวลาที่กำลังสอบไล่

- การเชิญวิทยากรไปบรรยายล่วงหน้าเพียงหนึ่งวัน

วิธีแก้ไข ต้องประมาณเวลาให้พอเหมาะ, เลือกเวลาที่เหมาะสม

๒. ฟังให้สัมฤทธิ์ผล

สัมฤทธิ์ แปลว่า ความสำเร็จ

ผล แปลว่า สิ่งที่ได้รับ

ฟังให้สัมฤทธิ์ผล หมายถึง ฟังให้ได้รับความสำเร็จ

โอกาสในการฟัง

๑. การฟังระหว่างบุคคล

- ไม่เป็นทางการ ได้แก่ ฟังขณะทักทายกัน, การสอบถาม ฯลฯ

- เป็นทางการ ได้แก่ ฟังในระหว่างการสัมภาษณ์, การแนะนำตัว

๒. การฟังในกลุ่มขนาดเล็ก

เป็นการสื่อสารถึงทางการ เช่น : - ในกลุ่มที่ใช้ความคิดร่วมกัน

๓. การฟังในที่ประชุม

มักค่อนข้างเป็นทางการ เช่น ฟังการบรรยาย, ฟังโอวาท, ฟังรายงาน

๔. การฟังวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์

ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการฟังอย่างไม่เป็นทางการ เช่น :- ฟังข่าว, ฟังรายการความรู้,

ฟังประกาศของทางราชการ

ระดับขั้นของการฟังให้สัมฤทธิ์ผล

๑. ทราบว่า จุดประสงค์ได้แก่อะไร
๒. ทราบว่า ความครบถ้วนแล้วหรือไม่
๓. พิจารณาได้ว่า น่าเชื่อถือหรือไม่
๔. เห็นว่า สารนั้นมีคุณค่าหรือไม่อย่างไร

มารยาทในการฟัง

๑. การรับฟังเฉพาะผู้ใหญ่ ฟังสำรวมกิริยาอาการ สบตาผู้พูดเป็นระยะๆ
๒. การฟังในที่ประชุม ไม่ควรกระซิบกับคนที่อยู่ข้างเคียง ไม่ทำกิจธุระส่วนตัว ไม่พูดแซง
๓. การฟังในที่สาธารณะ ควรรักษาความสงบ ไม่นำอาหารที่มีกลิ่นแรงเข้าไปในสถานที่นั้น ไม่

เดินเข้าออกบ่อยๆ

๓. การพูดให้สัมฤทธิ์ผล

การพูดให้สัมฤทธิ์ผล หมายถึง พูดให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายต่างๆ

ข้อควรระวังและควรปฏิบัติ

๑. ผู้ฟังที่อยู่ในวัยต่างๆ กัน มีพื้นความรู้และประสบการณ์ต่างกัน ย่อมมีความสนใจและพร้อมที่จะฟังเรื่องราวต่างๆ กัน

๒. ผู้ฟังมักพอใจและพร้อมที่จะฟังผู้พูดให้เกียรติตน ให้ความสำคัญแก่ตน และให้ความเป็นกันเอง

๓. ผู้ฟังจะรับรู้ความหมายได้สมบูรณ์ก็ต่อเมื่อผู้พูดใช้ภาษาที่แจ่มแจ้ง ชัดเจน ลำดับความให้เข้าใจง่าย

๔. ผู้ฟังจะให้ความเชื่อถือและศรัทธาผู้พูด เมื่อเห็นว่าผู้พูดเป็นผู้รู้จริง ไว้วางใจได้และมีเจตนาดี

๔.๑ อ่านเพื่อพัฒนาตนเองในด้านความรู้ (จากหนังสือพิมพ์, วารสาร, นิตยสาร)

ข่าวในหนังสือพิมพ์ มักจะแบ่งเป็น ๒ ส่วน

ส่วนแรก คือ พาดหัวข่าว จะปรากฏเด่นชัดสะดุดตาผู้อ่าน

ส่วนที่สอง คือ ตัวข่าว ประกอบด้วย พรรคนำกับเนื้อข่าว

พรรคนำ อาจเป็นส่วนสรุป หรือนำจุดสำคัญของข่าวมาเกริ่นไว้

เนื้อข่าว คือ ส่วนที่บรรยายข่าวโดยละเอียด

๔.๒ อ่านเพื่อพัฒนาตนในด้านอารมณ์

(จากนวนิยาย เรื่องสั้น นิทานคำกลอน บทกวี)

๔.๓ อ่านเพื่อพัฒนาตนในด้านคุณธรรม

(งานเขียนเกี่ยวกับธรรมะ ศิลปะ คตินิยม สุภาษิต)

ภาษากับเหตุผล

๑. เหตุผล หมายถึง ความคิดอันเป็นหลักทั่วไป กฎเกณฑ์ รวมทั้งข้อเท็จจริง ที่สนับสนุน ข้อสรุป ข้อตัดสินใจ
๒. โครงสร้างของการแสดงเหตุผล
 - ก. ตัวเหตุผล หรือข้อสนับสนุน
 - ข. ข้อสรุป คือ สารที่สำคัญที่สุด
๓. ภาษาที่ใช้แสดงเหตุผล
 - ก. ใช้สันธานเชื่อม (เพราะ.....จึง, ดังนั้น.....จึง, เพราะว่า, ก็เลย)
 - ข. แบบไม่ต้องใช้สันธานเป็นตัวเชื่อม
“ฉันจะไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรคใดๆ ทั้งสิ้นฉันได้รับการสั่งสอนอบรมอยู่เป็นนิจจากคุณแม่ พ่อคุณแม่ให้สู้เสมอ”
 - ค. ในการแสดงเหตุผลนั้น บางทีใช้กลุ่มคำเรียงกัน ให้เป็นการบ่งชี้ถึงเหตุผลหรือข้อสรุปให้ชัดเจนลงไป
“ข้าพเจ้าขอสรุปว่า.....ที่สรุปว่าเช่นนี้เหตุผลสำคัญคือ.....”
 - ง. ในการใช้ภาษาแสดงเหตุผล บางครั้งมีการแสดงเหตุผลหลายตอน
๔. กระบวนการแสดงเหตุผลและการอนุมาน
 ๑. กระบวนการแสดงเหตุผลมี ๒ ประเภท
 ๑. วิธีนรนัย คือ การแสดงเหตุผลจากส่วนรวมไปหาส่วนย่อย โดยเริ่มจากหลักทั่วไปกับกรณีเฉพาะกรณีหนึ่งแล้วอนุมานได้ข้อสรุปซึ่งเป็นกรณีเฉพาะอีกกรณีหนึ่ง
ตัวอย่าง มนุษย์ทั้งปวงต้องการปัจจัยสี่ ฉันเป็นมนุษย์ เพราะฉะนั้น ฉันต้องการปัจจัยสี่
 ๒. วิธีอุปนัย คือ การแสดงเหตุผลจากส่วนย่อยไปหาส่วนรวม
ตัวอย่าง “มะม่วงก็ดี มะพร้าวก็ดี มะขามก็ดี ล้วนมีพยางค์แรกกร่อนเสียงจากคำหมากทั้งสิ้น เพราะฉะนั้น คำที่ขึ้นต้นด้วยมะทุกคำจะกร่อนมาจากหมากทั้งสิ้น” บางครั้งเราอาจใช้วิธีการอีกวิธีหนึ่งที่เรียกว่า การใช้แนวเทียบ
ตัวอย่าง “การจัดดนตรีการกุศลในวันปิดภาคต้นได้กำไร การจัดดนตรีการกุศลในวันปิดภาคปลายควรจะได้กำไรเช่นกัน”
 ๒. กระบวนการอนุมาน คือ กระบวนการคิดในการหาข้อสรุปจากเหตุผลที่มีอยู่
การอนุมานมี ๒ ประเภท คือ การอนุมานวิธีนรนัย และการอนุมานแบบอุปนัย
๕. ความหมายของคำและเหตุผล เหตุ หมายถึง สิ่งที่เป็นต้นกำเนิด ผล คือ สิ่งที่เกิดจากเหตุ
 ๖. การอนุมานโดยพิจารณาสาเหตุและผลลัพธ์ที่สัมพันธ์กัน การอนุมานแบบนี้ อาจจัดได้ว่าเป็นการอนุมานแบบอุปนัยนั่นเอง เพราะข้อสรุปที่ได้ อาจไม่ใช่ข้อสรุปที่จำเป็นต้องเป็นจริงเสมอไป มี ๓ ประเภท คือ
 ๑. การอนุมานจากสาเหตุไปหาผลลัพธ์
“เด็กคนนี้อ่านหนังสือมาตลอดปีคาดว่าเขาคงสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้แน่ๆ”
 ๒. การอนุมานจากผลลัพธ์ไปหาสาเหตุ
“การจราจรติดขัด เพราะรถชนกัน”
 ๓. การอนุมานจากผลลัพธ์ไปหาผล
“กฤตยาได้รับคำชมเชยจากผู้บังคับบัญชาบ่อยๆ เพราะเธอเป็นคนดีมีความรับผิดชอบสูง พวกเราจึงคาดกันว่า กฤตยาจะต้องได้รับการพิจารณาความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษในปีนี้”

การแสดงละคร

๑. ละคร หมายถึง ความคิดเห็นที่ประกอบด้วยเหตุผล
๒. โครงสร้างของการแสดงละคร การแสดงละครประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๓ ส่วน คือ
 ๑. ที่มา คือ เรื่องราวต่างๆ อันทำให้เกิดการแสดงละคร
 ๒. ข้อสนับสนุน คือ ข้อเท็จจริงหลักการที่ผู้แสดงละครนำมาใช้
 ๓. ข้อสรุป คือ สารที่สำคัญที่สุดของละคร
๓. ความหลากหลายของการแสดงละครของคนในสังคมขึ้นอยู่กับสิ่งสำคัญ ๒ ประการ คือ
 ๑. คุณสมบัติตามธรรมชาติของมนุษย์ (ไหวพริบ เขวามันปัญญา)
 ๒. อิทธิพลของสิ่งแวดล้อม (ความรู้ ประสบการณ์ ความเชื่อ ค่านิยม)
๔. ละครแบ่งออกเป็น ๓ ประเภทใหญ่ๆ คือ
 ๑. ละครเกี่ยวกับข้อเท็จจริง (กล่าวถึงเรื่องที่เกิดขึ้นแล้วแต่ยังเป็นปัญหาถกเถียงกันอยู่)
 ๒. ละครเกี่ยวกับคุณค่าหรือค่านิยม (ประเมินว่าสิ่งใดดี สิ่งใดชั่ว)
 ๓. ละครเกี่ยวกับนโยบาย (เป็นละครที่ชี้บ่งว่า ควรทำอะไร อย่างไรต่อไปในอนาคต หรือควรปรับปรุงแก้ไขสิ่งใดไปในทางใด)
๕. วิธีใช้ภาษาในการแสดงละคร
 ๑. การใช้คำสรรพนามบุรุษที่ ๑ ประกอบด้วยคำกริยาหรือกลุ่มคำกริยา เช่น
ดิฉันเห็นว่า....., ผมขอสรุปว่า....., เราขอเสนอแนะว่า.....
 ๒. การใช้คำหรือกลุ่มคำเพื่อชี้บ่งให้เห็นว่าเป็นการแสดงละคร เช่น
คำว่า น่า น่าจะ คง คงจะ ควร พึง
๖. ปัจจัยส่งเสริมการแสดงละคร มี ๒ ประการ คือ
 ๑. ปัจจัยภายนอก มีอาทิ สื่อ ผู้รับสาร บรรยากาศแวดล้อม
 ๒. ปัจจัยภายใน มีอาทิ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรู้ประสบการณ์ ทัศนคติ
๗. แนวทางในการประเมินทำละคร ควรเป็นดังนี้
 ๑. ประโยชน์และลักษณะสร้างสรรค์
 ๒. ความสมเหตุสมผล
 ๓. ความเหมาะสมกับผู้รับสารและกาลเทศะ
 ๔. การใช้ภาษา

การใช้ถ้อยคำสำนวนให้มีประสิทธิภาพ

ถ้อยคำ หมายถึง คำพูดที่มนุษย์ใช้สื่อสารกันในทั้งด้านกิจธุระและในกิจการอื่นๆ

ความหมายของถ้อยคำ แบ่งเป็น

๑. **ความหมายเฉพาะคำ** หมายความว่า คำๆ หนึ่งมีความหมายในตัวเอง แต่สามารถใช้ได้หลายที่ แต่ก็ยังมีความหมายเฉพาะเดิม เช่น หน้า เมื่อเอามาใช้ ข้างเหนียวหน้ากึ่ง ก็ยังหมายถึงส่วนบนตามความหมายของหน้า หรือคำว่า ดาว ในความหมายของดวงดาว หรือมาเปรียบคนที่เด่นในวงการต่างๆ ก็ยังมีความหมายเฉพาะอยู่ว่า สวยเด่น เหมือนดวงดาว

๒. **คำที่มีความหมายเทียบเคียงกับคำอื่น** หมายความว่า การนำถ้อยคำในภาษามาเทียบเคียงกันในแง่ต่างๆ กัน ได้แก่

- คำที่มีความหมายเหมือนกัน เช่น ทอง สุวรรณ กาญจนา เหม
- คำที่มีความหมายตรงกันข้าม เช่น ขาว-ดำ ดี-ไม่ดี มนุษย์-อมมนุษย์
- คำที่มีความหมายร่วมกัน เช่น ข้า-ฉัน ตัด-หั่น บั่น-ทอน จัด-แยะ
- คำที่มีความหมายแคบกว้างต่างกัน เช่น เครื่องเขียน ได้แก่ ดินสอ ปากกา ไม้บรรทัด สมุด ฯลฯ

๑. วิธีการใช้ถ้อยคำ

๑. การใช้คำให้ตรงตามความหมาย มีความกระชับไม่เข้าใจเป็นอย่างอื่น

๒. การใช้คำให้ตามความนิยมของผู้ใช้ภาษาเดียวกัน เช่น น้ำท่วมเจ็ง (ใช้กันทั่วไป)

๓. การใช้คำให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล โดยใช้ให้เหมาะสมกับฐานะของบุคคลและ

สถานที่

๔. การใช้คำไม่ซ้ำซาก รู้จักใช้คำแปลกๆ ที่มีความหมายใกล้เคียงหรือคล้ายกัน ไม่ใช่คำเดียว

ซ้ำๆ กัน

๕. การใช้คำให้เห็นภาพ คือ การเติมคำท้ายให้ชัดเจนไป เช่น จืดชืด ฉุนกึก แดงแจ้ เยียบสัจ

๒. **การใช้สำนวน** สำนวน หมายความว่า ถ้อยคำที่เรียบเรียงไว้ตายตัว สลับที่หรือตัดตอนไม่ได้ ความหมายอาจจะไม่ตรงตามคำ แต่เป็นความเปรียบเปรยที่เข้าใจกันทั่วไป

การพิจารณาสำนวนไทย

สำนวนที่มีเสียงสัมผัส

๑. เรียง ๔ คำ เช่น ข้าวแดงแกงร้อน คอขาดบาดตาย
๒. เรียง ๖ คำ เช่น จิงก็ราข่าก็แรง ฆ่าไม่ตายขายไม่ขาด
๓. เรียง ๘ คำ เช่น กินอยู่กับปาก อยากอยู่กับท้อง ความรู้ท่วมหัว เอาตัวไม่รอด
๔. เรียง ๑๐ คำ เช่น เข้าป่าอย่าเสียเมือง เข้าเมืองอย่าเสียขุน
คนรักเท่าฝันหนึ่ง คนชังเท่าฝันสี่
๕. เรียง ๑๒ คำ เช่น ปลุกเรื่อนตามใจผู้อยู่ ผูกอุตามใจผู้นอน
ไม่เห็นน้ำตัดกระบอก ไม่เห็นกระรอกก่งหน้าไม้

สำนวนที่ไม่มีเสียงสัมผัส

๑. เรียง ๒ คำ เช่น ก่อหวอด แก่เกี่ยว งามหน้า
๒. เรียง ๓ คำ เช่น กาคาบพริก ก้างขวางคอ
๓. เรียง ๔ คำ เช่น กิ่งทองใบหยก แกว่งเท้าหาเสี้ยน
๔. เรียง ๕ คำ เช่น ขนหน้าแข็งไม่ร่วง เขียนเสื่อให้วัวกลัว
๕. เรียง ๖ คำ เช่น กลืนไม่เข้าคายไม่ออก ปากไม่สิ้นกลืนน้ำนม
๖. เรียง ๗ คำ เช่น กินบนเรือนจี่รดบนหลังคา สิบปากว่าไม่เท่าตาเห็น
๗. เรียง ๘ คำ เช่น ไก่เห็นดินสูง เห็นนมไก่ มะกอกสามตะกร้าปาไม่ถูก

การใช้สำนวนไทยให้มีประสิทธิภาพ มีข้อสังเกต ดังนี้

๑. ต้องทำความเข้าใจในสำนวนนั้นๆ อย่างดีเสียก่อนว่า สำนวนนั้นเปรียบความอย่างไร หรือมีความหมายที่ต้องการจะสอนเราเรื่องอะไร เช่น เห็นช้างจี่อย่าจี่ตามช้าง ในความหมายไม่ควรทำอะไรเอาอย่างคนอื่นโดยไม่คำนึงถึงฐานะหรือสภาพของตนเอง
๒. ต้องไม่ตีความหมายตรงคำของสำนวนนั้น เช่น กระต่ายตื่นตูม มิใช่แปลความว่า มีกระต่ายตัวหนึ่งมันตื่นตื่นไม่เข้าท่า ซึ่งที่ถูกต้องเป็นความหมายเปรียบว่า เมื่อมีเหตุอะไรเกิดขึ้น ไม่ทันพิจารณาให้ถี่ถ้วนก็ตกใจเกินกว่าเหตุ
๓. สำนวนบางสำนวนก็เป็นการบอกลักษณะหรือการกระทำ เช่น ขวานผ่าซาก หมายความว่า พูดตรงๆ อย่างไม่เกรงใจใคร



BRANDS'S ซัมเมอร์แคมป์ 2011



เอกสารประกอบการบรรยาย
วิชา **ภาษาไทย**
(O NET)

โดย **อ.นิคม: ยัมรักญาติ**
โรงเรียนวัดประดู่ในทรวงธรรม

หลักและการใช้ภาษาไทย

การสร้างคำ คำมูล คำประสม คำซ้ำ คำซ้อน คำสมาส

คำมูล คือ คำดั้งเดิมในภาษาต่างๆ ซึ่งอาจมีพยางค์เดียวหรือหลายพยางค์ก็ได้ เช่น แดด ทะเล นาฬิกา

ประเด็นสำคัญ

1. พยางค์ ดูที่.....
2. คำ ดูที่.....

เมื่อนำคำมูลตั้งแต่ ๒ พยางค์ขึ้นไปมารวมกันแล้วได้ ความหมายใหม่

*วิธีสังเกตคำประสม

1. ต้องมีความหมายใหม่เสมอ เช่น สะพานลอย ข้าวเหนียว กินใจ ไข่เค็ม ฯลฯ
2. คำประสมสลับคำไม่ได้ เช่น ลอยสะพาน เหนียวข้าว ใจกิน เค็มไข่

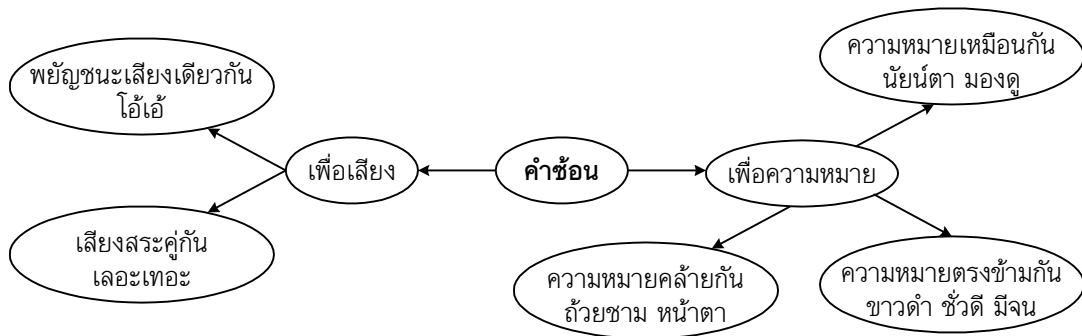
คำซ้อน

คำซ้อน เป็นการนำคำที่มีความหมายเหมือนกัน คล้ายกัน ตรงข้ามกัน ซ้อนคำกัน เพื่อให้คำมีความหมายชัดเจนมากยิ่งขึ้น เช่น

- ☺ โดมมีกิจการที่ใหญ่โตมาก ☺ นิชคุณยึดถือคุณพ่อเป็นแบบอย่าง



ชนิดของคำซ้อน



*วิธีสังเกตคำซ้อน

คำซ้อนหลายคำสลับคำกันแล้วความหมายไม่เปลี่ยน เช่น โศกเศร้า-เศร้าโศก
ย้วยวน-วนย้วย แต่บางคำสลับคำแล้ว ความหมายเปลี่ยน เช่น ดูแล-แลดู บางคำสลับคำแล้วไม่ปรากฏว่าใช้ใน
ภาษาไทย เช่น บ้านเรือน-เรือนบ้าน นัยน์ตา-ตานัยน์

คำซ้ำ

คำซ้ำ หมายถึง คำที่ประกอบด้วยคำคำเดียวกัน ๒ คำ โดยใช้ “ๆ” ในการเขียนแทนคำที่ซ้ำ ซึ่งจะออกเสียงเบาที่พยางค์หน้า และลงเสียงหนักที่พยางค์หลัง

การใช้คำซ้ำทำให้มีความหมายต่างๆ กันไป คือ

๑. มีความหมายเป็นพหูพจน์ มากขึ้น เพิ่มขึ้น เช่น
 - ☺ **เด็กๆ** กลุ่มนี้น่ารักทุกคน
 - ☺ **ใครๆ** เขาก็ตั้งใจเรียนกัน
 ๒. มีความหมายเป็นอ่อนลง เบาลง เช่น
 - ☺ ไปงานคืนนี้ใส่สีโทน**แดงๆ** นะ
 - ☺ สมุดเล่ม**บางๆ** เล่มนั้น ขาดชะแล้ว
 ๓. มีความหมายเน้น เช่น
 - ☺ กินผักกัน**บ้าง**นะ อย่ากินแต่**เนื้อๆ**
 - ☺ **นั่งนิ่งๆ** ไม่อย่างนั้นจะไม่ให้กลับบ้านนะ
 - ☺ รีบเขียน**เร็วๆ** เดี่ยวจะส่งไปรษณีย์ไม่ทันนะ
 ๔. มีความหมายไม่เจาะจง เช่น
 - ☺ เธออยากจะไป**ไหนๆ** ก็ตามใจ
 - ☺ ฉันเห็นเธอเดิน**แถวๆ** สยามเมื่อวานนี้
 ๕. มีความหมายแยกเป็นส่วนๆ เช่น
 - ☺ หั่นเป็น**ชิ้นๆ** พอคั่วก็แล้วกันนะ
 - ☺ เอาหนังสือทั้งหมดนี้ใส่ลังเป็น**ใบๆ** จะได้เก็บสะดวก
 ๖. แสดงอาการทำซ้ำๆ หลายครั้งและต่อเนื่อง
 - ☺ เธอนั่งทำตา**ปริบๆ**
 - ☺ ฟังร้อง**ครื้นๆ**
 ๗. เปลี่ยนเป็นสำนวน
 - ☺ ฉันมีความรู้**แฉ่งๆ ปลายๆ**
 - ☺ เขาเก่ง**น้องๆ** สุนทรภู์เลยนะ
- *ระวัง “นานา จะจะ” สองคำนี้ไม่ใช่คำซ้ำห้ามใส่ไม้ยมกเด็ดขาด (เป็นคำ.....)



คำสมาส

คำสมาส คือ คำที่เกิดจากการนำคำในภาษาบาลีและสันสกฤตมารวมกันเข้าทำให้เกิดคำใหม่มีความหมายใหม่ แต่ยังมีเค้าความหมายเดิมอยู่

ลักษณะของคำสมาส

คำสมาสมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

๑. เกิดจากคำมูลตั้งแต่สองคำขึ้นไป

๒. ต้องเป็นคำที่มาจากภาษาบาลีหรือสันสกฤตเท่านั้น

๓. พยางค์สุดท้ายของคำหน้า ต้องไม่ประวิสรรชนีย์หรือมีไม้ทัณฑฆาตลงกลางคำ (สิงห์บุรี, วิวาทพระ-สมุท **ไม่ใช่คำสมาส**)

เช่น ฐระ + กิจ = ฐรกิจ

พละ + ศึกษา = พลศึกษา

สาธารณะ + กุศล = สาธารณกุศล

๔. ส่วนมากเกิดจากคำที่มีความหมายหลักหรือที่เรียกว่าคำตั้งอยู่หลัง คำขยายอยู่หน้า ในการแปลความหมายจะต้องแปลจากคำหลังไปยังคำหน้า เช่น

คำสมาส	คำขยาย	คำตั้ง	คำแปล
เทวบัญชา	เทว	บัญชา	คำสั่งของเทวดา
อัคคีภัย	อัคคี	ภัย	ภัยอันเกิดแต่ไฟ

๕. คำบาลีสันสกฤตที่มีคำ **พระ** ซึ่งกลายเสียงมาจากคำบาลีสันสกฤต **วร** ประกอบข้างหน้า ถึงแม้คำ **พระ** จะประวิสรรชนีย์ก็เป็นคำสมาสด้วย เช่น พระกรรม พระขรรค์ พระคทา พระจันทร์ พระฉวี พระหัตถ์ พระกุมาร พระบาท พระองค์ ฯลฯ

ข้อสังเกต

๑. คำสมาสต้องเป็นคำบาลีสันสกฤตเท่านั้น คำต่อไปนี้ไม่ใช่คำสมาส เพราะมีคำไทยหรือคำยืมภาษาอื่นประสมอยู่

พลเมือง	พระพุทเจ้า	สรรพสิ่ง	จุลจอมเกล้า	คุณค่า
ชีวเคมี	พลความ	พุทธทำนาย	สรรพสินค้า	ราชสำนัก
สุวรรณชาติ	เคมีภัณฑ์	พลเรือน	ตรัสรู้	ผลไม้
ราชดำริ	ทุนทรัพย์	คริสตจักร	พลขับ	เทพเจ้า
ราชวัง	คักดินา	ภูมิลำเนา	อิสลามิกชน	เพลงกรรม

๒. คำที่เกิดจากหน่วยคำเดิมหน้า หรือ อุปสรรค รวมกับ คำหลัก ไม่นับเป็นคำสมาส

> ทรพิษ ปฏิกรรม ปราชัย สมบูรณ์ สัจญาณ สุจริต อธิราช อนุชน อภิลิทธิ อวภาค อุปราช

๓. คำชุดนี้เรียกว่า คำสมาสซ้อน คือ คำสมาสที่นำคำยืมภาษาบาลีสันสกฤตที่มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายคลึงมารวมกัน

> กาลเวลา นรชน ประชาชน ผลานิสงส์ วัฏสงสาร ศาสตราวุธ กัปกัลป์ อิทธิฤทธิ์

๔. ระวัง! คำสมาสชุดนี้ กลุ่มหนึ่งเป็นคำสมาสไม่กลมกลืนเสียง กลุ่มหนึ่งเป็นคำสมาสที่ใช้วิธีสนธิ

สมาสไม่กลมกลืนเสียง	สมาสที่ใช้วิธีสนธิ
+ กร (= ผู้กระทำ)	+ อากร (= ป่อเกิด, หมู, ฝูง)
ทิวากร	ดารากร
รัตติกร	คิลปากร
กรรมกร	สรรพากร
วิทยากร	รัตนากร
จิตรกร	ทรัพย์ากร
อากาศกร	ประชากร

การสมาสโดยวิธีสนธิ

สนธิ คือ การสมาสโดยการเชื่อมคำเข้าระหว่างพยางค์หลังของคำหน้ากับพยางค์หน้าของคำหลัง เป็นการย่ออักขระให้น้อยลง เวลาอ่านจะเกิดเสียงกลมกลืนเป็นคำเดียวกัน (เรียกว่า คำสมาสที่มีการกลมกลืนเสียงก็ได้) การสนธิแบ่งเป็น ๓ ประเภท คือ สระสนธิ พยัญชนะสนธิ และนฤกิตสนธิ

๑. สระสนธิ คือ การนำคำที่ลงท้ายด้วยสระไปสนธิกับคำที่ขึ้นต้นด้วยสระ ซึ่งเมื่อสนธิแล้วจะมีการเปลี่ยนแปลงรูปสระตามกฎเกณฑ์ ดังนี้

- ๑.๑) ตัดสระพยางค์ท้ายของคำหน้า แล้วใช้สระพยางค์หน้าของคำหลัง เช่น
- | | | | |
|----------------|--------------|---------------|-------------|
| มหา + อัศจรรย์ | = มหัตศจรรย์ | พหู + อุปการ | = พหุอุปการ |
| ปิยะ + โอรส | = ปิโยรส | ไพรี + อินทร์ | = ไพรีนทร์ |

๑.๒) ตัดสระพยางค์ท้ายคำหน้า และใช้สระพยางค์ต้นของคำหลัง โดยเปลี่ยนสระพยางค์ต้นของคำหลัง อะ เป็น อา, อิ เป็น เอ, อุ เป็น อู, อู อู เป็น โอ เช่น

- | | | | |
|-------------|------------|-----------------|----------------|
| พงศ + อวดาร | = พงศาวดาร | รัตน + อธิเบศร์ | = รัตนอธิเบศร์ |
| มหา + อีส | = มหาเอสิ | ปรหม + อินทร์ | = ปรหมนทร์ |
| นย + อุบาย | = นโยบาย | สุข + อุทัย | = สุขโขทัย |

๑.๓) เปลี่ยนสระพยางค์ท้ายของคำหน้าเป็นพยัญชนะ คือ อิ อี เป็น ย อุ อู เป็น ว ใช้สระพยางค์ต้นของคำหลังซึ่งอาจเปลี่ยนรูปหรือไม่เปลี่ยนรูปก็ได้ ในกรณีที่สระพยางค์ต้นของคำหลังไม่ใช่ อิ อี หรือ อุ อู อย่างสระตรงพยางค์ท้ายของคำหน้า เช่น

- | | | | |
|---------------|-------------|--------------|------------|
| กิตติ + อากร | = กิตติากร | อัคคี + โอรส | = อัคคโอรส |
| จักขุ + อาพาธ | = จักขวาพาธ | ธนู + อาคม | = ธนูวาคม |

๒. พยัญชนะสนธิ คือ การเชื่อมคำด้วยพยัญชนะ เป็นการเชื่อมเสียงพยัญชนะในพยางค์ท้ายของคำแรกกับเสียงพยัญชนะหรือสระในพยางค์แรกของคำหลัง เช่น

- ๒.๑) สนธิเข้าด้วยกันโดยวิธี โลโป คือ ลบพยัญชนะตัวสุดท้ายของคำหน้าทิ้ง เช่น
- | | | | |
|--------------|------------|--------------|------------|
| นิรล + ภัย | = นირภัย | พรหมล + ชาติ | = พรหมชาติ |
| นิรล + ทุกข์ | = นිරทุกข์ | ทูลล + พล | = ทูลพล |

๒.๒) สนธิเข้าด้วยกันโดยวิธี อาเลโท คือ แปลงพยัญชนะตัวสุดท้ายของคำหน้าเป็นสระ โอ แล้วสนธิกันตามปกติ เช่น

- | | | | |
|----------|---------|--------------|-------------|
| รล + ฐาน | = รโฐาน | มนล + ภาพ | = มโนภาพ |
| ยล + ธร | = ยโธร | คิรล + เพลิน | = คิโรเพลิน |
| ลรล + ช | = ลโรช | เตชล + ธาตุ | = เตโชธาตุ |



๓. **นฤกทิตสนธิ** คือ การเชื่อมคำด้วยนฤกทิต เป็นการเชื่อมเมื่อพยางค์หลังของคำแรกเป็นนฤกทิตกับเสียงสระในพยางค์แรกของคำหลัง มี ๓ วิธี คือ

๓.๑) นฤกทิตสนธิกับสระ ให้เปลี่ยนนฤกทิตเป็น ม แล้วสนธิกัน เช่น

ล้ + อาคม = สม + อาคม = สมากม

ล้ + โอสร = สม + โอสร = สโมสร

๓.๒) นฤกทิตสนธิกับพยัญชนะวรรค ให้เปลี่ยนนฤกทิตเป็นพยัญชนะตัวสุดท้ายของพยัญชนะในแต่ละวรรค ได้แก่

วรรคกะ เป็น ง

วรรคจจะ เป็น ญ

วรรคดตะ เป็น น

วรรคฎ เป็น ณ

วรรคปะ เป็น ม เช่น

ล้ + จร = สญ + จร = สัญจร

ล้ + คม = สง + คม = สังคม

ล้ + ฐาน = สณ + ฐาน = สันฐาน

ล้ + ผัส = สม + ผัส = สัมผัส

ล้ + ดาน = สน + ดาน = สันดาน

๓.๓) นฤกทิตสนธิกับพยัญชนะเศษวรรค ให้เปลี่ยนนฤกทิต เป็น ง เช่น

ล้ + โยค = สังโยค ล้ + ทรณ = สังทรณ

ล้ + สาร = สงสาร ล้ + วร = สังวร

ตัวอย่างข้อสอบ

๑. การสร้างคำในข้อใดต่างกับข้ออื่น

๑. วิพากษ์วิจารณ์ ๒. วิกฤตศรัทธา ๓. วิเทศสัมพันธ ๔. วิกลจริต

๒. ข้อใดมีคำที่สร้างขึ้นด้วยวิธีการที่แตกต่างจากข้ออื่น

๑. รู้เรื่องเคืองจิตเจ็บใจ เขียนหนังสือส่งไปให้หลานรัก
 ๒. อ่านจบขบฟันหันหุน เคืองขุนตาลเดือดไม่ดับได้
 ๓. กระชิบทูลแกล้งแฉ่งคดี พุดจาพาทให้แฉ่งใจ
 ๔. ออย่าชิงชังรังเกียจที่หนุ่มแก่ จงชมแต่ยศถาบรรดาศักดิ์

๓. ข้อใดมีคำที่เกิดจากการสร้างคำมากชนิดที่สุด

๑. ผู้สูงอายุควรรู้จักดูแลสุขภาพให้แข็งแรง
 ๒. ไบหน้ายิ้มแย้มของเธอทำให้ความโกรธของเราเบาบางลง
 ๓. ถ้าอยากเป็นคนน่ารักของไทย จิตใจควรงามและเป็นธรรมของไทย
 ๔. หัวใจของศาสนาพุทธคือละชั่ว ทำดี และทำจิตใจให้ผ่องแผ้ว

๔. ข้อใดมีค่าที่สร้างขึ้นด้วยวิธีการที่ต่างจากข้ออื่น
๑. ยิ้มเป็นสัญลักษณ์ของมิตรภาพและชวนให้เกิดความสบายใจ
 ๒. ยิ้มเป็นเสน่ห์ทำให้ผู้พบเห็นอยากคบค้าสมาคมด้วย
 ๓. ผู้ที่มีหน้าตาอึดอัดยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นคนมีเสน่ห์
 ๔. ผู้ที่มีกิริยามารยาทงามและวาจาไพเราะจะมีคนรักมากมาย
๕. คำในข้อใดที่สลับตำแหน่งแล้ว**ไม่เป็น**คำประสม
๑. ออย่าใจร้อนเพราะจะร้อนใจในภายหลัง
 ๒. แม่บ้านไปทำงานที่บ้านแม่ทุกๆ วัน
 ๓. ฉันทใจหายจนหายใจไม่ทั่วท้อง
 ๔. เขาดีใจจนตัวลอยที่น้ำมันลอยตัว
๖. ข้อใดมีกิริยาเป็นคำประสมทั้งหมด
๑. คุณปุ่นั่งเล่นิทานหลานๆ ยิ้มแป้น
 ๒. เวลาแดดร้อนจัดต้องเดินกางร่ม
 ๓. เขาชอบออกตัวเพราะเกรงใจเพื่อนๆ
 ๔. พ่อถ่ายรูปรูปน้องขณะนอนหลับ
๗. ข้อใดมีคำประสมที่ทำหน้าที่เหมือนกันหมดทุกคำ
๑. กรวดน้ำ ขอโทษ คนสนิท จัดการ
 ๒. ขาดมือ คนทรง จับใจ เจ้ากู
 ๓. ข้าวตอก เงินตรา ผิดใจ บุตรเลี้ยง
 ๔. กระดานชนวน ข้าวต้ม คนกลาง เงินเดือน
๘. คำประสมในข้อใดมีโครงสร้าง**ต่างกับ**ข้ออื่น
๑. เลื้อยไต่บันได หม้อไฟฟ้า เรือกลไฟ
 ๒. เล็บมีอนาง กระดุกงู กวางภูเขา
 ๓. เต่าไฟฟ้า ถังข้าวสาร เจ้าน้ำตา
 ๔. เรือดำน้ำ ผ้าพันคอ แปรงสีฟัน
๙. คำประสมทุกคำในข้อใดมีโครงสร้างเหมือนคำว่า **“เครื่องซักผ้า”**
๑. ผ้าขาวม้า หม้อหุงข้าว
 ๒. แปรงสีฟัน ตูกับข้าว
 ๓. รถไถนา น้ำพริกเผา
 ๔. ยาหยอดตา ไม้จิ้มฟัน
๑๐. คำต้นของคำเดิมในคำประสมข้อใดที่แสดงความสัมพันธ์ทางความหมายแบบเดียวกับคำ **“รถม้า”**
๑. เรือบิน รถไฟ
 ๒. ม้าใช้ ยาดม
 ๓. ปืนลม เต่าถ่าน
 ๔. แม่บ้าน สนวนงู
๑๑. คำใดที่ต้องใช้เป็นคำซ้ำเท่านั้น
๑. งกๆ เงินๆ
 ๒. ชั่วๆ ดีๆ
 ๓. ช่างๆ คู่ๆ
 ๔. หลบๆ ซ่อนๆ
๑๒. คำกริยาในข้อใดซ้ำคำได้
๑. นริสาชอบตักตาดตัวนั้น
 ๒. พ่อกำลังจะกินอาหารเข้า
 ๓. พระท่านเทศนานานสองชั่วโมง
 ๔. นักเรียนคงเดินเล่นอยู่หน้าโรงหนัง
๑๓. คำซ้ำในข้อใดที่เกินเข้ามาโดย**ไม่จำเป็น**
๑. ใครๆ เขาทำงานกันเสร็จหมดแล้ว เหลือแต่คุณคนเดียว
 ๒. ฉันยังไม่เคยเล่าเรื่องนี้ให้ใครๆ ฟังเลยสักคนเดียว
 ๓. เสียงตวาดของเธอใครๆ ได้ยินก็หวาดผวาไปตามกัน
 ๔. เตี้ยวันนี้ใครๆ เขาก็ซ่ากันทั้งนั้นแหละ



๑๔. คำที่มีรูปเหมือนกันในข้อใดไม่ใช่คำซ้ำ
๑. รัศมีสีตนั้นก็หม่นหมอง สิ่งของของตัวก็มัวหม้ม
 ๒. ให้สองทรงสี่กัวยานมาศ อำมาตย์เดินเคียงเป็นคู่คู่
 ๓. พวกเด็กเด็กหยอกเข้าเข้าจุด อุดลุดล้อมหลังล้อมหน้า
 ๔. ร้านค้าผ้าผ่อนล้วนดีดี เลือกดูที่งามตามชอบใจ
๑๕. ข้อใดมีคำซ้ำที่ใช้เป็นคำเดียวไม่ได้
๑. กำลังเดินๆ อยู่ฝนก็ตก ๒. เรื่องนี้เกิดขึ้นจริงๆ เชื่อเถอะ
 ๓. นักมวยฝ่ายแดงทำหน้างๆ เมื่อถูกปรับแพ้ ๔. เปิดพัดลมเบาๆ เดี่ยวจะเป็นหวัด
๑๖. คำในข้อใดเป็นคำสมาสที่ประสมระหว่างคำที่มาจากภาษาบาลีและสันสกฤต ตามลำดับทั้งข้อ
๑. ลัทธศาสตร์ วิจิตรศิลป์ โลกธรรม โรคาพยาธิ
 ๒. วัฒนธรรม เคมีภัณฑ์ ปฐมบุรุษ สัมปทานบัตร
 ๓. ลังคมสงเคราะห์ โอวาทปาติโมกข์ มาตรฐาน พลิกกรรม
 ๔. ปฐมศึกษา บุคคลภาวะ ทัศนสถาน ถาวรวัตถุ
๑๗. “มนมัย ลังหรัณ ทคชาติ บุรุษเพศ ลังคมศาสตร์ พระราชวัง รโหฐาน บพนิมิต อุดมศึกษา”
จากคำที่กำหนดให้ข้างต้น มีการสร้างคำประเภทย่อยใดมากที่สุด
๑. คำสมาส ๒. สระสนธิ ๓. พยัญชนะสนธิ ๔. นฤคหิตสนธิ
๑๘. คำในข้อใดเป็นคำสมาสโดยวิธีสนธิทุกคำ
๑. อิศราภาพ โรคาพาร ๒. ชลาลัย ชิววิทยา
 ๓. กิจกรรม ลังฆราช ๔. อัคเรศ ราโชบาย
๑๙. ข้อใดเป็นคำสมาสทั้ง ๒ คำ
๑. วิทยาธร ราชบุรี ๒. สุโขทัย กายภาพ ๓. ชิวประวัติ มหาลี ๔. นิโลบล สรรพาวุธ
๒๐. ข้อใดไม่มีคำสมาส
๑. บ้านเมืองสะอาด ประชาชาติปลอดภัย
 ๒. คุณค่าของมนุษย์แน่นอนที่สุดคือผลงาน
 ๓. นับดาวอยากเรียนนิติศาสตร์มาก
 ๔. น้ำประปามีค่าต่อชีวิต ประหยัดวันละนิด ช่วยเศรษฐกิจชาติได้

เฉลย

๑. ๑ ๒. ๑ ๓. ๑ ๔. ๑ ๕. ๒ ๖. ๓ ๗. ๔ ๘. ๔ ๙. ๔ ๑๐. ๓
 ๑๑. ๓ ๑๒. ๑ ๑๓. ๒ ๑๔. ๑ ๑๕. ๔ ๑๖. ๑ ๑๗. ๑ ๑๘. ๔ ๑๙. ๑ ๒๐. ๒

ประโยค

ข้อสอบเรื่องประโยคมีหลายหัวข้อ ดังนี้

- | | |
|--------------------|---------------------------------|
| ๑. ไวยากรณ์พื้นฐาน | ๒. ชนิดของประโยค |
| ๓. โครงสร้างประโยค | ๔. การเรียบเรียงความคิดในประโยค |
| ๕. ประโยคกรรม | ๖. การเชื่อมโยงความ |
| ๗. เจตนาของประโยค | |

๑. ไวยากรณ์พื้นฐาน

ข้อสอบจำนวนหนึ่งถามไวยากรณ์พื้นฐาน เช่น นับจำนวนคำในประโยค ถามชนิดและหน้าที่ของคำ อาจให้นับคำสรรพนาม คำเชื่อมในประโยค ถามลักษณะนาม ถามสกรรมกริยา อกรรมกริยา รวมทั้งให้หากริยาหลักของประโยค

ตัวอย่างข้อสอบ

- ประโยคใดมีจำนวนคำในประโยคมากที่สุด
 - ไทยเป็นประเทศแรกที่จัดให้มีวันแห่งครอบครัว
 - การแต่งกายดีเป็นการช่วยส่งเสริมคุณภาพ
 - น้ำเป็นปัจจัยสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์
 - สมุนไพรมีสรรพคุณรักษาโรคได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ข้อใดใช้ลักษณนามเหมือนกันทุกคำ
 - ไม้เท้า ไม้จิ้มฟัน ไม้เรียว ไม้พาย
 - ใบขับขี้ ใบตอง ใบพัด ใบเสมา
 - ผ้าสับง ผ้าบังสุกุล ผ้าสไบ ผ้าไตร
 - ลูกชิ้น ลูกดอก ลูกเต๋า ลูกนิมิต
- ข้อใดใช้ลักษณนามต่างกันทุกคำ
 - เต็นท์ มุ้ง เปียโน
 - เทียน เข็ม เกวียน
 - ลูกกรง ไม้กวาด กำไล
 - สลากกินแบ่ง กรรมธรรม์ โฉนด
- คำที่ขีดเส้นใต้คู่ใดเป็นคนละชนิดกัน
 - ลูกติดแม่ - เขาติดกระดุม
 - ชั้นอาสาเจ้านาย - ไม้ชั้นในเวลาเช้า
 - ชมเขาโคชินให้กินหญ้า - เขากระต๊องนี้งามมาก
 - กิจการของเขาเสื่อมลง - หนังสือพิมพ์ลงข่าวตามความจริง
- คำที่ขีดเส้นใต้ในข้อใดเป็นคำกริยากรรม
 - พวกตัดไม้ยังตัดกันไม่หยุด
 - วัวแดงตัวนั้นล้มจมพงหญ้า
 - ขบวนเรือถึงวัดตอนดึกเกือบห้าทุ่ม
 - ไม้สักต้นกำลังงามขึ้นปนกับไม้แดงไม้ยาม

เฉลย

๑. ๑ ๒. ๔ ๓. ๓ ๔. ๔ ๕. ๑



๒. ชนิดของประโยค

ข้อสอบถามเรื่องชนิดของประโยคมากที่สุด นักเรียนต้องวิเคราะห์ชนิดของประโยคให้ได้อย่างแม่นยำ ประโยคแบ่งเป็นสามชนิด ได้แก่ ประโยคความเดียว ประโยคความรวม ประโยคความซ้อน

๑. ประโยคความเดียว

ประโยคที่มีเนื้อความบริบูรณ์เพียงความเดียว มี “หน่วยกริยา” เพียงหนึ่งหน่วย

ประธาน + กริยา (กรรมตรง) + (กรรมรอง)

S + V1 + (O1) + (O2)

ตัวอย่าง

ไก่ขัน แม่หัวเราะ เขาเตะต้นกล้วย ครูสอนภาษาไทย กีฬาคือยาวิเศษ นาดาให้หนังสือแก่เพื่อน ฉีนนั่งเล่นอยู่ริมระเบียง

*** เขาชอบว่ายน้ำ ประโยคนี้จัดเป็นประโยคความเดียว เพราะถือว่า ว่ายน้ำในที่นี้เป็นกริยาเทียบกับ เขาชอบหนังสือ

ประโยคต่อไปนี้เป็นประโยคความเดียวในลักษณะเดียวกันนี้

เขาหัวง่เล่น/เขากลับหัวกลับ/เขายากนอน/แม่เริ่มปั่น/พี่เลิกเรียน

๒. ประโยคความรวม

ประโยคที่รวมเอาความตั้งแต่สองประโยคขึ้นไปไว้ด้วยกัน มีหน่วยกริยาตั้งแต่สองหน่วยขึ้นไปจะมีหน่วยเชื่อมอยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้

ประธาน + กริยา1 + (สันธาน) + กริยา2

S + V1 + Conj. + V2

ตัวอย่างประโยคความรวมมีหน่วยเชื่อม (สันธาน)

ก่อนที่คุณลุงจะย้ายบ้าน ผมเคยเข้าไปเล่นในบ้านท่านบ่อยๆ

เธอจะพักหรืออ่านหนังสือเล่มนี้ต่อ

รถติดมากเขาจึงมาสาย

กล้วยไม้ออกดอกช้าฉันใด การศึกษาเป็นไปฉันนั้น

ตัวอย่างประโยคความรวมไม่มีหน่วยเชื่อม

ขนมหวานอร่อย (ขนมหวาน + ขนมอร่อย)

เลื่อมอบคอบเหยื่อ (เลื่อมอบ + เลื่อมคอบเหยื่อ)

นาเดียนั่งป้อนข้าวน้อง (นาเดียนั่ง + นาเดียป้อนข้าวน้อง)

ระวัง! กานดาเดินเล่น - ประโยคความเดียว (เดินเล่นเป็นหน่วยกริยา ๑ หน่วย)

กานดาเดินยิ้ม - ประโยคความรวม (กานดาเดิน + กานดายิ้ม)

๓. ประโยคความซ้อน

ประโยคที่มีอนุประโยคหรือประโยคขยายทำหน้าที่ขยายหน่วยนามหรือหน่วยกริยาเทียบประโยคต่อไปนี้

ก. คุณสมศรีเป็นคนดี

ข. คุณสมศรีน้องสาวคุณประสงค์เป็นคนดี

ค. คุณสมศรีที่เป็นน้องสาวคุณประสงค์เป็นคนดี

ประโยค ก เป็นประโยคความเดียว ไม่มีบทขยายประธาน

ประโยค ข เป็นประโยคความเดียว มีบทขยายประธานเป็นกลุ่มคำ

ประโยค ค เป็นประโยคความซ้อน มีบทขยายประธานเป็นประโยคอีกหนึ่งประโยค

ไวยากรณ์ใหม่ของ อ.นวรรณ พันธุเมธา แบ่งประโยคความซ้อนเป็น ๒ ชนิด

๑.) ประโยคความซ้อนที่มีประโยคขยายในหน่วยนาม

ประโยคขยายในหน่วยนามจะมีคำเชื่อม ที่ ซึ่ง อัน นำหน้า

โรงรถของบ้านซึ่งเป็นโรงรถขนาดใหญ่อยู่ทางด้านข้างของบ้าน

ประโยคขยาย ซึ่งเป็นโรงรถขนาดใหญ่ ช่วยบอกขนาดของโรงรถเพิ่มเติม

โรงรถของบ้านที่เป็นโรงรถขนาดใหญ่อยู่ทางด้านข้างของบ้าน

ประโยคขยาย ที่เป็นโรงรถขนาดใหญ่ ช่วยจำกัดความหมายของโรงรถให้รู้ว่ากล่าวถึงโรงรถขนาดใหญ่

ไม่ใช่ขนาดเล็ก

๒.) ประโยคความซ้อนมีประโยคขยายในหน่วยกริยา

ประโยคขยายในหน่วยกริยามีคำเชื่อม ว่า หรือ ที่ นำหน้าประโยคขยายไม่จำเป็นต้องอยู่ชิดกริยาของประโยคหลัก อาจอยู่ท้ายประโยค มีคำอื่นคั่นระหว่างกริยาของประโยคหลักกับประโยคขยายก็ได้

คำเชื่อม ว่า มักจะใช้เมื่อคำกริยาของประโยคหลักเป็นคำกริยาเกี่ยวกับอารมณ์ เช่น กลัว เสียใจ แปลกใจ กริยาที่เกี่ยวกับการสื่อสาร เช่น พูด รายงาน แนะนำความ กริยาที่เกี่ยวกับความคิด การใช้สมอง เช่น คิด เข้าใจ ตระหนักรู้ และกริยาที่เกี่ยวกับประสาทสัมผัส เช่น ได้ยิน ได้รู้สึกรู้เห็น

ตัวอย่าง

ฉันหวังว่าคุณจะมา

เราเห็นว่าคุณได้ทำประโยชน์แก่บริษัทมานาน

เขาเชื่อภรรยาว่าภรรยาบริสุทธิ์

คำเชื่อม ที่ ใช้กับคำกริยาที่เกี่ยวกับอารมณ์ เช่น ดีใจ เสียใจ โกรธ หรือกริยาแสดงอารมณ์ เช่น ร้องไห้ หัวเราะ ดู บ่น

ข้อสังเกต

ก. สิทธิดีใจที่น้องรอดชีวิตมาได้

ข. สิทธิดีใจว่าน้องรอดชีวิตมาได้

ประโยค ก ผู้พูดคิดว่าผู้ฟังรู้แล้วว่า น้องของสิทธิรอดชีวิตมาได้ สิ่งที่คุณพูดต้องการบอก คือ ความรู้สึกของสิทธิ

ประโยค ข ผู้พูดต้องการบอกผู้ฟังว่า สิทธิดีใจด้วยเรื่องอะไร



ไวยากรณ์เดิมของ พระยาอุปกิตศิลปสาร แบ่งประโยคความซ้อนเป็น ๓ ชนิด

๑.) ประโยคความซ้อนที่มีอนุประโยคทำหน้าที่เป็นบทประธานหรือบทกรรมของประโยคหลัก

อนุประโยคแบบนี้เรียกว่า นามานุประโยค

อนุประโยค + V1 + อนุประโยค

N/S

N/O

ตัวอย่างนามานุประโยคแทนบทประธาน

เธอแสดงกริยาเช่นนี้เป็นการไม่ดี

ตัวเงินตัวทองเข้าบ้านจะให้โชคให้ลาภ

คนไม่ทำงานเป็นคนไม่เอาเปรียบผู้อื่น

คบเด็กสร้างบ้านไม่ดี

ตัวอย่างนามานุประโยคแทนบทกรรม

ฉันไม่ชอบเธอทำเช่นนี้

ตัวอย่างนามานุประโยคที่มีคำว่า “ว่า”, “ให้” เป็นคำเชื่อม

ฉันไม่ชอบให้เขาทำอย่างนี้

หมอดูทำนายว่าคนโง่กินอย่างเขาจะไม่มีแผ่นดินอยู่

รัฐบาลแถลงว่าเราจะต้องไปลงมติรับร่างรัฐธรรมนูญวันที่ ๑๙ สิงหาคมนี้

๒.) ประโยคความซ้อนที่มีอนุประโยคทำหน้าที่เป็นบทขยายนามหรือสรรพนามของประโยคหลัก

อนุประโยคแบบนี้เรียกว่า คุณานุประโยค

- S + V1 + O + ที่ ซึ่ง อัน + อนุประโยค

- S + ที่ ซึ่ง อัน + อนุประโยค + V1 + O

ตัวอย่าง

เด็กชายชิตทำนาฬิกาที่เพิ่งซื้อหาย

เด็กหญิงนารีที่นั่งแถวหลังห้องได้หลับไปแล้ว

๓.) ประโยคความซ้อนที่มีอนุประโยคที่ทำหน้าที่เป็นบทขยายกริยาของประโยคหลัก

อนุประโยคแบบนี้เรียกว่า วิเศษณานุประโยค

S + V1 + คำเชื่อม จน เพื่อ โดย + อนุประโยค

ตัวอย่าง

ครูพูดจนปากเปื่อยปากแฉะ

เธอมาขณะที่ฝนตกหนัก

แม่ทำงานหนักเพื่อสร้างอนาคต

คุณยายเกิดช่วงสงครามโลกครั้งที่สองจะยุติ

สรุปหลักการสังเกต

ประโยคความเดียว - S + V1

ประโยคความรวม - S + V1 + Conj. + V2

ประโยคความซ้อน

๑. S + V1 + N + ที่ ซึ่ง อัน ว่า ผู้ + ประโยคขยาย

๒. S + V1 + จน เพื่อ โดย + ประโยคขยาย

๓. ประโยคย่อย + V1 + ประโยคย่อย

ประโยคความซ้อนให้ดูชนิดที่ ๑ ก่อน ถ้าไม่มีชนิดที่ ๑ ให้ไล่ดูชนิดที่ ๒ และชนิดที่ ๓ ตามลำดับ

ตัวอย่างข้อสอบ

๑. ข้อใดเป็นประโยคความเดียว
 ๑. นักท่องเที่ยวต้องไม่ทำให้เกิดความเสียหายอันจะเกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศ
 ๒. ให้ปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทำรายได้ให้แก่ประเทศอย่างมากมายมหาศาล
 ๓. ผู้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวควรรู้คุณค่าของแหล่งทรัพยากรเหล่านั้น
 ๔. ปัจจุบันแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญในด้านเศรษฐกิจ
๒. ข้อใดไม่ใช่ประโยคความรวม
 ๑. กายเขาสบายแต่ใจเขาไม่สบาย
 ๒. ปีนี้ฝนตกชุก ร่มจึงขายดีกว่าปีก่อน
 ๓. มะลิวัลย์น้องสาวของมาลัยวัลย์เรียนและเล่นกีฬาเก่ง
 ๔. ผู้ไม่ประสงค์ออกนามบริจาคเงินสองแสนบาทให้โรงพยาบาล
๓. ข้อใดไม่ใช่ประโยคความรวม
 ๑. กระแสน้ำไหลแรงจนเขาะตลิ่งพังไปแถบหนึ่ง
 ๒. แมวน้ำตัวอ้วนไล่ตะครูปุกบออย่างสนุกสนาน
 ๓. เขานอนฟังเสียงปี่จากวิทยุอย่างเพลิดเพลิน
 ๔. ครูใหญ่ของเราไม่ได้ตัดต้นมะขามหลังโรงเรียนแน่ๆ
๔. ข้อใดเป็นประโยคความรวม
 ๑. สมศักดิ์ขายรถคันโปรดไปแล้ว
 ๒. เด็กน้อยร้องเพลงของพีเบิร์ดได้คล่องแคล่ว
 ๓. เจ้าแมวดำจับลูกนกบนต้นมะม่วงอย่างว่องไว
 ๔. คนรู้จักประหยัดจะอยู่รอดในสภาพเศรษฐกิจเช่นนี้
๕. ข้อใดเป็นประโยคความซ้อน
 ๑. สาเหตุของการสูญพันธุ์มาจากสังคมและสิ่งแวดล้อมรวมทั้งมาจากอารมณ์และความรู้สึกด้วย
 ๒. ในการสูญพันธุ์สารนิโคตินจะถูกดูดซึมเข้ากระแสโลหิตภายในเวลาประมาณ ๑๐ นาที
 ๓. บุหรี่นอกจากจะทำให้เกิดโรคร้ายไข้เจ็บแล้ว ยังทำลายความงามของผู้หญิงด้วย
 ๔. คนสูญพันธุ์จะมีวีรกรรมบริเวณตามากกว่าคนไม่สูญพันธุ์
๖. ข้อใดเป็นประโยคความรวม
 ๑. เจ้าหมาน้อยไม่สบายร้องครางทั้งวัน
 ๒. หลานสาวตัวน้อยเดินไปโรงเรียนใกล้บ้าน
 ๓. คนไทยแทบทุกคนรู้จักนกชกเหรียญทองคนนั้น
 ๔. สมบัติดูหนังสื่ออย่างเอาเป็นเอาตายมาหลายเดือน



๓. ข้อใดไม่ใช่ประโยคความซ้อน
๑. พิมลทำงานหนักเพื่อเขาจะได้เงินมากๆ
 ๒. สะคราญย้ายไปอยู่ที่เชียงใหม่เป็นเวลา ๒๐ ปีแล้ว
 ๓. คุณพ่อเสนอแนะว่า ควรตัดต้นไม้ที่ล้มอยู่หลังบ้าน
 ๔. วิมลทิพย์เก็บผลไม้ในสวนที่อยู่ติดกับสวนดอกไม้
๔. ข้อใดไม่ใช่ประโยคความซ้อน
๑. หลานคนเล็กอยู่บ้านหลังที่ย้ายชื่อใหม่
 ๒. อำเภอกอล์ฟเป็นเพียงที่คุณทำงานมีโทรศัพท์แล้ว
 ๓. ผู้ปกครองนักเรียนเดินไปที่หอประชุมอย่างรวดเร็ว
 ๔. คนสวยกำลังตัดกิ่งไม้ที่อยู่ใกล้เสาไฟฟ้า
๕. ข้อใดเป็นประโยคความซ้อน
๑. รุ่ง เขาก็ได้เป็นข่าวใหญ่ในหน้าที่ ๑ ของหนังสือพิมพ์ทุกฉบับ
 ๒. ข้อผิดพลาดในการดำเนินชีวิตของเขา คือการปล่อยให้โอกาสผ่านไปอย่างน่าเสียดาย
 ๓. ผู้นำข่าวทุกแห่งได้รับโทรสารเกี่ยวกับการประเมินภาพรวมทางเศรษฐกิจจากบุคคลลึกลับผู้หนึ่ง
 ๔. กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตั้งขึ้นมาเพื่อเป็นแม่ข่ายเชื่อมต่อโครงสร้างบริหาร
๑๐. ข้อใดเป็นประโยคความซ้อน
๑. หลายจังหวัดขอเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ
 ๒. เจ้าหน้าที่พบว่าที่ดินป่าชายเลนถูกบุกรุกเป็นจำนวนมาก
 ๓. รูปแบบรายการวิทยุเปลี่ยนแปลงไปเพราะอิทธิพลของโทรทัศน์
 ๔. การถ่ายน้ำเสียของโรงงานอุตสาหกรรมเป็นสาเหตุทำให้น้ำในแม่น้ำลำคลองเสีย

พิจารณาข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๑๑-๑๒

- ก. ประวัติศาสตร์คือเรือสำเภาที่บรรทุกความจำไปสู่อนาคต
- ข. รถสมัยใหม่วิ่งได้เร็วขึ้น หากการจราจรติดขัดทำให้รถไม่สามารถวิ่งได้
- ค. อย่าฝากความเชื่อมั่นไว้กับอนาคตด้วยอนาคตไม่มีค่าควรแก่การไว้ใจ
- ง. ชีวิตเปรียบเหมือนการจราจรทางเดียว

๑๑. ข้อใดเป็นประโยคความซ้อน

๑. ข้อ ก.
๒. ข้อ ข.
๓. ข้อ ค.
๔. ข้อ ง.

๑๒. ข้อใดเป็นประโยคชนิดเดียวกับข้อความต่อไปนี้

“ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมต่างๆ มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ”

๑. ข้อ ก.
๒. ข้อ ข.
๓. ข้อ ค.
๔. ข้อ ง.

๑๓. ข้อใดเป็นประโยคต่างชนิดกับข้ออื่น

๑. นักแสดงสมัยนี้ส่วนใหญ่ชอบร้องเพลง แต่ก็ไม่เป็นเพลง
๒. พระที่ถูกทำลายคือพระพุทธรูปยืนองค์ใหญ่แห่งศตวรรษที่สอง
๓. คุณวรรณิได้พัฒนาระบบการบริหารห้องปฏิบัติการโรงพยาบาล จนได้รับการรับรองมาตรฐาน
๔. ความสามัคคีคือการร่วมมือกันทุกวิถีทาง เพื่อที่จะสร้างบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรือง

๑๔. ข้อใดเป็นประโยคต่างชนิดกับข้ออื่น

๑. ครูของเราพูดเร็วจนนักเรียนจดไม่ทัน
๒. ต้นกล้วยที่ริมรั้วลวดหนามออกเครือแล้ว
๓. ไม่มีใครกล้าตัดต้นโพธิ์ข้างโบสถ์
๔. หนังสือดีมีสาระหาอ่านได้ยาก

๑๕. ข้อใดเป็นประโยคชนิดเดียวกับประโยคต่อไปนี้

“ที่โรงพยาบาลของเรา เราให้ความสำคัญยิ่งยวดในการบำบัดฟื้นฟูจิตใจของผู้สูงอายุ”

๑. คุณจะได้พบกับศูนย์กายภาพบำบัดในบรรยากาศของบ้านใจกลางเมือง
๒. เราสร้างสรรคัลสถานที่อันร่มรื่น สะอาด ทันสมัย เพื่อการพักผ่อนอย่างแท้จริง
๓. กิจกรรมสันทนาการทั้งในและนอกสถานที่ ทำให้การบำบัดรักษาได้ผลดียิ่ง
๔. เราคือโรงพยาบาลแห่งแรกในประเทศที่บริการผู้ป่วยอย่างเต็มที่ตลอด ๒๔ ชั่วโมง

เฉลย

๑. ๒ ๒. ๔ ๓. ๔ ๔. ๔ ๕. ๔ ๖. ๑ ๗. ๒ ๘. ๓ ๙. ๔ ๑๐. ๒
๑๑. ๑ ๑๒. ๔ ๑๓. ๑ ๑๔. ๒ ๑๕. ๑



๓. โครงสร้างประโยค

ประโยคประกอบด้วย **ภาคประธาน + ภาคแสดง**

ภาคประธาน คือ ส่วนที่กล่าวอ้างขึ้นก่อน เพื่อให้ผู้ฟังรู้ว่า อะไรเป็นข้อสำคัญของข้อความภาคนี้โดยมักเป็น คำนาม หรือสรรพนาม ซึ่งอาจมีคำอื่นที่ชี้ขยาย

ภาคแสดง คือ ส่วนที่แสดงอาการของภาคประธานให้ได้ความครบว่าแสดงอาการเช่นใด มีส่วนประกอบ คือ บทกิริยา บทขยายกิริยา บทกรรม และบทขยายกรรม

ดังนั้น ประโยคมีโครงสร้างพื้นฐาน คือ **ประธาน + กิริยา** หรือ **ประธาน + กิริยา + กรรม** ในแต่ละส่วน อาจมีส่วนขยาย ซึ่งเป็นได้ทั้งคำ กลุ่มคำ และประโยค เพื่อบ่งรายละเอียดของประโยคให้สมบูรณ์ขึ้น

ตัวอย่างข้อสอบ

๑. ข้อใดมีโครงสร้างประโยคเหมือนประโยคตัวอย่าง **“คนขนขยะออกจากบ้านแต่เช้ามีด”**
 ๑. แม่มองดูลูกบนเวทีด้วยความชื่นชม
 ๒. รถบรรทุกวิ่งไปตามถนนอย่างรวดเร็ว
 ๓. ผลงานของคุณเจริญได้รับรางวัลเมื่อปีที่แล้ว
 ๔. เจ้าลิงโตเดินเล่นในสนามหลังอาหารเย็น
๒. ข้อใดมีโครงสร้างของประโยคเหมือนประโยคตัวอย่าง **“ปากกานี้โต๊ะคงหายไป”**
 ๑. ขนมหุ่นหลายอย่าง
 ๒. เลื้อยในตู้สวายทุกตัว
 ๓. หนังสือในตู้ใครหยิบไป
 ๔. ต้นไม้ในกระถางกำลังโตขึ้น
๓. ข้อใดมีโครงสร้างของประโยคเหมือนประโยคตัวอย่าง **“แม่ทำขนมปังใส่ไก่อร่อยมาก”**
 ๑. คนสวนปลูกผักนานาชนิดไว้หลังบ้าน
 ๒. พี่สาวถักผ้าปูโต๊ะสวายจริงๆ
 ๓. แม่ค้าขายขนมหวานหมดตั้งแต่บ่าย
 ๔. พ่อต่อโต๊ะกินข้าวตัวใหม่เอง
๔. ข้อใดมีส่วนประกอบของประโยคเหมือนประโยคตัวอย่าง **“หลานชายชอบอ่านการ์ตูนญี่ปุ่น”**
 ๑. ดำไปเที่ยวตามสวนสาธารณะต่างๆ
 ๒. คุณนายบ้านนี้ชอบซื้อผลไม้เป็นประจำ
 ๓. น้องกำลังตรวจบัญชีรายรับรายจ่ายบริษัท
 ๔. เทคบอลตำบลหัวหินเร่งปลูกต้นไม้ต้นใหญ่ๆ
๕. ข้อใดมีส่วนประกอบของประโยคเหมือนประโยคตัวอย่าง **“เทคบอลเร่งปลูกต้นไม้ใหม่”**
 ๑. แดงไปเที่ยวตามสวนสาธารณะต่างๆ
 ๒. น้องชอบอ่านการ์ตูนญี่ปุ่น
 ๓. แม่ครัวมักซื้อผลไม้ร้านประจำ
 ๔. แม่กำลังตรวจบัญชีรายจ่ายที่บ้าน

เฉลย

๑. ๔ ๒. ๔ ๓. ๒ ๔. ๔ ๕. ๓

๔. การเรียบเรียงความคิดในประโยค

ความคิดอย่างเดียวกัน เราอาจแสดงเป็นประโยคต่างๆ กันได้ด้วยปัจจัยต่อไปนี้

๑. คำในประโยค

นิตชื้อเลื้อนน้อย, น้อยขายเลื้อนิต เขานั่งหน้าฉัน, ฉันนั่งหลังเขา

๒. รูปประโยค

กับข้าวอย่างนี้ ฉันกินไม่ลงหรอก, กับข้าวอย่างนี้ ใครจะกินลง
เขาเป็นคนไม่หล่อเอาเสียเลย, เขาหะหรือ หล่อหะไม่มีเซียว

๓. ความยาวของประโยค

อาจารย์ทั้งหลายยังไม่ยอมรับว่าเราควรจะมีประเณผลหลักสูตร
อาจารย์ทั้งหลายยังไม่ยอมรับความคิดที่ว่าเราควรจะมีประเณผลหลักสูตร

๔. ลำดับคำในประโยค

โดยทั่วไป ถ้าเรียงลำดับคำผิด ความสัมพันธ์ของคำในประโยคอาจผิดไปได้ แต่ในบางกรณี คำอาจเปลี่ยนลำดับได้โดยไม่เปลี่ยนความหมาย แต่เปลี่ยนจุดเน้นของประโยค

ที่สนามหลวงตามปกติตอนเย็นๆ มีคนเล่นว่ากันมาก (เน้นสถานที่)
ตอนเย็นๆ ที่สนามหลวงตามปกติมีคนเล่นว่ากันมาก (เน้นเวลา)
ตามปกติมีคนเล่นว่ากันมากตอนเย็นๆ ที่สนามหลวง (เน้นเหตุการณ์)
มีคนเล่นว่ากันมากที่สนามหลวงตามปกติตอนเย็นๆ (เน้นกริยา)

๕. การประกอบประโยค

มาลีผสมน้ำในอ่าง (ประโยคความเดียว)
มาลีผสมน้ำแล้วใส่ในอ่าง (ประโยคความรวม)
มาลีใส่น้ำที่ผสมในอ่าง (ประโยคความซ้อน)

ตัวอย่างข้อสอบ

๑. ประโยคในข้อใดมีความหมายต่างไปจากข้ออื่น

๑. ที่เชียงใหม่ปีนี้มูลนิธิเพื่อเด็กพิการได้จัดค่ายพักแรม
๒. มูลนิธิเพื่อเด็กพิการได้จัดค่ายพักแรมที่เชียงใหม่ปีนี้
๓. มูลนิธิเพื่อเด็กพิการที่เชียงใหม่ได้จัดค่ายพักแรมปีนี้
๔. ปีนี้มูลนิธิเด็กพิการได้จัดค่ายพักแรมที่เชียงใหม่

๒. ข้อใดมีความหมายเหมือนกัน

- ก. การปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่เดิม ติดต่อกันเป็นระยะเวลาหลายปี มีผลทำให้ดินเสื่อมสภาพ
 - ข. การปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่เดิม มีผลทำให้ดินเสื่อมสภาพติดต่อกันเป็นระยะเวลาหลายปี
 - ค. การปลูกมันสำปะหลังติดต่อกันเป็นระยะเวลาหลายปีในพื้นที่เดิม มีผลทำให้ดินเสื่อมสภาพ
 - ง. การปลูกมันสำปะหลังมีผลทำให้ดินเสื่อมสภาพติดต่อกันเป็นระยะเวลาหลายปีของพื้นที่เดิม
๑. ข้อ ก. กับ ข. ๒. ข้อ ก. กับ ค. ๓. ข้อ ข. กับ ง. ๔. ข้อ ค. กับ ง.



๓. ข้อความคู่ใดมีความหมายไม่แตกต่างกัน
๑. เรายังเดินทันเขา - เราเดินยังทันเขา
 ๒. มีน้ำอาบพอหรือไม่ - มีน้ำพออาบหรือไม่
 ๓. เรื่องนี้ใครๆ ก็รู้ถึงขั้นไม่เล่า - เรื่องนี้ใครๆ ก็รู้ฉันทั้งไม่เล่า
 ๔. เขาเก่งไม่มีใครเทียบเทียม - ไม่มีใครเก่งเทียบเทียมเขา
๔. ข้อความคู่ใดเมื่อเรียงคำต่างกันแล้วยังมีความหมายคงเดิม
๑. ก. เขาดีใจที่เธอรับประทานอาหารได้มาก
ข. เขาดีใจมากที่เธอรับประทานอาหารได้
 ๒. ก. มีหนังสือเกี่ยวกับบ้านราคาถูกจำหน่ายที่นี่
ข. มีหนังสือราคาถูกเกี่ยวกับบ้านจำหน่ายที่นี่
 ๓. ก. เขารู้จักโบราณสถานของทุกประเทศที่สำคัญ
ข. เรารู้จักโบราณสถานที่สำคัญของทุกประเทศ
 ๔. ก. คนอีสานเข้ามาทำงานทำในกรุงเทพฯ เป็นจำนวนมาก
ข. คนอีสานเป็นจำนวนมากเข้ามาทำงานทำในกรุงเทพฯ
๕. ประโยคคู่ใดสื่อความหมายได้ทั้งเหมือนและต่างกัน
๑. เขาซื้อจานทองเหลืองใส่ศิลปะพร้อมปากกาทอง
เขาซื้อปากกาทองพร้อมจานใส่ศิลปะทองเหลือง
 ๒. ทำไมไม่ช่วยเขาส่งสารออก
ช่วยเขาหน่อยซิเขาส่งสารออก
 ๓. ผมได้ขายแหวนคุณสุดาไปแล้ว
ผมได้ขายแหวนให้คุณสุดาไปแล้ว
 ๔. ทำไมถามอยู่ได้ น่ารำคาญ
ถามตั้งหลายครั้งแล้ว รำคาญจริง

เฉลย

๑. ๓ ๒. ๒ ๓. ๔ ๔. ๔ ๕. ๓

๕. ประโยคกรรม

๑) โครงสร้างของประโยค

กรรม + ประธาน + กริยา (O + S + V)

๒) ให้ความหมายของประโยค

อาคารสร้างเสร็จ, เชื้อโรคแพร่กระจาย

สองประโยคนี้มีโครงสร้างประโยคแบบประธาน + กริยา + กรรม แต่พิจารณาในแง่ความสัมพันธ์ด้านความหมาย นับเป็นประโยคกรรมด้วยเพราะอาคารถูกสร้างเสร็จ เชื้อโรคถูกทำให้แพร่กระจาย

ตัวอย่างข้อสอบ

๑. ข้อใดมีโครงสร้างของประโยคแบบ กรรม + ประธาน + กริยา

๑. มะเร็งบางชนิดรักษาให้หายได้
๒. หนังสือพิมพ์ฉบับเช้าเขามักอ่านเวลากินกาแฟ
๓. เชื้อนปลาฉลามลึกลับก่อสร้างสำเร็จแล้วอย่างงดงาม
๔. ไวรัสคอมพิวเตอร์ชนิดใหม่ระบาดทำให้ข้อมูลเสียหาย

๒. ข้อใดเป็นประโยคกรรม

๑. ผ้าปูโต๊ะสีเหลืองผืนผ้าลายสวยผืนนี้เป็นงานปักโครสติช
๒. กระทั่งใบนี้คุณยายเย็บอย่างสุดฝีมือเพื่อส่งเข้าประกวดในงานลอยกระทง
๓. แหนมเนือง เปาะเปี๊ยะสด และขนมเบื้องญวน เป็นสูตรสำเร็จในการสั่งอาหารเวียดนาม
๔. อาจารย์สมศรีมีฝีมือในการสลักผักผลไม้เป็นรูปดอกไม้ต่างๆ เช่น ดอกกรักรเ่ ดอกบัวสาย

๓. ข้อใดเป็นประโยคกรรม

๑. ประโยชน์ที่เกิดจากโครงการนี้มีผลดีต่อสังคมในระยะยาว
๒. เพราะแม่สูบบุหรี่จัดลูกที่คลอดออกมาจึงมีขนาดเล็กกว่าปกติ
๓. คนที่เป็นเบาหวานมีโอกาสติดเชื้อทางกรวยไตมากกว่าคนทั่วไป
๔. อาคารผู้ช่วยนอกหลังนี้สร้างเสร็จภายในห้าเดือนด้วยเงินบริจาคของประชาชน

๔. ข้อใดไม่มีประโยคกรรม

๑. ธรรมเนียมของคนไทยนั้น เมื่อมีแขกมาหา เราต้องต้อนรับอย่างดีเสมอ
๒. โทรศัพท์มือถือนี้ ลูกชายคนโปรดของคุณทำหายเป็นเครื่องที่สามแล้ว
๓. ทักษะการใช้ภาษานั้น นักเรียนได้รับมาจากการสอนภาษาแบบบูรณาการ
๔. เมื่อคุณยายแบ่งที่ดินบางส่วนให้ลูกหลานแล้ว ส่วนที่เหลือทั้งหมดก็ยกให้วัด

เฉลย

๑. ๒ ๒. ๒ ๓. ๔ ๔. ๑



๖. การเชื่อมโยงความ

การเรียงประโยคต่อเนื่อกันเป็นข้อความมีลักษณะการเชื่อมโยงได้หลายอย่าง เช่น การซ้ำคำ การละคำ การแทนคำ การใช้คำเชื่อม

ตัวอย่างข้อสอบ

๑. คำถามต่อไปนี้ข้อใดที่คำตอบละบทกวีไม่ได้
๑. ใครกันแน่ที่จะที่เธออยากพูดด้วย ทำไมอ้ออึ้งอยู่
๒. ฉันจะไปฮ่องกง ใครอยากได้อะไรบ้าง
๓. ไอ้ไอ้อ้ออะไรมามากมาย ไท่นละของโปรดของฉัน
๔. ไท่นเธอว่าจะไม่มาที่นี่อีกแล้ว มาทำไม่อีกล่ะ
๒. ก. แสนเสียดายนันทาที่น่ารัก
ข. ชะล่านักเลี้ยงออกนอกถนน
ค. มัวแต่เพลินปลาบปลื้มจนลืมตน
ง. ลูกกรวยนต์เล่นทับดับชีวิต
- วรรคใดที่ไม่ทราบ “ประธาน” ที่แน่นอน
๑. วรรค ก ๒. วรรค ข ๓. วรรค ค ๔. วรรค ง
๓. ข้อใดมีประธานของประโยค
๑. รอนรอนอ่อนแสงพระสุริยา ชักม้าเลียบลงตรงน้ำไหล
๒. แต่คิดมาคิดไปอกใจตัน สงสารลูกในครรภ์นั้นสิ้นที่
๓. หยูกยาสารพัดจะกันดาร ที่นอนหมอนมุ้งมานก็ไม่มี
๔. ดวงตาควักไปไม่ได้คืน กลับเอาดวงอื่นมายื่นให้
๔. ประโยคใดไม่ได้ละประธานหรือกริยาหรือกรรม
๑. คณะรัฐมนตรีกำลังประชุมกันอย่างเคร่งเครียด เพื่อวางนโยบายแก้ไขปัญหาภัยแล้งและปัญหาจราจร
๒. การตัดไม้ทำลายป่า การใช้พลังงานเชื้อเพลิงอย่างฟุ่มเฟือยล้วนเป็นต้นเหตุของการทำลายสภาพแวดล้อม
๓. การทำงานอาจจะเป็นสิ่งสร้างความทุกข์ยากแก่เรา แต่ถ้ามีจุดมุ่งหมายก็จะเป็นความรื่นรมย์ของชีวิต
๔. เมื่อก่อนกฎหมายไทยมีบทลงโทษรุนแรงมาก ต่อมาได้มีการแก้ไขและปรับปรุงโดยกำหนดโทษให้เบาลง
๕. ข้อความตอนใดละส่วนของประโยคมากกว่า ๑ ส่วน
- (๑) การพึ่งดนตรีช่วยกล่อมเกลาลจิตใจให้อ่อนโยนนอกเหนือจากความเพลิดเพลิน / (๒) ทำให้เด็กมีความรักทางสุนทรียภาพ ความงดงามของชีวิต / (๓) ไม่ใช่แต่อารมณ์ฉุนเฉียวมูทะลุตุตัน / (๔) ทำให้เด็กดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
๑. ตอนที่ (๑) ๒. ตอนที่ (๒) ๓. ตอนที่ (๓) ๔. ตอนที่ (๔)
๖. ข้อความต่อไปนี้ไม่มีกรรย่อยเรียงประโยคตามข้อใด
- “เมื่อมาถึงจุดชมวิว ก็จะสามารถมองเห็นธารน้ำแข็งสีขาวพาดลงมาสู่พื้นดินเป็นแนวยาวระหว่างภูเขาสองลูก ธารน้ำแข็งนี้ยาว ๑๓ กิโลเมตร เคลื่อนตัวลงใกล้ทะเล ถัดลงมาเป็นที่ราบเต็มไปด้วยก้อนหิน แต่เดิมเป็นทะเลสาบกว้างใหญ่”
๑. การเชื่อม ๒. การแทน ๓. การละ ๔. การซ้ำ

เฉลย

๑. ๔ ๒. ๑ ๓. ๑ ๔. ๒ ๕. ๒ ๖. ๒

๗. เจตนาของประโยค

ประโยคแสดงเจตนาของผู้พูดได้ต่างๆ กัน แบ่งได้เป็น ๓ ประเภท คือ

๑. ประโยคแจ้งให้ทราบ
๒. ประโยคถามให้ตอบ
๓. ประโยคบอกให้ทำ

๑) ประโยคแจ้งให้ทราบ

ประโยคที่ผู้พูดใช้บอกเล่าหรือแจ้งข้อความบางประการแก่ผู้ฟังเพื่อให้ผู้ฟังได้ทราบ มีประโยคบอกเล่า ประโยคอธิบาย ประโยคเตือน และประโยคชี้แนะ รวมทั้งประโยคที่มีเนื้อความปฏิเสธด้วย

ด้อยชียังว่างอยู่ (บอกเล่าเชิงแนะนำ)

ปรียานุชก็สวยดีนะคะ (บอกเล่าเชิงขอความเห็น)

ฉันคิดถึงแกนะจึงได้ไปหา (ประโยคอธิบาย)

ฉันจะกินวันนั้นนะไม่ใช่พรุ่งนี้ (ประโยคเตือน)

เขาโกรธมั้ง (ประโยคคาดคะเน)

๒) ประโยคถามให้ตอบ

ประโยคที่ผู้พูดใช้ถามข้อความบางประการ เพื่อให้ผู้ฟังตอบสิ่งที่ผู้พูดอยากรู้มีประโยคถามเนื้อความ ประโยคถามให้ตอบรับหรือปฏิเสธ ประโยคถามให้เลือกเอา

ประโยคถามเนื้อความมีคำไม่ชี้เฉพาะแสดงคำถามว่า ใคร อะไร ไหน เท่าไร ทำไม เหตุใด เมื่อไร ก็ใครมา

คุณมากับใคร

คุณมีเงินกี่บาท

๓) ประโยคบอกให้ทำ

ประโยคที่ผู้พูดใช้เพื่อให้ผู้ฟังกระทำการบางอย่างตามความต้องการของผู้พูดมีประโยคสั่ง ประโยคชวน ประโยคอนุญาต ประธานของประโยคจะต้องหมายถึงผู้ฟัง ซึ่งอาจเป็นสรรพนามบุรุษที่ ๒ หรือเป็นสรรพนามบุรุษที่ ๑ พหูพจน์คำว่า เรา

- | | | |
|----------------|---|--|
| ประโยคสั่ง | - | เธอส่งผ้าผืนนั้นมาสิ |
| ประโยคสั่งห้าม | - | อย่าจับนะ (ห้ามไม่ให้ลงมือทำ)
อย่าจับชช (ห้ามไม่ให้ทำต่อไป) |
| ประโยคชักชวน | - | เราไปดูหนังกันดีกว่า |
| ประโยคอนุญาต | - | คุณนั่งลงเถอะ |
| ประโยคปลอบ | - | ทำใจดีๆ ไว้น่า |
| ประโยคขู่ | - | ถ้าเธอไม่เปิดประตู ฉันจะพังเข้าไป |



ในบางกรณีรูปประโยคไม่ช่วยให้เราทราบเจตนาของผู้พูดได้ ต้องอาศัยเนื้อความหรือสถานการณ์แวดล้อม

รูปประโยค	เจตนาของการสื่อสาร	ตัวอย่าง
คำถาม	ใช้เพื่อบอกเล่า	รู้ไหม เมื่อคืนนี้ ขโมยขึ้นบ้านฉัน
คำถาม	ใช้เพื่อคัดค้านหรือปฏิเสธ	ใครจะไปรู้ว่าเขาจะโกรธ
คำถาม	ใช้เพื่อบอกให้ทำ	คุณขี้บรลซ้ำๆ หน้อยได้ไหม
บอกเล่า	ใช้เพื่อบอกให้ทำ	ผมอยากได้เชือกสักเส้น

ตัวอย่างข้อสอบ

๑. ข้อใดต้องการคำตอบ
 ๑. คุณจะไปหรือไม่ไปก็ตามใจ
 ๒. คุณต้องการอะไรที่พูดอย่างนี้
 ๓. ผมว่าอย่างนี้หน้าไหนจะเลี้ยงก็บอกมา
 ๔. ผมแปลกใจว่าทำไมเราไม่พูดความจริงกันนะ
๒. ข้อใดใช้ประโยคแสดงเจตนาแตกต่างจากข้ออื่น
 ๑. คุณปิดวิทยุเดี๋ยวนี้
 ๒. คุณควรปิดวิทยุนะ
 ๓. คุณช่วยปิดวิทยุด้วย
 ๔. คุณปิดวิทยุหน้อยได้ไหม
๓. ประโยคใดแสดงเจตนาเช่นเดียวกับประโยคที่กำหนด
“ข้อสอบมากอย่างนี้จะไปทำทันได้อย่างไร”
 ๑. คุณช่วยฉันหน่อยซีจะได้ไปด้วยได้
 ๒. อยากไปจะตาย แต่จะเอาเวลาที่ไหน
 ๓. ทั้งงานหลวงงานราษฎร์ไม่ได้หยุด
 ๔. กะทันหันจริงๆ ใครจะไปได้ละ
๔. ข้อใดแสดงเจตนาในการสื่อสารต่างกับข้ออื่น
 ๑. บ้านเมืองสะอาด ประชาชาติปลอดภัย
 ๒. ทั้งขยะไม่เลือกที่ หมมตราสีไปทั้งเมือง
 ๓. คัดขยะแยกใส่ถุง วางข้างถังตั้งรอเก็บ
 ๔. สะอาดกายเจริญวัย สะอาดใจเจริญสุข
๕. ข้อใดผู้พูดมีเจตนาเช่นเดียวกับประโยคต่อไปนี้
“เขาเป็นคนง่าย ๆ อยู่ที่ไหนกินอะไรก็ได้”
 ๑. “เธอจะอยู่กับฉันหรือจะไปกับเขาให้เลือกเอา”
 ๒. “นิตชอบแต่งตัวมาก ชื้อเสื้อผ้าสวย
 ๓. “สวัสดิ์จะน้อย ไม่ได้เจอกันตั้งนาน อยู่ที่ไหนตอนนี้”
 ๔. “คุณแม่ครับ ถ้าผมสอบเสร็จแล้ว ผมขอไปเที่ยวกับเพื่อน”

เฉลย

๑. ๒ ๒. ๒ ๓. ๔ ๔. ๓ ๕. ๒

ความหมายของคำ

๑. คำพ้องความหมาย (คำไวพจน์)

คำที่มีรูปต่างกัน แต่มีความหมายเหมือนกัน เช่น พระอาทิตย์ สุริยา ตะวัน ภาสกร ทิวา ไถง
ข้อสอบมักนำคำพ้องความหมายที่มีรูปบาลีสันสกฤตและเขมรมาถาม นักเรียนต้องรู้ศัพท์มากพอสมควร

ตัวอย่างข้อสอบ

๑. ข้อใดเป็นคำไวพจน์ทุกคำ

๑. กนก มาศ รัชดา

๒. วนิดา ปัทมา มารศรี

๓. นภาลักษณ์ คคนางค์ ราชตรี

๔. กำธร นาท อุโฆษ

๒. ข้อใดไม่มีคำพ้องความหมาย

๑. ไอยรา ราชสีห์ กุญชร

๒. ลำธาร ชลาสินธุ์ มัจฉา

๓. เทเวศร์ อัจฉรา สุรารักษ์

๔. ลิงขร เวหาสน์ วนาตร

๓. ข้อใดมีคำที่ไม่ใช่คำพ้องความหมาย

๑. นาค หัตถิ ไอรยา

๒. กบิล วานร กระบี่

๓. ลินธพ อัสตร วลาหก

๔. สกุนา ปักษี ทวีช

๔. ข้อใดมีจำนวนคำพ้องความหมายน้อยที่สุด

๑. ด้วยสองเขาวายุพาพาลกุมารกุมารีศรีธรุณราช

๒. เทียวลืบเสาะแสวงทุกแห่งหามาพานพบ

๓. นวดพั้นคั้นหัตถบาทปรัมมาสท้าวพระอินทรีย์สองขัตติยไปดก

๔. ผกาकुसุมมาลีละอวลอบหอมตรลบสุนทร์กำจร

เฉลย

๑. ๔ ๒. ๔ ๓. ๓ ๔. ๓



๒. คำที่มีความหมายแฝง

ความหมายย่อยที่แฝงอยู่ในความหมายใหญ่และรายละเอียดบางอย่างไว้ในความหมายนั้นๆ ความหมายแฝงมักปรากฏในคำกริยาและคำขยาย

คำบอกทิศทาง

- ขึ้นข้างบน > พู พอง เขย่ง ชะเง้อ แหงน เงย
- ลงข้างล่าง > ตก ดิ่ง หล่น ก้ม ย้อย ทยด ทยอด เท
- เข้าข้างใน > ฉียดยา บุกรุก อัด ยัด
- ออกข้างนอก > ขย้อน บ้วน ถ่ม ขาก คาย
- ไปข้างหลัง > ถอย
- ไปข้างหน้า > รุน ดุน ผลัก ดัน ไส้
- เข้าใกล้ > กราย ฉีดยด ประชิด กระชั้น
- แยกไปคนละทาง > ระเบิด ปะทุ เติลิต กระเจิดกระเจิง กระจายกระจาย

คำแสดงอาการเคลื่อนไหว

- เคลื่อนไหวตลอดเวลา > ไหว ยุกยิก ดุกดิก
- เคลื่อนจากที่ > ขยับ เขยิบ กระเียบ กระถด เขยื้อน เคลื่อน เลื่อน
- เคลื่อนไปเคลื่อนมา > ลอกแลก วอกแวก กลอก เขย่า
- เคลื่อนไหวที่ละมากๆ > กรู พูรู กลุ้มรุม ฮือ แห่ง รุม
- เคลื่อนไปบ้างมาบ้างอย่างสับสน > ขวักไขว่ พลุกพล่าน
- อาการที่ทำโดยฉับไว > ผลุบ ผลุด ผลุนผลัน ทุนหัน รุด พรวด กราก ลู่
- อาการที่ทำอย่างช้าๆ > ตะบิตตะบอย เอ้อแอ้อ ใ้อ้อ เนิบๆ อืดอาด
- อาการที่เป็นไปเบาๆ > โชย กระชิบ ย่อง ลูรี
- อาการที่เป็นไปรุนแรง > กระแทก กระทืบ



ตัวอย่างข้อสอบ

๑. ข้อใด**ไม่มี**คำที่สื่อความบอกจำนวน
๑. จักเช่นเข็ญให้มอด จักขอดเข็ญให้ม้วย
 ๒. ต่างริบระเห็จเข้าโรม โหมทักหาญราญรุก
 ๓. เรี่ยววรรณรงค์เริงแรง ทางถีบฉัดตะลุมบอน
 ๔. เข่าราญรอนรุมรุก คลุกคลีกันหน่นหนา
๒. ข้อใดที่คำกริยาบ่งบอกจำนวนประธาน**ต่างกับ**ข้ออื่น
๑. โถมแทงสุดแรงที่มี
 ๒. รุมจับไฟริไว้ให้ได้
 ๓. กูรเข้าฟาดฟันให้บรรลัย
 ๔. ล้อมไว้ทุกทางอย่างมั่นคง
๓. ข้อใด**ไม่**บ่งเวลา
๑. ตะวันทอแสง
 ๒. ตะวันยอแสง
 ๓. ตะวันฉายแสง
 ๔. ตะวันลับแสง
๔. ข้อใดใช้อธิบายลักษณะฝนตก **“เปาะแปะ”** ได้เหมาะสมที่สุด
๑. ฝนตกลึกน้อยเป็นละอองน้ำขนาดเล็กมาก
 ๒. ฝนตกลึกน้อยเป็นเม็ดขนาดเล็กในเวลาสั้น
 ๓. ฝนที่มีเม็ดขนาดใหญ่ ตกไม่ติดต่อกันเป็นสาย
 ๔. ฝนตกเป็นละอองน้ำ ตกติดต่อกันเป็นเวลานานพอสมควร

เฉลย

๑. ๑ ๒. ๑ ๓. ๓ ๔. ๓



๓. คำที่มีความหมายโดยตรง ความหมายโดยนัย

คำที่มีความหมายโดยตรง คือ คำที่ใช้ในความหมายตรงรูปคำ

ส่วนคำที่มีความหมายโดยนัย คือ คำที่นำเอาลักษณะเด่นของสิ่งที่ใช้เรียกด้วยคำคำนั้นมาใช้เป็นความหมายเชิงอุปมา เช่น

คำ	ความหมายโดยนัย
เทพผี	เทพผิดกฎหมาย
ตินผี	คนที่ขับรถเร็ว (พวกเรียกหนารก)
ภาษีสังคม	เงินที่ต้องใช้จ่ายในการกุศลหรืองานเลี้ยง
ตินแมว	นักร้องเบาที่มีพฤติกรรมคล้ายแมวคือเดินเบา
หัวสูง	มีรสนิยมสูง
มือสะอาด	มีความซื่อสัตย์สุจริต

คำบางคำใช้ได้ทั้งความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย เช่น

คำ	ความหมายโดยตรง	ความหมายโดยนัย
หมาวัด	หมาที่อาศัยอยู่ในวัด	ชายที่มีศักดิ์ต่ำกว่าหญิงที่ตนหมายปอง
ไข่แดง	ส่วนประกอบของไข่ที่มีสีเหลืองหรือสีแดง เป็นสารประกอบไขมันที่สะสมไว้เลี้ยงตัวอ่อน	คนที่เด่นอยู่ท่ามกลางเพศตรงข้าม
แม่ค้า	ผู้หญิงที่กระทำการกิจการหรืองานค้าขาย	ผู้ที่ทำกิริยาไม่สุภาพ ปากจัด
ลูกหม้อ	ชื่อปลากัดที่ผ่านการคัดพันธุ์เพื่อการต่อสู้	ผู้มีวิชาชีพโดยสืบทอดหรือสืบทอดกันมาหรือทำงานในสังกัดนั้นๆ มาตั้งแต่เดิม

ตัวอย่างข้อสอบ

- ข้อใดใช้คำที่มีความหมายโดยตรง
 - คนรุ่นใหม่กลุ่มหนึ่งกำลังมุ่งสู่ความลับสนุ่นวายในกระแสธุรกิจ
 - เขาจริงจังกับทุกคนแม้ความจริงใจนั้นจะย้อนกลับมาประหารเขาก็ตาม
 - ผู้มาชุมนุมประท้วงเหล่านี้ตกเป็นเครื่องมือของเอกชนผู้มีอิทธิพลเพื่อต่อรองกับรัฐบาล
 - ชาวไทยนิยมใช้วีชานักท่องเที่ยวไปทำงานตามโรงงานแถบชานเมืองในต่างประเทศ
- ข้อใดใช้ถ้อยคำที่มีความหมายโดยตรง
 - ประชาธิปไตยที่มั่นคงจะช่วยป้องกันรถถังล้อมสภาได้
 - การบินไทยหั่นราคาตั๋วโดยสารเครื่องบินจนถูกกว่าเดิมมาก
 - พายุหิมะพัดถล่มภาคเหนือของอเมริกาจนบ้านเรือนพังพินาศ
 - บิดาของวิชาประวัติศาสตร์ไทยคือพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ

๓. ข้อใดใช้ถ้อยคำที่มีความหมายโดยตรงทุกคำ
๑. เขารับทราบข่าวการเสียชีวิตอย่างกะทันหันของบิดาด้วยความปวดร้าวใจ
 ๒. ใบหน้าของเขาเหยเกิดด้วยความเจ็บปวดอันเกิดจากพิษบาดแผลกำเริบ
 ๓. เมื่อถูกฉีกหน้ากลางที่ประชุมโดยไม่สามารถหักล้างได้เขาจึงขอลาออกทันที
 ๔. เขาเป็นคนมีหน้ามีตาในสังคมแต่ใครจะทราบว่าเป็นเบื้องหลังของเขาคือการทำธุรกิจผิดกฎหมาย
๔. ข้อใดมีความหมายโดยตรงได้อย่างเดียว
๑. เขาล้างมือแล้ว
 ๒. สูดอากาศอย่างน้อยอาทิตย์ละครั้ง
 ๓. ใครๆ ก็ทราบว่าเขากินได้ทุกอย่าง
 ๔. ฉันทกหมอนเมื่อคืนนี้ คอแข็งเลย
๕. ข้อใดมีความหมายโดยตรงได้อย่างเดียว
๑. สม่ใจเป่าปี่แต่เช้า
 ๒. สม่จิตชอบตีระนาดมาก
 ๓. สม่จินต์เล่นละครเก่งมาก
 ๔. เมื่อวานฉันได้ดูสมศรีเล่นจ๊ว
๖. “ชัด” ในข้อใดมีความหมายต่างจากข้ออื่น
๑. เมื่อใส่เสื้อควรขัดกระดุมให้เรียบร้อย
 ๒. คุณตาชัดมืดไว้ข้างฝาเมื่อเลิกใช้แล้ว
 ๓. เรือนไทยสมัยโบราณ เขาจะใช้ไม้ชัดประตู
 ๔. แม่ครัวชัดกระทะแล้วนำไปผึ่งแดด
๗. คำในข้อใดมีความหมายโดยตรง และโดยนัยทุกคำ
๑. มือขวา มือแข็ง มือสะอาด
 ๒. มืออ่อน มือดำลึง มือสกปรก
 ๓. มือเบา มือร้อน มือใหม่
 ๔. มือผี มือเก่า มือจับ
๘. ข้อใดมีความหมายทำนองเดียวกันหมด
๑. ตาโต ตาลูก ตาพอง
 ๒. ตาแหลม ตาสว่าง ตาคม
 ๓. ตาตาย ตาฝ้า ตาพร่า
 ๔. ตาถั่ว ตาเข ตาเขียว
๙. “ขวัญ” ในข้อใดมีความหมายต่างจากข้ออื่น
๑. ขวัญอ่อน รับขวัญ
 ๒. เรียกขวัญ หมอขวัญ
 ๓. ขวัญข้าว สู้ขวัญ
 ๔. ของขวัญ ขวัญใจ
๑๐. คำว่า “กิน” ในข้อใดมีลักษณะต่างจากข้ออื่น
๑. เขานั่งกินที่
 ๒. แมวกินปลา
 ๓. เธอพูดกินใจ
 ๔. เจ้ามือกินเรียบ

เฉลย

๑. ๔ ๒. ๓ ๓. ๒ ๔. ๔ ๕. ๒ ๖. ๔ ๗. ๑ ๘. ๑ ๙. ๔ ๑๐. ๒



ระบบเสียงในภาษาไทย

๑. เสียงพยัญชนะ

เสียงพยัญชนะ คือ เสียงที่เกิดจากลมในปอดถูกปิดกั้นทำให้ผ่านไปไม่สะดวก ต้องมีการเสียดแทรกออกมา มีทั้งหมด ๒๑ เสียง ๔๔ รูป เรียกอีกอย่างว่า เสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว

เสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว

เสียงพยัญชนะ

๑. /ก/

๒. /ค/

๓. /ง/

๔. /จ/

๕. /ช/

๖. /ซ/

๗. /ย/

๘. /ด/

๙. /ต/

๑๐. /ท/

๑๑. /น/

๑๒. /บ/

๑๓. /ป/

๑๔. /พ/

๑๕. /ฟ/

๑๖. /ม/

๑๗. /ร/

๑๘. /ล/

๑๙. /ว/

๒๐. /อ/

๒๑. /ฮ/

รูปพยัญชนะ

ก

ข (ข) ค (ค) ฅ

ง หฺง (หฺงิม)

จ จฺร

ฉ ช ฌ

ซ ศ ษ ส ชฺร (ชฺรวิ) ฅร (ฅรี) ฌร (ฌระ) ฑร (ฑราย)

ย ญ อฺย (อฺย่า อฺยู่ อฺย่าง อฺยาก) ฬฺย (ฬฺย้า)

ด ฎ ท (ในบางคำ เช่น มณฑล)

ต ฏ

ท ฐ ถ ฒ ฐฺท (ในบางคำ เช่น มณฑล)

น ฌ หนฺ (หนฺ หนฺนา)

บ

ป

ฝ พ ภ

ฝ ฟ

ม ฬฺม (ฬฺมวຍ)

ร ฬฺร (ฬฺรหฺร)

ล ฬฺล (ฬฺลป)

ว ฬฺว (ฬฺวเหฺว)

อ

ฮ ฬ

เสียงพยัญชนะอีกลักษณะ คือ เสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ หรือเรียกว่า เสียงพยัญชนะประสม (ประสมกับ ร ล ว) มี ๑๑ เสียง คือ

/กร/ /คร/ (/ขร/) /ปร/ /พร/ /ตร/
 /กล/ /คล/ (/ขล/) /ปล/ /พล/ (/ผล/)
 /กว/ /คว/ (/ขว/)

พยัญชนะ ป และ พ ควบได้กับ ร, ล ส่วนพยัญชนะ ต ควบได้กับ ร เท่านั้น

วิธีช่วยจำเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ “ก่อนคำไปพบเตี้ย” จำได้ง่ายจึ่งนะหนู

เนื่องจากการสื่อสารไร้พรมแดน มีคำควบกล้ำที่ไทยรับมาจากภาษาอังกฤษ ๕ เสียง ได้แก่

/ดร/ ดราฟท์ (draft) /ฟร/ ฟรี /ฟล/ แฟล็กซ์ แฟลต /บร/ บรูโน เบรก /บล/ บล็อก

คำควบกล้ำไม่แท้มี ๒ ลักษณะ

๑. ไม่ออกเสียง “ร” แม้จะมี “ร” ควบอยู่ก็ตาม เช่น จริง สร้าง ศรี ไชรี

สระ ออกเสียงพยัญชนะต้นเท่านั้นไม่ได้ออกเสียง “ร” เลย

๒. ตัว “ทร” อ่านออกเสียง “ซ” บทช่วยจำตัว “ทร” ที่ออกเสียง “ซ”

ทรวดทรงทราบทราบทราย ทรวดโถมหมายนกอินทรี

มัทรีอินทรียมี่ เทริดนนทรพิทุธาเทธา

ทรวงไทรทรัพย์แทรกวัด ไทรมนัสละเชิงเทธา

ตัว “ทร” เหล่านี้เรา ออกสำเนียงเป็นเสียง “ซ”

“ทร” ออกเสียงตามเขียน ได้แก่ อินทรา ภัทรา จันทรา

รูปพยัญชนะทั้ง ๔๔ รูป สามารถแบ่งออกเป็นอักษรสามหมู่ ซึ่งควรจดจำไว้ให้ดีเพื่อใช้ในการตอบ

ข้อสอบ

อักษรกลาง	อักษรสูง	อักษรต่ำคู่ (๑๔ เสียง)	อักษรต่ำเดี่ยว (๑๐ เสียง)
ก	ข ข	พ ภ	ง
จ	ฉ	ค ค ฅ	ญ
ด ฎ	ฝ	ฟ	น
ต ฏ	ถ ฐ	ช	ย
บ	ส ศ ษ	ซ ฌ	ณ
ป	ห	ท ฒ ท ฑ	ร
อ	ฉ	ฮ	ว ม พ ล

สูตรสำเร็จการจำ

นักเรียนควรท่องจำให้ได้จะสนุกสนานกว่าการท่องเป็นตัวอย่าง ไป บทท่องจำเหล่านี้มีมานานแล้ว แสดงว่าใช้ได้ผลแน่ๆ

อักษรกลาง : ไก่จิกเด็กตาย (ฎีกฎาย) บนปากโอ่ง

อักษรสูง : ผีฝากถุง (สูง) ข้าว (ข) สาร (ศ, ษ) ให้ฉัน หรือ ข้าแข่งฉีกถือฐานผี ผีศึรระสามแห่ง

อักษรต่ำคู่ : พ่อ (ภ) คำพันทอง (ธ ท ฒ) ซื่อซ้าง (ณ) ฮ่อ

อักษรต่ำเดี่ยว : งูใหญ่นอนอยู่ ณ ริมนัดโมฬีโลก หรือ งูใหญ่เอนนำมาลงเรือยั้งวัง (จ) พา

ข้อสอบมักถามเกี่ยวกับเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวให้เข้าใจว่าข้อสอบต้องการถามว่าเสียงพยัญชนะต้นที่เป็นอักษรต่ำเดี่ยวนั้นเอง ในทำนองเดียวกันถ้าถามเสียงพยัญชนะต้นคู่ ก็คือ เสียงอักษรต่ำคู่ ทั้ง ๑๔ ตัวนั่นเอง

ระวัง นักเรียนต้องดูว่าข้อสอบถามอะไร ถามพยัญชนะเสียงอักษรต่ำคู่ อักษรต่ำเดี่ยว หรือถามพยัญชนะต้นเดี่ยวที่มี ๒๑ เสียงกับพยัญชนะต้นควบกล้ำ

เสียงพยัญชนะท้ายหรือเสียงตัวสะกด เป็นเสียงพยัญชนะที่ปิดท้ายพยางค์

เสียงพยัญชนะท้ายพยางค์มี ๙ เสียง ได้แก่

แม่ กก /ก/	ใช้	ก ข ค ฆ
*แม่ กต /ต/	ใช้	ด จ ช ฌ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ต ถ ท ธ ล ศ ษ
*แม่ กบ /ป/	ใช้	บ ป พ ฟ ภ
แม่ กน /น/	ใช้	น ณ ฌ ร ล ฬ
แม่ กม /ม/	ใช้	ม
แม่ กง /ง/	ใช้	ง
แม่ เกย /ย/	ใช้	ย
แม่ เกอว /ว/	ใช้	ว

แม่ ก.กา เสียง /อ/ ซึ่งเป็นสระเสียงสั้น เสียงเน้นหนัก เช่น เห็นเธอพูดจะจะอยู่นั้นแหละ ไม่ลงมือทำสักที พยัญชนะที่เป็นตัวสะกดไม่ได้ เช่น ฉ ฒ ผ ฝ ห อ ฮ (ฝือฮุยฝากหัวฉิ่ง ฌอ)

ระวัง การสับสน แม่เกย /ย/ กับแม่เกอว /ว/ จะสับสนกับสระเอียะ - เอีย, เอือะ - เอือ และสระอัวะ - อัว เช่น **วัวตัวเมียเลียเลียเสือ** ประโยคนี้ไม่มีพยัญชนะท้าย แต่เป็นการประสมกับสระเอีย ในคำว่า เมีย เลีย เลีย ประสมกับสระอัว ในคำว่า วัว ตัว ประสมกับสระเอือ ในคำว่า เสือ

สังเกตสระประสมให้จำว่า : เสือ กลัว เมีย (สระประสม มี เอือ อัว เอีย)

เสียงพยางค์เปิดพยางค์ปิด

พยางค์เปิด : พยางค์ที่ไม่มีเสียงพยัญชนะท้าย เช่น ปา สี จู เด โโก

พยางค์ปิด : พยางค์ที่มีเสียงพยัญชนะท้าย ๙ เสียง รวมทั้งพยางค์ที่ประสมกับสระอำ ไอ โอ เออ (จำใจไปเอา) เพราะถึงแม้ไม่มีรูปพยัญชนะท้าย แต่มีเสียงพยัญชนะท้าย ดังนี้

อ่า = อะ + ม มี /ม/ เป็นเสียงพยัญชนะท้าย

ไอ, โอ = อะ + ย มี /ย/ เป็นเสียงพยัญชนะท้าย

เออ = อะ + ว มี /ว/ เป็นเสียงพยัญชนะท้าย

- พยางค์ที่ประสมกับสระเสียงสั้นในแม่ ก.กา และออกเสียงเน้นหนัก เช่น จะ จะ มีเสียง /อ/ ท้ายเสียงถึงแม้จะไม่ปรากฏรูปก็ต้อนนับว่าเป็นเสียงพยางค์ปิด เช่น เห็นกันจะจะ (ปิด-ปิด), กะเกณฑ์ (ปิด-เปิด)

- พยางค์ที่ประกอบด้วยสระเลื่อน หรือสระประสม (เอือ, อัว, เอีย) เช่น เลือ กลัว เมีย มี อ, ว, ย เป็นสระจึงไม่มีรูปพยัญชนะท้าย ถือว่าเป็นพยางค์เปิด

ครุ-ลหุ

ครุ (◌) คือ พยางค์ที่ออกเสียงหนัก ได้แก่

๑. พยางค์ที่มีตัวสะกดทุกมาตรา เช่น อินทรีย์ กราฟ กริช ริน ตบ

๒. ประสมกับสระเสียงยาว เช่น สีฟ้า ออรา โควตา

๓. คำที่ประสมกับสระอำ ไอ โอ เออ เพราะสระเหล่านี้เสมือนมีพยัญชนะมาประสมอยู่ ทำให้คำนั้นมีตัวสะกด เช่น อ่า = อะ + ม ไอ, โอ = อะ + ย เออ = อะ + ว

ลหุ (◌) คือ พยางค์ที่ออกเสียงเบา ได้แก่

๑. คำที่ประสมกับสระเสียงสั้น เช่น จะ นะ เกะกะ ลี โต๊ะ โมะ

๒. ก็ บ่ ฐ ณ ฤ ก็เป็นลหุด้วย

คำเป็น-คำตาย วิธีสังเกตให้พิจารณาตัวสะกดและเสียงสระ ดังนี้

คำเป็น ๑. คำที่ประสมกับสระเสียงยาว ได้แก่ พารา ดีดีที โซเซ จูจี ฯลฯ

๒. คำที่สะกดด้วยมาตราแม่ กง กน กม เกย เกอว

คำตาย ๑. คำที่ประสมกับสระเสียงสั้น ได้แก่ เลอะเทอะ ฐระ สินะ ฯลฯ

๒. คำที่มีตัวสะกดอยู่ในมาตราแม่ กก กต กบ (นักเรียนจะจำว่า กบด ก็จะทำให้จำง่ายขึ้น) ได้แก่ เมฆ รั้ว ลาก ฯลฯ

อักษรนำมี ๒ ประการ คือ

๑. อ่านออกเสียง ๒ พยางค์ เมื่ออักษรสูงหรืออักษรกลางนำหน้าอักษรต่ำเดี่ยว โดยใช้สระตัวเดียวกัน เวลาออกเสียงจะมีเสียง อะ ที่พยางค์หน้า ส่วนพยางค์หลังจะออกเสียง “ห” นำ เช่น ถลก ผวา สมุย

๒. ออกเสียง ๑ พยางค์ เมื่อ “ห” นำอักษรต่ำเดี่ยวหรือ “อ” นำ “ย” เช่น

อย่า อยู่ อย่าง อยาก

หงอก หยาบ หนอน หนิง

ไหนด ไหล หมิว หมอก

ระวัง อักษรนำต้องใช้สระตัวเดียวกัน

คำต่อไปนี้ใช้อักษรนำ แต่อ่านเหมือนอักษรนำ เช่น สิริ บัญญัติ ศักราช ยุโรป กำเนิด



โครงสร้างพยางค์

๑. พยางค์ คือ หน่วยที่เล็กที่สุดที่ประกอบด้วยพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกดมาประสมกัน
ลักษณะการประสมแบ่งเป็น ๔ ประเภท

๑. ประสม ๓ ส่วน ประกอบด้วย พยัญชนะต้น สระ วรรณยุกต์

คำ	พยัญชนะต้น	สระ	เสียงวรรณยุกต์
หู	ห	ู	จัตวา
ปลา	ปล	า	สามัญ

๒. ประสม ๔ ส่วน ประกอบด้วย พยัญชนะต้น สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด

คำ	พยัญชนะต้น	สระ	เสียงวรรณยุกต์	ตัวสะกด
กิน	ก	ิ	สามัญ	น
ปรุง	ปร	ุ	สามัญ	ง

๓. ประสม ๕ ส่วนพิเศษ ประกอบด้วย พยัญชนะต้น สระ วรรณยุกต์ ตัวการันต์

คำ	พยัญชนะต้น	สระ	เสียงวรรณยุกต์	ตัวการันต์
ฝั้ว	ฝ	ิ	เอก	ว้
เล่ห์	ล	เอ	โท (รูปเอก)	ท์

๔. ประสม ๕ ส่วน ประกอบด้วย พยัญชนะต้น สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด การันต์

คำ	พยัญชนะต้น	สระ	เสียงวรรณยุกต์	ตัวสะกด	ตัวการันต์
พงศ์	พ	โอะ	สามัญ	ง	ค์
วัลย์	ว	อะ	สามัญ	ล	ย์

เน้น ข้อสอบมักถามว่า ข้อใดมีโครงสร้างพยางค์ต่างจากข้ออื่น

ในการพิจารณาให้พิจารณา ดังนี้

๑. เป็นพยางค์เปิด หรือพยางค์ปิด (พยัญชนะท้าย)
๒. เสียงพยัญชนะต้น เป็นเสียงพยัญชนะเดี่ยว หรือพยัญชนะประสม (พยัญชนะต้น)
๓. เสียงวรรณยุกต์ เป็นเสียงสามัญ เอก โท ตรี หรือจัตวา (เสียงดนตรี)
๔. เสียงสระ เป็นเสียงสระเดี่ยวหรือเสียงสระประสม เสียงสระสั้นหรือเสียงสระยาว (เสียงสระ)

๒. เสียงสระ

๒. เสียงสระ สระไทยมี ๒๑ รูป ๒๑ เสียง ดังนี้

๑. สระเดี่ยว (สระแท้) ๑๘ เสียง มีเสียงสั้น ๙ เสียง เสียงยาว ๙ เสียง

สระเสียงสั้น	สระเสียงยาว
อะ	อา
อิ	อี
อุ	อู
อึ	อื
เอะ	เอ
แอะ	แอ
โอะ	โอ
เอาะ	เออ
เอออะ	เอออ

๒. สระเสียงประสม (สระเลื่อน) มี ๓ เสียง

เอือ = อือ + อา อัว = อู + อา เอีย = อี + อา

วิธีการจำสระเลื่อน (สระประสม) ต้องจำให้ได้นะจ๊ะ ออกข้อสอบบ่อยมาก! “เสื่อ กลัว เมีย” (เอือ, อัว, เอีย) สระประสมมี ๓ ตัวนี้ นอกจากนี้ยังมีสระเกิน ซึ่งเป็นเสียงสระที่มีเสียงพยัญชนะประสมอยู่ (บางตำราก็ไม่เรียกสระเกิน เพราะมีพยัญชนะประสมอยู่) คือ

๑. อ่า เกิดจาก อ + อะ + ม ไอ เกิดจาก อ + อะ + ย
 ไอ เกิดจาก อ + อะ + ย เอา เกิดจาก อ + อะ + ว

๒. ฤ, ฦ เป็นเสียงสระ อี หรือ อื เช่น กฤษณา ฤดู ฤชา

ฤา, ฤา เป็นเสียงสระ อือ เช่น ฤทัย ฤสา

อย่าลืม สระเกินมีตัวสะกดแต่สระประสมไม่มีตัวสะกด

๓. เสียงวรรณยุกต์

เสียงซึ่งเมื่อเปล่งออกมาจะมีความสูงต่ำต่างๆ กัน จึงทำให้เกิดความหมายต่างๆ กัน เป็นเอกลักษณ์ของภาษาไทย

วรรณยุกต์ มี ๔ รูป เสียง คำทุกคำจะมีเสียงวรรณยุกต์เสมอ แต่ไม่จำเป็นต้องมีรูปวรรณยุกต์

ข้อสังเกตเกี่ยวกับการผันวรรณยุกต์

๑. อักษรกลาง คำเป็น ผันวรรณยุกต์ได้ครบทุกเสียง รูปเสียงตรงกัน
๒. อักษรสูง คำตาย ผันวรรณยุกต์ได้น้อยที่สุด คือ ๒ เสียง ๑ รูป ผันด้วยไม้โท เป็นเสียงโท เช่น ดัด ถัด
๓. อักษรสูง ไม่มีเสียงสามัญและเสียงตรี
๔. อักษรต่ำ ถ้าต้องการให้เป็นเสียงตรี ให้ใช้ไม้โทผัน ห้ามใช้ไม้ตรี เช่น เซ็ด โน้ต
๕. อักษรต่ำ คำตาย สระสั้น จะเป็นเสียงตรีโดยไม่ต้องใช้รูปวรรณยุกต์ใดๆ เช่น คัด คะ



ตัวอย่างข้อสอบ

๑. คำขวัญต่อไปนี้ที่มีเสียงพยัญชนะสะกดที่เสียงไม่นับเสียงซ้ำ
“รักในหลวง ห่วงลูกหลาน ช่วยกันต้านยาเสพติด”
๑. ๕ เสียง ๒. ๖ เสียง ๓. ๗ เสียง ๔. ๘ เสียง
๒. ข้อใดออกเสียงควบกล้ำทุกคำ
๑. กลวง แปรก ควาย ตรอง หลั่น ๒. แขว่น กล้ว แตร กริช ครุย
๓. สรวล ครบ กล้า ปรัก ปลาต ๔. เกล็ด คลาด หวาด ปลาย กราบ
๓. ข้อใดมีเสียงวรรณยุกต์น้อยที่สุด (ไม่นับเสียงซ้ำ)
๑. เต็มชีวิตฟูมฟักเจ้านักหนา ๒. สูงเกินคนคว่ำดอกมาดมได้
๓. บัดนี้เจ้าเติบใหญ่แตกก้านกิ่ง ๔. นานเพียงไหนจะถนอมดอกกลิ่นเจ้า
๔. ข้อใดมีเสียงวรรณยุกต์ครบ ๕ เสียง
๑. บรรจงปลูกแต่ต้นยังน้อยนิด ๒. จะหอมกลิ่นลั่นทมที่ถูกลใจ
๓. ต้องเตรียมใจรอดอกเจ้าร่วงมา ๔. ผ่านร้อนหนาวก็คราวครึ่งยังยืนต้น
๕. ข้อความนี้ส่วนใดไม่มีเสียงสระประสม
- (๑) อย่างเข้าช่วงฤดูหนาวในจังหวัดนครพนมตอนปลายปี
(๒) อากาศบริเวณนั้นออกจะหนาวเย็นถึงขนาดต้องห่อหุ้มร่างกายเพิ่มความอบอุ่น
(๓) ทั้งนี้ก็ด้วยอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดผ่านมาจากประเทศเพื่อนบ้าน
(๔) ตั้งแต่เวียงจันทน์ถึงสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่อยู่ฝั่งตรงข้ามแม่น้ำโขง
๑. ส่วนที่ (๑) ๒. ส่วนที่ (๒) ๓. ส่วนที่ (๓) ๔. ส่วนที่ (๔)
๖. ข้อใดมีคำประสมสระเดี่ยวมากที่สุด (ไม่นับเสียงซ้ำ)
๑. ยิ้มกันวันละนิดจิตแจ่มใส ๒. ครอบครัวยุคใหม่ก้าวหน้า
๓. ชัยรบถูกกฏช่วยลดอุบัติเหตุ ๔. อวยรักเหากว่าผม อวยรักลมกว่าน้ำ
๗. ข้อใดมีคำที่มีเสียงสระต่างกับข้ออื่น
๑. กะทันหัน ชักใช้ อะไหล่ ๒. เขียววัย ไผ่ท เผ่าพันธุ์
๓. มักกะสัน บรรเทา ลำไย ๔. บรรลือ ย่อมเยา ลำปะหลัง
๘. ข้อใดมีเสียงสระเดี่ยวทุกคำ
๑. ลิ่งแวดล้อมกำลังเลื่อมลงอย่างมาก ๒. อันเนื่องมาจากการกระทำของมนุษย์เอง
๓. โลกจะสวยงามได้ด้วยสองมือคน ๔. จงมาพิทักษ์ธรรมชาติ ลำธาร และป่าไม้

๙. ข้อใดมีเสียงพยัญชนะต้นเสียงเดียวกันมากที่สุด
๑. เรือชัยไว้องวี่ง รวดเร็วจริงยิ่งอย่างลม
 ๒. เรืองลิ่งหวิ่งเฟ่นโผน โจนตามคลื่นฟีนฝ่าฟอง
 ๓. หวีเกล้าเจ้าสระสาาง เส้นเทศสลวยรวยกลินหอม
 ๔. ชะแวงแฝงฝิ่งแนบ ชะวาดแอบแปบปนปลอม

๑๐. ข้อใดมีตัวสะกดมากที่สุด
๑. อ้นปวงกรรมทำไว้แต่ปางหลัง เป็นพีชยังปางนี้ให้มีผล
 ๒. หว่านพีชดี ผลดีมีแก่ตน หว่านพีชชั่ว กลัวผลที่คับแค้น
 ๓. อ้นความจริงข้อนี้มีมาแล้ว ไม่ฉลาดแคล้วเป็นอื่นทุกซ่หมื่นแสน
 ๔. จะเปลี่ยนชั่วให้ดีมีมาแทน ถึงมั่นแมนแมนไม่เปลี่ยนได้เอง

เฉลย

๑. ๒ ๒. ๒ ๓. ๓ ๔. ๔ ๕. ๒ ๖. ๓ ๗. ๔ ๘. ๔ ๙. ๓ ๑๐. ๑



ระดับของภาษา

ภาษาพูด-ภาษาเขียน

การพูดและการเขียนมีความสำคัญต่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันมาก เพราะเราใช้แสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้อื่น ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้พูดและผู้เขียนต้องพิจารณาและเลือกสรร ถ้อยคำ สำนวน ภาษาที่เหมาะสมแก่บุคคล โอกาส และสถานที่

ภาษาพูด เป็นภาษาที่ใช้พูดจากัน ไม่พิธีพิถันในการใช้หลักภาษามากนัก สร้างความรู้สึกที่เป็นกันเอง ใช้ในหมู่เพื่อนฝูง ในครอบครัว ในการเขียนนวนิยายและการติดต่อสื่อสารกันอย่างไม่เป็นทางการ การใช้ภาษาพูดจะใช้ภาษาที่เป็นกันเอง สุภาพ คำนึงถึงบุคคลและกาลเทศะ ใช้ในโอกาสที่มีการสนทนา สัมภาษณ์ อภิปราย พุดรายงาน โต้ว่าที่ การซื้อขาย ฯลฯ ซึ่งเป็นโอกาสที่ผู้พูดและผู้ฟังได้สื่อสารกันโดยตรง

ภาษาเขียน เป็นภาษาที่เคร่งครัดต่อการใช้ถ้อยคำและคำนึงถึงหลักภาษา เพื่อใช้สื่อสารให้ถูกต้องและใช้ในการเขียนมากกว่าการพูด ต้องใช้ถ้อยคำสุภาพ เขียนให้เป็นประโยค เลือกใช้ถ้อยคำเหมาะสมแก่บุคคลและกาลเทศะ เป็นภาษาที่ใช้ในพิธีการและเป็นทางการ ไม่ใช้คำฟุ่มเฟือยหรือการเล่นคำจนกลายเป็นการพูดหรือการเขียนเล่นๆ ภาษาเขียนใช้ในโอกาสที่มีการบันทึกข้อความจากการฟัง การแสดงความคิดเห็น แสดงความต้องการ เสนอความรู้ในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ การบันทึกรายงานการประชุม การเขียนบรรยายเหตุการณ์จากประสบการณ์ การเขียนบทความ สารคดี จดหมายย่อความ เรียงความ เอกสารประกอบการพูด การกล่าวรายงาน การกล่าวคำปราศรัย

ตัวอย่างการเปลี่ยนคำที่เป็นภาษาพูดให้เป็นภาษาเขียน

๑. วิไลพรเค้าจะไปเที่ยวเกาะสมุย (เขา)
๒. เธอจะไปเที่ยวภูเก็ตจริงๆ รี (หรือ)
๓. ฉันไม่มีเงินในกระเป๋าซักบาท (สัก)
๔. เรื่องนี้เรารู้แล้วไหม (ใช่/ไหม)
๕. วันนี้มีผู้มาชมการแสดงเยอะแยะ (จำนวนมาก)
๖. ฉันชอบหนังเรื่องพระนเรศวรมาก (ภาพยนตร์)
๗. พรุ่งนี้พบกันที่โรงเรียนเวลาแปดโมงเช้า (แปดนาฬิกา)
๘. ปากกาดำนี้ราคาเท่าไร (เท่าไร)
๙. แม่อยากให้ผมศึกษาต่อจนจบปริญญาตรี (ต้องการ, ประสงค์)
๑๐. เมื่อรู้ยั้งแล้วเธอยังจะทำอีกหรือ (อย่างนี้)

คำราชาศัพท์

คำราชาศัพท์ คือ ถ้อยคำที่ใช้แก่พระมหากษัตริย์ และพระราชวงศ์ตั้งแต่หม่อมเจ้าขึ้นไป บางตำรารวมถึง ถ้อยคำที่ใช้แก่พระภิกษุสงฆ์ และถ้อยคำสุภาพที่ใช้แก่คนทั่วไปด้วย คำราชาศัพท์เป็นวัฒนธรรมทางภาษาและมีวิธีใช้ถ้อยคำตามฐานะของบุคคล มีทั้งที่ใช้เป็นคำนาม คำสรรพนาม และคำกริยา

๑. คำนามราชาศัพท์

คำราชาศัพท์ที่เป็นคำนาม

พระเศียร หมายถึง ศีรษะ

พระเนตร หมายถึง ตา

พระนาสา, พระนาสิก หมายถึง จมูก

พระปราง หมายถึง แก้ม

๒. คำกริยาราชศัพท์

ชนิดของคำกริยาราชศัพท์

คำกริยาในภาษาไทยก็มีราชาศัพท์ตามประเภทของบุคคลเช่นเดียวกับคำนาม โดยจำแนกออกเป็น ๔ ชนิด คือ

๑. คำกริยาที่เป็นราชาศัพท์อยู่ในตัวของมันเอง ได้แก่ กริยาที่เป็นคำโดดซึ่งบัญญัติขึ้นเฉพาะ พระราชาหรือเจ้านายเท่านั้น เช่น

กริ้ว แปลว่า โกรธเคือง

ตรัส แปลว่า พูด, แจ้ง (ถ้าแผลงเป็นดำรัส ต้องมีคำพระราชนำหน้าเป็น พระราชดำรัส = พูด)

๒. คำกริยาที่ประสมขึ้นใช้เป็นราชาศัพท์ตามประเภทของบุคคล ได้แก่ คำกริยาที่มีความหมายอย่างเดียวกัน แต่บัญญัติคำขึ้นใช้หลายชนิดตามชั้นของบุคคลเป็นประเภทๆ ไป เช่น กริยาที่มีความหมายว่า เกิดป่วย ตาย เป็นต้น เช่น

พระราชา, พระบรมราชินีนาถ, พระบรมราชชนนี, พระบรมโอรสาธิราช, พระบรมราชกุมารี เกิด เรียกว่า เสด็จพระราชสมภพ, มีพระราชสมภพ

สมเด็จพระเจ้าฟ้า, เจ้านายทั่วไป เกิด เรียกว่า ประสูติ, สมภพ

บุคคลทั่วไป เกิด เรียกว่า เกิด, ชาตะ

พระราชา, พระบรมราชินีนาถ, พระบรมราชชนนี, พระบรมโอรสาธิราช, พระบรมราชกุมารี ป่วย เรียกว่า ทรงพระประชวร

สมเด็จพระเจ้าฟ้า, เจ้านายทั่วไป ป่วย เรียกว่า ประชวร

พระภิกษุ, สามเณร ป่วย เรียกว่า อาพาธ

บุคคลทั่วไป ป่วย เรียกว่า ป่วย, เจ็บ

พระราชา, พระบรมราชินีนาถ, พระบรมโอรสาธิราช, พระบรมราชกุมารี พระบรมราชวงศ์ ที่ทรงได้รับพระราชทานฉัตร ๗ ชั้น เช่น พระบรมราชกุมารี ตาย เรียกว่า สวรรคต, เสด็จสวรรคต

เจ้าฟ้าซึ่งได้รับการเฉลิมพระยศพิเศษ ตาย เรียกว่า ทิวศต

พระราชวงศ์ตั้งแต่ชั้นสมเด็จพระเจ้าฟ้า, ลงมาถึงพระองค์เจ้า และสมเด็จพระสังฆราช ตาย เรียกว่า ลิ้นพระชนม์

หม่อมเจ้า ตาย เรียกว่า ถึงชีพิตักษัย, ลิ้นชีพิตักษัย

พระสงฆ์, สามเณร ตาย เรียกว่า มรณภาพ



ผู้ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นปฐมจุลจอมเกล้า, ประธานองคมนตรี, องคมนตรี, นายกรัฐมนตรี, ประธานวุฒิสภา, ประธานรัฐสภา, ประธานสภาผู้แทนราษฎร, ประธานศาลฎีกา, รัฐบุรุษ, รัฐมนตรี ตาย เรียกว่า ถึงแก่อสัญกรรม

ผู้ได้รับเครื่องอิสริยาภรณ์ชั้นประถมาภรณ์มงกุฎไทย, ทูตยจุลจอมเกล้า หรือ ทูตยจุลจอมเกล้าพิเศษ ตาย เรียกว่า ถึงแก่อนิจกรรม

สุภาพชนทั่วไป ตาย เรียกว่า ถึงแก่กรรม, ตาย

๓. คำกริยาราชศัพท์ที่ใช้คำ “เสด็จ” นำหน้า ได้แก่ คำกริยาที่มี “เสด็จ” นำหน้าที่และคำกริยาที่ตามหลังนั้นจะใช้คำสามัญที่เป็นราชาศัพท์อยู่แล้วก็ได้ เช่น เสด็จเข้า, เสด็จออก, เสด็จกลับ, เสด็จประพาส, เสด็จประทับ, เสด็จพระราชดำเนิน

๔. คำกริยาราชศัพท์ที่ใช้คำ “ทรง” นำหน้า ได้แก่ คำกริยาที่มี “ทรง” นำหน้าที่คำอื่นตามหลังคำที่ตามหลังนั้นจะเป็นคำนามหรือคำกริยาก็ได้ แต่เมื่อประสมกันแล้วนับว่าเป็นคำกริยาราชศัพท์จำแนกออกเป็น ๓ ชนิด คือ

๔.๑ ใช้ “ทรง” เป็นกริยาช่วยนำหน้ากริยาสามัญ วิธีนี้สำหรับใช้เปลี่ยนคำกริยาสามัญให้เป็นคำกริยาราชศัพท์ เช่น ทรงสดับ, ทรงฟัง, ทรงดำริ, ทรงรำพึง, ทรงยินดี, ทรงขอบใจ, ทรงลั้งสอน, ทรงชูปเลี้ยง, ทรงปกครอง, ทรงดูแล, ทรงช่วยเหลือ

๔.๒ ใช้ “ทรง” นำหน้านามสามัญ วิธีนี้สำหรับใช้เปลี่ยนคำนามสามัญให้เป็นคำกริยาราชศัพท์ เช่น ทรงเมตตา, ทรงกรุณา, ทรงอุตสาหะ, ทรงฟุตบอล, ทรงสกี, ทรงรถ, ทรงแบดมินตัน, ทรงเทนนิส

๔.๓ ใช้ “ทรง” นำหน้าคำนามราชาศัพท์ วิธีนี้สำหรับเปลี่ยนคำนามที่เป็นราชาศัพท์อยู่แล้วให้เป็นคำกริยาราชศัพท์ และคำนามที่ตามหลังนั้นนิยมใช้คำตามราชาศัพท์ที่มีคำ “ทรง” นำหน้า เช่น

พระเมตตา เป็น ทรงพระเมตตา แปลว่า มีเมตตา

พระผนวช เป็น ทรงพระผนวช แปลว่า บวช

ทั้งนี้คำว่า “ทรง” ยังมีความหมายขึ้นอยู่กับคำนามราชาศัพท์ที่ตามท้ายด้วย เช่น

ทรงพระราชยาน หมายถึง นั่งพระราชยาน

ทรงช้าง, ทรงม้า หมายถึง ชี่ช้าง, ชี่ม้า

ทรงพระโอสถมวน หมายถึง ดูดหรือสูบบุหรี่

ทรงธรรม หมายถึง ฟังธรรม

ทรงศีล หมายถึง รับศีล

ทรงกีฬา หมายถึง เล่นกีฬา

ทรงงาน หมายถึง ทำงาน

ทรงบาตร หมายถึง ดักบาตร

ทรงปิ่น หมายถึง ยิงปิ่น

ทรงเช็กโซโฟน หมายถึง เป่าเช็กโซโฟน

๓. คำกราบบังคมทูล

ในการกราบบังคมทูล กราบทูล หรือทูล มีข้อที่ต้องระมัดระวังนอกจากการใช้ราชาศัพท์ก็คือ คำขึ้นต้น คำสรรพนาม คำรับ คำลงท้าย ซึ่งต้องใช้ให้ถูกต้องตามฐานันดรศักดิ์ ดังนี้

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ

คำขึ้นต้น : ขอเดชะฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม

สรรพนาม : บุรุษที่ ๑ ใช้ว่า ข้าพระพุทธเจ้า

บุรุษที่ ๒ ใช้ว่า ได้ฝ่าละอองธุลีพระบาท

คำรับ : พระพุทธเจ้าข้า (ย่อมาจากพระพุทธเจ้าข้าขอรับใส่เกล้าใส่กระหม่อม)

คำลงท้าย : ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

สมเด็จพระบรมราชินี สมเด็จพระบรมราชชนนี สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สมเด็จพระบรมราชกุมารี

คำขึ้นต้น : ขอพระราชทานกราบบังคมทูล ทราบฝ่าละอองพระบาท

สรรพนาม : บุรุษที่ ๑ ใช้ว่า ข้าพระพุทธเจ้า

บุรุษที่ ๒ ใช้ว่า ได้ฝ่าละอองพระบาท

คำรับ : พระพุทธเจ้าข้า

คำลงท้าย : ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม หรือควรมิควรแล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม

พระบรมวงศ์ ชั้นสมเด็จพระเจ้าฟ้า (พระราชโอรส พระราชธิดาอื่น ๆ)

คำขึ้นต้น : ขอพระราชทานกราบทูล ทราบฝ่าพระบาท

สรรพนาม : บุรุษที่ ๑ ใช้ว่า ข้าพระพุทธเจ้า

บุรุษที่ ๒ ใช้ว่า ได้ฝ่าพระบาท

คำรับ : พะยะคะ (คงเพี้ยนมาจาก = พระพุทธเจ้าข้า)

คำลงท้าย : ควรมิควรแล้วแต่จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม

พระบรมวงศ์ ชั้นพระองค์เจ้า

คำขึ้นต้น : ขอประทานกราบทูล ทราบฝ่าพระบาท

สรรพนาม : บุรุษที่ ๑ ใช้ว่า ข้าพระพุทธเจ้า

บุรุษที่ ๒ ใช้ว่า ได้ฝ่าพระบาท

คำรับ : กระหม่อม

คำลงท้าย : ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

พระอนุวงศ์ ชั้นพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้า (ที่มีได้ทรงกรม) และหม่อมเจ้า

คำขึ้นต้น : ทูล ทราบฝ่าพระบาท

สรรพนาม : บุรุษที่ ๑ ใช้ว่า กระหม่อม (ชาย), หม่อมฉัน (หญิง)

บุรุษที่ ๒ ใช้ว่า ฝ่าพระบาท

คำรับ : กระหม่อม

คำลงท้าย : ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

พระอนุวงศ์ ชั้นหม่อมเจ้า

คำขึ้นต้น : ทูล ฝ่าพระบาท

สรรพนาม : บุรุษที่ ๑ ใช้ว่า กระหม่อม (ชาย), หม่อมฉัน (หญิง)
บุรุษที่ ๒ ใช้ว่า ฝ่าพระบาท

คำรับ : กระหม่อม

คำลงท้าย : แล้วแต่จะโปรด

สมเด็จพระสังฆราช

คำขึ้นต้น : กราบทูล ทราบฝ่าพระบาท

สรรพนาม : บุรุษที่ ๑ ใช้ว่าเกล้ากระหม่อม (ชาย), แล้เกล้ากระหม่อมหญิง (หญิง)
บุรุษที่ ๒ ใช้ว่า ใต้ฝ่าพระบาท

คำรับ : กระหม่อม

คำลงท้าย : ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

๔. คำที่ใช้แก่พระสงฆ์

คำที่ใช้แก่พระสงฆ์ มีดังนี้

สรงน้ำ หมายถึง อาน้ำ

ทำวัตร หมายถึง ทำกิจวัตรอันพึงกระทำ

บิณฑบาต หมายถึง กริยาที่พระภิกษุสามเณรรับของที่นำมาใส่บาตร

ถวาย หมายถึง ถึงให้

ไทยธรรม หมายถึง ของที่ถวายพระสงฆ์

ปัจจัย หมายถึง เงิน ฯลฯ

๕. คำสุภาพ

คำสามัญ	คำสุภาพ
กล้วยไข่	กล้วยเปลือกบาง
กะปิ	เยื่อเคย
กิน	รับประทาน
ขนมขี้หนู	ขนมทราย
ขนมจีน	ขนมเส้น
ขนมตาล	ขนมทองฟู

ตัวอย่างข้อสอบ

๑. ข้อใดเป็นภาษาเขียน
๑. เต๋ยวนี้เด็กไทยทันสมัยมาก
 ๒. เขาเป็นผู้มีน้ำใจคนหนึ่งทีเดียว
 ๓. ข้าราชการต้องปฏิบัติตามคำสั่งเจ้านาย
 ๔. บรรดาชายและหญิงล้วนอุทิศตนเพื่อสังคม
๒. ข้อใดเป็นภาษาพูด
๑. เจ้าหน้าที่ทำงานขี้มาก
 ๒. เวลารับประทานอาหารควรเคี้ยวให้ละเอียด
 ๓. เขากำลังจะไปศึกษาต่อที่เมืองนอก
 ๔. ถ้าต้องการจะให้รวดเร็วต้องจ่ายเงินเพิ่มขึ้น
๓. ข้อใดเป็นภาษาเขียน
๑. นักเรียนควรเป็นคนขยันไม่เกียจคร้าน
 ๒. ให้ทำงานมาส่งครูในอาทิตย์หน้า
 ๓. ตำรวจให้ไปเสียค่าปรับที่โรงพัก
 ๔. ฉันชอบหนังเรื่องพระนเรศวรมาก
๔. ข้อใดใช้ภาษาระดับทางการ
๑. ในระยะนี้จะมีเต๋ามาวางไซ้ที่ชายฝั่งเป็นจำนวนมาก
 ๒. พิธีรดน้ำศพ มักจะกระทำกันทันทีหลังจากบุคคลนั้นเสียชีวิต
 ๓. ในหน้าหนาวจะมีนักท่องเที่ยวมาชมทัศนียภาพที่นี้เสมอ
 ๔. เพื่อสะดวกในการเบิกจ่าย อาจขออนุมัติถัวกันไปทุกรายการ
๕. ข้อใดมีภาษาปากปนอยู่
๑. ไตรยางศ์ ราชูปถัมภ์ ภยันตราย
 ๒. ธัญญาหาร โรคาพาธ วิกลจริต
 ๓. กิตติศัพท์ ลัญชาตญาณ ลังคญาติ
 ๔. โทรทัศน์ รถจักรยาน เครื่องปรับอากาศ
๖. ข้อใดมีใช้ภาษาในระดับเดียวกับข้ออื่นๆ
๑. แนวคิดเรื่อง “ธรรมภิบาล” กำลังได้รับการยอมรับจากสังคม
 ๒. ถ้ามีใช้เกมการเมือง โฉนจึงตัดสินใจอย่างฉุกฉะหลุกหลี่ลูลุน
 ๓. แม้จะอ้างว่าเป็นการใช้สิทธิ์ตามรัฐธรรมนูญ แต่พฤติกรรมก็ชัดว่าเป็นการเตะถ่วง
 ๔. การมุ่งเอาชนะกันโดยปราศจากความรับผิดชอบ ก่อให้เกิดผลเสียอันประมาณมิได้
๗. ข้อใดใช้ภาษาระดับทางการ
๑. พิธีเปิดกีฬาที่ไทยเป็นเจ้าภาพครั้งนี้ ทำได้ไม่เลวทีเดียว
 ๒. ทางบริษัทผู้รับผิดชอบได้ระดมมืออาชีพมาร่วมเตรียมงานกันอย่างเต็มที่
 ๓. นับได้ว่าเป็นเกียรติประวัติของประเทศไทยอีกครั้งหนึ่ง
 ๔. ทำให้เห็นชัดแล้วว่า แม้เศรษฐกิจจะย่ำแย่ แต่ก็มิได้ทำให้คนไทยผิดหวัง



๘. ข้อความต่อไปนี้ ข้อใดใช้คำระดับเดียวกัน
๑. พระสงฆ์ ๙ รูป รับนิมนต์มาในงานพิธีมงคลสมรสที่บ้านเจ้าภาพ
 ๒. เมื่อมาถึง มรรคนายกผู้เฒ่าก็กล่าวเชิญแขกที่มาในงาน
 ๓. ในขณะที่พระกำลังฉันก็ได้แจ้งให้ญาติโยมอยู่รับประทานอาหารด้วยกันก่อน
 ๔. จากนั้นก็ได้เอ่ยปากขอร้องผู้มีเกียรติทุกคน ให้ช่วยกันเก็บข้าวของก่อนกลับ
๙. ข้อใดเหมาะสมที่ใช้เขียนอย่างเป็นทางการ
๑. นักกีฬาทุกคน กรุณานำชุดกีฬาตัวโปรดของท่านมาด้วย
 ๒. การจัดกิจกรรมครั้งนี้จริงๆ แล้วจัดขึ้นเพื่อสมาชิกทุกคน
 ๓. นักเรียนที่ยังไม่ได้ยื่นแบบขอกู้เงินทุนเพื่อการศึกษา โปรดดำเนินการโดยด่วน
 ๔. เนื่องจากปัจจุบันนี้มีงานมาก บุคลากรที่มีอยู่ทำไม่ไหว จึงจำเป็นต้องขออัตราเพิ่ม
๑๐. ข้อใดใช้ภาษาระดับไม่เป็นทางการ
๑. ธนาकरส่งจดหมายนัดให้ชชาติไปสอบสัมภาษณ์
 ๒. ลูกสาวของเขาทั้งสองคนหน้าตาพอไปวัดไปวาได้
 ๓. ผู้อำนวยการได้รับเชิญให้กล่าวคำอวยพรในงานมงคลสมรส
 ๔. เจ้าหน้าที่ตรวจเอกสารว่าถูกต้องแล้วจึงประทับตรารับรอง
๑๑. ข้อใดใช้ภาษาระดับทางการ
๑. การกลับคำให้การของผู้ต้องหา มีผลอย่างยิ่งต่อกระบวนการสอบสวน
 ๒. ขณะนี้คณะกรรมการสมานฉันท์แห่งชาติยังทำงานไม่เป็นรูปเป็นร่างมากนัก
 ๓. รัฐบาลแถลงว่านับแต่นี้ไปจะเอาความจริงเอามาจับกับการแก้ปัญหาความยากจน
 ๔. เพราะความไม่สันติที่ชัดเจนต่อการเมืองเป็นผลให้มีการเปลี่ยนรัฐมนตรีอยู่เสมอ
๑๒. ข้อใดใช้ราชาศัพท์ถูกต้อง
๑. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
 ๒. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนพระองค์ในห้องทรงงาน
 ๓. สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทรงขอบพระทัยประชาชนที่มารับเสด็จ
 ๔. ปีนี้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงพระเจริญพระชนพรรษา ๔ รอบ
๑๓. ข้อใดใช้ราชาศัพท์ไม่ถูกต้อง
๑. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จออก ณ พระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล
 ๒. สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารเสด็จพระราชดำเนินทรงวางศิลาฤกษ์และทรงเปิดอาคารที่ทำการ
 ๓. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเสด็จลง ณ ศาลาดุสิดาลัย
 ๔. สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทรงเสด็จพระราชดำเนินไปในงานพระราชพิธีฉัตรมงคล

๑๔. ข้อใดใช้ราชาศัพท์ถูกต้อง

๑. พระยาเศวตพาทนะ ช้างสำคัญสิ้นแล้ว
๒. หมายถึงกำหนดการซ่อมรับปริญญาบัตรออกมาแล้ว
๓. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงโปรดสุนัขที่ชื่อคุณทองแดงมาก
๔. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งองคมนตรี

๑๕. ข้อใดแปลความหมายผิด

๑. ถูงพระบาท หมายถึง ถูงเท้า
๒. ฉลองพระเนตร หมายถึง แว่นตา
๓. ฉลองพระหัตถ์ หมายถึง ถูงมือ
๔. ชับพระองค์ หมายถึง ผ้าเช็ดตัว

๑๖. ข้อใดมีคำที่ไม่ใช่ราชาศัพท์

๑. ทอดพระเนตร ที่ประทับ รถยนต์พระที่นั่ง
๒. ลาดพระบาท บ้วนพระโอษฐ์ บั้นพระองค์
๓. ทรงทราบ ทรงกีฬา ทรงธรรม
๔. พระยอด พระพิมพ์ พระแทน

๑๗. ข้อใดใช้ “ทรง” ถูกต้อง

๑. ทรงตรัส
๒. ทรงพระราชนิพนธ์
๓. ทรงเสด็จพระราชดำเนิน
๔. ทรงเสวยพระกระยาหารค่ำ

๑๘. คำราชาศัพท์ที่ใช้แก่พระมหากษัตริย์ในข้อใดไม่ถูกต้อง

๑. ทรงพระอักษร
๒. ทรงพระอุตสาหะ
๓. ทรงพระปรีชาสามารถ
๔. ทรงพระราชทาน

๑๙. ข้อใดใช้ราชาศัพท์ถูกต้อง

๑. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานตำริเกี่ยวกับโครงการหลวง
๒. สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถพระราชทานพระบรมราโชวาทแก่บัณฑิต
๓. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารีประทับที่พระเก้าอี้มุก
๔. พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภาโปรดเสวยไอศกรีม

๒๐. ข้อใดใช้ราชาศัพท์ไม่ถูกต้อง

๑. สมาคมได้จัดกิจกรรมเฉลิมฉลองในแนวทางที่สมเด็จพระสังฆราชได้ประทานไว้
๒. คณะนิติศาสตร์จัดงานเทิดพระเกียรติพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์
๓. นายกสภามหาวิทยาลัยได้ถวายปริญญาวิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
๔. มีวิธีวางพวงมาลาที่พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

เฉลย

๑. ๔ ๒. ๓ ๓. ๑ ๔. ๒ ๕. ๓ ๖. ๔ ๗. ๓ ๘. ๑ ๙. ๓ ๑๐. ๒
๑๑. ๑ ๑๒. ๒ ๑๓. ๔ ๑๔. ๔ ๑๕. ๓ ๑๖. ๔ ๑๗. ๒ ๑๘. ๔ ๑๙. ๒ ๒๐. ๓



สำนวนไทย

สำนวนไทย ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ หน้า ๑,๑๘๗ ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง “ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบต่อกันมาช้านานแล้ว มีความหมายไม่ตรงตามตัว หรือมีความหมายอื่นแฝงอยู่”

ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างสำนวนไทยที่นักเรียนควรรู้

สำนวน

ความหมาย

กบในกะลาครอบ

เห็นแต่สิ่งรอบๆ ตัว ซึ่งคิดว่าดีแล้ว ไม่เคยเห็นโลกอันกว้างใหญ่ไพศาล

กระเซอกันรั้ว

สุรุษสุร้าย

กระตี่ได้น้ำ

แสดงอาการดีใจจนออกนอกหน้า

กระต่ายตื่นตูม

แสดงอาการตื่นตกใจง่ายโดยไม่ทันสำรวจให้ถ่องแท้ก่อน

กลมเป็นลูกมะนาว

ไปได้คล้องจับไม้ติดหรือจับไม้ได้ไล่ไม่ทัน (ใช้ในทางที่ไม่ดี)

กลิ้งครกขึ้นภูเขา

ทำงานที่ยากเกินวิสัยหรือความสามารถของตนเอง

กวนน้ำให้ขุ่น

ทำเรื่องที่สงบแล้วให้เกิดความสับสนวุ่นวายขึ้นมาอีกครั้ง

กำแพงมีหูประตูมีช่อง

ให้ระมัดระวังการพูดการกระทำ แม้จะเป็นความลับก็อาจมีผู้ล่วงรู้ได้

กินเกลบกินรำ

โง่

กินบนเรือนขึ้นหลังคา

เนรคุณ

กินปูนร้อนท้อง

ทำอาการพิรุณขึ้นเอง, แสดงอาการเดือดร้อนขึ้นเอง

กินรังแตน

มีอารมณ์เสียหงุดหงิดบ่นว่าเกินกว่าเหตุ

เก็บเบี้ยใต้ถุนร้าน

เก็บเล็กผสมน้อย, เก็บรวบรวมไว้ทีละเล็กทีละน้อย

แกว่งเท้าหาเสี้ยน

ร่นหาเรื่องเดือดร้อน

ไกลปืนเที่ยง

ห่างไกลความเจริญ

ขมื่นกับปูน

ชอบวิวาทกันอยู่เสมอเมื่ออยู่ใกล้กัน

ขวัญหนีดีฝ่อ

ตกใจกลัว, ขวัญหายหมด

ขวานผ่าซาก

พูดจาโผงผาง, ไม่เกรงใจใคร

ของหายตะพายบาป

ของหายหรือเข้าใจว่าหายแล้วโทษผู้อื่น

ชิ่งก็รา ช่าก็แรง

ต่างคนต่างไม่ยอมลดละกัน

ชี้ช้างจับต๊กแตน

ลงทุนมากแต่ได้ผลเล็กน้อย

เข็นครกขึ้นภูเขา

ทำงานที่ยากลำบากอย่างยิ่ง โดยที่ต้องใช้ความพยายามแสดงความอดทนอย่างมากหรือเกินกำลังความสามารถตน

เข้ากันเป็นปีเป็นขลุ่ย

เข้ากันได้โดยต่างฝ่ายต่างสนับสนุนซึ่งกันและกัน

เข้าเมืองตาหลิ่ว ต้องหลิ่วตาตาม

ให้ประพฤติตามกาลเทศะ ถึงเวลาใดเขาประพฤติกันอย่างไร เมื่อไปอยู่ใน พวกเขาก็ต้องประพฤติตามเขา

คนรักเท่าผืนหนัง คนชังเท่าผืนเสื่อ	คนรักเราน้อย คนเกลียดเรามีมาก
คมในฝัก	มีความสามารถแต่เมื่อยังไม่ถึงเวลาก็ไม่แสดงออกให้ปรากฏ
คางคกขึ้นวอ	คนที่มีฐานะต่ำต้อย พอได้ดิบได้ดีก็มักแสดงกิริยาอวดดีลิ้มตัว
คาน้ำคางคก	จับได้ในขณะที่กระทำผิดหรือพร้อมกับของกลาง
โคลมลอย	เรื่องไม่มีมูล, เรื่องเหลวไหล
ฆ่าควายเสียตายพริก	ทำงานใหญ่โตแต่กลัวหมดเปลือก, ทำการใหญ่ไม่ควรตระหนี่
ฆ่าช้างเอางา	ทำลายของใหญ่เพื่อให้ได้ของเล็กน้อยซึ่งไม่คุ้มค่ากัน
งมเข็มในมหาสมุทร	ค้นหาในสิ่งที่ค้นหาได้ยาก
งูกินหาง	วนเวียนไม่รู้จักจบสิ้น

ตัวอย่างข้อสอบ

๑. อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

“ชีวิตสังขารของมนุษย์ไม่ยั่งยืนยืนยาว เหมือนเหล็กเหมือนศิลา ถึงโดยว่าจะมีพ้ออยู่ขณะหนึ่ง ก็คงจะมีเวลาที่ไม่มีขณะหนึ่งเป็นแน่แท้ ถ้าประพฤติก้าวล่วงเสียแต่เวลาที่มีพ้ออยู่แล้ว โดยจะปิดบังซ่อนเร้นอยู่ได้ด้วยอย่างหนึ่งอย่างใด เวลาไม่มีพ้อความชั่วนั้นก็ยังคงจะปรากฏเป็นโทษติดตัวเหมือนเงาตามหลังอยู่ไม่ขาด เพราะฉะนั้นจึงเป็นคนอ่อนน้อม วานอนสอนง่าย อย่าให้เป็นที่ลูบไล้ในทางที่ผิด จงประพฤติดำรงตนมาทางที่ชอบที่ถูกอยู่เสมอเป็นนิมิตเกิด”

สำนวนในข้อใดมีความหมายใกล้เคียงข้อเตือนใจในข้อความข้างต้นมากที่สุด

- | | |
|--------------|--------------------------------|
| ๑. เงาตามตัว | ๒. น้ำลดตอผุด |
| ๓. ทำดีได้ดี | ๔. ช้างตายทั้งตัวเอาไปบวมมาปิด |

๒. ข้อใดใช้สำนวนไม่ถูกต้อง

๑. งามอะไรก็ไม่ตอบ กลัวดอกพิกุลจะร่วงหรืออย่างไร
๒. เขาโกรธน้องชายมากจนเลือดเข้าตา แต่ทำอะไรไม่ได้
๓. เขาต้องเสียเงินไปที่ละเล็กละน้อย เป็นเบี้ยบายรายทางไปเรื่อยๆ
๔. เขาชอบยุคนั่นแหย่คนนี้เป็นการเลี่ยมเขาควายให้ชนกันแท้ๆ

๓. ข้อใดใช้สำนวนเปรียบเทียบกับไม่ถูกต้อง

๑. เหตุการณ์ยังไม่ทันเกิดขึ้นอย่าทำกระต่ายตื่นตูมไปเลย
๒. เด็กคนนี้ปัญญาไม่ตีสอนเท่าไรก็ไม่รู้จักจำเหมือนลิซอกให้ควายฟัง
๓. เขาเป็นลูกชวานามาก่อนแต่กลับดูถูกลูกชวานาด้วยกันเข้าทำนองวัวลิมตีน
๔. เหมือนทำคุณบูชาโทษ ผมเป็นคนช่วยเขาแท้ๆ ยังถูกกล่าวหาว่าทำร้ายเขา

๑๐. “อีกหนึ่งไปเชื่อถ้อย คำคน ลือแสบ
บอกเล่าข่าวเหตุผล เรื่องร้าย
สืบสอบประกอบจน แจ่มเท็จ จริจนา
ยังบ่ถ้วนยักย้าย ตื่นเต้นก่อนกาล”
คำประพันธ์ข้างต้นสรุปได้ตรงกับข้อใดมากที่สุด

๑. จงฟังหูไว้หู

๓. อย่าไว้ใจทาง อย่าวางใจคน

๒. อย่าทำเป็นกระต่ายตื่นตูม

๔. อย่าทำเป็นเง็กตีนไฟ

เฉลย

๑. ๒ ๒. ๒ ๓. ๑ ๔. ๒ ๕. ๓ ๖. ๔ ๗. ๑ ๘. ๔ ๙. ๔ ๑๐. ๒



โวหารในการเขียน

โวหาร ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ให้ความหมายไว้ว่า “โวหาร น. ชั้นเชิงหรือสำนวนแต่งหนังสือหรือพูด เช่น มีโวหารดี, ถ้อยคำที่เล่นเป็นสำบัดสำนวน เช่น อยามาติโวหาร เขาชอบเล่นโวหาร” (ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๒, หน้า ๑,๐๙๐)

ในที่นี้คำว่า “โวหาร” น่าจะหมายถึงชั้นเชิงหรือสำนวนในการเขียนหรือการพูดนั่นเอง

โวหารในการเขียนหรือการพูดแบ่งออกได้เป็น ๕ ชนิด ได้แก่

๑. บรรยายโวหาร คือ โวหารที่เล่าเรื่อง บอกเล่า หรืออธิบายเรื่องราวต่างๆ ไปตามลำดับเหตุการณ์ เพื่อบอกให้รู้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน และอย่างไร โดยใช้ภาษาต่างๆ อย่างตรงไปตรงมา

ตัวอย่างบรรยายโวหาร

“ฟ้าทะลายโจรเป็นพืชตระกูลเดียวกับต้นต้อยติ่งและทองพันชั่ง ลำต้นเป็นลักษณะคล้ายสี่เหลี่ยม สูงประมาณ ๑ ศอก ๑ แขน ใบเรียวยาว ปลายใบแหลม สีเขียวเข้มเป็นมัน ขอบใบมีรอยหยักเล็กน้อยเกือบเรียบ ใบแตกออกเป็นคู่ ใบยาวขนาดปลายนิ้วก้อย มีดอกเล็กสีขาว ด้านในมีรอยกระสีม่วงแดง ฝักคล้ายต้อยติ่ง เวลาแก่จะมีสีน้ำตาล...”

(รู้ไว้ใช้ชีวิต : นิราณิส. ไทยรัฐ, ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๒)

๒. พรรณนาโวหาร คือ โวหารที่กล่าวเป็นเรื่องราวอย่างละเอียด เพื่อให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังนึกเห็นภาพและเกิดจินตนาการ โดยใช้ถ้อยคำสำนวนภาษาที่ไพเราะบรรเจิดบรรจง

ตัวอย่างพรรณนาโวหาร

“...แดดรำไรลบล้อส่องลอดทึบไม้เป็นลำรัศมี รังสีแสงแรงกล้าส่องฝ่าฝอยน้ำ เกิดเป็นรุ่งงามล้ำเลื่อมพรายพริบพริบลอยพร่างสว่างในหุบ ส่องพากห้วยเป็นผาชันตั้งต้ง มีฝักนึ่งป่าทอดเถาบานดอกดกม่วง ห้อยย้อยลอยร่วงลงมาระเล่นกับธารน้ำ...”

๓. เทศนาโวหาร คือ สำนวนที่เขียนเป็นไปในลักษณะแนะนำสั่งสอนอย่างมีเหตุผล เพื่อชักจูงให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเห็นตามหรือปฏิบัติตาม

ตัวอย่างเทศนาโวหาร

“...เงินทองที่ใช้สอยในค่านอกอยู่นุ่มห่มหรือใช้สอยเบ็ดเตล็ดทั้งปวง จงเขม็ดแหมใช้แต่เพียงพอที่อนุญาตให้ใช้ อย่าทำใจโตมือโตสลุ่ยสรัยโดยถือตัวเป็นเจ้านายมั่งมีมาก หรือถือว่าพ่อเป็นเจ้าแผ่นดินมีเงินทองถมไป...”

(พระบรมราชาบาท : พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว)

๔. สาธกโวหาร คือ การยกตัวอย่างมาอ้างให้เห็น เพื่อให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเข้าใจเรื่องราวได้ง่ายขึ้น ซึ่งตัวอย่างที่ยกมาอาจเป็นนิทาน เรื่องราว หรือเหตุการณ์ก็ได้

ตัวอย่างสาธกโวหาร

“...แพของเราไม่ค่อยแข็งแรงแล้ว การข้ามแก่งนี้ไปได้ในเวลาอย่างนี้ลำบากมาก พวกเราทุกคนต้องตั้งใจทำให้ดีที่สุดเท่าเต็มที่ เพื่อชีวิตพวกเราเองและเพื่อครอบครัวที่รออยู่ ขอให้ลองคิดถึงเรื่องพระเจ้าตากสินตีเมืองจันทบุรีเป็นตัวอย่าง พระองค์สั่งให้ทหารทาบหม้อข้าวหม้อแกงทั้งหมดก่อนเข้าตีเมืองจันทบุรี เพื่อให้ทหารตีเมืองจันทบุรีให้ได้ มิฉะนั้นจะไม่มีอาหารยังชีพในวันรุ่งขึ้น เมื่อทหารมีเป้าหมายเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันแล้วก็สามารถตีเมืองจันทบุรีได้...”

๕. **อุปมาโวหาร** คือ ส่วนวนเขียนหรือพูดที่กล่าวถึงเรื่องราวโดยยกสิ่งต่างๆ ขึ้นมาเปรียบเทียบประกอบ เพื่อให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเข้าใจเรื่องนั้นๆ ได้ดียิ่งขึ้น

ตัวอย่างอุปมาโวหาร

“...เสมือนหนึ่งพรานเบ็ดมาตีปลาหน้าไซ บรรดาปลาจะเข้าไปให้แตกฉาน ตัวเราผู้ทำทานเหมือนตัวปลา พระโพธิญาณภายหน้านั้นคือไซ...”

(พระมหาเวสสันดรชาดก)

“อันว่าแก้วกับกระຈก ถ้าอยู่ใกล้กับสุวรรณย่อมได้แสงจับเป็นเลื่อมพรายคล้ายมรกต ผู้ใจเขลาแม้ได้อยู่ในสมาคมของนักปราชญ์ก็อาจจะเป็นคนเฉลียวฉลาดขึ้นมาได้”

(ทีโตนเทศ : เสถียรโกเศศ-นาคะประทีป)

ตัวอย่างข้อสอบ

๑. “ท้าวราวป่าสัจด์เจียบจนน่ากลัว เขาไม่กล้าแม้จะขยับตัวไต่ยงที่บนหัวหรืออยู่ข้างหูก่อนที่จะเกาะกัดและกินเลือดของเขาจนอัมเอิบ ด้วยเกรงว่าเสียงขยับตัวเพียงแก๊กเดียวอาจทำให้เจ้าลายพาดกลอนตัวใหญ่นั้นกระโจนเข้ามาขย้ำเขาภายในพริบตา” ข้อความนี้ใช้โวหารตามข้อใด

๑. บรรยายและอธิบาย

๒. บรรยายและพรรณนา

๓. พรรณนาและอธิบาย

๔. บรรยายและเปรียบเทียบ

๒. “ผมยังจำภาพรถรางสีเหลืองๆ ตัดเส้นด้วยสีแดงที่วิ่งกึ่งๆ ไปตามถนนสายต่างๆ ในกรุงเทพฯ เมื่อสามสิบกว่าปีก่อนไม่เคยลืมภาพของคนขับรถรางในเครื่องแบบเสื้อเชิ้ตแขนสั้นและกางเกงขายาวสีทากิ ที่ยืนเด่นอยู่ด้านหน้าของตัวรถ สายตามุ่งตรงไปเบื้องหน้าในขณะที่เท้าค่อยๆ เหยียบกระเบื้องเหล็กเสียงดังแก๊งๆ แทนเสียงแตรในเวลาทีรถสามล้อถีบล้ำเข้ามาในราง” ข้อความข้างต้นมีกลวิธีการเขียนแบบใด

๑. บรรยาย

๒. บรรยายและพรรณนา

๓. พรรณนา

๔. บรรยายและอธิบาย

๓. “อีกประการหนึ่ง ชีวิตสังขารของมนุษย์ไม่ยั่งยืนยัดยาว เหมือนเหล็กเหมือนศิลา ถึงโดนว่าจะมีพ้ออยู่ในขณะหนึ่ง ก็คงจะมีเวลาที่ไม่ได้ในขณะหนึ่งเป็นแน่แท้ ถ้าประพาศิตความเชื่อเสียในเวลาที่มีพ้ออยู่แล้ว โดยจะปิดบังซ่อนเร้นอยู่ได้ด้วยอย่างใดอย่างหนึ่ง เวลาไม่มีพ้อความชั่วนั้นคงจะปรากฏเป็นโทษติดตัวเหมือนเงาตามหลังอยู่ไม่ขาด เพราะฉะนั้นจงเป็นคนอ่อนน้อม วานอนสอนง่าย อย่าให้เป็นที่วิมานะไปในทางที่ผิด จงประพาศิตตัวหันมาทางที่ชอบที่ถูกอยู่เสมอเป็นนิจเถิด จงละเว้นทางที่ชั่วซึ่งรู้ได้เองแก่ตัวหรือผู้ตักเตือนแนะนำให้รู้ตัว อย่าให้ลุล่วงให้เป็นไปได้เลยเป็นอันขาด” ข้อความข้างต้นนี้ใช้กลวิธีนำเสนอแบบใด

๑. บรรยายและอธิบาย

๒. พรรณนาและอุปมา

๓. บรรยายและพรรณนา

๔. อธิบายและอุปมา



BRANDS ซัมเมอร์แคมป์ 2011



เอกสารประกอบการบรรยาย
วิชา ภาษาไทย
(O NET)

โดย ดร.จุไรรัตน์ วรรณขันธ์
โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา

โวหารภาพพจน์ รสวรรณคดี ศิลปะการประพันธ์

โวหารภาพพจน์

โวหารภาพพจน์ คือ กลุ่มคำที่สร้างขึ้นจากกลวิธีการใช้คำ มี 11 ชนิด ดังนี้

1. อุปมา เปรียบสิ่งที่เหมือนหรือคล้ายกัน โดยใช้คำ เหมือน เปรียบ ดุจ ดัง ประดุจ เพียง เฉก เช่น ราว ปาน ปูน ประหนึ่ง ดัง เหมือนดัง ประเล่ห์
2. อุปลักษณะ เปรียบโดยใช้กริยา “เป็น” “คือ”
3. อธิพจน์/อติพจน์ กล่าวเกินจริง
4. อวพจน์ น้อยกว่าจริง
5. สัทพจน์ เลียนเสียงธรรมชาติ
6. สัตถุลักษณะ ใช้สิ่งแทน
7. นามนัย กล่าวถึงจุดเด่นของสิ่งนั้น
8. บุคลาธิษฐาน/บุคคลวัต ให้สิ่งต่างๆ มีกิริยาดูจมนุษย์
9. ปฏิพากษ์/ปรภาค ความขัดแย้ง
10. นาฏการ การเคลื่อนไหว
11. อุปมานิทัศน์ การใช้เรื่องราว/นิทานขนาดสั้น, ยาว ประกอบ



รสวรรณคดี

รสวรรณคดีสันสกฤต	รสวรรณคดีไทย
1. ศฤงคารรส - รัก	1. นารีปราโมทย์
2. รุทธรส - โกรธ	2. พิโรธวาที
3. ภยานกรรส - กลัว ทุกขเวทนา	3. ลัลลาปังคพิสัย
4. กรุณารส - เมตตา สงสาร	
5. หาสุยรส - ขบขัน	
6. วีรรส - กล้าหาญ	
7. ศานติรส - สงบ	
8. อพภูตรส - พิศวง ประหลาดใจ	
9. พิภตรส - ชิงชัง รังเกียจ	4. เสาวราณี - ชม

ตัวอย่างข้อสอบ

1. เหนงหงั่งระฆังเสนาะสนั่น ระยะเวลาพรชวัลสา
คำประพันธ์ข้างต้นมีครุและลหุตรงกับข้อใด

1) ยอดไม้ก็เอนประดุดั่ง ทลายโค่นถล่มลง 2) คราวชอบประกอบกุศลบุญ วรรคคุณพิสุทธิ์ใน
3) ฟ่ำให้พิรุณดูตุ้ให้ ชลไหลจะอ้อนดิน 4) หรีดหรีงระงมระระระรั้ว ประดุดพิณประโลมใจ
2. ข้อใดไม่ปรากฏในคำประพันธ์ต่อไปนี้

“เลิกทารุณขุนเขาเลิกเผาผลาญ เลิกกระรานทุกแดนจงแหนหวง
เลิกทำลายย้ายยกเลิกตักดวง ก่อนผลพวงภัยส่งมาลงทัณฑ์”

1) การใช้ภาพพจน์ 2) การใช้คำซ้อน 3) การเล่นคำพ้อง 4) การเล่นเสียงสัมผัส

ใช้คำประพันธ์ต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 3-4

- ก. “พระผ่านเกล้า แม่ใครถามขุนเขาน้อยใหญ่
หุบห้วยเหวละหานพนานต์ไพร ที่ยืนเฝ้าแคว้นไทยมานานาน”
- ข. “ข้าขอนบหมู่พระศรา- พกทรงคุณา-
นุคุณประดุดร่าพัน”
- ค. “กระฉิบฉิบจ้อล้อรับ เขาไฟจับกิ่งประดู่ชูคอขัน
ไก่อ่าพื่อนรางซางเยื้องย่างพลัน เป็นลีลันแห่งไพรในวันนี้”
- ง. “ยิ่งเก่งยิ่งกีดกัน กันกร่อน ลงนา
ตั้งหับดับหึ่งห้อย เหือดแห้งแสงหาย”

3. ข้อใดไม่ใช่ภาพพจน์

1) ก. 2) ข. 3) ค. 4) ง.
4. ข้อใดแสดงความคิดเห็นของกวีได้ชัดเจนที่สุด

1) ก. 2) ข. 3) ค. 4) ง.

ใช้คำประพันธ์ต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 5-6

“เซอะเซะซุ่มซามไซร์ ไปควร
เงอะงะเกะกะกวน จิตพุ่ง
ทำไต่ ย้วยวน ความโกรธ เสมอณา
ซึกแต่ตุ่ด่ากลุ่ม ด้วยเซอะเซ็ง”

5. ข้อใดเหมาะสมที่จะนำมาเติมในช่องว่างของคำประพันธ์ข้างต้นให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์และความหมาย
- 1) มัก เพราะ 2) เย้า เนื่อง 3) ดุจ อัน 4) ได้ เกิด
6. คำประพันธ์ข้างต้นไม่ใช้กลวิธีการแต่งตามข้อใด
- 1) เล่นเสียงพยัญชนะ 2) เลียนเสียงธรรมชาติ 3) เล่นเสียงสัมผัสสระ 4) เล่นคำ
7. ข้อใดใช้ภาพพจน์หลายชนิด
- 1) ธรรมชาติคือวิหาร ที่ตระการมีชีวา
บางครั้งเอ่ยวาจา อันลึกลับและลับสน
- 2) โนมสองเหมือนหยาดฟ้า ลงดิน
งามเจืออันอัศจรรย์ สู่หล้า
- 3) สูงระหงทรงเพรียวเรียวรูต งามละม้ายคล้ายอุรุษทะเลาป่า
พิศแต่หัวตลอดเท้าขาวแต่ตา ทั้งสองแก้มก็คล้ายดั่งลูกยอ
- 4) ณ ยามสายัณห์ตะวันยั้งย้อย เนอะเร้งเท้าหน้อยทะยอยเหยียบหนา
ตะแล่กแต่กแต่กจะแหกแล้วจ้า กระดั่งรับมาเถอะรับข้าวไป
8. ข้อใดไม่มีการใช้คำที่แสดงความหมายตรงกันข้าม
- 1) กระจุกกระจายไปพรายพร้อย 2) สอดเด่นแซมด้อยดอกสร้อยสรวาง
3) เหลื่อมหลืบลึกตื่นหมื่นหลืบลวง 4) หลากห้องหลายห้องเกินลวงรู้
9. คำประพันธ์ต่อไปนี้ใช้ภาพพจน์ตามข้อใด
- “เมฆขาวหนาวเดือนดาว อ้อมหาบหอมล้อมจันทร์หมอง
น้ำค้างตกเนืองนอง ต้องน้ำตาป่าซิมดิน”
- 1) นามนัยและอติพจน์ 2) อติพจน์และบุคคลวัต 3) บุคคลวัตและนามนัย 4) อุปลักษณ์และอติพจน์
10. ข้อใดเป็นลักษณะเด่นที่สุดของคำประพันธ์ต่อไปนี้
- “ตระการพฤษไอบอ้อม ไคลหลวง
กลางยื่นย้อยดอกพวง ร่วงพริ้ง
กลางพ้อนกิ่งถวายเป็นดวง ดาวรุ่ง
เสมอมุ่งเกษมโคกทึง ลิ่งแก้ววิเศษแสง”
- 1) การซ้ำคำ 2) การหลากคำ 3) การใช้ภาพพจน์ 4) การเล่นเสียงสัมผัส
11. คำประพันธ์ต่อไปนี้ใช้ภาพพจน์ตามข้อใด
- “ฉันทมองคลื่นรื้นเร่เข้าเห่ฝั่ง พร้าผากฝั่งรักดีไม่มีสอง
มองดาวเพ็ญเยียมพักตร์ลักษณ์ลำยอง จากคั่นฉ่องชลาลัยใสสะอาด”
- 1) บุคคลวัตและอุปลักษณ์ 2) สัญลักษณ์และอติพจน์
3) บุคคลวัตและสัญลักษณ์ 4) อุปลักษณ์และอติพจน์



12. ข้อใดไม่ใช่ข้อดีของ
- 1) การเวกหรือวีเวกร็อง ระงมสวรรค์
 - 2) เนืองเนิ่นเนินแนวโคล สูงไสวห้วยฟ้า ชรอำอำหาวน
 - 3) ถึงม้วยดินสิ้นฟ้ามหาสมุทร ไม่สิ้นสุดความรักสมัครสมาน
 - 4) ถึงจะวิตักตักดวงทุกคำคืนทิวาวัน ถึงจะทอดต่อระหัดหันเข้าทุ่งนาป่าและดง น้ำในสาครจะน้อยลงก็หาไม่ได้
13. คำประพันธ์ต่อไปนี้ใช้กลวิธีการแต่งเด่นชัดที่สุดตามข้อใด
- “ปรารภนาพาชย์ให้ช่วงโชติ ถลาโลดหยดยีนคลื่นลูกใหม่
รวมความหวังทั้งปวงเป็นดวงไฟ มีธงชัยทาบทำไว้คว่ำครอง”
- 1) ใช้คำง่าย ให้จินตภาพ
 - 2) ใช้ภาพพจน์ ให้อารมณ์ความรู้สึก
 - 3) ใช้คำไพเราะกินใจ ให้ภาพแจ่มชัด
 - 4) ใช้การเล่นสัมผัส ให้เสียงเสนาะ
14. ข้อใดไม่ปรากฏในคำประพันธ์ต่อไปนี้
- “เลือ่เก่าเก่าผ้าปะติดปะต่อ เห็นแล้วก้อสังเวชล้วนชวนสลด
งอร่างคู้คูตรงค้อมร่างคด กระเถิบกระถยาลมหวีดกรีดผิวเนื้อ”
- 1) การใช้คำซ้ำ
 - 2) การใช้คำพ้องเสียง
 - 3) การเล่นสัมผัส
 - 4) การใช้ภาพพจน์
15. คำประพันธ์ต่อไปนี้ไม่ถูกต้องในเรื่องใด
- “โหดขุนเขาแทรกเงาไม้ไกลลิบลิบ แดดระยิบระยับเกินจะเดินข้าม
อิงธารไหลเคี้ยวคดแต่งดงาม โอบโอบเย็นจนค้ำยามอ่อนแรง”
- 1) จำนวนคำ
 - 2) คำสัมผัส
 - 3) คำรับสัมผัส
 - 4) เสียงคำท้ายวรรค
16. ข้อใดใช้อุปุลักษณะ
- 1) เห็นแจ้ ง ญ ส่องค์ พระอรียลัจอัน
 อางน้ามนุษย์ผัน ดิระข้ามทะเลวน
 - 2) ย่อมข้างชอบลักษณะตระการ ไซ่ข้างสามาญ
 คืออั้งฎมงคลศรี
 - 3) ถืออาวุธศาสตราเป็นท่ารำ ล้วนต่างต่างวางประจำอยู่เรียงราย
 - 4) น่องฝันว่าได้เอ้อมถึงอากาศ ประหลาดเต็ดสุริยาลงมาล่าง
17. คำประพันธ์ต่อไปนี้มิภาพพจน์ตามข้อใด
- “วางรากศิลารัก สลักด้วยดวงชีวัน ขอเพียงเราอยู่คู่กัน ผูกพันตราปลิ้นดินฟ้า”
- 1) อุปุลักษณะ อติพจน์
 - 2) บุคคลวัต อติพจน์
 - 3) อุปมา อุปุลักษณะ
 - 4) อุปุลักษณะ บุคคลวัต
18. ข้อใดมิภาพพจน์มากชนิดที่สุด
- 1) มองชิมองทะเล เห็นลมคลื่นเห่จูบหิน บางครั้งมันบ้าบิ่น กระแทกหินดังครืนๆ
 - 2) ทะเลไม่เคยหลับไหล ใครตอบได้ไหม โฉนจึงตื่นและสะอื้นอยู่รำไป
 - 3) ยามหลับไหลชั่วคืน ก็ถูกคลื่นผันปลุกฉันทัญจวน ใจฉันจึงเรรวน มิเคยจะหลับไปกับทะเล
 - 4) ทะเลหัวใจของเรามีรักอยู่ภายใน ดูซิเป็นไปได้ จิตใจเหมือนดังทะเลครวญ

19. ข้อใดมีความเปรียบเข้าคู่กับคำประพันธ์ต่อไปนี้
 “อ้าพ่อผู้เดชดุขยรวี วรรณสว่างในเวหา”
 1) อ้าแม่ผู้เลิศลักษณ์งาม เสจี่ยมเจื่อนสีดาสุดา
 2) อ้าแม่คือเทวภคินี นุขมิ่งอุมาสมร
 3) อ้าแม่เสมอคศิประภา อันเพ็ญผ่องอัมพรไพท
 4) อ้าแม่คืออัปสรสุพรรณ- ณพิลาสลักษณ์
20. คำประพันธ์ต่อไปนี้ใช้โวหารภาพพจน์ชนิดใดตามลำดับ
 “ปุนิมน้อยนอนนิ่งทอดทิ้งคราบ
 เจ้าหอยกบแกะรอยกับหอยโข่ง
 บ้างค้อมขดคุดคู้เหมือนอยู่โยง
 บ้างเดินโด่งรุดงค์ดันไปตนเดียว”
 1) บุคคลวัต อุปมา อุปมา อุปลักษณ์ 2) สัญลักษณ์ บุคคลวัต อุปมา อุปมานิทรรศน์
 3) บุคคลวัต บุคคลวัต อุปมา บุคคลวัต 4) นามนัย อติพจน์ อุปมา นามนัย
21. ข้อใดใช้โวหารต่างจากข้ออื่น
 1) เวลาเพียงสามชั่วโมงที่ออกเดินทางพื้นผิวดวงสูงชันของภูเขาลิบห้าชั้นขึ้นมาเหมือนกับนานเสียนักหนา
 2) ยอดเขาลิบห้าชั้นเป็นพื้นที่ลาดเอียง แทนที่จะมีต้นไม้หนาแน่นเหมือนที่ราบข้างล่าง
 3) บริเวณนั้นมีต้นไม้สูงยืนเรียงรายอยู่ห่างๆ กันอย่างเจียบเหงาบนพื้นดินค่อนข้างโล่งเตียน
 4) หมอกและสายลมเย็นเฉียบพัดแรงอยู่ตลอดเวลา พาให้เมฆหมอกขาวโพลนเคลื่อนตัวผ่านมาเป็นระยะ
22. ข้อใดไม่มีคำอัทธภาส
 1) ลอยละลิวปลิวไปไพรรระหง 2) แสงเรือเรืองแดงยับยับสลั้บคราม
 3) กุหลาบงามหอมระรื่นชื่นนาสา 4) เจ้าละเลยเร่ร้อนไปนอนไหน
23. ข้อใดไม่แสดงภาพความขัดแย้ง
 1) ดาวรุ่งพุ่งดักปักดิ่ง 2) สูงโย่งโง่งก่ำต่ำต้อย
 3) หวานเย็นเป็นขมผสมคอย 4) สอดสร้อยร้อยปักถักทอ
24. ข้อใดสื่อภาพและเสียงได้เด่นชัดที่สุด
 1) กุบกระโดกโยกอย่างทุกอย่างเดิน เขยื้อนเย็นขอบขวยยะเยือกกาย
 2) เจื่อมตลิ่งจ้ววมตระหง่านยอด ระกะกอดเกะกะกึ่งไสว
 3) ยามกระสอบกรอบแกรบกระไกรกริก กลักพริกพลิกแพลงตะแคงหงาย
 4) ทั้งจากที่จากคลองเป็นสองซ้อ ยังจากกอนั้นก็ขึ้นในคลองขวาง
25. ข้อใดใช้ภาพพจน์มากกว่าหนึ่งชนิด
 1) ตายระดับทับกันดังฟอนฟาง เลือดนองท้องข้างเหลวไหล
 2) เปรียบหนักชนกคุณ ชนนี้คือผู้ผา
 3) ปัญญาค่าเปรียบแก้ว ก่องเก็จ
 4) ดั่งทับดับทิ้งห้อย เทือดแห้งแสงหาย



26. ข้อใดใช้ภาพพจน์**ต่างจาก**ข้ออื่น

- | | |
|---------------------------------------|--|
| 1) เธอคือโคมทองของชีวิตที่ | นำส่องทางไว้ให้ตีเพื่อชีวิตนี้รื่นรมย์ |
| 2) เอล่าน้ำใสเย็นนี้หรือมาเป็นเมรุทอง | เอาน้ำตักก้องเป็นกลองประโคม |
| 3) แม้มิได้เป็นจันทร์อันสกา | ขอเป็นดาวดวงแจ่มแอร้มตา |
| 4) ถึงโลกแตกแหลกเป็นผงคลี | รักเต็มปรีไม่มีรู้คลาย |

27. คำประพันธ์ต่อไปนี้มีลักษณะเด่นตรงกับข้อใด

“อร่ามรุ่งบรรเทืองอัมพรเพริศ อัมพรพรายธงชายเฉิดเฉลิมงอน
เฉลิมงามสงครามสยอนไม่ตอดิต ไม่ต่อต้านทานฤทธิ์เข้ารุกราน
เข้ารุกรับยับแตกฉานฟังประลาด พ่ายประลัยลงตื่นตาฯพลุธาธาร”

- 1) กลบท 2) สัมผัสสระ 3) สัมผัสพยัญชนะ 4) สัมผัสใน

28. ข้อใด**ไม่ใช่**จุดเด่นของคำประพันธ์ต่อไป

“อันว่าโกศลสุโรชกีโรยรายร่วงรสเรณุนวลผลกาเกสร หมู่มแมลงมาศภมรก็มัวเมาเอา
ชาติละอองอันละเอียด เสียดแทรกไซร์สร้อยเสาวคนธ์ขจร หึ่งหึ่งบินวะวู่วอนร้อนร้อง
อยู่โดยรอบของจตุรสระศรี”

- 1) การสรรคำ 2) ภาพชัดเจน 3) เสียงไพเราะ 4) เนื้อความลึกซึ้ง

29. ข้อใด**ไม่มี**การเล่นคำ

- | | |
|-----------------------|--------------------------|
| 1) เบญจวรรณวันจากเจ้า | กำสรดเศร้าแพบวยวาง |
| 2) นามแก้วดอกแก้วคือ | แก้วเนตรพินี้ไซใคร |
| 3) งามทรงวงดั่งวาด | งามมารยาทนาดกรกราย |
| 4) นางแย้มดูเรียบร้อย | น้องแย้มยิ้มพริ้มพรายงาม |

30. โคลงต่อไปนี้มีบาทใดใช้สัมผัสอักษร**เด่นชัดที่สุด**

“ร้อนอากาศอาบน้ำ บรรเทา
ร้อนแดดพองแผงเงา ร่มได้
ร้อนในอุระเรา เหลือหลัก
ร้อนนอกราคหมกไหม้ หมนเพียงเพลิงรุ่ม”

- 1) บาทที่ 1 2) บาทที่ 2 3) บาทที่ 3 4) บาทที่ 4

31. ข้อใดใช้คำอุปมา

- | | |
|---------------------------|-----------------------------|
| 1) ประยงค์ทรงพวงห้อย | ระย้าย้อยห้อยพวงกรอง |
| 2) ลวดลายระบายระบุงระหนาบ | กระแหนะภาพกระหนกพัน |
| 3) สามยอดตลอดระยาระยับ | วะวะวับสลับพรรณ |
| 4) ความรักที่ยังรักระบมใจ | อย่าตัดไม้ตรีตริงให้ตรอมตรม |

32. ข้อใดเป็นศิลปะที่ต่างกับข้ออื่น

- 1) ช่อฟ้าก็เพื่อยกจะพัด ดลฟากที่ข่มพร
- 2) บราลีพิลาศศุภจรรยา นภศูลประภัสสร
- 3) แลลิลลิปหลังศาลาราย มีเสาทงส์ธงปรายปลิวระยับ
- 4) เทพนมปฐมพรหมสี่หน้า สอดสร้อยมาลาเฉิดฉิน

33. ข้อใดใช้ภาพพจน์

- 1) พระโหยหวนครวญเพลงวังเวงจิต ให้คนคิดถึงถิ่นถวิลหวัง
- 2) ว่าจากเรือนเหมือนนกกมาจากรัง อยู่ข้างหลังก็จะแลชะเง้อคอย
- 3) ถึงยามค่ำยาม้องจะร้องไห้ ร่ำพิโรธจวนหวนละห้อย
- 4) ไ้อัฒตักดาวเคลื่อนเดือนก็คล้อย น้ำค้างย้อยเย็นฉ่ำที่อัมพร

34. ข้อใดไม่ใช่ภาพพจน์ชนิดบุคคลวัต

- 1) เมฆไหลลงหม่มเงื่อม ผาชะงอก
- 2) งามม่านเงาไม้โคก ชับช้อน
- 3) ดอกหญ้าป่าลมโบก ผงกช่อ
- 4) ซ่าซาธาราจะอ่อน เร่งร้อนระหยาผืน

35. ข้อใดสื่อจินตภาพต่างกับข้ออื่น

- 1) เสนาะเสียงสังคีตประณีตฉ่ำ
- 2) ทั้งพุ่มตำราเรื่อยจะเจ็ยแจ้ว
- 3) วะแหว่เพียงเสียงพ้อชอสายเอก
- 4) ปรกกายพริกกะพริบพลั้วพันทิวไม้

36. ข้อใดไม่มีจินตภาพทางการเคลื่อนไหว

- 1) มีหมี่พิตำขลับ ขึ้นไม้ผับฉับไวถึง
- 2) กระจงกระจิดเตี้ย วังเรี่ยเรี่ยน่าเอ็นดู
- 3) กระรอกหางพัวฟู โพรงไม้อยู่คู่ไล่ตาม
- 4) เลียงผาอยู่ภูเขา หนาวดพรายเพราะเขาแปลปลลาย

37. คำประพันธ์ต่อไปนี้ มีวรรณศิลป์เด่นตามข้อใด

“แอกงอนอ่อนงามโอฬาร ธงฉานทานชูเฉลิมปลาย
บัลลังก์บดเหลี่ยมเป็นเรือนเก็จ กระจกพื้นกระจ้งเพชรบัวหงาย”

- 1) การเล่นคำ การเล่นเสียงวรรณยุกต์
- 2) การสรรคำ การใช้ภาพพจน์
- 3) สัมผัสพยัญชนะ การเล่นจังหวะ
- 4) การใช้คำไวพจน์ การใช้คำอุปมา

38. คำประพันธ์ต่อไปนี้ ไม่ใช่กลวิธีใดในการแต่ง

“อันชาติใดไร้ราชชำนานุศิลป์ เหมือนนารินไร้โฉมบรรโลมสง่า
ใครใครเห็นไม่เป็นที่จำเรียดา เขาจะพากันแย้มให้อับอาย”

- 1) ความเปรียบ
- 2) สัมผัสพยัญชนะ
- 3) การซ้ำคำ
- 4) การเล่นคำ



39. ข้อใดใช้ภาพพจน์

- | | |
|---------------------------------------|---------------------------------|
| 1) จะแหวหน้าถ้าท่านเหมือนเมื่อเป็นไวย | ก็จะได้รับนิมิตขึ้นบนจนวน |
| 2) อายุยืนหมื่นเท่าเสาศิลา | อยู่คู่ฟ้าดินได้ดั่งใจปอง |
| 3) ไอ้เช่นนี้ลีลาได้มาเห็น | จะลงเล่นกลางทุ่งเหมือนมุ้งหมาย |
| 4) จนดึกพราร่วงกลางอัมพร | กระเรียนร่อนร้องก้องเมื่อสองยาม |

40. ข้อความต่อไปนี้ใช้ภาพพจน์กี่แห่ง

“ผลเตื่อเมื่อสุกไซ้ไร มีพรรณ
ภายนอกแดงดูฉั้น ชาดบาย
ภายในยอมแมลงวัน ทนอบน
ดุดั่งคนใจร้าย นอกนั้นดูงาม”

- 1) 1 แห่ง 2) 2 แห่ง 3) 3 แห่ง 4) 4 แห่ง

อ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 41-42

“งานก็ต้องถูกงด น้ำตาท่วมรถที่ผ่อนมาหลายปี
มองปีกอัญญาชิต รถเครื่องถูกยึดบายบายเพื่อนชี่
วันหลังถ้ามีเวลา จะซื้อเอ็งกลับมาอีกที”

41. คำประพันธ์ข้างต้นใช้ภาพพจน์ตามข้อใด

- | | |
|--------------------------|---------------------------|
| 1) อติพจน์ และบุคคลวัต | 2) สัญลักษณ์ และอุปลักษณ์ |
| 3) บุคคลวัต และสัญลักษณ์ | 4) อุปลักษณ์ และอติพจน์ |

42. คำประพันธ์ข้างต้นไม่สะท้อนปัญหาด้านใด

- 1) สังคม 2) แรงงาน 3) ครอบครัว 4) เศรษฐกิจ

43. คำประพันธ์ต่อไปนี้ใช้ภาพพจน์กี่แห่ง

“พระนักสิทธิ์พิศดูเป็นครูพัก หัวร่อนกรูปร่างมันช่างชั้น
เมื่อตัวเดียวเจียวกลายเป็นหลายพันธุ กำลังมันมากนักรเหมือนยักษ์มาร
กินคนผู้ปลาทูเข้าไ้ไปไม้ มันทำได้หลายเล่ห์อายเดรฉาน
เขี้ยวเป็นเพชรเกล็ดเป็นนิลลั่นเป็นปาน ถึงเอาขวานฟันฟาดไม่ขาดรอน”

- 1) 1 แห่ง 2) 2 แห่ง 3) 3 แห่ง 4) 4 แห่ง

ใช้คำประพันธ์ต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 44-45

- | | |
|--|---|
| ก. “โหมงามทราวมสุดสวาทพี
ขอแต่เพียงได้พึงอิงองค์ | ดาลฤติจ่อจิตพิศวง
แนบอนงค์ขวัญฟ้าใจ” |
| ข. “หอมหวนชวนสุดอย่าพุดล่อ
เป็นความจริงหลอกหญิงง่ายกระไร | ฉันจะพอใจเชื่อนั้นหาไม่
พี่มิได้หลอกเจ้าเยาวมาลย์” |
| ค. “อันชายพุดคล่องคล่องเหมือนล่องน้ำ
พอเบือนายวายหลงนคราญ | ถ้อยคำวาวอนล้วนอ่อนหวาน
ก็ทิ้งไปได้ปานผกาโรย” |
| ง. “แม้รักจริงหวานยิ่งบุหงาสวรรค์
รักร่วมชีวาไม่ราโรย | ยิ่งกว่าแก่นจันทร์อันหอมโหย
จะช่วยโยยกลั่นสวาทไม่ขาดเอย” |

อ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 51-52

- ก. เป็นกลุ่มกลุ่มกลุ่มกายเหมือนทรายซัด ต้องนั่งปิดแปะไปมิได้นอน
ข. ครั้นยามเย็นเห็นเหมือนหนึ่งเมฆพลุ่ง เป็นควันฟุ้งราวกับไฟไกลหนักหนา
ค. ดูैयाเรือนหาเหมือนอย่างไทยไม้ หลังกาใหญ่พื้นเล็กเป็นโลงผี
ง. เราเป็นมนุษย์สุดรักต้องลักพา เหมือนอินทราตริงส์ตรัยเป็นโรมี
51. ข้อใดใช้ภาพพจน์ชนิดอุปลักษณ์
1) ข้อ ก. 2) ข้อ ข. 3) ข้อ ค. 4) ข้อ ง.
52. ข้อใดไม่ใช้ภาพพจน์ชนิดอุปมา
1) ข้อ ก. 2) ข้อ ข. 3) ข้อ ค. 4) ข้อ ง.
53. ข้อใดมีคุณค่าด้านวรรณศิลป์เด่นที่สุด
1) ปัญญาค่าเปรียบแก้ว ก่องเก็จ
2) เรียมทนทุกข์แต่เช้า ถึงเย็น
3) อนึ่งข้าค่านับน้อม ต่อพระครูผู้การุญ
4) อันว่าความกรุณาปรานี จะมีใครบังคับก็หาไม่
54. ข้อใดไม่ใช้ภาพพจน์
1) ลำเนาแล่นระรี่เรื่อยเรื่อยไปจนถึงเมืองแก้ว
2) ธรรมชาติว่าสตรีนี้เป็นเกาะแก่งกีดกระแสนกมล
3) หวานลุ่มด้วยคำยอชกเอาแม่น้ำทั้งห้าเข้ามาล่อ
4) ส่วนพระทองร้อยซั่งทั้งคู่พิศดูเห็นบุรุษโทษลิบแปดประการ
55. ข้อใดเป็นศิลปะการประพันธ์ที่ไม่ปรากฏในคำประพันธ์ต่อไปนี้
“พราวทวยไชพราวร้าง นිරันดรกาล
มีพราวมิพบพาน เพื่อนพ้อง
ชิงโคกโคกพาลลาญ เผาจิต
วันหนึ่งนั่นจักต้อง กลับร้ายกลายเป็นดี”
1) การซ้ำคำ 2) การเล่นคำพ้องเสียง
3) การเล่นคำตรงกันข้าม 4) การเล่นเสียงสัมผัส
56. ภาพพจน์ประเภทใดไม่ปรากฏในคำประพันธ์ต่อไปนี้
“ดูน้ำวังลิ่งเขียวเป็นเกลียวกลอก กลับกระจายออกฉัดฉัดแววเวียน
บ้างพลุ่งพลุ่งวุ้งเหมือนงวงเกวียน ดูเปลี่ยนแปลงค้ำค้ำค้ำค้ำเป็นหว่างวน”
1) อุปมา 2) อุปลักษณ์
3) บุคคลวัต 4) การเลียนเสียงธรรมชาติ

57. ข้อใดไม่ใช่ภาพพจน์

- 1) เขาจัดแจงมโหรีมิให้ฟัง เสนาจะดั่งวังเวงบรรเลงลาน
- 2) มีลูกเหมือนหนึ่งมีมณีดวง นี้มีมาให้เป็นห่วงให้ลึนคิด
- 3) เห็นชืตันปนประสกลีกาคลุ้ม โถมกระทุ้มฟองฟุ้งอยู่ผลุงผึ้ง
- 4) แต่คนเดินพลันออกพันเพื่อน จนจันทร์เคลื่อนรถคล้อยลับเมฆา

58. ข้อใดใช้ภาพพจน์

- 1) เขาว่าน้องของเราเป็นเจ้าสาว ไม่รู้ราวเรื่องเร่อมาเจอหอ
- 2) ดูเหย้าเรือนหาเหมือนอย่างไทยไม้ หลังคาใหญ่พื้นเล็กเป็นโลงผี
- 3) เดิมเป็นป่ามาเป็นวังตั้งประทับ แล้วก็กลับไปเป็นป่าไม่ฝ่าผืน
- 4) เนื้อเอ๋ยเนื้อเหลือเจ็บจนเล็บลิ ยังปริปริปริมพร้อมเป็นรอยรอย

59. ข้อใดใช้โวหารภาพพจน์ต่างกับตัวอย่างที่กำหนดให้ต่อไปนี้

- “ขลุ่ยจะครวญทวนโหยขึ้นโรยฟ้า หอบเอาไอศวรรยาลงมาให้”
- 1) วงของน้ำท่าประกายกับแสงแดด ร้อนจะแผดเผาทรายพริบพรายพราวัง
 - 2) ซอสายทิพย์กระซิบบอกดอกไม้บาน เล่นนิทานที่อยากฟังอย่างปราณี
 - 3) นกเอี้ยงเอยนกเอี้ยงเฝ้าเลี้ยงโค มาพาโลเลี้ยงควายเก็บโรकिन
 - 4) ฟังสายน้ำพรั่วเพลงบรรเลงรับ ปลุกกมลคนหลับให้กลับตื่น

จงอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 60-61

“เพชรน้ำค้างค้างหล่นบนพรมหญ้า เย็นหยาดฟ้ามาฝันหลงวันใหม่
เคล้าเคลียหยอกดอกหญ้าอย่างอาลัย เมื่อแฉกดาวใบไฟไหวตะวัน”

60. คำประพันธ์ข้างต้นนี้มีลีลาการแต่งประเภทใด

- 1) เสาวรจนีย์ 2) นาธิปราโมทย์
- 3) พิโรธวาทัง 4) สัลลาปังคพิสัย

61. คำประพันธ์ข้างต้นนี้ใช้วิธีใดในการสร้างภาพพจน์

- 1) อุปมา อุปลักษณ์ 2) อุปลักษณ์ บุคคลวัต
- 3) บุคคลวัต นามนัย 4) นามนัย อุปมา

62. ข้อใดใช้ภาพพจน์ประเภท “นามนัย”

- 1) น่องฝันว่าได้เอื้อมถึงอากาศ ประหลาดเด็ดสุริยาลงมาล่าง
- 2) หม่อมไม่มีฉันทันนี้ก็งด ยังไม่หมดดอกเจ้าเฝ้าเสียตาย
- 3) นุ่นตาเล็ดงาหม่นผ้าผวย ไม่ชุ่มช่วยด้วยระคายเป็นมายผ้า
- 4) เอ็งไปป่าพาไปแต่วันทอง ที่นั่งรองนั้นได้มาแต่ไหน

63. ข้อใดไม่แสดงจินตภาพการเคลื่อนไหว

- 1) ค้อนทองเสียงร้องปोंเป้ง เฟลีนฟังวังเวง
อีแก้งเร้งร้องลงเชิง
- 2) ป่าสูงยุ่งย่างข้างโขลง อึ้งคะนึ่งผึ่งโผง
โยงกันเล่นน้ำคล้ำไป
- 3) ไกรกร่างย่างสูงระหง ตลิ่งปลิงปริงประยงค์
คันทรงส่งกลิ่นผีนฝาง
- 4) ลิงค่างครางโครกครอก ผุ่งจิ้งจอกออกเท่าหอน
ชะนีวีเวกวอน นกทหร่อนนอนรังเรียง

64. ข้อใดใช้ภาพพจน์แบบบุคคลวัต

- 1) พระพายพัดประทีนกลิ่นหวาน
- 2) ดนตรีฟังปราโมทย์อุโฆษสมัย
- 3) รากแก้วหยั่งผิงลงไปในดินแดน
- 4) ใบแห่งเกราะเหมาะจะลอยคอยเวียนวน

65. ข้อใดมีภาพพจน์

- 1) ยามค่ำย่าไปกับสายฝน ตามเสียงอึ่งอึ่งอลดตั้งหนาแน่น
- 2) สวบสายยวบยาบเหยียบราบแบน โลดแล่นหลิบลูบตะครุบคว่ำ
- 3) สบายนิตหนึ่งทีผีนก็พลันรุ่ง ตื่นสะดุ้งเขาประดั่งระฆังก้อง
- 4) เห็ดเผาะกรอบขบอร่อยดี แกงแซบอีหลีกับหน่อไม้

66. ข้อใดไม่ใช่ภาพพจน์

- 1) หางนกยูงระย้าเรียคลอเคลียน้ำ แพนดอกไม้ช้อยช่อรววิจิตร
- 2) ลมระเริงลู่วิวพลิวระลอก ลัพยอกยอดไม้ไปลิ่วล่อง
- 3) ดอกไม้ป่าปรุงกลิ่นประทีนป่า อบบุงหามาลัยทั่วไพรกว้าง
- 4) ระเมียรไม้ใบโบกสุโนกเกาะ สุดเสนาะเสียงนกซึ่งผกโผน

เฉลย

1. 2) 2. 3) 3. 2) 4. 4) 5. 1) 6. 2) 7. 1) 8. 4) 9. 2) 10. 3)
11. 1) 12. 2) 13. 2) 14. 2) 15. 3) 16. 3) 17. 1) 18. 4) 19. 3) 20. 3)
21. 1) 22. 4) 23. 4) 24. 3) 25. 1) 26. 4) 27. 1) 28. 4) 29. 3) 30. 4)
31. 3) 32. 4) 33. 2) 34. 2) 35. 4) 36. 4) 37. 3) 38. 4) 39. 2) 40. 2)
41. 1) 42. 3) 43. 1) 44. 1) 45. 2) 46. 2) 47. 2) 48. 1) 49. 3) 50. 2)
51. 3) 52. 3) 53. 1) 54. 3) 55. 2) 56. 2) 57. 1) 58. 2) 59. 1) 60. 1)
61. 2) 62. 4) 63. 3) 64. 1) 65. 2) 66. 4)



ศิลปะการประพันธ์

1. คำไวพจน์ คือ คำพ้องความหมาย
 - ช้าง - ทัสติน ทัดตี ไอยรา คช พารณ กุญชร สาร มาตงค์
 - ผู้หญิง - เยวมาลย์ สมร ดวงสมร นางเยาว์ นางคราญ
 - ม้า - อัศวะ อาชา อัสดร พาชี อาชาไนย มโนมัย และ
2. คำอภิปาฐ คือ คำกร่อนจากคำซ้ำ รื่นรื่น - ระรื่น ครินคริน - กระจะคริน
3. เล่นคำ คือ การใช้คำเดียวกันแต่ความหมายต่างกัน
4. เล่นเสียง คือ การใช้พยัญชนะเสียงเดียวกัน
5. เล่นความ คือ การใช้ถ้อยคำที่มีความหมายกินใจ เช่น หนาวใจ
6. เล่นสัมผัส คือ การใช้สัมผัสสระ/สัมผัสอักษร เด่นเป็นพิเศษ
7. ซ้ำคำ คือ การใช้คำเดียวกัน ความหมายเดียวกัน มาซ้ำกัน

ตัวอย่างข้อสอบ

1. ข้อใดมีเนื้อความไม่เหมาะสมที่จะเติมลงในวรรคสุดท้ายของคำประพันธ์ต่อไปนี้

“วันวานวันนี้พຼຸ່งนี้ ความมีความเป็นเห็นอยู่
เวลาวาริคือครุ ”

| | |
|----------------------|--------------------------|
| 1) สอนรู้ให้ทำตามควร | 2) ให้รู้ตระหนักหลักธรรม |
| 3) จงดูความที่ยังยืน | 4) ควรคู่ชบคิดใคร่ครวญ |
2. ข้อใดใช้ฉันทลักษณ์แบบเดียวกับคำประพันธ์ต่อไปนี้

“พินลิกลุ่มล้นฟ้า เฉกอสุนีผ่าหล้า
แหล่งเพี้ยงพกพัง แลนา”

 - 1) แรมทางกลางเดือนห่างเพื่อนหาผู้หนึ่งใดนี้กดูเห็นใครไปมี
 - 2) ใจหาญตายก่อนเจ้าเป็นเพื่อนตายคลึงเกล้าคู่หน้ารักใจบารมี
 - 3) ยามที่คิดถึงน้องยางงหันพักตรามองจันทร์แจ่มหล้าชาติรี
 - 4) เจ็บรักเจ็บจากข้าเจ็บเยียวยากนาเจ็บใคร่คืนหลังเหลียวสู่หย้าว
3. ข้อใดเป็นศิลปะการประพันธ์ที่ไม่ปรากฏในคำประพันธ์ต่อไปนี้

“บางระมาดมาดหมายสายสวาท ว่าสมมาดเหมือนใจแล้วไม่เหมือน
แสนสวาทมาดหมายมาหลายเดือน มีแต่เคลื่อนแคล้วคลาดประหลาดใจ”

| | |
|-----------------------|------------------------|
| 1) การซ้ำคำ | 2) การเล่นเสียงสัมผัส |
| 3) การเล่นคำพ้องเสียง | 4) การเล่นคำตรงกันข้าม |

4. ข้อใดไม่ใช่ภาพเคลื่อนไหว
- | | |
|-------------------------------------|---------------------------------|
| 1) กระหวัดหวิดหิวหวิวหาเสียงฮาฮือ | คนดูอ้อเออเอาสนั่นอึ้ง |
| 2) บรรดาเพื่อนเตือนตื่นขึ้นแข็งแข็ง | บ้างจอบ้างจัดการประสานเสียง |
| 3) เห็นโคกใหญ่ใกล้น้ำระกำแฉ่ง | ทั้งรักแฉ่งแฉ่มสวาทประหลาดเหลือ |
| 4) ย่ามกระสอบกรอบแกรบกระไกรกริก | กลักรพิกรพลิกเพลงตะแคงหงาย |
5. ข้อใดใช้กลวิธีการประพันธ์ต่างจากข้ออื่น
- | | |
|----------------------------------|--|
| 1) ลมระวีร์ปลิวหญ้ากระยับ | 2) สนั่นเมียดเสียดยอดขึ้นกอดฟ้า |
| 3) ดอกหญ้ายิ้มหวานหวานกับลานหญ้า | 4) แก้วเอียงกลีบเคลียน้ำค้างอย่างหึงมหึง |

ชนิดของคำประพันธ์/ฉันทลักษณ์

6. ข้อความต่อไปนี้ถ้าจัดวรรคให้ถูกต้อง จะได้คำประพันธ์ตามข้อใด
 “ขนมหวานข้าวและกับจัดสำหรับถวายพระอย่าหยิบกินนะคะประเดี๋ยวจะตกนรก”
- | | |
|--------------|----------------------|
| 1) โคลงสาม | 2) กลอนหก |
| 3) กาพย์ยานี | 4) อินทริวิเชียรฉันท |
7. ข้อความต่อไปนี้ถ้าเขียนแยกวรรคให้ถูกต้องจะเป็นคำประพันธ์ชนิดใด
 “เบื้องหน้าชีวิตมนุษย์นั้นคิดเปรียบได้ดุจดังสถานกรเรียนหนามหรือความมืดฟังดูเถิดเราจึงต้องไต่เต้าไป”
- | | |
|--------------|---------------------|
| 1) ร่ายสุภาพ | 2) กลอนหก |
| 3) กาพย์ฉมัง | 4) กาพย์สุรางคนางค์ |
8. ข้อความต่อไปนี้เรียงลำดับตามข้อใดจึงจะเป็นคำประพันธ์ประเภทกาพย์
- | | |
|-----------------------------|---------------------------|
| ก. จะหาผู้ใด | ข. เดินโดยวิถี |
| ค. ครัทธามันมุ่งทำดี | ง. ทิวแสนโกฏจักรวาลไกล |
| จ. เสมอเหมือนนั้นไซ้ไร้ไปมี | ฉ. อันพระพุทธรองค์ทรงแสดง |
- | | |
|------------------------------|------------------------------|
| 1) ก., ง., ค., จ., ข. และ ฉ. | 2) ค., ข., ฉ., ก., ง. และ จ. |
| 3) ง., ก., จ., ค., ข. และ ฉ. | 4) ฉ., ค., ก., ข., จ. และ ง. |
9. ข้อความต่อไปนี้ ถ้าเขียนแยกวรรคให้ถูกต้องจะเป็นคำประพันธ์ตรงตามข้อใด
 “พิเศษสารเสกสร้างรังสรรค์สารประจงจารฉันทภาคพริ้งพรายฉายเฉกเพชรพรรณ เพราะเฉิดเลิศแลฉาย
 ระยับสายสะอึ่งส่องสร้อยกรองทรวง”
- | | |
|------------------------------|---------------------------------|
| 1) โคลงสี่สุภาพและกลอนสุภาพ | 2) กาพย์ยานี 11 และโคลงสี่สุภาพ |
| 3) กาพย์ฉมัง 16 และกลอนสุภาพ | 4) กาพย์ยานี 11 และกาพย์ฉมัง 16 |
10. เอเชียนเกมส์ครั้ง “ลีสสาม” เปิดงานงดงามชาวโลกตื่นตาตื่นใจชื่นชมยกย่องชาติไทยชื่อเสียงลือไกลจารึก
 เกียรติไว้...นิรันดร
- ข้อความข้างต้นถ้าจัดวรรคให้ถูกต้องจะได้คำประพันธ์ตามข้อใด
- | | | | |
|------------|------------|--------------|-----------------|
| 1) ร่ายยาว | 2) กลอนแปด | 3) กาพย์ฉมัง | 4) โคลงสามสุภาพ |
|------------|------------|--------------|-----------------|

16. คำประพันธ์ต่อไปนี้จัดลำดับวรรคได้ถูกต้องและเหมาะสมที่สุดตามข้อใด
- ก. เขาตะคอกเพราะ “อิฉันมันยากไร้” ข. ขึ้นอำเภอดอกกอกหัววันหัววัน
ค. หญิงชราขาลั้นจั้นจั่นจก ง. ยกมือไหว้ปลงกกงกั้ง
- 1) ก., ง., ข. และ ค. 2) ข., ค., ง. และ ก.
3) ค., ง., ข. และ ก. 4) ค., ข., ง. และ ก.
17. ข้อความต่อไปนี้เป็นคำประพันธ์ชนิดใด
- “แสนสาวสุรางค์วรสนมก็ประดับตั้งดาราแวดล้อมพระจันทร์ ณ อากาศเรืองรังษี”
- 1) โคลง 2) ฉันท์ 3) กาพย์ 4) กลอน
18. ข้อใดมีสัมผัสสระและสัมผัสพยัญชนะภายในวรรค
- 1) ไส้ตันความป่วยเจ็บ 2) ผ่าแล้วเย็บพอเยียวยา
3) เร็วเรียกปลาหมอมา 4) ให้ช่วยผ่าปลาไส้ตัน

เฉลย

1. 1) 2. 2) 3. 4) 4. 3) 5. 1) 6. 3) 7. 4) 8. 3) 9. 1) 10. 3)
11. 3) 12. 1) 13. 4) 14. 2) 15. 1) 16. 3) 17. 2) 18. 3)



แนวคิด ค่านิยมในวรรณคดี

แนวคิด คือ ข้อคิดสำคัญที่ได้จากการอ่านวรรณคดี เช่น แนวคิดจากเรื่องอิเหนา คือ ความรักทำให้เกิดสงคราม

ค่านิยม คือ ความรู้สึกนึกคิดว่าสิ่งใดที่ควรนำมาประพฤติปฏิบัติ สิ่งใดไม่ดีไม่ควรทำ เช่น ค่านิยมจากเรื่องลิลิตตะเลงพ่าย คือ กษัตริย์มักเป็นนักรบที่เก่งกล้ามีความสามารถในการสู้รบและทำสงคราม

ตัวอย่างข้อสอบ

แนวคิด

1. “คราหิวไซ้จักต้อง เสียศรี
อุทกกล้วนนาภิ อยู่ได้
เย็นชานผ่านอินทรีย์ พอชื่น จิตนา
แม้มิได้อิ่มไซ้รู้ ไซ้ต้องวางวาย”
แนวคิดในข้อใดตรงกับคำประพันธ์ข้างต้นมากที่สุด
1) สมณะ อดทน และมีศักดิ์ศรี 2) รักษาศักดิ์ศรีของตนทุกเมื่อ
3) ลืชีวิตและมีความหวัง 4) ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และต่อสู้
2. แนวคิดเกี่ยวกับ “ความสุข” ในข้อใดต่างกับข้ออื่น
1) ขอกายเจ้าจงเป็นเช่นต้นไม้ ยืนอยู่ได้โดยภพสงบนิ่ง
2) พร้อมรู้สึกตามวิสัยไปทุกตอน เหมือนทุกก้อนกรวดทรายย่อมคล้ายกัน
3) มีความสุขอยู่ทุกยามตามที่ควร ไม่ปั่นป่วนไปตามความเร้าร้อน
4) เพื่อชื่นชมรมณีย์กับชีวิต ที่จะคิดที่จะทำตามคิดเห็น
3. พระชาลิก์ทูลเฉลยสารฉลองพระองค์การพระอัยกาว่า ซึ่งทรงพระกรุณานับว่าเป็นหน่อเนื้อเชื้อพระบูรวงศ์ พระคุณของพระองค์ก็เป็นเหลือล้นพันจะพรรณนา ทาลิ่งซึ่งจะอุปมามิได้ แต่ข้าบาทนี้เป็นข้าช่วงใช้ของพฤตมาจารย์ เหตุฉะนี้กระหม่อมผู้ชื้อว่าชาลิก์เกรงเกลือกจะหม่นหมองละอองบพศรีเสี้อมพระเดช จึงเฝ้าอยู่แต่ห่างๆ อย่างที่นเพศพอพักตร์ตน
ข้อความข้างต้นไม่ปรากฏแนวคิดตามข้อใด
1) การรู้จักประมาณตน 2) การแสดงความจงรักภักดี
3) การแข่งขันชั้นในสังคม 4) บุญบารมีของพระมหากษัตริย์

4. คำประพันธ์ต่อไปนี้นี้มีแนวคิดหลักที่เด่นชัดตามข้อใด
 “พรากรหายไซ่พรากรร้าง นีรันดร์กาล
 มีพรากรมีพบบาน เพื่อนพ้อง
 ชิงโคกโคกพลาผลาญ เผาจิต
 วันหนึ่งนั้นจักต้อง กลับร้ายกลายเป็นดี”
- 1) แนะนำให้ตั้งตนอยู่ในความไม่ประมาท
 - 2) ให้เชื่อมั่นว่าคนดีตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้
 - 3) ปลอบใจว่าสุขทุกข์คือธรรมดาของชีวิต
 - 4) ให้กำลังใจว่าชีวิตนี้ยังมีหวัง
5. จากเรื่องเวตาล ข้อความใดสัมพันธ์กับความคิดทางพุทธศาสนา
- 1) ทรมานทั้งหลายจะมีไม่ได้ เว้นแต่ผ้าพันกาย
 - 2) ไม่กินอาหารอันอร่อยก่อนเชิญแขกกิน
 - 3) ไม่กินอาหารที่ประกอบด้วยเนื้อสัตว์
 - 4) ผู้ทำความผิดก็ไม่ควรเอาชีวิต
6. ข้อใดสะท้อนแนวคิดหลักของพุทธศาสนาชัดเจนที่สุด
- 1) อันว่าความกรุณาปราณี จะมีใครบังคับก็หาไม่
 - 2) นรชาติวางวาย มลายสิ้นทั้งอินทรี
 - 3) ยามบวชขบมบุญไป น้ำตาไหลเพราะอัมมบุญ
 - 4) ไม่มีพรเทพพรมนุษย์ เปรียบประดุจความดีที่ตัวเอง
7. คำประพันธ์ต่อไปนี้แสดงแนวคิดในด้านใด
 “ทั้งองค์ฐานราน้ำถึงแก้วแจก เฝยแยกยอดทรวดก็หลุดหัก
 โอ้เจดีย์ที่สร้างยังร้างรัก เสียดายนักนิกน่าน้ำตากระเด็น
 กระนั้นหรือชื่อเสียงเกียรติยศ จะมีหมดลวงหน้าทันตาเห็น
 เป็นผู้ดีมีมากแล้วยากเย็น คิดก็เป็นอนิจจังเสียทั้งนั้น”
- 1) การก่อสร้างพุทธสถาน
 - 2) คำสอนทางพุทธศาสนา
 - 3) การอนุรักษ์สถาปัตยกรรมไทย
 - 4) สถานภาพของคนในสังคม
8. ข้อใดมีแนวคิดต่างกับ “สงสารใจเจ้าเอ๋ยไม่เคยนิ่ง วันและวังคินและวันหวั่นและไหว”
- 1) กลางคืนคอยเป็นควันอันอดไว้ ครั้นกลางวันก็เป็นไฟไปทุกอย่าง
 - 2) ร่างกายถูกผูกพันสรรพางค์ เป็นสื่อกลางแก่ใจรับใช้การ
 - 3) เกิดแล้วก่อแล้วเร็นเย็นแล้วร้อน ไม่พักผ่อนเพียงสักคราวเฝ้าพบฟู
 - 4) วันเวียนหว่างทุกข์สุขทุกวันวาร แล้วสะสมสันดานการเป็นคน
9. ข้อใดแสดงแนวคิดหลักต่างจากข้ออื่น
- 1) ชั่งตนก่อนจึงกล้า ชั่งคน อื่นนอ
 - 2) รู้ดีไม่เหมาะแมน รู้จัก ตนเอง
 - 3) กูรู้หมดเว้นแต่ ตัวกู นั้นแล
 - 4) รู้ค่าของตนแล จักรู้ค่าคน
10. แนวคิดข้อใดไม่ปรากฏในข้อความต่อไปนี้
 “รู้จักเพียงพอดีที่จะรับ ความเกิดดับธรรมดาอุทาหรณ์
 พร้อมรู้สึกตามวิสัยไปทุกตอน เหมือนทุกก้อนกรวดทรายย่อมคล้ายกัน”
- 1) รู้จักความเพียงพอในชีวิต
 - 2) รู้ว่าการเกิดดับเป็นธรรมดาโลก
 - 3) รู้ว่าคนทั้งหลายเกิดมาเท่าเทียมกัน
 - 4) รู้จักคล้อยตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิต



11. “ยามแม่คิดถึงลูกยา จงมองท้องฟ้า
แม่จ๊กเห็นดาวไกลลิบ
นั่นแหละคือตาลูกกะพริบ อยู่ในแดนทิพย์
เพ่งจ้องมองแม่ไม่วาย
ยามแม่นอนหลับผ่อนคลาย จงหลับให้สบาย
ลูกรักมาอยู่ด้วยเสมอ”
- ข้อใดเป็นแนวคิดสำคัญของคำประพันธ์ข้างต้น
- 1) แม่ลูกใช้ธรรมชาติเป็นสื่อแสดงความรักและความผูกพัน
 - 2) แม่ลูกย่อมมีความรักความผูกพันกันตลอดไป
 - 3) แม่ยอมคิดถึงลูกที่จากไปตลอดเวลา
 - 4) ลูกที่จากไปยอมอาลัยรักแม่อยู่แล้ว
12. ข้อใดแสดงความคิดเกี่ยวกับความรัก**ต่างจาก**ข้ออื่น
- 1) ต่ำศักดิ์หรือมารักวงศ์เทเวศร์ ให้ผิดเพศตุนาหงันอัสัญญา
เหมือนอิเหนาสาวภาคย์กับบุษบา เออสาโลที่ใจไม่เจียมใจ
 - 2) เหมือนกระต่ายหมายชมจันทร์ อ้นสูงสุดสายตาอยู่เต็มไกล
คงมิได้เซยชมสมคิด ต้องทนพิชความรักจนตักขัย
 - 3) สตรีใดในพิภพจวบแดน ไม่มีใครได้แค่นเหมือนอกข้า
ด้วยไฟรักให้เกินพักตรา จะมีแต่เวทนาเป็นเนืองนิตย์
 - 4) ข้าเป็นชาติตยชาติผู้อาจหาญ ควรทักหาญรักให้ประลัยหาย
อย่าเหยียดตนต่ำช้าอย่างน่าอาย ลงมุงหมายทาสีไม่ดีเลย
13. ข้อใดแสดงแนวคิด**ต่างจาก**ข้ออื่น
- 1) คนเวรต่อเวรประทุษร้าย ทวีโทษ
เอาอะเวรระงับหงาย อาจสิ้นสูญเวร
 - 2) ฤปางก่อนเราเคยพรากสัตว์ ให้คู่เกล้าเขาพลัดฤไฉน
เวรามาเดือนภูวโนย จึงพรากน้องไปให้จรรกา
 - 3) อันความทุกข์อาอาดูร จงระงับดับสูญเสียดีกว่า
วิบากกรรมแล้วก็จำเวทนา ไปตามเวรฯซึ่งทำได้
 - 4) ผู้ทำสิ่งอกุศล กรรมติด ตามนา
ดุจจักรเกวียนเวียนแล้ว ไล่ด้อนตีนโค
14. ข้อใดมีแนวคิด**ต่างจาก**ข้ออื่น
- 1) ทุกเมื่อดกรวด...ทราย...หินแผ่นดินไทย บรรพบุรุษมอบให้ใช้ร่วมกัน
 - 2) พัฒนาจะต้องเอื้อเพื่อคนจน ให้ทุกคนมีส่วนร่วมคิดตัดสินใจ
 - 3) ไม่มีหรอกอำนาจที่เป็นนิรันดร์ มวลประชาเท่านั้นมัน...ยืนยง
 - 4) มีลาภ...ยศ...อำนาจ...พระนาง เป็นผู้ทรงสิทธิธรรมนำมวลชน

15. ข้อใดแสดงแนวคิดที่ตรงกับคำประพันธ์ต่อไปนี้มากที่สุด

“ชนใดมีชาติช้า เลวทราม
เพียรอุตสาหะพยายาม หมั่นหมั่น
อยู่บดอยู่ฝนความ รู้แก่ ตนเฮย
กลบยศใหญ่ยิ่งขึ้น เช่นเชื้อผู้ดี”

- 1) รู้สิ่งใดไม่สู้รู้วิชา รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี
- 2) ดูผิวพรรณสรรพางค์อย่างกุลา แต่วิชาพางามขึ้นครามครัน
- 3) อันความคิดวิทยาเหมือนอาวุธ ประเสริฐสุดซ่อนใส่เสียบในฝัก
- 4) ปากเป็นเอกเลขเป็นโทโบราณว่า หนังสือตรีมิปัญญาไม่เสียหลาย

16. ข้อความต่อไปนี้สะท้อนค่านิยมด้านใดเด่นชัดที่สุด

“ปีพุทธศักราชสองพันห้าร้อยยี่สิบห้านี้ กรุงเทพมหานครอมรรัตนโกสินทร์มีอายุจำเริญยืนยาวมาครบสองร้อยปี ประชาชนทั้งหลายต่างมีความปรารถนาที่สามารตั้งบ้านเมืองเป็นอิสระสถาวร สืบมาได้ อีกทั้งสองศตวรรษ และสมครสามัคคีกันจัดงานสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ขึ้นทั่วราชอาณาจักร”

- 1) คตินิยม
- 2) ชาตินิยม
- 3) ประเพณีนิยม
- 4) ธรรมเนียมนิยม

17. ข้อใดแสดงแนวคิดสำคัญของข้อความต่อไปนี้

“เอาทองดีเหล็กเป็นของ ไม่สามารถลอง
เพราะเหตุว่าผิดธรรมดา
แม้เราฆ่าท่านมรณา เหล็กก็จักน่า
นิยมประดุจทองคำ”

- 1) ผู้ใช้อำนาจในทางไม่ถูกต้องคือผู้ชนะ
- 2) ผู้ที่มีธรรมะย่อมไม่ใช้อำนาจในทางไม่ถูกต้อง
- 3) ผู้ชนะเท่านั้นเป็นผู้ที่ถูกต้องและได้รับการยกย่อง
- 4) ผู้ใช้อำนาจในทางไม่ถูกต้องย่อมไม่ได้รับการยกย่อง

18. ข้อใดแสดงแนวคิดต่างจากข้ออื่น

- 1)ชาติตะปูชาติแข็งต้องแทงจริง ชาติขี้ผึ้งชาติอ่อนร้อนละลาย
- 2) แต่ไม้ไผ่อันหนึ่งตันอันหนึ่งแหวะ สีเหยะเหยะตอกตะบันเป็นคว้นฉิว
- 3) อันเสาทินแปดศอกตอกเป็นหลัก ไปมาผลักบ่อยเข้าเสายังไหว
- 4) เรียงอิฐติดแน่นแผ่นละครั้ง ยังเป็นวังใหญ่เยี่ยมเทียมสิงขร

19. ข้อใดไม่สะท้อนความคิดทางพระพุทธศาสนา

- 1) แม่นกกลับชาติเกิดใหม่เป็นกายคน ชื่อว่าจนแล้วจงจากกำจัดไกล
- 2) เคยสร้างบาปเร่งทำบุญมาลบล้าง กุศลสร้างมาช่วยอำนวยผล
- 3) ฉันทเกิดมาชาตินี้ก็มีกรรม แสนระยาบูยบับด้วยอัจน
- 4) ใครปองร้ายก็อย่าร้ายสนองตอบ ใครคิดชอกก็ควรรักสัสมครสมาน



20. ข้อใดมีเนื้อความสอดคล้องกับแนวคิดของคำประพันธ์ต่อไปนี้
 “มล้างเกลศเลศคล้าในน้ำใจ ให้ผ่องใสสิ้นขุนจึงบุญแรง”
 1) จิตใจมีหมองหม่น สุขะตลนวันตร์กาล 2) กอบกรรมะอันไร้ ทุชะกั้วและมัวมล
 3) เพียรเพากิเลสล้าง มละโทษะยายี 4) ไร้โคกฐลิสูญ และสบายบมัวมล
21. แนวคิดใดไม่ปรากฏในคำประพันธ์ต่อไปนี้
 “เลิกความคิดขันแข่งปรุงแต่งจิต เลิกชีวิตวุ่นวายในทุกที่
 เลิกเดือดร้อนตื่นรนคนโยตี ไม่ต้องมีปรารถนาในอารมณ์”
 1) การละกิเลส 2) การวางเฉย 3) การหลีกเลี่ยงสิ่งสังคม 4) การทำจิตใจให้สงบ
22. ข้อใดเป็นแนวคิดสำคัญของคำประพันธ์ต่อไปนี้
 “มีคนถือถือได้อายุต้องอด ถือกันหมดโลกจะเศร้าสักเท่าไหน
 คนกับสัตว์จัดประเภทด้วยเหตุใด เหตุหนึ่งไซ้รักก็ตรงที่คนมีอายุ”
 1) โลกที่ปราศจากคุณธรรม 2) ค่านิยมของคนในปัจจุบัน
 3) ความแตกต่างระหว่างมนุษย์กับสัตว์ 4) คุณธรรมที่สำคัญสำหรับมนุษย์
23. ข้อใดมีแนวคิดที่เป็นอุดมการณ์เพื่อบ้านเมือง
 1) คนเดียวเท่านั้นในชีวิต คนเดียวที่สนิทแนบอร่า
 2) ขอคนเมืองอยู่เมืองสร้างเมืองแล้ว อย่าทิ้งแนวธรรมชาติวิบัติก่อน
 3) จะแน่วแน่แก้ไขในสิ่งผิด จะรักชาติจนชีวิตเป็นผุยผง
 4) อันของดีมีมากทั่วแดนไทย นำหวงแหนไว้ให้ลูกหลาน
24. ข้อใดไม่มีการเสนอแนวคิด
 1) ก้านบัวบอกกลิ่น ชลธาร
 มารยาทส่อสันดาน ชาติเชื้อ
 2) ความรู้อาจเรียนทัน ก้นหมด
 ยกแต่ชั่วดีกระด้าง อ่อนแก่ฤาไหว
 3) นางแย้มเหมือนแม่แย้ม ยวนสมร
 ไบโบกกลกวก้อร เรียกไท้
 4) โลกนี้มีอยู่ด้วย มณี เดียวนา
 ทรายและสิ่งอื่นมี ส่วนสร้าง
25. คำประพันธ์ต่อไปนี้แสดงคุณค่าด้านใดน้อยที่สุด
 “เขี้ยวขจรระริกใบไหวเอนอ่อน น้ำค้างซ่านฝากไว้จูบใบเขี้ยว
 อุ่มหยาดน้ำารวมณที่รั้วเรียว เติบโตตอรอเคียวมาเกี่ยวคม”
 1) การสรรคำใช้ 2) การเสนอแนวคิด 3) การเล่นสัมผัส 4) การใช้ภาพพจน์
26. ข้อความต่อไปนี้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องอะไร
 “หัวล้านได้หัวี ตาบอดได้แว่น”
 1) การได้รับของที่พินสมัย 2) การได้รับของที่ผู้ได้รับรังเกียจ
 3) การได้รับของที่ไม่เป็นประโยชน์แก่ผู้ได้ 4) การได้รับของที่ปราศจากคุณค่า

27. แนวคิดเกี่ยวกับเจ้านายในข้อใดต่างกับข้ออื่น

- 1) เจ้านายซึ่งจะหาช่องทำราชการได้ยากกว่าลูกขุนนาง เพราะเหตุที่เป็นผู้มีวาสนาบรดาศักดิ์ดีมาก
- 2) ฝ่ายเราจะไปมียศเสมออยู่กับเขา แต่ความบริบูรณ์และยศศักดิ์ไม่เต็มเหมือนอย่างเขาก็จะเป็นที่น้อยหน้า
- 3) ถ้าจะหันไปข้างทำมาหากิน ซึ่งเป็นการยากที่จะทำเพราะเป็นเจ้าเหมือนกัน คือไปรับจ้างเขาเป็นเสมียนไม่ได้
- 4) เจ้านายจะเป็นผู้ได้ทำราชการมีชื่อเสียงดี ก็อาศัยได้แต่สติปัญญาความรู้และความเพียรของตัวเอง

คำนิยาม

28. ข้อใดไม่ใช่คำนิยามในด้านความกตัญญูกตเวทีและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์

- 1) ในวาระอันเป็นมหาลมัยมงคลที่ระลึกแห่งการประดิษฐานพระบรมราชจักรีวงศ์
- 2) ให้ตั้งการพระราชพิธีถวายราชสักการะสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้า
- 3) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินมาทรงบูชาคุณพระรัตนตรัย
- 4) ทรงถวายเครื่องสักการะบวงสรวงตามโบราณราชประเพณี

29. ข้อใดสะท้อนค่านิยมของสังคมไทยชัดเจนที่สุด

- 1) ครั้นเติบโตใหญ่บวชเป็นสามเณรเล่าเรียนอยู่ในวัดนั้น
- 2) ทั้งเป็นสมภารเจ้าวัดอยู่ด้วยจะทิ้งวัดไปเสียอย่างไรได้
- 3) ท่านจึงเอาผ้าขาวมาลงย่นต์เป็นผ้าประเจียดแจกคนละผืน
- 4) จึงเกิดประเพณีปิดทองท่านพระครูวัดฉลองขึ้น

30. ข้อใดแสดงค่านิยมตรงกับภาพที่ชื่อว่า “อาสาเจ้าจนตัวตาย อาสาขายจงพอแรง”

- 1) ข้าพเจ้าเล่าเป็นข้าฝ่าพระบาท ธรรมิกราชขบพิตรอดิศร
คือพระนั่งเกล้ากษัตริย์ฉัตรนคร ไปรดบิตรลือดังทั้งแผ่นดิน
- 2) ธนบดินทรปิ่นเกล้า อยุธยา
ไตรภพจบโลกา เขตแคว้น
เกรงพจน์บทอาชญา นรนารถ
เป็นนิจกิจการแมน ชีพม้วยควรสนอง
- 3) สรวมซีพรจนาสามีภักดี เฉลิมศักดิ์ขบพิตรอดิศร
ไว้สำหรับกับกำปั่นรันดร ให้ถาวรพิพัฒน์สวัสดิ์
- 4) ขอเฉลิมเพิ่มพูนพระเกียรติยศ ยุคลบทบพิตรอดิศร
ถวัลราชราชย์ในนคร ดั่งทินกรแจ่มฟ้าทั่วธานี

31. คำอธิษฐานในข้อใดสอดคล้องกับค่านิยมเชิงพระพุทธศาสนามากที่สุด

- 1) อายารู้มีโรคาในสารพางค์ ทั้งรูปร่างขอให้ราวกับองค์อินทร์
- 2) หนึ่งบิดามารดาคนญาติ ให้ผูกผาดผาสูกเป็นนิจลิน
- 3) ความระยำคำใดอย่าได้ยิน ให้สุดสิ้นสูญหายละลายเอง
- 4) ทั้งหวายตรวนลั่นเครื่องที่ลำบาก ให้ปราศจากทั้งคนเขาข่มเหง



37. ข้อใดแสดงว่าความสัมพันธ์ของบุคคลขึ้นอยู่กับค่านิยมทางวัตถุ
- 1) ตัวยากอยากจะไปอาศัยเขา ถึงเป็นญาติก็เปล่าเหมือนผู้อื่น
 - 2) ผู้ใหญ่น้อยนั่งล้อมอยู่พร้อมหน้า นำข้าวปลามาเลี้ยงเคียงขนม
 - 3) บ้านเรือนเรียงเคียงกันทุกวันนี้ เหมือนหนึ่งพี่น้องสนิทร่วมจิตใจ
 - 4) คบนักปราชญ์นั้นแหละดีมีกำไร ท่านยอมให้ความสบายหลายประตู
38. ข้อใดสะท้อนค่านิยมเรื่องความรักศักดิ์ศรีได้ชัดเจนที่สุด
- 1) ถึงมาตรแมนม้วยมุดสุดชีวาตม์ อย่าหมายมาว่ากูจะสู้สม
ลัญชาติยักษ์ไม่ล้มครสมาคม แล้วทุกลมน้ำลายไม่โยตี
 - 2) ซึ่งดนตรีตีค้ำไว้ถึงแสน เพราะหวงแหนกำซบไว้คับขัน
ไซประสงค์ตรงทรัพย์สิ่งสุวรรณ จะป้องกันมิให้ไพร่ได้วิชา
 - 3) เราเป็นสุริยวงศ์พรหมินทร์ จะให้โลกดูหมิ่นนั้นจนใจ
สู้ตายไม่เสียดายชีวัน จะย่อท้อต่อมันกระไรได้
 - 4) แม้ฆ่าตายฝ่ายอำมาตย์ราษฎร จะขอค่อนว่ามันมาแล้วฆ่าฟัน
จะปล่อยไปให้มันสู้ตุล็กพัก ให้เห็นคักดาเดชทุกเขตชั้นขันธ์
39. คำประพันธ์ต่อไปนี้สะท้อนค่านิยมเรื่องใดในสังคมไทย
- “ธงสีทองผ่องสง่าธงราชา รูปครุฑพ่าห์ประจำองค์จอมตะ
เด่นอยู่กลางธงสีเหลืองเรืองฤทธิ์ หมายถึงพระทรงชัยของไทยเรา”
- 1) ความเป็นสมมติเทพ 2) ความเป็นมงคลแห่งสี 3) ความจงรักภักดี 4) ความเป็นอมตะ
40. ข้อใดสะท้อนค่านิยมในแนวโลกุตระ
- 1) พระบิดาดำรัสคัดค่ากระหม่อมฉานพันตำลึงทอง
 - 2) บพิตรมาปลิดปลงพระโอรสทั้งสองพระองค์ให้เป็นทาสขาดแก้้ออาจารย์
 - 3) ทั้งกิริยามารยาทที่ผาดผายดูนี้ก็อ่าจอง สมเป็นสกุลประยูรพงศ์กษัตรา
 - 4) ข้าบาทนี้เป็นข้าช่วงใช้ของพลุดมาจารย์ ตั้งฤจะสามารถอาจหาญขึ้นไปร่วมบัลลังก์รัตนราชาอาสณ
41. โคลงต่อไปนี้ชี้ให้เห็นค่านิยมในเรื่องใด
- “แม่นมีความรู้ตั้ง ลัพพัญญู
ผีบ่มีคนชู ห่อนขึ้น
หัวแหวนค่าเมืองตรู ตาโลก
ทองปรองรับพื้น ห่อนแก้วมีศรี”
- 1) การมีความรู้ 2) การมีผู้สนับสนุน 3) การสะสมของมีค่า 4) การแสวงหาทรัพย์สิน
42. ข้อใดสะท้อนค่านิยม
- 1) ทุกวันนี้มีทรัพย์เขานับถือ เหมือนเราหรือเขาจะรักมีผลักไส
 - 2) หนึ่งบิดามารดาคณาญาติ ให้ผุดผาดผาสุกเป็นนิจศีล
 - 3) เห็นคนทรงปลงจิตอนิจจัง ให้คนทั้งปวงหลงลงอบาย
 - 4) แม้นเนื้อเย็นเป็นเทพธิดา พี่ขออาศัยเล่นที่เบ้าแก้ว



เฉลย

1. 1) 2. 4) 3. 2) 4. 4) 5. 4) 6. 4) 7. 2) 8. 2) 9. 3) 10. 3)
11. 1) 12. 4) 13. 1) 14. 4) 15. 2) 16. 2) 17. 3) 18. 1) 19. 2) 20. 4)
21. 3) 22. 4) 23. 3) 24. 3) 25. 2) 26. 3) 27. 4) 28. 3) 29. 3) 30. 2)
31. 2) 32. 3) 33. 3) 34. 3) 35. 3) 36. 3) 37. 1) 38. 3) 39. 1) 40. 2)
41. 2) 42. 1)



วรรณคดีวิจักษณ์ ม.4

การอ่านวรรณคดี

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ชีวิต
2. เพื่อรับรสความงามความไพเราะ

การวิจักษณ์ คือ การเกิดความเข้าใจแจ่มแจ้ง

การวิจารณ์ คือ การแสดงความคิดเห็น

การวิจักษณ์และการวิจารณ์วรรณคดี คือ การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณคดีด้วยความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง

วิธีอ่าน

1. เพื่อให้เข้าใจเรื่อง
2. แยกแยะว่าจะเอาสิ่งใดไปใช้ประโยชน์
3. นำข้อคิดเห็นที่ได้มาคิด ถกเถียง สอบถามผู้รู้
4. พิจารณาจุดมุ่งหมายของผู้เขียน
5. วิเคราะห์แล้วสามารถนำประโยชน์ไปใช้ในการดำเนินชีวิต
6. ใช้เหตุผลประกอบการพิจารณา
7. อ่านทั้งเรื่องง่ายและยาก เพื่อให้เข้าใจชีวิต อารมณ์ ความเจริญ ความเสื่อม

พิจารณาเนื้อหาและกลวิธีการเขียน

1. เนื้อเรื่อง
2. โครงเรื่อง
3. ตัวละคร
4. ฉาก
5. บทเจรจา
6. แก่นของเรื่อง



ตัวอย่างข้อสอบ

1. “**ภูมิปัญญา**” ในข้อความต่อไปนี้ตรงกับข้อใด
- “ในวรรณคดีนักเขียนและกวีย่อมแสดงภูมิปัญญาของตนออกมา เราจึงสามารถมองเห็นชีวิต ความเป็นอยู่ ค่านิยมและจริยธรรมของคนในสังคมที่ผู้ประพันธ์จำลองไว้ให้ประจักษ์”
- 1) ลักษณะของสังคมที่เสนออย่างตรงไปตรงมา
 - 2) การแสดงภาพของชีวิตที่สัมพันธ์กับวัฒนธรรม
 - 3) ภาพจำลองของชีวิตและการส่งเสริมจริยธรรมของสังคม
 - 4) ความรู้ชนบทรอบนิคมประเพณีที่สืบทอดมาอย่างยาวนาน

เฉลย

1. 2)



นวัตกรรมการมาตาปิตุคุณและอาจารย์คุณ

ผู้แต่ง พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร)

ลักษณะคำประพันธ์ อินทรวีเชียรฉันท 11

ที่มา ชุดภาษาไทย ของพระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร)

เนื้อเรื่อง มาตาปิตุคุณ สรรเสริญคุณบิดามารดาที่เลี้ยงดูบุตรจนเติบโตโดยไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อยยาก
อาจารย์คุณ สรรเสริญคุณครูอาจารย์ผู้เฝ้ายามไปด้วยความเมตตากรุณา

แนวคิด-ค่านิยม การบูชาบิดามารดา และครูอาจารย์ถือเป็นมงคลที่จะทำให้ชีวิตรุ่งเรือง และเป็น
วัฒนธรรมอันดีงามของสังคมไทย

คุณค่า

ด้านวรรณศิลป์ เล่นเสียงสัมผัส เสียงหนัก-เบา เล่นคำซ้อน เล่นความหมายตรงข้าม

ด้านสังคม ปลุกฝังให้บุตรธิดาสำนึกในพระคุณบิดามารดา และศิษย์สำนึกในบุญคุณของครูอาจารย์

ความรู้ประกอบ

ฉันท เป็นคำประพันธ์ที่รับมาจากอินเดียในคัมภีร์วุตไตย

อินทรวีเชียรฉันท 11 หมายถึง ฉันทที่มีลีลาดุจเพชรซึ่งเป็นเครื่องประดับของพระอินทร์ นิยมเขียนเพื่อ
บรรยายเรื่อง

ลักษณะบังคับ

๖ ๖ ๑ ๖ ๖ ๑ ๑ ๖ ๑ ๖ ๖
๖ ๖ ๑ ๖ ๖ ๑ ๑ ๖ ๑ ๖ ๖



ตัวอย่างข้อสอบ

- ข้อใดแสดงความยากลำบากของบิดามารดาในการดูแลบุตรได้มากที่สุด
 - 1) พุ่มพิกทะนุถนอม บำราศนิราไกล
 - 2) แสนยากเท่าไรๆ บคิตยากลำบากกาย
 - 3) ตรากทนระคนทุกข์ ถนอมเลี้ยงถู่วาย
 - 4) ปกป้องซึ่งอันตราย จนได้รอดเป็นกยา
- ข้อใดแสดงหน้าที่ของ “อาจารย์” ได้ตรงที่สุด
 - 1) จิตมากด้วยเมตตา และกรุณาบเอียงเอน
 - 2) ขจัดเวลาบรรเทาโม หะจิตมีดที่งุนงม
 - 3) โอบเอื้อและเจือจุน อนุสาสน์ทุกสิ่งสรรพ
 - 4) ชี้แจงและแบ่งปัน ขยายอัตถ์ให้ชัดเจน

เฉลย

1. 2) 2. 3)

อิเหนา ตอนตีกะหม้งกุกหนึ่ง

ผู้แต่ง พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

ลักษณะคำประพันธ์ กลอนบทละคร

จุดมุ่งหมายในการแต่ง เพื่อใช้แสดงละครใน

ที่มา ได้เค้าเรื่องจากนิยายปันทียของชวา เข้ามาเมืองไทยสมัยอยุธยาตอนปลาย ได้รับการยกย่องจากวรรณคดีสโมสรให้เป็นยอดของบทละครร่ำ

เนื้อเรื่อง

วิหยาสะก่าโอรสของท้าวกะหม้งกุกหนึ่งเก็บรูปนางบุษบาได้ก็หลงรัก ท้าวกะหม้งกุกหนึ่งจึงส่งทูตไปขอท้าวดาหา แต่ถูกปฏิเสธ จึงยกทัพไปรบเพื่อชิงนาง ในที่สุดก็พ่ายแพ้ถึงแก่ความตายทั้งพ่อและลูก

คุณค่า

ด้านวรรณศิลป์

1. ถูกต้องตามรูปแบบของกลอนบทละคร เหมาะใช้ในการเล่นละครใน
2. พรรณนาละเอียด ชัดเจน
3. สรรใช้ถ้อยคำดีเด่น ไพเราะ กินใจ ใช้คำง่าย ความหมายลึกซึ้ง
4. ดีเด่นในการใช้สัมผัสสระ สัมผัสอักษร
5. บรรยายลักษณะกองทัพ การตั้งค่าย การสู้รบอย่างมีชีวิตชีวา

ด้านสังคม

1. ทำให้ผู้อ่านเข้าใจสังคม วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีไทยในราชสำนักและชาวบ้านได้ดี
2. มีคุณค่าด้านการละครและศิลปกรรม
3. สะท้อนภาพชีวิตของสังคมไทย

ตัวอย่างข้อสอบ

1. “ประการหนึ่งถ้าว่าชั่ววันไป ทัพใหญ่จะมาพร้อมยังดาหา
จะต้องหักหมักมือโยธา เห็นจะยากยิ่งกว่านี้ไป”
ข้อใดแสดงอุปนิสัยของผู้กล่าวได้เด่นชัดที่สุด
1) กระตือรือร้น 2) ไม่ประมาท 3) ไม่ย่อท้อ 4) มองการณ์ไกล
2. “พ่อแม่เสมอพระเจ้า บนสวรรค์
ลูกจูงนมมิ่งขวัญ กราบไหว้”
ข้อใดเรียงลำดับเหตุผลเหมือนคำประพันธ์ข้างต้น
1) อันชิงนางอย่างนี้ไม่ผิดธรรมดา ธรรมเนียนั้นมีแต่โบราณมา
2) จำจะไปต้านต่อรอฤทธิ์ ถึงม้วยมิตมิให้ใครดูหมิ่น
3) เราจะตัดศึกใหญ่ให้ย่อยน ด้วยกำลังร้อพลเข้มแข็ง
4) เห็นจะรักเมียจริงยิ่งกว่าญาติ ไหนจะคลาดจากเมืองหมันหยาได้

ใช้คำประพันธ์ต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 3-4

“หวังเป็นเกือกทองรองบาทา พระผู้วงศ์เทวาอันปรากรกฎ
จะขอพระบุตรมียศ ให้โอรสข้าน้อยตั้งจินดา
อันกรุงไกรไอศูรย์ทั้งสอง จะเป็นทองแผ่นเดียวไปวันหน้า
ขอพำนักพักพิงพระเดชา ไปกว่าชีวิตจะบรรลัย”

3. คำประพันธ์ข้างต้นใช้ภาพพจน์กี่แห่ง
1) 1 แห่ง 2) 2 แห่ง 3) 3 แห่ง 4) 4 แห่ง
4. ข้อใดไม่ใช่ข้อเสียที่ปรากฏในคำประพันธ์ข้างต้น
1) อ่อนน้อม 2) ถ่อมตน 3) ย่าเริง 4) ทะนงในศักดิ์ศรี

ใช้บทโต้ตอบระหว่างสังคามาระดา และวิद्याสะก่า ตามลำดับต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 5-6

สังคามาระดา : ยืนม้าอยู่ตรงวิद्याสะก่า แสร้งทำเป็นที่ย่ำเหยียบ
แล้วว่าใครไม่คิดแก่ชีวิต จะชิงตุนาหงันพระธิดา
จงมาเล่นทวนด้วยกันก่อน ให้เห็นฤทธิ์รอนเกล้าเกล้า
แม้ควรคู่กับวงศ์เทวา จึงจะยกกัลยาให้ไป

วิद्याสะก่า : ดูก่อนเจ้าผู้เรื่องฤทธิ์รงค์ รูปทรงงามสมคมลัน
เชื่อชาติญาติวงศ์พงศ์พันธุ์ อยู่เขตชั้นธานีบุรีโร
หรือเป็นวงศ์อัสถุแดทวา ในสิ้นคราเป็นโฉน
จึงป็นหน้ามาต่อฤทธิ์ใคร ไม่กลัวชีวล้ายจะมรณา

5. ลักษณะคำพูดของสังคามาระตาตรงกับอภุศลกรรมบถข้อใดมากที่สุด
- 1) กล่าวปดและลดเลี้ยว
 - 2) พูดจาที่เพ้อเจ้อ
 - 3) พูดหยาบกระทบคน
 - 4) ส่อเสียดเพราะเกลียดชัง
6. ลักษณะการโต้ตอบของสังคามาระตาและวิหยาสะก่าตรงกับสำนวนตามข้อใด
- 1) ชิงกีร์ช่าก็แรง
 - 2) สาวไล่ให้กากิน
 - 3) เกลือจิ้มเกลือ
 - 4) ชาดีเลือกไม่ทิ้งลาย ชาดีชายต้องไว้ชื่อ
7. ข้อใดไม่ใช่การกล่าวเชิงเปรียบเทียบ
- 1) พระปิ่นภพกูเรป็นกรุงศรี
 - 2) รำร้ายเป็นกระบวนทวนหัน
 - 3) วางกองเยื้องกันเป็นฟันปลา
 - 4) ไว้เป็นข้าใต้เบื้องบพมาลย์
8. ข้อใดไม่มีน้ำเสียงเชิงสบประมาท
- 1) จงมาเล่นทวนด้วยกันก่อน
 - 2) ให้อเห็นฤทธิ์รอนแกลั่วกล้า
 - 3) ตัวลืออยู่ปุกมาหงัน
 - 4) ไขวงค้อสญแดทหวา
 - 3) ไม่ควรคู่สู้รบกับเรา
 - 4) ครั้นจะฆ่าเสียเล่าก็อายใจ
 - 4) หรือรักตัวกลัวจะม้วยชีวัน
 - 4) บังคมคัลจะให้คืนไปพารา
9. ข้อใดไม่สะท้อนความเชื่อของผู้พูด
- 1) ดั่งหิ้งห้อยจะแข่งแสงอาทิตย์
 - 2) เห็นผิดระบอบบูรณมา
 - 2) งดอยู่อย่าเสด็จลักเจ็ดวัน
 - 3) ถ้าพินั้นก็เห็นไม่เป็นไร
 - 3) สุดแท้แต่บุญกับกรรม
 - 4) จะฟังคำโหรานั้นหาไม่
 - 4) ตนเป็นไทไม่ควรไปคบพาส
 - 4) คนต่างชาติไม่สนิทอย่าชิดชอบ
10. ข้อใดสะท้อนทรรศนะของผู้พูดข้อความต่อไปนี้
- “แม่นว่าระตุจรกา งามเหมือนวิทยาสะก่านี้
จะมีได้ร่อนรนด้วยปนคักดี นารักรูปทรงสงศรี”
- 1) ไม่ถือเรื่องชั้นวรรณะ
 - 2) ไม่ถือเรื่องยศศักดิ์
 - 3) รูปสมบัติสำคัญกว่าฐานะ
 - 4) รูปสมบัติแสดงให้เห็นคุณความดีของคน
11. คำประพันธ์ต่อไปนี้แสดงว่าผู้พูดไม่มีลักษณะตามข้อใด
- “ฝ่ายเราเล่าก็สามพารา เป็นใหญ่ในชวาแวนแคว้น
ถึงทัพจรกาล่าสำนั้น พี่ไมพรันให้มาล็กสิบแสน
จะหักโหมโจมตีให้แตกแตน พักเดียวก็จะแล่นเข้าป่าไป”
- 1) มุ่งมั่นจะเผด็จศึกให้ได้โดยเร็ว
 - 2) วางแผนการรบอย่างรอบคอบ
 - 3) หยิ่งทะนงในความยิ่งใหญ่ของตน
 - 4) เชื้อมั่นในกำลังความสามารถของตน
12. “มาตรแมนเสียเมืองดาทา จะพลอยอายขยาหน้าหรือหาไม่
ซึ่งเกิดศึกสาเหตุเภทภัย ก็เพราะใครทำความไว้งามพัคตร์”
คำประพันธ์ข้างต้นนี้ใช้กลวิธีทางวรรณศิลป์ใด
- 1) การใช้คำเปรียบเทียบอุปลักษณ์
 - 2) การใช้อุปมานิทัศน์
 - 3) การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์
 - 4) การใช้บุคคลสมมุติ



13. ข้อความในเรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ที่ว่า
 “เสร็จศึกจะเข้าไปอัญชลี จะดำตีกีตามอัชฌมาลัย
 เมื่อได้เกินแล้วก็จนใจ ตามแต่ภูวโนยจะปราณี”
 ข้อความที่เน้นตัวหนามีความหมายตรงกับข้อใด
- 1) ได้ทำการล่วงเกินเอาไว้มาก
 - 2) ได้ช่วยชนะในศึกสงครามเกินความคาดหมาย
 - 3) ได้สร้างความโกรธแค้นไว้มากเกินจะให้อภัย
 - 4) ได้กล่าวคำโอ้อวดไว้เกินความจริง
14. ข้อใดไม่ปรากฏความเชื่อในการศึกสงคราม
- 1) วางกองเยื้องกันเป็นฟันปลา ให้โยธาถอยยิงซึ่งซ้าย
 - 2) พอได้ศฤงษณ์ก็ลั่นฆ้อง ประโคมศึกก็ก้องท้องสนาม
 - 3) ประโรหิตฟันไม้ข่มนาม ทำตามตำราพิชัยยุทธ์
 - 4) แล้วรีบรัดจัดพลรบยุทธ์ ตั้งที่นามครุชูปึกษา

จงอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 15-16

“สตรีใดในพิภพจบนแดน ไม่มีใครได้แค้นเหมือนอกข้า
 ด้วยไฝรักให้เกินพักตรา จะมีแต่เวทนาเป็นเนื่องนิตย์”

15. ตัวละครในคำประพันธ์นี้มีอารมณ์ความรู้สึกตรงกับข้อใด
- 1) โกรธ - เศียดแค้น
 - 2) ซ้ำใจ - น้อยใจ
 - 3) น้อยใจ - สงสารตนเอง
 - 4) แค้นเคือง - ทุกขี้ใจ
16. คำประพันธ์ข้างต้นกล่าวถึงความรู้สึกของตัวละครใด
- 1) มหายารัศมี
 - 2) สการะวาตี
 - 3) จินตะหรา
 - 4) บุษบา
17. คำประพันธ์ต่อไปนี้มีมีความหมายตรงกับข้อใด
- “ค่ายยกย่องเกียรติ ทุกประการ
 พักตร์จิตผัดกันประมาณ ยากรู”
- 1) หน้าชื่อใจคด
 - 2) ยกยอปอปั้น
 - 3) รู้หน้าไม่รู้ใจ
 - 4) ปากปราศรัยน้ำใจเชือดคอ
18. ข้อใดไม่แสดงความเป็นเหตุเป็นผล
- 1) อ้นชิงนางอย่างนี้ไม่ผิดธรรม์ ธรรมเนียนั้นมีแต่บูรณมา
 - 2) แม้นไม่รู้แห่งเมืองจรรกา จะช่วยซุ้มรรคาบอกให้
 - 3) จรรกาไม่มาก็ยิ่งดี ไม่มีผู้หวงแทนกีดกัน
 - 4) ครั้นนางงมได้ตั้งใจจง จึงเกิดการรณรงค์ในดาหา

25. คำประพันธ์ต่อไปนี้มีลักษณะเด่นที่สุดตามข้อใด
 “หลบหลีกไว้วงป้องกัน ผัดผันหันออกกลกอกกลับ
 ปะทะแทงแสร้างทำลำทับ อย่างกระหับรุกโลมิได้ยั้ง”
- 1) การแสดงภาพเคลื่อนไหว การซ้อนคำ
 - 2) การหลากคำ การเล่นเสียงสัมผัส
 - 3) การซ้อนคำ การหลากคำ
 - 4) การแสดงภาพเคลื่อนไหว การเล่นเสียงสัมผัส
26. ข้อใดไม่เกี่ยวกับวิถีชีวิตไทย
- 1) ที่มีเกวียนเกณฑ์บรรทุกลำเลียง ไล่เสเบียงครบคนละสิบถึง
 - 2) อั้งชิงนางอย่างนี้ไม่ผิดธรรมเนียม ธรรมเนียมนั้นมีแต่โบราณมา
 - 3) มือถือสมุกหมากตามยากไร่ ดอกไม้รูปเทียนถือติดมา
 - 4) ที่นอนหมอนมุ้งเสื่ออ่อน ผ้าผ่อนติติมิในบ้าน

เฉลย

1. 4) 2. 4) 3. 2) 4. 4) 5. 3) 6. 1) 7. 2) 8. 1) 9. 4) 10. 3)
 11. 2) 12. 3) 13. 1) 14. 1) 15. 3) 16. 3) 17. 4) 18. 1) 19. 3) 20. 1)
 21. 3) 22. 3) 23. 2) 24. 3) 25. 4) 26. 2)



นิทานเวตาล เรื่องที่ 10

ผู้แต่ง พระราชวรวงศ์เธอกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ (พระองค์เจ้ารัชนีแจ่มจรัส) พระนามแฝง น.ม.ส.

ลักษณะคำประพันธ์ นิทานร้อยแก้ว

จุดมุ่งหมายในการแต่ง เพื่อเผยแพร่วรรณคดีสันสกฤตของอินเดีย

ที่มาของเรื่อง นิทานเวตาล (เวตาลปัญญาวิงศติ แปลว่า นิทาน 25 เรื่องของเวตาล)

เนื้อเรื่อง ท้าวมหาพลกษัตริย์แห่งเมืองธรรมปุระมีมเหสีและพระธิดาที่งามมาก ต่อมาเกิดสงครามท้าวมหาพล ลี้พระชนม์ มเหสีและพระธิดาหนีเข้าป่าไปพบท้าวจันทรเสนและพระโอรส จึงได้แต่งงานกันโดยท้าวจันทรเสน แต่งงานกับพระธิดา พระโอรสแต่งงานกับพระมเหสี เวตาลถามพระวิกรมมหาราชว่าบุตรธิดาท้าวมหาพล และบุตรของพระมเหสีจะนับญาติกันอย่างไร พระวิกรมมหาราชไม่ตอบ

คุณค่า

ด้านวรรณศิลป์

1. แทรกข้อคิดคำคมต่างๆ
2. ใช้สำนวนภาษาเรียบง่าย แต่มีชีวิตชีวา แสดงอารมณ์ของตัวละครได้เป็นอย่างดี

ด้านสังคม

1. ให้คติธรรมในการดำเนินชีวิต และจบด้วยปริศนาชวนให้คิด เพิ่มพูนสติปัญญาและไหวพริบผู้อ่าน
2. ให้ข้อคิดเรื่องความมุ่งมั่น อดทน อดกลั้น ความเพียร

ตัวอย่างข้อสอบ

1. พระวิกรมมหาราชและพระราชบุตรจะบรรลุจุดมุ่งหมาย นำเวตาลมาให้โยคีได้จะต้องมั่นคงในหลักปฏิบัติสำคัญที่สุดประการใด
 - 1) อดทน
 - 2) อดกลั้น
 - 3) ใช้ปัญญา
 - 4) พยายาม

เฉลย

1. 2)



นิราศนรินทร์ดำโคลง

ผู้แต่ง นายนรินทร์เบคร์ (อิน)

ลักษณะคำประพันธ์ โคลงนิราศ มีร่ายนำ 1 บท โคลงสี่สุภาพ 143 บท

จุดมุ่งหมายในการแต่ง

1. เพื่อแสดงความอาลัยรักหญิงที่จากมา
2. เพื่อบันทึกการเดินทาง

เนื้อเรื่อง ขอพระเกียรติพระมหากษัตริย์ ชมบ้านเมือง กล่าวคร่ำครวญถึงนางที่รัก โยงกับสถานที่ที่เดินทางผ่าน

คุณค่า

ด้านวรรณศิลป์

1. เป็นต้นแบบที่ดีในการแต่งโคลงสี่สุภาพ
2. สรรค่าใช้ ไพเราะทั้งเสียง และความหมายลึกซึ้ง

ด้านสังคม

1. บันทึกประวัติศาสตร์ ความเจริญของบ้านเมือง ศาสนา
2. ให้ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ทางภูมิศาสตร์

วรรณคดีสโมสรยกย่องให้โคลงนิราศนรินทร์เป็นเลิศของโคลงนิราศ เพราะ

1. สีสาวของโคลงไพเราะ ดิเด่นไม่มีที่ติ
2. ใช้คำกระชับชัดเจน ไพเราะทั้งเสียง และความหมายลึกซึ้ง
3. ผูกโยงสถานที่และความรักได้อย่างแนบเนียน
4. มีกวีโวหารเป็นลักษณะเฉพาะของตน

ตัวอย่างข้อสอบ

1. ข้อใดกล่าวถึงสังคมไทยต่างยุคกับข้ออื่น
 - 1) อยุรยาโลภิตพัน มาแปลง เป็นฤา
ฤว่าบุญเพรงแสดง พระสร้าง
 - 2) อยุรยายศยั้งฟ้าลงดิน แลฤา
อำนาจบุญเพรงพระ ก่อเกื้อ
 - 3) โกลินทร์บุรินทร์รัตนอั้ง ไอศวรรย์ สวรรค์ฤา
ยศยั้งอยุรยาอัน ล่วงแล้ว
 - 4) อยุรยายศล่มแล้ว ลอยสวรรค์ ลงฤา
สิงหาสน์ปรางค์รัตนาวร- เจ็ดหล้า

เฉลย

1. 2)



หัวใจชายหนุ่ม

ผู้แต่ง พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ใช้พระนามแฝง “รามจิตติ”

ลักษณะคำประพันธ์ ร้อยแก้ว

จุดมุ่งหมายในการแต่ง

1. เพื่อให้ความรู้และแง่คิด
2. เพื่อความบันเทิงใจ

ที่มาของเรื่อง เป็นจดหมายถึงเพื่อน 18 ฉบับ เนื้อหาเป็นนวนิยายขนาดสั้น ลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ดุสิต สมิตรรายเดือน

เนื้อเรื่อง ประพันธ์เขียนจดหมายถึงเพื่อนชื่อประเสริฐที่อังกฤษเล่าการเดินทางกลับเมืองไทยและการใช้ชีวิต

คุณค่า

ด้านวรรณศิลป์

1. ใช้ภาษากระทัดรัดชัดเจน ทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ความบันเทิง
2. ใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ ใช้คำคะนองและภาษาพูด

ด้านสังคม

1. สะท้อนชีวิตความเป็นอยู่ในสมัยรัชกาลที่ 6
2. สะท้อนค่านิยมการรับราชการ
3. สะท้อนปัญหาการชิงสุกก่อนห่าม
4. สะท้อนทัศนคติของคนไทยที่มีต่อการครองคู่ ความรักของบิดามารดา สามภรรยา ประเทศชาติ

การวางตัวของกุลสตรีไทย



ทุกซ์ของชานาในบทกวี

ผู้แต่ง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระนามแฝง “แวนแก้ว”

ลักษณะคำประพันธ์ ความเรียง

จุดมุ่งหมายในการแต่ง เพื่อสะท้อนแนวคิดกวีไทยและกวีจีนที่กล่าวถึงความทุกซ์ของชานา

ที่มา หนังสือมณีพลอยร้อยแสง หมวดชวนคิดพิจิตรภาษา

เนื้อเรื่อง ใช้เพลงเปิบข้าวของจิตร ภูมิศักดิ์ เป็นบทนำเรื่อง กล่าวถึงความทุกซ์ของชานาในมุมมองของกวีไทย และกวีจีนหลิวเซิน ซึ่งประพันธ์กลอนเปล่า “ประเพณีดั้งเดิม” มองเห็นความทุกซ์ของชานาเหมือนกัน

คุณค่า

1. ด้านวรรณศิลป์ เป็นตัวอย่างความเรียงที่ดี
2. ด้านสังคม สะท้อนปัญหาสังคม คือ ชานา

ตัวอย่างข้อสอบ

ใช้คำประพันธ์ต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 1-2

- ก. เหงื่อหยดลึกก็หยาด ทุกหยดหยาดล้วนยากเย็น
ปูดโปนก็เส้นเอ็น จึงแปรรวมมาเปิบกิน
น้ำเหลืองที่เรือแดง และน้ำแรงอันหลังริน
สายเลือดกูทั้งสิ้น ที่สุดก่าซาบฟัน

- ข. ตอนอาทิตย์เที่ยงวัน ชานายังพรวนดิน
เหงื่อหยดบนดินภายใต้ต้นข้าว
ใครจะรู้อ่างไว้ในจานใบนั้น
ข้าวแต่ละเม็ดคือความยากแค้นแสนสาหัส

1. บทประพันธ์ทั้งสองข้อแสดงเจตนาตามข้อใด

- 1) ให้เห็นใจชานา
- 2) ให้สำนึกถึงบุญคุณชานา
- 3) ให้คิดช่วยเหลือชานา
- 4) ให้เห็นความเหน็ดเหนื่อยของชานา

2. บทประพันธ์ข้างต้นมีลักษณะร่วมกันตามข้อใด

- 1) เนื้อหา
- 2) ความเปรียบเทียบ
- 3) ภาษา
- 4) น้ำเสียง



3. ข้อความต่อไปนี้แฝงข้อคิดตามข้อใด

“ก่อนที่ทุกคนจะหันไปกินอาหารเม็ดเหมือนนักบินอวกาศ เรื่องความทุกข์ของชาวนาาก็คงยังเป็นแรง
สร้างความสะเทือนใจแก่กวียุคคอมพิวเตอร์สืบต่อไป”

- 1) ชาวนาได้รับความไม่เป็นธรรมทุกยุคทุกสมัย
- 2) ความทุกข์ของชาวนาเป็นแรงบันดาลใจของกวีเสมอ
- 3) ความสะเทือนใจของกวีสัมพันธ์กับความทุกข์ของชาวนา
- 4) แม้ประเทศจะพัฒนาไปสู่ความเจริญแล้ว ชาวนาก็ยังมีความสำคัญอยู่

4. ข้อใดมีน้ำเสียงต่างจากข้ออื่น

- | | |
|--|---|
| 1) จากแรงมาเป็นรวง
จากรวงเป็นเม็ดพราว | ระยะทางนั้นเหยียดยาว
ล้วนทุกข์ยากลำเค็ญเข็ญ |
| 2) สองมือเขามีแสง
สงสารอีสานสิ้น | เสียงเฮาแย่งมีคนยิน
อย่าซุด, ลู่ด้วยสองแขน |
| 3) โข่ประตูจริงผูกถูกระชาก
สว่างวาบแปลบพรัมาไรไร | เสียงแห่งความทุกข์ยากก็ยิ่งใหญ่
ก็รู้ว่าทางยังพอมี |
| 4) ลมประสานเสียงแคนว่าแคนแคน
เหงื่อกรินตากุแล้งน้ำแห้งตรม | เปิบข้าวทุกคราวแคนความชื่นชม
แม้ทุกข์ถมจักหยัดยิ้นคืนค่าคน |

เฉลย

1. 2) 2. 1) 3. 1) 4. 1)

มงคลสูตรคำฉันท์

ผู้แต่ง พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ลักษณะคำประพันธ์ อินทรวีเชียรฉันท 11 และกาพย์ฉบัง 16

ที่มา มงคลสูตรเป็นพระสูตรในพระไตรปิฎก

เนื้อเรื่อง พระอานนท์เล่าว่า พระพุทธเจ้าได้ทรงเทศน์มงคลสูตรไว้ 38 ประการ ดังนี้

1. ไม่คบคนพาล
2. คบบัณฑิต
3. บูชาผู้ควรบูชา
4. อยู่ในประเทศที่สมควร
5. เคยทำบุญไว้กาลก่อน
6. ตั้งตนไว้ชอบ
7. สดับตรับฟังมาก
8. มีศิลปะ
9. มีวินัย
10. มีวาจาเป็นสุภาสิตไพเราะ
11. บำรุงบิดามารดา
12. สงเคราะห์บุตร
13. สงเคราะห์ภรรยา
14. การงานไม่คั่งค้าง
15. ให้ทาน
16. ประพฤติธรรม
17. สงเคราะห์ญาติ
18. ประกอบการงานไม่มีโทษ
19. เว้นจากบาป
20. สรรวมกายไม่ดื่มน้ำเมา
21. ไม่ประมาทในธรรม
22. เคารพผู้ควรเคารพ
23. เจียมตัว
24. สันโดษ
25. รู้คุณท่าน
26. ฟังธรรมตามกาล
27. อุดทน
28. วาง่าย



29. เห็นสมณะ
30. สันทนาธรรมตามกาล
31. บำเพ็ญตบะความเพียร
32. ประพฤติพรหมจรรย์
33. เห็นอริยสัจสี่
34. ทำให้แจ้งซึ่งนิพพาน
35. จิตไม่หวั่นไหวด้วยโลกธรรม
36. จิตไม่เศร้าโศก
37. จิตปราศจากธุลี
38. จิตเกษม ปลอดภัยปราศจากกิเลส

แนวคิด

1. มงคลในพระพุทธศาสนา คือ ข้อปฏิบัติตนและการฝึกจิตใจให้ถูกต้องตามพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า
2. คำสอนของพระพุทธเจ้า เป็นคำสอนที่ยึดหลักเหตุผลสามารถพิสูจน์ได้ด้วยการปฏิบัติจริง

ค่านิยม

การปฏิบัติตามมงคลสูตร 38 ประการ จะนำความเจริญก้าวหน้าให้แก่บุคคลและสังคม



ตัวอย่างข้อสอบ

- ข้อความที่เกี่ยวกับบทมงคลสูตรข้อใดที่**ไม่ถูกต้อง**
 - พระสงฆ์ที่เจริญพระพุทธรมณต์ในงานมงคลมักสวดบทมงคลสูตร
 - มงคล 38 ประการเป็นข้อปฏิบัติต่างๆ เหมาะแก่บุคคลทั่วไป
 - ผู้ปฏิบัติมงคล 38 ประการนี้จะเป็นผู้ประเสริฐประสบแต่ความเจริญ
 - อานิสงส์แห่งการปฏิบัติมงคล 38 ประการเกิดจากการกระทำด้วยตนเองเท่านั้น
- ผู้ปฏิบัติตามแนวพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เรื่องเศรษฐกิจแบบพอเพียง น่าจะเป็นผู้ที่ยึดถือมงคลสูตรตามข้อใด**มากที่สุด**
 - อีกหมั่นประพฤติควร ฌ สภาวะแห่งตน
 - ความอยู่ประเทศซึ่ง เหมาะและควรจะสู้
 - การทำงานกระทำไป บมียุ่งและสับสน
 - ยินดี ฌ ของตน บมีโลกทะยานปอง
- คำกล่าวในข้อใดสอดคล้องกับคำสอนในมงคลสูตร
 - มงคลเกิดจากการบูชา ชีวิตพัฒนาก้าวหน้าไกล
 - มงคลเกิดด้วยวาจาใจ ทำทุกสิ่งเพื่อให้ชีพสุขสันต์
 - มงคลเกิดก่อแก่ชีพนั้น ด้วยตนมันมุ่งกระทำคุณความดี
 - มงคลเกิดจากศุภคติ ทรัพย์สินมีมันคงมิสงสัย
- คำประพันธ์ต่อไปนี้มีสาระสำคัญตรงตามข้อใด
“จิตใครผิตได้ต้อง วรโลกะธรรมศรี
แล้วยอมบพิงมี จะประหวั่นฤกกังวล
ไว้โคกธูลีสัญญ และสบายบมีวมล
ข้อนี้แหละมงคล อติเรกอุดมดี”
 - ความซาบซึ้งในโลกธรรม
 - ความไม่หวั่นไหวในโลกธรรม
 - ความปลอดโปร่งใจเพราะธรรมอันประเสริฐ
 - ความเข้าใจในความดับสิ้นของกิเลสตัณหา
- ข้อใดเป็นมงคลที่นำไปสู่การหลุดพ้น
 - ความไม่ประมาทใน พหุธรรมะโกศล
 - สำรวจมวรินทรีย์ และสุรยาบเมามล
 - บำรุงบิดามา- ตระด้วยททัยปรีดิ์
 - ความงดประพฤติบาป อกุศลบให้มิ



6. ข้อความต่อไปนี้กล่าวถึงมงคลข้อใดบ้าง

“ความได้สดับมาก และกำหนดสุวาที
อีกศิลปศาสตร์มี จะประกอบมณูญการ
อีกหนึ่งวินัยอัน นรเรียนและเชี่ยวชาญ
อีกคำเพราะบรรสาน ฤดีแห่งประชาชน”

- 1) ฟังธรรมตลอดกาล อดทน ว่าง่าย เคารพ
- 2) ฟังมาก มีศิลปะ มีวินัย มีมธุรสวาจา
- 3) สนทนาธรรมตามกาล ตั้งตนชอบ เห็นอริยสัจ ให้ทาน
- 4) สำรวม ปลอดภัยจากกิเลส ตั้งตนชอบ ประพฤติธรรม

7. มงคลสูตรคำฉันท์ที่มีมาจากพระสุตตันตปิฎกหมวดใด

- 1) ทีฆนิกาย
- 2) มัชฌิมนิกาย
- 3) อังคุตตรนิกาย
- 4) ขุททกนิกาย

เฉลย

1. 2) 2. 4) 3. 3) 4. 3) 5. 1) 6. 2) 7. 4)



มหานชาติ/มหานเวสสันดรชาดก

ที่มา มหานชาติหรือมหานเวสสันดรชาดก เป็นเรื่องทางพุทธศาสนาเข้ามาในประเทศไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัย โดยมีความเชื่อว่าหากฟังเทศน์มหานชาติครบ 13 กัณฑ์ใน 1 วัน จะได้อานิสงส์แรง มีชื่อเรียกต่างๆ ดังนี้

1. ภาคกลางเรียก เทศน์มหานชาติ คาถาพัน เวสสันดรชาดก
2. ภาคเหนือเรียก ตั้งธรรมหลวง
3. ภาคอีสานเรียก งานบุญพระเวส
4. ภาคใต้เรียก เทศน์มหานชาติ

วรรณคดีเกี่ยวกับมหานชาติ

1. มหานชาติคำหลวง
2. ภาพยนตร์มหานชาติ
3. มหานชาติกลอนเทศน์
4. ร่ายยาวมหานเวสสันดรชาดก

เนื้อเรื่องมี 13 กัณฑ์ ได้แก่

1. ทศพร
2. ทิมพานต์
3. ทานกัณฑ์
4. วนประเวศน์
5. ชูชก
6. จุลพน
7. มหานพน
8. กุมาร
9. มัทรี
10. ลักรบรรพ
11. มหาราช
12. ฉกษัตริย์
13. นครกัณฑ์



ตัวอย่างข้อสอบ

ใช้คำประพันธ์ต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 1-2

“สรรแต่หาญสารตัวเหี้ยม เทียมช้างมารทานช้างหมื่น พันโถมศึกฝึกทนคร ร่อนงาส่ายร้ายงาเคียว เรียนเป็น
สู้รู้ชนสาร ร้านบ้ำแพงแรงปถอย ร้อยคชหนีรีขึ้นหน้า ข้าศึกยลชนสยอง ร้องบันเทิงเริงบุกทัพ สรรพอลังกาสาร
อลงกต บทจรคลาดบาทจรคลา ดาพยุหะยีนตื่นพยุหยุทธ์ ดุจพสุธาพังตั้งพสุธาพก ยกคชฝ้ายย้ายคชพล”

1. คำประพันธ์ข้างต้นให้ความรู้สึกเด่นชัดที่สุดตามข้อใด
 - 1) ฮึกเหิม
 - 2) คึกคัก
 - 3) ทวาดหวั่น
 - 4) สยดสยอง
2. ข้อใดเป็นลักษณะเด่นที่สุดของคำประพันธ์ข้างต้น
 - 1) การใช้ความเจียบ
 - 2) การเล่นคำพ้องเสียง
 - 3) การพรรณนาให้เห็นภาพ
 - 4) การเล่นเสียงสัมผัส

เฉลย

1. 1) 2. 4)

วรรณคดีวิจักษ์ ม.5

มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี

ผู้แต่ง เจ้าพระยาพระคลัง (หน)

ลักษณะคำประพันธ์ ร่ายยาว ยกคาถาภาษาบาลีขึ้นก่อน แล้วแต่งเป็นภาษาไทย

ที่มา กัณฑ์ที่ 9 จากร่ายยาวมหาเวสสันดรชาดก

เนื้อเรื่อง นางมัทรีกลับจากหาผลไม้ ไม่พบกัณหาชาลีจึงออกตามหาด้วยความเศร้าโศกเสียใจสลับไป พระเวสสันดรบอกความจริงว่ายกกัณหาชาลีให้ชูชกไปแล้ว นางมัทรีก็อนุโมทนาในบุตรทานนี้

คุณค่า

ด้านวรรณศิลป์

1. เลือกสรรถ้อยคำใช้อย่างไพเราะเหมาะสม
2. ใช้กวีโวหาร ศิลปะการประพันธ์ โวหารภาพพจน์อย่างไพเราะกินใจ

ด้านสังคม

1. ให้ความรู้เรื่องพระพุทธเจ้า เมื่อเสวยพระชาติเป็นพระเวสสันดร
2. แสดงความรักอันยิ่งใหญ่ของแม่ที่มีต่อลูก ความภักดีของภรรยาที่มีต่อสามี
3. ช่วยยกระดับจิตใจของผู้อ่านให้สูงขึ้น

ลักษณะตัวละคร

พระเวสสันดร

1. มีปฏิภาณไหวพริบเป็นเลิศ
2. รักและห่วงใยคู่ชีวิต
3. มีจิตวิทยา
4. มีความมุ่งมั่น

พระนางมัทรี

1. มีความจงรักภักดีต่อพระสวามี
2. รักและห่วงใยลูก
3. มีความอดทนต่อความยากลำบาก
4. ปฏิบัติหน้าที่ของภรรยาที่ดี
5. มีจิตใจเป็นกุศล
6. รู้กาลเทศะ
7. มีนิสัยของสตรีทั่วไป



ความรู้ประกอบ

ชาดกมี 2 ประเภท

1. นิบาตชาดก
2. ปัญญาสชาดก

ทศชาติ คือ การเสวยพระชาติสำคัญของพระโพธิสัตว์ 10 ชาติ และได้บำเพ็ญบารมีในแต่ละพระชาติ ดังนี้

1. พระเตมีย์ - เนกขัมบารมี
2. พระมหาชนก - วิริยบารมี
3. พระสุวรรณสาม - เมตตาบารมี
4. พระเนมิราช - อธิษฐานบารมี
5. พระมโหสถ - ปัญญาบารมี
6. พระภริทัต - ศิลบารมี
7. พระจันทกุมาร - ขันติบารมี
8. พระนารท - อุเบกขาบารมี
9. พระวิฑูร - สัจจบารมี
10. พระเวสสันดร - ทานบารมี



ตัวอย่างข้อสอบ

- คำประพันธ์ต่อไปนี้ใช้ศิลปะการประพันธ์**เด่นที่สุด**ตามข้อใด
“แลถนัดในเบื้องหน้าโน้นก็เขาใหญ่ยอดเยี่ยมโทยมอย่างพยับเมฆ
มีพรรณเขียวขาวดำแดงดูดิเรกตั้งรายรัตนนพมณีแนมนำไคร่ชม
ครั้นแสงพระสุริยะส่องระดมก็ดูเด่นดังดวงดาววาวแววระวาวๆ ที่เว้งว้าง
วิจิตรจำรัสจรัสรุ่งเป็นสีรุ้งฟุ้งพันเพียงคั่นมพรพื้นนภากาศ”
1) สัมผัสสระ 2) สัมผัสพยัญชนะ 3) การใช้คำอุปมา 4) การหลាក់คำ
- คำประพันธ์ต่อไปนี้มีลักษณะ**เด่นที่สุด**ตามข้อใด
“สะท้อนสะท้อนเลื่อนลั่นอยู่ครีๆ ดูจหนึ่งว่าป็นลักแสนนดมากระหน้าซ้ำยังอยู่เบรียงๆ เสียงฉะฉาดฉาน”
1) สัมผัสสระภายในวรรค 2) การเล่นเสียงวรรณยุกต์
3) คำเลียนเสียงธรรมชาติ 4) คำซ้ำบอกความเคลื่อนไหว
- ข้อใดมีคำอุปมา
1) เหมือนหนึ่งน้ำพลอยพริ้วอยู่พรายพราย
2) พระพายรำเพยพัดมารีเรื่ออยู่เฉื่อยฉิว
3) พระทัยนางให้หวั่นหวาดพะวงหลัง
4) ยะเหาะเหาะทุกฝิย่างไม่หย่อนหยุด
- คำประพันธ์ข้อใดแสดงอานูภาพของเสียงได้**รุนแรงที่สุด**
1) ก้องกึกพิลึกปิบปะเบรียงเสียงสนั่นลั่นพนัสพนาตร
2) ก็อิงเอิกเพียงจะพกเพิกแผ่นพสุธาตลกัมปนาท
3) บัจฉยนาทก็เปล่งเสียงก้องโกญจศัพท์ประกาศกาหลคารนณฤโฆษ
4) เสียงสังข์แตรแซ่ทัพมหามโหระทึกกึกก้องกลองชนะสนั่นเนียรนาท

เฉลย

1. 2) 2. 3) 3. 4) 4. 2)



ลิลิตตะเลงพ่าย

ผู้แต่ง สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส

ลักษณะคำประพันธ์ ลิลิตสุภาพ

ที่มาของเรื่อง เป็นวรรณคดีเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนเรศวรมหาราช โดยใช้แนวการแต่งของลิลิตยวนพ่าย

จุดประสงค์ในการแต่ง

1. เพื่อพิมพ์แจกในงานฉลองวัดพระเชตุพนฯ
2. เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนเรศวรมหาราช

เนื้อเรื่อง พระเจ้าหงสาวดีนันทบุเรงทราบข่าวว่าพระมหาธรรมราชาสวรรคต จึงให้พระมหาอุปราชายกทัพมาตีกรุงศรีอยุธยา พระนเรศวรและพระเอกาทศรถยกทัพออกมาสู้ศึกและได้รับชัยชนะ พระนเรศวรฆ่าพระมหาอุปราชาดาบยบนหลังช้าง

คุณค่า

ด้านวรรณศิลป์ สรรค่าใช้อย่างไพเราะ มีศิลปะการประพันธ์ ใช้โวหารภาพพจน์ ใช้กลบท

ด้านสังคม

1. ให้ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ ประเพณี ตำนานพิชัยสงคราม
2. แสดงให้เห็นคุณธรรม และความกล้าหาญของพระมหากษัตริย์
3. สะท้อนภาพชีวิตของสังคมไทยในอดีต
4. ให้ข้อคิดต่างๆ

ตัวอย่างข้อสอบ

1. “สงครามครานีหนัก ใจเจ็บ ใจนา
เรียมเร่งแหงหนาวเหน็บ ออกไ้อ์
ลูกตายฤใครเก็บ ฝึฝัก พระเอย
ฝึจักแท่งที่โพล้ ที่เพล้ใครเผา”
ลักษณะทางวรรณศิลป์ข้อใดไม่ปรากฏในคำประพันธ์ข้างต้น
1) การซ้ำคำ 2) การเล่นเสียง
3) การใช้ภาพพจน์ 4) การสร้างอารมณ์สะท้อนใจ
2. ข้อใดมีคำที่แสดงความเคลื่อนไหว
1) พลมอญเมิลมิดท้อง รัถยา
2) อเนกนิกรอาชา ชาดิช้าง
3) ทวนทองเลือกทอดา เปลือยปลาย
4) เทียวธวัชแลสล้าง เพื่องฟ้าปลิวปลาย

3. ข้อใดมีจุดมุ่งหมายต่างกับข้ออื่น
- 1) จงแพ้พินาศพระ วิริยภาพ พ่อนา
 - 2) จงพ่อย้ายินยล แต่ตื่น
 - 3) จงประสิทธิ์สมพร พื่อให้
 - 4) จงเจริญชเยศด้วย เดชะ

ใช้คำประพันธ์ต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 4-5

“เป็นสร้อยโลภิศพัน อูปรมา
 โสรมสรวงศิริรงค์ เรี่ยไว้
 จงคงคู่กล้าปาย ยินโยค
 หายแผ่นดินฟ้าไหม้ อย่าหาย”

4. คำประพันธ์ข้างต้น ผู้ประพันธ์มีน้ำเสียงตามข้อใด
- 1) ภูมิใจ
 - 2) ห่วงใย
 - 3) ใฝ่ฝัน
 - 4) หัวใจ
5. คำประพันธ์ข้างต้นมีภาพพจน์ตามข้อใด
- 1) อุปลักษณ์ อุปมา
 - 2) อุปมา อติพจน์
 - 3) อติพจน์ อุปลักษณ์
 - 4) อุปมา นามนัย
6. คำว่า “**เพ็ญ**” ในข้อใดมีความหมายต่างจากข้ออื่น
- 1) อ้าจอมจักรพรรดิผู้ เพ็ญยศ
 - 2) กำหนดพรุกเพ็ญแท้ พันธนาไว้แล้ว
 - 3) พูนเพิ่มพระสมภาร เพ็ญภพ พระนา
 - 4) สรรเป็นรูปอรุเคนทร์ เพ็ญพะพานแผ่เศียร
7. ข้อใด**ไม่มี**นัยความหมายบ่งบอกเวลา
- 1) จักยตราทัพชั้นันท์ กันเอารุ่งไว้หน้า
 - 2) เจียนจวบรรวิวรรธ รางเรือ แลฤ
 - 3) นับตฤษณีนี้นัน แน่นันวันเมื่อ
 - 4) วานครรามินทร์ ผลิตแผ่นดินเปลี่ยนราช
8. ผู้แต่งคำประพันธ์ต่อไปนี้แสดงความปรารถนาตามข้อใด
- “ผิววงว่ายวัญเว้ง วารี โอมฤ
 บลุโลกุตรโมลี เลิศลัน
 จงเจนจิตกวี วรวากย์ เฉลียวเอย
 ตราบล่วงบ่วงภพพัน เผด็จเสี้ยนเบียนสมร”
- 1) ขอให้ผู้อ่านรู้ใจกวี
 - 2) ขอให้เป็นกวีเอก
 - 3) ขอให้ชนะศัตรู
 - 4) ขอให้ถึงซึ่งนิพพาน



9. การกระทำข้อใดไม่เกี่ยวกับความเชื่อ
- 1) เบิกโคลนทวารโดยกระทรวง ปวงละว้าเช่นไก่
 - 2) ประโรหิตฟันไม้ข่มนาม ทำตามตำราพิชัยยุทธ์
 - 3) ฉายจอมปลวกปราบราบลง ให้เตียนตรงป้อมปืนในพารา
 - 4) ฐ ให้โหรทามหุตฤกษ์ ซึ่งจะเบิกพยุหยาตรา
10. ข้อใดแสดงพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ที่สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน
- 1) ล้วนงยุทเธียวชาญ ทาญหักคึกบมียอ ต่อสู้คึกบมียอน
 - 2) เพิ่มบำเหน็จเสรีจไซริ ฐ ให้เชียวพระอัยการศึก ปรีกษาโทษขุนทัพ
 - 3) หวังผดุงบวรรัตน ตรัสยศ ยินนา
ทำนุกพระศาสน์เกื้อ ก่อสร้างแสงผล
 - 4) ฐึงพิชัยชาญ ชุมค่าย ครอบนา
อาจจักรอนรณแผ้ว แผกแพ้วพัน
11. คำประพันธ์ต่อไปนี้แสดงพระอัจฉริยภาพของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชในฐานะผู้นำตามข้อใด
“ฝ่ายเราแตกยับยับ จักส่งทัพไปทาน พอพลอยฉานสองซ้า
ค้ำบอยุ่บหยุด ชอบถอยทรุดอย่างร้าง ให้ศึกปลั่งเสียวเชิง โดยละเลิงใจอาจ”
- 1) ความพร้อมสู้ศึกในทุกสถานการณ์
 - 2) การตัดสินพระทัยอย่างมีวิจรรณญาณ
 - 3) ความรอบคอบและเด็ดเดี่ยวในการทำสงคราม
 - 4) การเสี่ยงเข้าเผชิญอันตรายในสถานการณ์คับขัน
12. ข้อใดไม่ใช่ภาพพจน์
- 1) จึงพระปิ่นปักธาษตรี บุรีรัตนหงสา
 - 2) เพราะพระหัตถ์หากป้อง ปิดด้วยขอทรง
 - 3) ครั้นพระบาทยินสาร ฐ ก็บรรหารตระบัด
 - 4) เถลิงอยุธยาเย็นเกล้า ท้าวถ้วนทวยสยาม
13. คำประพันธ์ต่อไปนี้ไม่แสดงค่านิยมที่มีต่อนักรบตามข้อใด
“สองฝ่ายหาญไช้ซ้า คือสีหเกล้าสิหกล้า
ต่อเกล้าในกลาง สมรนา”
- 1) นักรบต้องดูร้ายเทียมหาญ
 - 2) นักรบต้องมีความสง่างาม
 - 3) นักรบต้องคล่องแคล่วว่องไว
 - 4) นักรบต้องเป็นคนไม่หวาดหวั่น
14. ข้อใดไม่ได้แสดงขนบประเพณีเกี่ยวกับกษัตริย์
- 1) สอดลั้งวาลเฉวียงองค์ มกุฎทรงเทริดเกศ อย่างอิศเรศรามัญ
 - 2) ปวงประนมบเกล้า งามเสงี่ยมเพ็ยมเฝ้า อยู่ถ้ำทูลสนอง
 - 3) แจงกิจจาตระหนัก จึงพระปิ่นปักธาษตรี บุรีรัตนหงสา
ฐ ก็บัญชาพิภาษ
 - 4) เห็นฉัตรปักห้าชั้น กันบนเบื้องหลังสาร เขาก็ทราบการโดยขนาด
ว่าอุปราชขุนทัพ

15. ข้อความใดสะท้อนความเชื่อมากกว่าค่านิยม

- 1) เหตุนี้ผิวเข้าช้ำ คุกเขี้ยว
เกิดเมื่อยามเย็นดี ดอกไต้
- 2) ลูกตายฤใครเก็บ ผีฝาก พระเอย
ผีจักแห่งที่โพล้ ที่เพล้ใครเผา
- 3) พระตัดคตัดล โดยเยียง ยุกดีนา
เย็นอุระฤร้าว ราษฎร์ร้อนทอนมี
- 4) พระก่อพระเกิดชนม์ ชุบชีพ มานา
เกรงบพันลูกได้ กลับเต้าตอบสนอง

16. คำประพันธ์ต่อไปนี้แสดงจุดมุ่งหมายที่สำคัญที่สุดของกวีตามข้อใด

“อวยพรคณะปราชญ์พร้อม พิจารณ์ เทอญพ้อ
ใดวิรุชรบรรหาร เหตุด้วย
จงเฉลิมแหล่งพสุธาร เจริญรอด หิงแฮ
มลายโลกอยามลายม้วย อรรถอื่นอัญขยม”

- 1) อวยพรแก่กวีทั้งหมด
- 2) ให้งานของตนเป็นอมตะ
- 3) ให้งานประพันธ์ช่วยวิจารณ์งานของตน
- 4) ให้งานของตนเป็นเครื่องเฉลิมแผ่นดิน

17. ข้อใดใช้ภาพพจน์ต่างจากข้ออื่น

- 1) แสดงพระเดชฟุ้งฟ้า เพื่องด้าวดินไหว
- 2) มลายโลกอยามลายม้วย อรรถอื่นอัญขยม
- 3) อบอลงเวงฟากฟ้า ดูบรูจักหน้า หนึ่งลั่นแสงไถง
- 4) เกลิงพระเกียรติฟุ้งฟ้า ลือตรลบแหล่งหล้า โลกล้วนสดุดี

18. ข้อใดมีการใช้ภาพพจน์

- 1) คัดนานต้นถูราสร้าง ราคิน 2) พระพิงพิเคราะห์ผู้ ภัคดี ท่านนา
คือระเบียบรัตนอินทนิล ดาดไว้ คือพระยาจักรี กางแก้ว
- 3) เกรงกระลึบก่อรงค์ รั่วหล้า 4) เพื่อพระเดโชชนะ คึกน้ำ
คือใครจักคุมคง ควรงค์ เขี้ยวแฮ คือองค์อมิตรพระ จักมอด เมื่อเฮย

19. ข้อใดพรรณนาภาพเคลื่อนไหวชัดเจนที่สุด

- 1) เห็นถ้ำต่อรอบ รู้ว่าทบบมิตาน รู้ว่าราญมิมรอด
ทิตเททอดคร้วแตก แหกหนึหน้าอย่าพะ
- 2) เขาก็มละบ้านเมือง เปลืองเปล่าผู้หมู่ชน ชวนกันชนกันชุก
บุกป่าดงป่าแดง แฝงเอาเหตุเอาผล
- 3) ชับทวยกล้าเข้าแทง ชับทวยแขงเข้าฟัน สองฝ่ายยันยืนยุทธ์
อดอึ้งโ้เอากฤษ เอิกอึ้งโ้เอาชัย
- 4) พุงหอกใหญ่คะคว้าง ขว้างหอกชัดคะไขว่ โล้คะคลุกบุกบัน
เง้อดาบฟันฉะฉาด ง่าง้าวฟาดฉะฉับ

20. ข้อใดใช้กลวิธีการแต่ง**ต่างจาก**ข้ออื่น

- | | | | |
|------------------------|-------------------|----------------------|--------------|
| 1) สงครามกษัตริย์ทรง | ภพแผ่น สองฤา | 2) งามสองสุริยราชล้ำ | เลอพิศ นาพ้อ |
| สองราชอรอนฤทธิ์ร่า | เรื่องรัฐสรรเสริญ | พ่างพัชรินทรไพจิตร | ศึกสร้าง |
| 3) ขุนเสียมสามมรรตด้าน | ขุนตะเลง | 4) สองโจอมสองจู่จ้วง | บำรู |
| ขุนต่อขุนไปเียง | หย่อนหัว | สองขัตติยะสองขอชู | เชิดดำ |

21. คำประพันธ์ต่อไปนี้**ไม่ใช้**กลวิธีตามข้อใด

“พระคุณดวงเพียบพื้น ภูวดล
เต็มตรลอดแหล่งบน บ่อนใต้
พระเกิดพระก่อชนม์ ชุบซีพ มานา
เกรงบ่ทันลูกได้ กลับเต้าตอบสนอง”

- | | | | |
|-------------|------------|--------------|------------------|
| 1) บุคคลวัต | 2) อติพจน์ | 3) แผลงคำพท์ | 4) ล้มผัสพยัญชนะ |
|-------------|------------|--------------|------------------|

22. ข้อใดมีความหมายตรงกับคำประพันธ์ต่อไปนี้

“เผยพระยศยืนแยง ย่านแกลั่ว”

- | | | | |
|-----------------------|----------------|---------------------|-----------------|
| 1) ยืนพระยศอยู่คง | คู่หล้า | 2) พระยศยิ่งภียโย | ผ่านแผ่ ภพนา |
| 3) ลิบทิศทั่วลือละเวง | หัวนเดช ท่านนา | 4) พระเดชพระแสงดงดล | แผด็จคู่ เข็ญแฮ |

23. ข้อใด**ไม่มี**คำที่สื่อความบอกจำนวน

- | | | | |
|------------------------|-------------------|-------------------------|--------------------|
| 1) จักเข่นเข็ญให้มอด | จักขอดเข็ญให้ม้วย | 2) ต่างรีบระเห็จเข้าโรม | โหมหักหาญรามรุก |
| 3) เร็ยวรรณรงค์เริงแรง | แทงถีบฉัดตะลุมบอน | 4) เข้ารามูรอนรุมรุก | คลุกคลีกันหนั้นหนา |

24. ข้อใดมีลักษณะของกลบท

- | | | |
|------------------------------|---------------------|--------------------------------|
| 1) ให้พลกรองเวหุ | ปูเป็นสะพานผ่านชล | เร้งเดินพลข้ามฟาก |
| 2) สนับเพลาศพิศพรายพร้อย | ชายไหวย้อยยะยาบ | ชายแครงทาบเคียววัลย์ |
| 3) เสื่อแดงกำสีดำแกม | หมากสุกแปมม่วงแซมปน | หมูปหลพลม้าหาญ |
| 4) เฒ่าชราเดินทะเลลุดทะเลลาด | เหยียบพลาดล้มผลุง | เคเรือเถาสะดั่งหลุดจากข้อพระกร |

25. จากคำประพันธ์ต่อไปนี้ ข้อใด**ไม่**อาจอนุมานได้ว่าเป็นลักษณะของผู้ประพันธ์

“ไว้ปากไว้วากย์วาที ไว้วงศ์กรี
ไว้เกียรติและไว้นามกร”

- | | | | |
|------------|--------------|-------------------|----------------------|
| 1) มีฝีมือ | 2) สงวนท่าที | 3) หยิ่งในเกียรติ | 4) เชื้อมั่นในตัวเอง |
|------------|--------------|-------------------|----------------------|

26. ข้อใด**ไม่**แสดงจินตภาพการเคลื่อนไหว

- | | | | |
|----------------------|-------------|-------------------|----------|
| 1) อुकคลุกพลุกเงยงัด | คอคช เคิกแฮ | 2) บัดราชฟาดแสงพล | ฟ่ายพ้อน |
| 3) สารทรงราชรามัญ | ลงล่าง แลนา | 4) หน่อนเรนทรทิต | ตกด้าว |

27. ข้อใดใช้กลวิธีการแต่งที่แตกต่างกับคำประพันธ์นี้

“สลัดไต่ไต่สลัดน้อง แหนงนอน ไพรฤ
เพราะเพื่อมาราญรอน เคิกไล่
สละสละสมร เสมอชื่อ ไม่นา
นึกระกำนอไม้ แม่นแม่นทรวงเรียม”

- 1) ถึงบางพ้งน้ำพ้งลงตลิ่ง โอ้ช่างจริงเหมือนเขาวาณิชจาเอ๋ย
- 2) มิตรจิตขอให้มีตรใจจร ใจสมรขอให้ชื่อเหมือนชื่อบาง
- 3) ทั้งจากที่จากคลองเป็นสองซ้อ ทั้งจากกอนั้นก็ขึ้นในคลองขวาง
- 4) คับแคจับแคสันโดษเดี่ยว เหมือนเปลาเปลี่ยนวคัใจในไพรกว้าง

28. คำที่ขีดเส้นใต้ในคำประพันธ์ต่อไปนี้หมายถึงใคร

“ฤทราเริ่มรณฤทธิ รบราพณ์แลฤ”

- 1) อินทรชิต
- 2) ไพลิตราสูร
- 3) ทศกัณฐ์
- 4) กุมภกรรณ

29. พิธีกรรมใดสะท้อนความเชื่อเรื่องภูตผีวิญญาณ

- 1) เบิกโขลนทวาร
- 2) ปวงละว้าเช่นไก่
- 3) ตัดไม้ข่มนาม
- 4) เคลื่อนพลตามเกล็ดนาค

30. ข้อใดสะท้อนความเชื่อที่แตกต่างจากข้ออื่น

- 1) หากเทพสังทรให้ ธิราชรู้เป็นกล
- 2) พลบยกยกเอาอูต-ดมไซค ชัยนา
- 3) โหรกระหิมห้องชัย กีกก้อง
- 4) ของทิพย์เทพพ่อนหาย เอ็มอิม

31. จากคำประพันธ์ต่อไปนี้ ข้อใดไม่อาจอนุมานได้ว่าเป็นบุคลิกลักษณะของผู้พูด

“พระพี่พระผู้ผ่าน ภพอุต ดมเอย
ไปชอบเชษฐียินหยุด ร่มไม้
เชิญราชร่วมคชยุทธ์ แผยอเกียรติ ไว้อแฮ
สืบกว่าสองเราโลรี สุดสิ้นฤมี”

- 1) กล้าหาญ
- 2) เจ้าโหวท
- 3) สุภาพ
- 4) ถ่อมตน

32. ข้อใดไม่ได้กล่าวถึง “ช้าง”

- 1) งามแรงงานโทท้าว ท่านผู้ศึกสาร
- 2) สารทรงราชรามัญ ลงล่าง แลนา
- 3) ไพเราะราชสุภา ษิตสื่อ สารนา
- 4) ตรึงอกพทกขว่า อยู่เบื้องบนสาร

เฉลย

1. 3) 2. 4) 3. 2) 4. 1) 5. 3) 6. 2) 7. 4) 8. 4) 9. 3) 10. 3)
11. 2) 12. 2) 13. 3) 14. 3) 15. 1) 16. 2) 17. 3) 18. 1) 19. 4) 20. 2)
21. 1) 22. 3) 23. 1) 24. 3) 25. 2) 26. 4) 27. 2) 28. 3) 29. 2) 30. 4)
31. 4) 32. 3)



บทละครพูดคำฉันท์ เรื่อง มัทนะพารา

ผู้แต่ง พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ลักษณะคำประพันธ์ บทละครพูดคำฉันท์ ใช้ฉันท์และกาพย์

ที่มาของเรื่อง พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระราชประสงค์จะทรงพระราชนิพนธ์บทละครที่ใช้ดอกไม้เป็นตำนานแห่งความรัก

เนื้อเรื่อง

ภาคสวรรค์ สุเทษณ์เทพบุตรหลงรักนางพ้ามัทนาแต่นางไม่รักตอบทำให้สุเทษณ์โกรธ จึงสาปนางให้มาเกิดเป็นดอกกุหลาบในโลกมนุษย์

ภาคพื้นดิน นางมัทนามาเกิดเป็นดอกกุหลาบและกลับร่างเป็นมนุษย์ในวันขึ้น 15 ค่ำ พบรักกับท้าวชัยเสน ในที่สุดได้รับทุกข์จากความรักจึงขอให้สุเทษณ์ช่วย สุเทษณ์ขอให้นางรับรัก นางไม่รับ สุเทษณ์จึงสาปให้นางเป็นดอกกุหลาบตลอดไป

คุณค่า

ด้านวรรณศิลป์ สรรคำใช้ ศิลปะการประพันธ์ โวหารภาพพจน์ แสดงให้เห็นความอลังการของภาษาที่สามารถสร้างภาพและอารมณ์ได้ดี

ด้านสังคม

1. ให้ความรู้เรื่องฉันท์ที่ใช้แต่งเป็นบทละครพูด
2. ให้ข้อคิดเกี่ยวกับความรัก
3. ให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน



ดับกีร์ฉันทศาสตร์ แพทย์ศาสตร์สงเคราะห์

ผู้แต่ง พระยาพิศมูประสาทเวช (คง ถาวรเวช)

ลักษณะคำประพันธ์ กาพย์ยานี 11

ที่มา พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดให้รวบรวมและจัดพิมพ์ “ตำราแพทย์ศาสตร์สงเคราะห์” ใช้ในโรงเรียนราชแพทยาลัย แต่พิมพ์ได้ 3 เล่มก็เลิก เพราะไม่มีทุน ต่อมามีการพิมพ์ “แพทย์ศาสตร์สงเคราะห์” แต่พิมพ์ได้ 4 เล่มก็ต้องเลิกเพราะไม่มีทุน

เนื้อเรื่อง

1. บทไหว้ครู
2. ความสำคัญของแพทย์และคุณสมบัติที่พึงมี
3. วิธีสังเกตอาการไข้และยารักษา
4. วิธีสังเกตตำแหน่งชีพจร
5. วิธีสังเกตนิมิตของผู้ใกล้ตาย
6. คำขอพร

คุณค่า

ด้านวรรณศิลป์ ใช้ศิลปะการประพันธ์ โวหารภาพพจน์

ด้านสังคม ให้ความรู้เรื่องแพทย์ และความเป็นมาของการแพทย์แผนไทย



โคลนติดล้อ ตอนนิยมความเป็นเสมือน

ผู้แต่ง พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ใช้พระนามแฝง อัครพาทุ
ลักษณะคำประพันธ์ บทความ

ที่มาของเรื่อง พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าทรงพระราชนิพนธ์บทความเรื่องโคลนติดล้อ 12 ตอน ลงพิมพ์
ในหนังสือพิมพ์ไทย ตอนนิยมความเป็นเสมือน เป็นตอนที่ 4

จุดประสงค์ในการแต่ง เพื่อสะท้อนให้เห็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาประเทศ

เนื้อเรื่อง การศึกษาไม่ได้ช่วยให้คนเปลี่ยนค่านิยมในการประกอบอาชีพที่มุ่งแต่จะรับราชการ โดยไม่คิดจะ
ประกอบอาชีพอื่น โดยเฉพาะการเป็นเกษตรกร จึงทำให้เป็นปัญหาของการพัฒนาประเทศ

คุณค่า

ด้านวรรณศิลป์ เป็นตัวอย่างของการเขียนบทความที่ดี ใช้ภาษากระชับ ชัดเจน สื่อความหมายได้ดี ใช้
โวหารภาพพจน์

ด้านสังคม เสนอปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาประเทศ

ความรู้ประกอบ

โคลนติดล้อมี 12 ตอน คือ

1. การเอาอย่างโดยไม่ไตร่ตรอง
2. การทำตนให้ต่ำต้อย
3. การบูชาหนังสือจนเกินเหตุ
4. ความนิยมเป็นเสมือน
5. ความเห็นผิด
6. สื่อเกียรติไม่มีมูล
7. ความจนไม่จริง
8. แต่งงานชั่วคราว
9. ความไม่รับผิดชอบของบิดามารดา
10. การค้าหญิงสาว
11. ความหยุ่มหยุิม
12. หลักฐานไม่มั่นคง



วรรณคดีวิจักษ์ ม.6

เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนขุนช้างถวายฎีกา

ผู้แต่ง ไม่ปรากฏนาม

ลักษณะคำประพันธ์ กลอนเสภา

ที่มาของเรื่อง สันนิษฐานว่าแต่งในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช กล่าวถึงเหตุการณ์สมัยกรุงศรีอยุธยา

จุดมุ่งหมายในการแต่ง

1. เพื่อใช้ขับเสภาในเทศกาลหรือวาระสำคัญ
2. เพื่อชำระสำนวนต่างๆ ที่หายไปให้มีความสมบูรณ์

เนื้อเรื่อง พลายงามชนะความขุนช้าง และมาลักพานางวันทองไปจากบ้านขุนช้าง ขุนช้างโกรธจึงไปถวายฎีกาพระพันวษา พระพันวษาเห็นว่าวันทองหลายใจจึงให้ประหารชีวิต

คุณค่า

ด้านวรรณศิลป์

1. ให้ความรู้เกี่ยวกับเสภา
2. ใช้ศิลปะการประพันธ์ ใช้โวหารภาพพจน์ รสวรรณคดี

ด้านสังคม สะท้อนค่านิยม

1. สตรีควรรักเดียวใจเดียว
2. ลูกมีความสำคัญกับพ่อแม่
3. ข้าราชการต้องมีความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์

สามก๊ก ตอนกวนอุไปรับราชการกับโจโฉ

ผู้แต่ง เจ้าพระยาพระคลัง (หน)

ลักษณะคำประพันธ์ ความเรียงนิทาน

ที่มา พงศาวดารจีน สามก๊กเอี้ยนหึงของหลอกว้านจง

จุดประสงค์

1. เพื่อบันทึกเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ของจีน
2. เพื่อให้ความรู้ตำราพิชัยสงคราม
3. เพื่อเป็นวรรณคดีของชาติ

เนื้อเรื่อง โจโฉคิดกำจัดเล่าปี่จึงวางอุบายให้กวนอุเป็นพวก กวนอุขอสัญญา 3 ข้อ

1. ขอให้ได้เป็นข้าพระเจ้าเหี้ยนเต้
2. ขอให้ได้ปรนนิบัติพี่สะใภ้ทั้งสอง
3. ขอให้ได้ไปหาเล่าปี่ โจโฉคิดน้อยใจแต่ก็เชื่อว่ากวนอุคงไม่จากตนไปก่อนจะตอบแทนบุญคุณ



ภาพยนต์เหวี่ยง

ผู้แต่ง เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์ (เจ้าฟ้ากัญ)

ลักษณะคำประพันธ์ โคลงสี่สุภาพ ภาพยนตร์ยานี 11

ที่มา การเหวี่ยงของไทยได้แบบแผนมาจากอินเดียมี 2 ประเภท คือ

1. เหวี่ยงหลวง
2. เหวี่ยงเล่น

ลำนํ้าการเหวี่ยงมี 3 อย่าง คือ

1. ช้าลวะเหว ใช้เมื่อเรือจะออกจากท่า
2. มุลเหว ใช้ต่อจากช้าลวะเหว
3. สวะเหว ใช้เมื่อเรือจะจอด

จุดมุ่งหมายในการแต่ง

1. เพื่อใช้ให้ขณะตามเสด็จในพระราชพิธีพยุหยาตรา
2. เพื่อความพร้อมเพรียง สวยงาม
3. เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน

เนื้อเรื่อง

เช้า - ชมกระบวนเรือ

สาย - ชมปลา

บ่าย - ชมไม้

เย็น - ชมนก

ค่ำ - คร่ำครวญถึงนางที่รัก

คุณค่า

ด้านวรรณศิลป์

1. ความเหมาะสมของรูปแบบและเนื้อหา
2. ถูกต้องตามฉันทลักษณ์

ด้านสังคม

1. การคมนาคม
2. ขนบธรรมเนียมประเพณี
3. ค่านิยม
4. ให้ความรู้

ตัวอย่างข้อสอบ

ใช้คำประพันธ์ต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 1-2

“นาวาแน่นเป็นชนัด ล้วนรูปสัตว์แสนยาก
เรือเร็วทิวธงสลอน สาครลั่นครื้นครื้นฟอง
เรือครุฑขุดนาศหัว ลีวลอยมาพาผันผยอง
พลพายกรายพายทอง ร้องไห้ให้ไอ้เห่มา”

1. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะเด่นของคำประพันธ์ข้างต้น

- 1) ภาพ 2) เสียง 3) แสงสี 4) อารมณ์

2. ภาพสะท้อนด้านใดไม่ได้ปรากฏอยู่ในคำประพันธ์ข้างต้น

- 1) วัฒนธรรมพื้นบ้าน 2) ศิลปะ 3) ประเพณี 4) วรรณกรรม

3. ข้อใดไม่ปรากฏอยู่ในคำประพันธ์ต่อไปนี้

“ชาวสุดพุดจิบจีน เจ้ามีสินที่มีศักดิ์
ทั้งวังเขาซังนัก แต่พี่รักเจ้าคนเดียว”

- 1) ค่านิยมของสังคม 2) อารมณ์ของความรัก
3) สถานภาพของสตรี 4) ความสำคัญของชาติตระกูล

4. ข้อใดมีการเล่นคำพ้องเสียง

- 1) เสียงสรวลระรื่นนี้ เสียงแก้วพี่หรือเสียงใคร

เสียงสรวลเสียงทราญว้ย สุดสายใจที่ตามมา

- 2) นางนวลนวลน่ารัก ไม่นวลพักตร์เหมือนทราญสงวน

แก้วพี่นี้สุดนวล ตั้งนางฟ้าหน้าใยย่อง

- 3) งานทรงวงดั่งวาด งานมารยาทขนาดกรกราย

งานพริ้มยิ้มแยมพราย งานคำหวานลานใจกลวิล

- 4) เปรายายวยเสพรส แสนกำสรดอดโอชา

อ้มทุกข้อมชไลนา อ้มไศกาหนานองชล

5. กลวิธีในข้อใดไม่ปรากฏในคำประพันธ์ต่อไปนี้

“นวลจันทร์เป็นนวลจริง เจ้างามพริ้งยิ่งนวลปลา

คางเบือนเบือนหน้ามา ไม้งามเท่าเจ้าเบือนชาย

เพียนทองงามดั่งทอง ไม่เหมือนน้องหอมตาดพราย

กระแแห่ห่างชาย ดั่งสายสวาทคลาดจากสม”

- 1) การใช้ภาพจน์แบบอุปลักษณ์เพื่อแสดงอารมณ์
2) การเล่นคำและความเพื่อสร้างอารมณ์สะเทือนใจ
3) การใช้ลีลาของนิราศซึ่งเป็นขนบอย่างหนึ่งในวรรณคดีไทย
4) การพรรณนาอารมณ์ผสมผสานกับความงามของธรรมชาติ



6. ข้อใดเป็นสาระสำคัญของคำประพันธ์ต่อไปนี้
 “เวรามาทันแล้ว จึงจำแคล้วแก้วโกมล
 ให้แค้นแสนสุดทน ทุกข์ถึงเจ้าเศร้าเสียดาย”
- 1) ความอาลัยรักที่ระงับได้ด้วยกฎแห่งกรรมและอุเบกขา
 - 2) ความขัดแย้งกับโชคชะตาที่ทำให้ทุกข์ทรมานใจอย่างสาหัส
 - 3) ความขัดแย้งที่ต้องยอมรับความจริงกับความอึดอั้นและทุกข์ใจ
 - 4) ความเด็ดเดี่ยวเพราะอาศัยหลักศาสนาช่วยหักห้ามใจคลายทุกข์
7. ข้อใดมีการพรรณนาต่างจากข้ออื่น
- 1) เรือครุฑขุดนาครท้าว ลี้วลอยมาพาฝันผยอง
 พลพายกรายพายทอง ร้องโห่เหอ้เหอ้เหมา
 - 2) เรือม้าหน้ามุ่นน้ำ แล่นเฉื่อยฉ่ำล่ำระหง
 เพียงม้าอาชาทรง องค์พระพายผายฝันผยอง
 - 3) สุวรรณหงส์ทรงพู่ห้อย งามชดช้อยลอยหลังสินธุ์
 เพียงหงส์ทรงพรหมินทร์ ลินลาศเลื่อนเดือนดาชม
 - 4) พระเสด็จโดยแดนชล ทรงเรือต้นงามเฉิดฉาย
 กิ่งแก้วแพรวพรรณราย พายอ่อนหยับจับงามงอน
8. ข้อใดมีการใช้ภาพพจน์ต่างจากข้ออื่น
- 1) คิดคะนึ่งถึงนงราม ผิวเหลืองกว่าจำปาทอง
 - 2) นवलจันทร์เป็นนวลจริง เจ้างามพริ้งยิ่งนวลปลา
 - 3) ดูปราสาทราชวังเป็นรังกา ตังป่าช้าพงชฎาสงัดคน
 - 4) ใอน้ำใจในอุราทการกรรม เหมือนน้ำคำอยู่ในหนองเป็นฟองคราม®
9. ข้อใดมีกลวิธีการใช้คำต่างจากข้ออื่น
- 1) ปลาทุกทุกซอกกรม เหมือนทุกข์พีที่จากนาง
 - 2) อิ่มทุกซอกซลนา อิ่มโศกทหนานองชล
 - 3) เสียงสรวลระรี่นี้ เสียงแก้วพีหรือเสียงใคร
 - 4) หนาวพรมน้ำค้างพราว หนาวชอกผาศีลาเย็น
10. ข้อใดให้สาระต่างกับข้ออื่น
- 1) เสียงสรวลระรี่นี้ เสียงแก้วพีหรือเสียงใคร
 เสียงสรวลเสียงทรามวัย ลุดสายใจพีตามมา
 - 2) เรื่อยเรื่อยมาเรียงเรียง นกบินเฉียงไปทั้งหมู่
 ตัวเดียวมาพลัดคู่ เหมือนพ็อยผู้เดียวดาย
 - 3) พิศพรรณปลาวายเคล้า คิดถึงเจ้าเศร้าอารมณ์
 มัดสยายยังรู้ชม สมสาใจไม่พามา
 - 4) เวรามาทันแล้ว จึงจำแคล้วแก้วโกมล
 ให้แค้นแสนสุดทน ทุกข์ถึงเจ้าเศร้าเสียดาย

11. คำประพันธ์ต่อไปนี้สะท้อนค่านิยมด้านใดเด่นชัดที่สุด
 “ยามฝนตกลงเดือนลับ เริ่มข้าวทิพย์เจ้าจะหุง
 หาทองต้องการปรุงร่ง มุ่งใจจิตประดิดประดอย”
 1) ศิลปนิยม 2) จารีตนิยม 3) ประเพณีนิยม 4) ธรรมชาตินิยม

พิจารณาตัวเลือกต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 12-13

- ก. เหมือนอุบะนวลละออง เจ้าแขวนไว้ให้เรียมชม
 ข. หอมอยู่ไม่รู้วาย คล้ายกลิ่นผ้าเจ้าตราตรู
 ค. นึกถวิลกลิ่นบุหงา- รำไปเจ้าเศร้าถึงนาง
 ง. นึกน้องกรองมาลัย วางให้พี่ข้างที่นอน
12. ความในข้อใดแสดงให้เห็นถึงการถ่ายทอดวัฒนธรรมระหว่างชาติ
 1) ก. 2) ข. 3) ค. 4) ง.
13. ความในข้อใดแสดงถึงความสัมพันธ์อย่างลึกซึ้งของตัวละคร
 1) ก. 2) ข. 3) ค. 4) ง.
14. ข้อใดชมความงามได้ถ้อยถนอมที่สุด
 1) น้ำเงินคือเงินยวง ชาวพรายช่วงสีลำอาง
 ไม่เทียบเปรียบโฉมนาง งามเรื่องเรือเนื้อสองสี
 2) ชมดวงพวงนางแย้ม บานสลัมแย้มเกสร
 คิดความยามบังอร แย้มโอษฐ์ยิ้มพริ้มพรายงาม
 3) งามทรงวงดั่งวาด งามมารยาทนาดกรกราย
 งามพริ้มยิ้มแย้มพราย งามคำหวานลานใจถวิล
 4) นางนวลนวลน่ารัก ไม่นวลพักตร์เหมือนทราวมสงวน
 แก้วพินีสุดนวล ตั้งนางฟ้าหน้าเอยยอง
15. ข้อใดเล่นเสียงพยัญชนะเด่นชัดที่สุด
 1) ความรักก็ยกเปลี่ยนท่า ทำน้ำยาอย่างแกงขม
 2) เห็นห่มห่มทรวงเศร้า รุ่มรุ่มเร้าคือไฟพอน
 3) คิดความยามถนอม สนิทเนื้อเจือเสาวคนธ์
 4) รสทิพย์หยิบมาโปรย ฤกษ์ก็เปรียบเทียบพันขวัญ
16. ข้อใดกวีใช้กลวิธีพรรณนาต่างกับข้ออื่น
 1) อิ่มทุกซอกอิ่มชลนา อิ่มโศกภาพหน้าองชล
 2) กระถินกลิ่นหอมกลบ เช่นน้ำอบสุตามาลัย
 3) ตัวเดียวมาพลัดคู่ เหมือนพ็อยผู้เดียวดาย
 4) กระแหแหทางชาย ตั้งสายสวาทคลาดจากสม



เฉลย

1. 3) 2. 1) 3. 3) 4. 2) 5. 1) 6. 3) 7. 4) 8. 3) 9. 1) 10. 4)
11. 3) 12. 3) 13. 4) 14. 3) 15. 2) 16. 1)



สามัคคีเภทคำฉันท์

ผู้แต่ง นายชิต บุรทัต

ลักษณะคำประพันธ์ คำฉันท์ ใช้กาพย์และฉันท์

ที่มา มหาปรีนิพพานสูตรและอรรถกถาสุมังคลวิลาสินี

จุดประสงค์ในการแต่ง

1. เพื่อแสดงให้เห็นโทษของการแตกความสามัคคี
2. เพื่อเป็นวรรณคดีของชาติ

เนื้อเรื่อง พระเจ้าอชาตศัตรูกษัตริย์แห่งแคว้นมคธ ใช้ให้วัสการพราหมณ์ไปทำลายความสามัคคีของกษัตริย์ลิจฉวีแคว้นวัชชี และยึดแคว้นวัชชีได้สำเร็จ

คุณค่า

ด้านวรรณศิลป์

1. สรรคำใช้ ใช้ศิลปะการประพันธ์ โวหารภาพพจน์
2. เป็นแบบอย่างการแต่งฉันท์ที่ดีเยี่ยม
3. ไพเราะ และได้วรรณรสแห่งบทกวี

ด้านสังคม ชี้ให้เห็นคุณค่าของความสามัคคี และโทษของการแตกความสามัคคี



ไตรภูมิพระร่วง

ผู้แต่ง พระมหากษัตริย์ราชที่ 1 (พญาลิไท)

ลักษณะคำประพันธ์ ร้อยแก้ว

ที่มา เดิมเรียกเตภูมิกถา หรือไตรภูมิกถา หมายถึง 3 โลก กามภูมิ รูปภูมิ อรูปภูมิ

จุดมุ่งหมายในการแต่ง

1. ชี้ให้ผู้อ่านตระหนักว่าดินแดนใน 3 โลก (ไตรภูมิ) แท้จริงแล้วไม่นานอยู่
2. ชี้นำให้มนุษย์หาทางหลุดพ้นจากไตรภูมิไปอยู่ภพภูมิที่มีความสุขนิรันดร (นิพพาน)

เนื้อเรื่อง กล่าวถึงทวีปที่มนุษย์อาศัยอยู่ 4 ทวีป ชมพูทวีปเป็นถิ่นที่เกิดของพระพุทธเจ้า ทำให้มนุษย์ในทวีปนี้มีโอกาสฟังธรรม เมื่อตายไปได้เกิดในภพภูมิที่ดีมีความสุข

คุณค่า

ด้านวรรณศิลป์

มีลักษณะเด่นในการใช้ภาษา ดังนี้

1. ใช้คำเป็นจังหวะน่าฟัง
2. ใช้สัมผัสคล้องจอง
3. ใช้ภาพพจน์

ด้านสังคม

1. เสนอคำสอนที่เป็นปรัชญาทางพุทธศาสนา
2. กำหนดกรอบแห่งการประพฤติปฏิบัติให้แก่คนในสังคม

